RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

కళలు, సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC
University Grants Commission
UGC Care List Group - 1
Journal Sl. No 34 under
Arts and Humanities
Category

BHAVA VEENA

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

Vol : 19 Issue No. 8(3) Monthly August 2022 ISSN No. : 2456-4702 Rs. : 15/-

శంకరంబాడి సుందరాచారి

మాతెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ - మాకన్న తల్లికి మంగళారతులు

BHAVA VEENA (భావ వీణ)

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

(కళలు - సాహిత్య-సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక)

Editor : Kolla Sri Krishnarao
E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com

7989781963,
9490847482.
Rohini Towers,
2/11 Brodipet,
GUNTUR-2.

Vol. 19 - Issue 8 (3) - August 2022 - ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253 - Rs. : 15/-

EDITORIAL BOARD

Chief Editor

Dr. PITTA SANTHI

M.A.(Tel), M.Sc(Psy).,M.Ed.,M.Phil(Edu), Ph.D.,

C/o. Dr. Busi Venkataswamy

Holy Homes Apartment, Postal colony ,
4 Th Line,- 522 002, Guntur Dist., A.P. Cell no : 7386529274, 7989781963.

ADVISORY COMMITTEE

1. **Prof. G. Yohan Babu,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Andhra University, Visakhapatnam.
2. **Prof. K. Madhu Jyothi,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Sri Padmavathi Mahila University,
Tirupathi.
3. **Prof. C. Srirama Chandra Murthy,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu, Faculty of Arts,
Benaras Hindu University, Varanasi, Utter Pradesh.
4. **Dr. Busi Venkataswamy,** M.A. (Tel)., M.A (San)., M.A (Ling)., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Andhra University, Visakhapatnam.
5. **Thottempudi Sree Ganesh,** M.A., M.Phil (Computational Linguistics) (Ph.D)
Research Scientist, Centre for Applied Linguistics and Transalation Studies, Universityof Heidelberg, Germany.
6. **Prof. Darla Venkateswara Rao,** M.A., M.Phil., Ph.D.
HOD, Dept. of Telugu,
Hyderabad Central University, Hyderabad, Telangana.

ASSOCIATE EDITORS

1. **Dr. N. R. SADASIVA REDDY**, M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor,
Dept. of Telugu & Comparative Literature,
Sri Krishna Deva Raya University,
Ananthapuram, Andhra Pradesh.
2. **Prof. V.SANKARA RAO**, M.A.,M.A.,M.Phil,PhD.
HOD, Dept. of Telugu,
Madras University,
CHENNAI, Tamilnadu.
3. **Dr. D. SESHUBABU**, M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor, Dept.of Hindi,
Moulana Azad National Urdu University,
HYDERABAD, Telangana.
4. **Dr. K. Lavanya,** M.A., M.Phil., PhD.
HOD, Dept. of Telugu
Telangana University, Dichpally,
Nizamabad, Telangana.
5. Prof. **N.V. KRISHNA RAO,** M.A.,M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu & O.L.,
Acharya Nagarjuna University,
Nagarjuna Nagar, Guntur District.
6. **Prof. A. JYOTHI,** M.A.,M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu,
Kakatiya University, Warangal District.
Telangana.

7. **Dr. J. VENKATA RAMANA,** M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor, Dept.of Modern Indian Languages,
Madhurai Kamaraj University, Madhurai,
Tamilnadu.

8. **Dr. N. Eswar Reddy,** M.A., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Yogi Vemana University, Kadapa.

9. **Prof. P.R. Harinadh,** M.A., M.Ed., M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu,
Regional Institute of Education (NCRT)
Manasa Gangothri, Mysore, Karnataka.

10. **Dr. B. Tirupathi,** M.A., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Dravidian University, Kuppam, Chittor Dist.

11. **Dr. T.SATYANARAYANA,** M.A.,M.Phil,PhD.
Asst.Professor, Dept. of Telugu,
Adikavi Nannaya University,
RAJAMUNDRY, East Godavari, A.P.

12. **Mr. D.ESWARA RAO,** M.A.,
Principal,
P.A.S.College, PEDANANDIPADU-522 235,
Guntur, A.P.

13. **Dr. P. VIJAYA KUMAR**, M.A.,M.Phil,PhD.
Vice Principal,
Govt. Degree College, Yemmiganuru.

14. **Dr. K. RAVI**, M.A., M.Phil,PhD.
HOD, Dept. of Telugu,
Govt. Degree College, Narayanapuram.

15. **Dr. Kakani Sudhakar,** M.A., M.Phil., PhD.
Dept. of Telugu,
Govt. Arts College, Rajahmundry.

16. **Dr. P. Srinivasa Rao,** M.A., M.Phil., PhD.
Guest Faculty, Dept. of Telugu,
Potti Sriramulu University, Bommuru.

17. **Dr. Ch. Praveen Kumar,** M.A., M.Phil., PhD.
PDF Scholar, Dept. of Telugu,
Kakatiya University, Warangal.

18. **Dr. N. Rambabu,** M.A., M.Phil., PhD.
Project Senior Fellow, Dept. of Classical
Literature, Nellore.

19. **Dr. G. Sailamma,** M.A., M.Phil., PhD.
Editorial Assistat,
Centre for Publications Dravidian University,
Kuppam, Chittor Dist.

20. **Dr. M. Sangeetha Rao,** M.A., M.Phil., PhD.
Guest Faculty, Dept. of Telugu,
Central University of Andhra Pradesh,
Ananthapuram District. A.P.

21. **Dr. M. Prasad,** M.A., M.A. (San)., PhD. Diploma in Maliyalam.
School Assistant (Telugu)
Govt. High School,
Rapuru, SPSR Nellore.

22. **Dr. Mark Poloneyes,** M.A., M.Phil., PhD.
Principal & HOD,
P.G. Centre, Gadwal,
Palamuru University, Mahabobnagar, Telangana.

LEGALADVISER

Dr. A. GURAVAIAH, ***M.A., L.L.M., PhD.,***
Principal & Research Guide, Dept., of Law, A. C. Law College, GUNTUR - 522 002, A.P.

DTP & PRINTING

TENALI PRAKASH, G.L.S. GRAPHICS, LEMALLE, Guntur. 94 94 660 509.

గమనిక : రచయితల అభిప్రాయములతో సంపాదక వర్గమునకు సంబంధం లేదు - **ఎడిటర్.**

Edited, Printed, Published and owned by Kolla Srikrishna Rao, Rohini Towers, 2/11 Brodipet,
GUNTUR - 522 002. Andhra Pradesh. Cell : 7386529274, 7989781963.
E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com.Printed at : GLS Enterprises, Kavitha Nagar, Guntur - 522 002. Ph. 94 94 660 509.

శంకరంబాడి సుందరాచారి

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండా
మా కన్న తల్లికి మంగళారతులూ
కడుపులో బంగారు కనుచూపులో కరుణా
చిరునవ్వులో సిరులు దొరలించు మా తల్లి ॥ మా తెలుగు ॥

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గీతం రచయిత శంకరంబాడి సుందరాచారి. వీరు తెలుగు తల్లి కొలువైవున్న తెలుగునాట ప్రముఖమైన నదీనదాలను, సంస్కృతి, సాహిత్యాలను, చరిత్ర సుప్రసిద్ధ వ్యక్తులను సుందరాచారి తెలుగుతల్లి గేయంలో స్మరించారు.

సుందరాచారి 1914 సంవత్సరం ఆగష్టు 10వ తేదీన తిరుపతిలో జన్మించారు. స్వగ్రామంలోనే విద్యాభ్యాసం పూర్తి చేసి, మదనపల్లిలో బీసెంట్ థియోసాఫికల్ కళాశాలలో ఇంటర్మీడియట్ పూర్తి చేశారు. సుందరాచారికి చిన్నతనం నుండే స్వతంత్ర భావాలు కలిగి ఉండేవాడు. భుక్తికోసం ఎన్నో ఉద్యోగాలు చేశారు. హోటల్ సర్వర్‌గా, అక్షరదోషాలు దిద్దే ప్రూఫ్‌రీడర్‌గా, అధ్యాపకుడిగా, పాఠశాల పర్యవేక్షకుడిగా ఎన్నో వైవిధ్య భరితమైన పనులు చేశారు.

పద్య కవిత్వంలో సుందరాచారి ప్రీతికరమైన కవితా ప్రక్రియ. వీరికి తేటగీతి అంటే ఎంతో ఇష్టమైన ఛందస్సు తేటగీతిలో ఎన్నో పద్యాలు రచించారు. సుందరాచారి 1942 సంవత్సరంలో 'మా తెలుగు తల్లి' గీతాన్ని దీనబంధు సినిమా కోసం రచించారు. కానీ ఆ చిత్ర నిర్మాతకు యుగళగీతంగా వాడడానికి నచ్చకపోవడంతో సినిమాలో చేర్చలేదు. టంగుటూరి సూర్యకుమారి అభేరిరాగంలో మధురంగా పాడిన మా తెలుగు తల్లికి గేయం గ్రామ్‌ఫోన్ రికార్డులో హెచ్.యం.వి సంస్థ ద్వారా విడుదల చేయగా విశేష ప్రజాదరణ లభించింది. "మా తెలుగు తల్లికి" గేయాన్ని కూడా తేటగీతిలోనే రాశారు. ఈ పద్య గేయం ఆయన రచనల్లో మణిపూస వంటిది. రాష్ట్ర చారిత్రక, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని రమ్యంగా వర్ణించిన ఈ గేయం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాష్ట్రగీతంగా గుర్తించి గౌరవించింది. వీరి రచనల్లో బలిదానం, సుందర రామాయణం, సుందర భారతం, శ్రీనివాస శతకం, ఏకలవ్యుడు, కెరటాలు మొదలగు వీరి కొన్ని సినిమాలకు పాటలు రాశారు. మహాత్మగాంధీ, బిల్హణీయం, దీనబంధు మొదలైనవి. వీరి రచనలకు శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం ప్రసన్నకవి బిరుదుతో సత్కరించింది. భావకవి, అహంభావ కవి అనే బిరుదులు కూడా ఉన్నాయి. తాను ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్న భార్య మరణించడంతో సుందరాచారి మనోవేదనకు గురై జీవిత చరమాంకంలో విషాద జీవితాన్ని గడిపారు. తాగుడుకు బానిసై 1977 ఏప్రియల్ 8వ తేదీన తన స్వగ్రామంలోనే స్వర్గస్తులైనారు.

- సంపాదకవర్గం

Contents (విషయ సూచిక)

1.	జాషువా ''క్రీస్తు చరిత్ర'' - ధర్మబోధ	- డా॥. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి	6
2.	కందుకూరి అజ్ఞానమ్మ - గురజాడ వెంకమ్మ	- ఆచార్య అయ్యగారి సీతా రత్నం	10
3.	సురేష్ 'టైటానిక్' కథ : కార్మిక హక్కులు	- డా॥. వెంకట రామయ్య గంపా	14
4.	సమకాలీన తెలంగాణ కథానిక - స్థానికత	- డా॥. వి. గోపాల్	18
5.	'మహీధర' - 'నూరేళ్ళ క్రితం' నవల - చారిత్రక కోణం - పరిశీలన	- డా॥. డి. జ్యోతి	22
6.	''భారతదేశ చారిత్రక శిల్పాలు - ఒక అవలోకనం''	- డా॥. డి. సహదేవుడు & - డా॥. యం. రమేష్	26
7.	తెలుగులో బ్లాగులు - వాటి ప్రాముఖ్యత	- సుధామల్ల ప్రవంతి	29
8.	ఆదెళ్ళ శివకుమార్ నవలలు - వస్తు వైవిధ్యం	- ఆర్. విజయకుమారి	34
9.	ఆధునిక సాహిత్యం జీవన చిత్రణ విద్యార్థులపై ప్రభావం	- వి. అనిత	38
10.	తెలుగు ప్రజల జీవితాలలో భాగమైన జానపద కళా రూపాలు	- లక్ష్మీ కుమారి వాయిలపల్లి	42
11.	తెలంగాణ సాహిత్యాన్ని జాగృతం చేసిన కవులు	- జి. కృష్ణవేణి	49
12.	అమ్మకు ఆదివారం లేదా? కథలో - స్త్రీ జీవన చిత్రణ	- కె. నాగరాజు	55
13.	కాళోజీ కవిత్వం - రాజకీయాలు	- గంధసిరి రాజేష్	58
14.	తెలంగాణ కథా ప్రక్రియలో కులవృత్తుల జీవన చిత్రణ	- గడ్డిమీద మల్లేశం	62
15.	తెలుగు భాష ఆధునీకరణలో నేడు జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు	- జి.చైతన్య	68
16.	పోతన భాగవతం - సామాజిక వ్యవస్థ	- ఆలకుంట్ల యాదయ్య	76
17.	తెలుగు కథా సాహిత్యం - మాతమ్మ వ్యవస్థ	- డా॥. యస్. ప్రవంతి	80
18.	"Karnan" – Film Review	- B. Arthi & - Dr. Y. Srinivasa Rao	86
19.	Culture and Psychology : A Perspective on Perspectival Discourse	- Sivannarayana Bandela	91
20.	The Impact of Covid-19 Pandemic on Academic Research : Responses of Students from Indian Universities	- Deepak Kumar Swain & - Dr. Sony Kunjappan	95
21.	The Political Press in the Telugu Language in Madras Presidency during Colonial Period ; 1919-1947	- Dr. Seelam Srinivasa Rao	103

22. Yerukula : An Endangered Language and It's Revitalization Measures	- M.S.Bhatath Kumar & - MCKesava Murty	111
23. An exploratory study on constraints faced by young consumers of Khadi in the Panipat district	- Monika Rohilla & - Dr. Anamika Gautam	119
24. Aesthetic Sustainable Wooden art of Bonupalli Village : a Survey and Study	- Mr. Muppidi Rambabu & - Dr. Musugu Srinivasa Rao	127
25. Ethnicity and identity crisis among the tribes of Northeast India: Critiquing the role of language and genealogy	- NgamtinlunTouthang	138
26. Cholanadu Madakovil Architectural - A Study	- P. Praveen Kumar & - Dr. V. Vivekanandam	150
27. Alangudi Guru Bhagavan Temple A Study	- S. Chandra Mohan & - Dr. V. Vivekanandam	155
28. Analysis of Trade and Operational Efficiency of Ports in India	- U. Ilayarasan & - Dr. K. Jayaraman	163
29. Inculcating cultural values through mentor (-ship) in Louise Erdrich Tracks	- Vinoth. M	175

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

జాషువా "క్రీస్తు చరిత్ర" - ధర్మబోధ

- డా॥. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి, తెలుగు అకాడమీ చైర్మన్.

జాషువా బాల్యంలో క్రైస్తవాన్ని పుచ్చుకొన్నా ఏనాడూ ఆ మత పద్ధతుల్ని ఆచరించిన జాడలేదు.

కానీ మిత్రుల కోరిక మేరకు కొత్త నిబంధనను కావ్యరూపంగా మలిచాడు. క్రీస్తు జీవితానికి, మహిమలకు, ప్రబోధాలకు సంబంధించిన అనేక విషయాలు ఇందులో వర్ణించబడ్డాయి.

'క్రీస్తు చరిత్ర' రచనా నేపథ్యాన్ని గూర్చి జాషువా "మనవి" అనే శీర్షికలో ఇలా రచించాడు. "క్రీస్తు చరిత్ర కావ్యంగా వ్రాయాలన్న నా చిరకాల వాంఛితం తీరింది. మరే గ్రంథాలను అందులో బైబిల్‌ను ఛందోబద్ధం చేయడం కత్తిమీద సాము వంటిది. "నిరంకుశాః కవయః" అన్న ఆర్యోక్తి ఇక్కడ సరిపోదు. తీగమీద నడక ప్రత్యక్షర ప్రాధాన్యాన్ని పాటించే క్రైస్తమిత్రులు, కథకు తప్ప కవనానికట్టే చోటీయరు".

క్రీస్తు చరిత్రలోని సన్నివేశాలన్నీ క్రమ పరిణామాలతో సత్యమైనవిగా ఉన్నాయి. సృష్టి, క్రీస్తు జననం, జ్ఞానుల రాక మొదలైన సన్నివేశాలన్నీ క్రమపరిణామం కలిగి మూలం అనుసరించి ఉన్నాయి.

ఇందులో ఏమాత్రం కవి కల్పనలుగాని, అక్రమ పద్ధతిగాని లేవు. బైబిల్‌లోని యదార్థ సంఘటనలను తు.చ. తప్పక కొత్త నిబంధనను అనుసరించి ఛందోబద్ధం గావించారు. బైబిల్ సంప్రదాయాభిజ్ఞతను తెలుపుతున్న జాషువా 'క్రీస్తు చరిత్ర'లో క్రీస్తు ధర్మబోధను పరిశీలించడం ఈ వ్యాసం యొక్క ఉద్దేశ్యం.

జాషువా అభివర్ణించిన క్రీస్తు ధర్మబోధనలను పరిశీలిద్దాం :

'యుగ యుగ వయో విశిష్టం
బగణిత మహిమాభిరామ, మఖిలాఘ మహా
నిగళ చ్ఛేద కుఠారము
జగదుద్ధారకము, క్రీస్తు చరితంబు జుడీ!'

- క్రీస్తు చరిత్ర ప్రాశస్త్యం

అని క్రీస్తు చరిత్ర ప్రాశస్త్యం వర్ణింపబడింది. 'జగదుద్ధారకము' అనడం ద్వారా లోక కళ్యాణం కొరకైనా సదుపదేశాలను ధర్మశాస్త్రాను బద్ధంగా కలిగి ఉన్నదని భావం.

అజ్ఞాశ్చాశ్రద్ద... సంశయాత్మనః అనే భగవద్గీత శ్లోకం ప్రకారం ఆత్మజ్ఞానం లేనివాడు గురువాక్యంలోనూ, శాస్త్రంలోనూ, నమ్మకం లేని వాడును, సంశయ చిత్తుడును నశించును. సంశయాత్మునకు ఈ లోకంగాని, పరలోకంగాని, సుఖంగాని లేవని 'గీత' బోధిస్తుంది. శాస్త్రంలో నమ్మకం కలిగి ఉండాలి. అందుకే గీతలో కృష్ణుడు-

'యదాయదాహి ధర్మస్య
గ్లానిర్భవతి భారత!

"అర్జునా! ఎప్పుడెప్పుడు ధర్మమునకు హాని, అధర్మానికి వృద్ధి కలుగుతుందో అప్పుడప్పుడు నా మాయచేత పుట్టుచుండును" అని తన అవతార విశేషాన్ని చెప్పాడు."

"ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ
సంభవామి యుగేయుగే"

అనే వాక్కును అనుసరించి భగదవతారాలు కలుగుచున్నాయి.

ధర్మాన్ని స్థాపించి, లోకం ఉద్ధరించడం కోసం దేవ దూతయై క్రీస్తు ప్రభువు జన్మించాడు. సర్వమతాల ముఖ్యోద్దేశం ధర్మ సంరక్షణమే.

"ఇతరులెవరు సాధించలేని మహాప్రభావాన్ని మానవ

జీవితాలపై సాధించి మానవానీకంలో పునరుజ్జీవం ప్రసాదించి, శాంతి ప్రదమగు మార్గం కల్పించి ఆ ఆదర్శ మూర్తిని ప్రపంచానికి ప్రసాదించిన మహాభాగ్యం క్రైస్తవ మతానికే దక్కింది" అని సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడైన 'లెకీ' వక్కాణించాడు.

క్రీస్తు అవతారంలో దైవ సంకల్పం ఆవిష్కరించింది. ఏసుప్రభువు జ్ఞానం పరసంబంధమైంది. ధర్మశాస్త్రమంత. నిన్ను వలె నీ పొరుగువానిని ప్రేమించుము" అనే ఒక్కమాటలో సంపూర్ణమై ఉంది. ఏసుప్రభువు ధర్మ శాస్త్రానికి బద్ధుడనడానికి ఈ క్రింది వాక్యాలు నిదర్శనాలు. "ధర్మశాస్త్రం నైనను, ప్రవక్తల వచనాలనైనను కొట్టివేయ వచ్చితినని తలంచవద్దు. నెరవేర్చడానికి గాని కొట్టివేయ డానికి నేను రాలేదు. ఆకాశం, భూమి గతించిపోయినా ధర్మశాస్త్రమంత నెరవేరేవరకు దానినుండి ఒక పొల్లయి నను, సున్నాయైనను తప్పిపోదని నిశ్చయముగా మీతో చెప్పుచున్నాను" అని ప్రభువు పలుకులనే జాషువా తన పద్యంలో ఇలా ఛందోబద్ధంగా చెప్పాడు -

క్షితి మండలంబు గగనము
గతించినన్ బొల్లుగాని గడకొక నున్నేన్
గతియింపవు నా పల్కుల్
బ్రతుకున్ ఘన లేఖనాళి పండెడు వరకున్.

- 176వ పద్యం

పొల్లు, సున్నలు తెలుగు భాషకు చెందినవి. సాధా రణంగా తు.చ తప్పకుండా అనడం మన సంప్రదాయం.

ధర్మశాస్త్రం రాబోతున్న మేలుల ఛాయగలదేగాని, ఆ వస్తువులో నిజరూపం లేదు. ఒక్కడే ధర్మశాస్త్రాన్ని నియ మించి, న్యాయం విధించేవాడు. ఆయనే రక్షించడానికి, నశించడానికి శక్తిమంతుడై యున్నాడు. దీనిని బట్టి ఏసుప్రభువు దొంగలతో ఈ విధంగా పలికాడు...

"నేను గొఱ్ఱెలకు మంచి కాపరిని. మంచి కాపరి గొఱ్ఱెల కోసం తన ప్రాణం పెట్టును" అని పరిశుద్ధ బైబిల్ గ్రంథం, యోహాను సువార్తలో చెప్పబడింది. రక్షణ గురించి ధర్మం ఇందులో ఇమిడి ఉంది. భూతదయ కూడా ఇందులో వ్యక్తమగుతుంది.

క్రీస్తు ప్రకృతి యెడల ఒక విలక్షణ భావాన్ని వెల్లడిం చాడు. ఆయన మానవ జాలిలోని సామాన్య భావాలను తీసుకొని వానిని సూత్రాలలోనో, ఆఖ్యాయి కలలోనో వ్యక్త పరచేవాడు. ఈ సూత్రాలను పశ్చాత్తాపంతో అంగీకరించే వారికి సంపూర్ణ జీవనాన్ని లభింపగలదని క్రీస్తు వాగ్దానం చేశాడు.

విత్తనాలు, వాటిని చల్లువాడు, తండ్రి - కొడుకులు, గొఱ్ఱెలు, వాటి కాపరిని గురించి లేదా ఒక యజమాని లేదా ఒక తోటమాలి ఇత్యాదులను గురించి ఆయన కథలను చెప్పేవాడు.

"విత్తువాడు పోయి విత్తనంబులు చల్లె;
రాచబాటకొన్ని రాలినేల
కొన్ని ముండ్లపొదల గురుసార లేరుభూమి
కొన్ని బడియె వానగురిసెనంత"

- 213వ పద్యం

"విత్తువాడు" అనే ఘట్టంలో జాషువా సత్య సువార్త లను గురించి రాస్తూ, ఒకచోట మొలకెత్తును, ఒకచోట కొంతవరకు పెరిగి నశించును, ఒకచోట పండి ఫలించు నని వివరించాడు.

వివాహాలను గురించికాని, విందులను గురించికాని, అప్పు పుచ్చుకొనుట గురించి కాని వెలుతురు, దీపాలను గురించి కాని మాట్లాడేవాడు. కలువలు, పిచ్చుకలు, నాణెములు నక్కలు. ఆయన కథల్లో దృష్టాంతాలుగా ఉండేవి.

క్రీస్తువి రెండు గొప్ప ఆదేశాలు - సర్వవ్యాప్తమైన ఈశ్వర ప్రేమను, ఆపదలో ఉన్న తోటి మానవుని యెడల సహానుభూతిని, యోగ్యమైన ఆత్మప్రేమను విధిస్తున్నవి. నీతిశాస్త్రంపై ఆధారపడ్డాయని చెప్పదగిన నీతిసూత్రాలను ఏవిధమైన వానిని ఆయన ప్రతిపాదించలేదు. కానీ, ఈశ్వర శక్తిని తెలుసుకోవడానికి అవసరమైన అంతర్దృష్టిని

ఆయన బోధించెను. 'నీతికోసం ఆకలిదప్పులు కలవారు ధన్యులు. వారు తృప్తి పరచబడుదురు' అన్న ఏసు వాక్యం నీతి గొప్పతనాన్ని చాటుతుంది.

నీతి నిమిత్తం హింసింపబడువారు ధన్యులు. పరలోక రాజ్యం వారిది' అని చెప్పడం ద్వారా నీతిని పాటించడం కోసం ఎటువంటి త్యాగమైన చేయవలెనని తెలుస్తుంది. నరహత్య చేయవద్దు. నరహత్య చేసేవాడు విమర్శకు లోనగును. అనే వాక్యం నరహత్య దుష్ఫలితాన్ని బోధిస్తుంది. అంతేకాదు మానవ ధర్మాన్ని కూడా బోధిస్తుంది. 'దేహానికి దీపం కన్నే కనుక నీ కన్ను తేటగా ఉన్నచో నీ దేహమంత వెలుగుమయమై ఉండును. నీ కన్ను చెడినదైతే నీ దేహమంత చీకటిమయమై ఉండును' ఈ వాక్యాలు నిర్మల దృష్టి, పరిశుభ్రం అవశ్యకాలని బోధిస్తుంది.

'ప్రేమించువారి మరలం
బ్రేమించిన ఫలము లేదు ద్వేషించు నరుల్
బ్రేమింపుడపుడు మోక్ష
స్వామి సమక్షమున గొప్ప ఫలము లభించున్'

- 161వ పద్యము

అని జాషువా ప్రేమ తత్త్వాన్ని వర్ణించారు. ప్రేమించిన వానిని ప్రేమించడం సామాన్య విషయం. గొప్ప పనికాదు. ద్వేషించిన వానిని ప్రేమించడంలో ఘనత కలదు. ఈ ధర్మబోధ విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని చాటుతుంది. క్రీస్తు ప్రభువునకు గల ప్రత్యేకతలలో ఇది ముఖ్యాంశం. దీనివల్లనే యేసు సర్వజనవందితుడు కాగలిగాడు. సుమతి శతక కారుడు కూడా ఈ విషయాన్నే ప్రస్తావించాడు. ఉపకారికి నుపకారము - పద్య భావము అదే. ప్రేమయే భగవంతుడు అని గాంధి చెప్పాడు. ఆయన దృష్టిలో అహింస ఆత్మధర్మం. 'ఒక చెంపపై కొట్టినచో, మరొక చెంప చూపడమే' సహనం, ప్రేమ అనబడుచున్నవి. ఈ సిద్ధాంతాలనే క్రీస్తు ప్రతిపాదించాడు.

చివరి రాత్రి - తుది బోధ అనే ఘట్టంలో -

'ప్రేమించుకొనుండొండరు
ప్రేమించితి మిమ్మునట్లు ప్రేమించుటయే
క్షేమంబగు నా తండ్రిన్
బ్రేమించిన వాడు నన్ను ప్రేమించు నిలన్'

- 400వ పద్యం

ఈ ప్రేమ సిద్ధాంతమే క్రీస్తు ప్రభువును సర్వోత్కృష్టునిగా చేసింది.

'సేవాధర్మమే యుక్తమోత్తమ మగున్' అని క్రీస్తు సేవాధర్మం ప్రాశస్త్యాన్ని వర్ణించాడు. 'మానవ సేవయే మాధవ సేవ' అనే సూక్తిని అనుసరించి లోకానికి తన సేవాధర్మాన్ని బోధించి, ఆచరించిన ఆదర్శజీవి. ఏ రూపంలోనైనా భగవంతుని సేవించడం ప్రధానమని భగవద్గీత చెప్తుంది. అర్జునుడు ''కొందరైనను నిన్ను సేవించడం లేదా'' అని శ్రీకృష్ణున్ని అడిగినప్పుడు, శ్రీకృష్ణుడు 'చతుర్విధాభజంతే...' అని శ్రీకృష్ణుడు వివరించాడు. కాబట్టి అన్ని మతాలలో భగవంతుని సేవించడం ప్రధానమని బోధిస్తుంది.

'విలపింపవలదునాకై
విలపింపుడు మరుకన్నబిడ్డలకై, రా'

- 466వ పద్యం

గల... అంటూ తనను గురించి దుఃఖపడవద్దని ధర్మాన్ని ఉపదేశించాడు.

'ఇన్నరులేమి యొనర్చుచు
నున్నారో యెరుగరనుచు...'

- 468వ పద్యం

సిలువ వేసే ఘట్టంలో దేవుని ప్రార్థించిన విధము క్రీస్తును ఏకైక ప్రభువుగా, లోకరక్షకునిగా, ఉత్తమ సహనశీలిగా తీర్చిదిద్దింది.

కోపపడిన వానిపై కోపిగించరాదు. ఒకడు తన్ను నిందించిన వానికి క్షేమంగానే పలుకవలయును అని మనుధర్మ శాస్త్రం చెబుతుంది. బైబిల్ కూడా ఈ ధర్మాన్నే ప్రతిపాదించింది.

పర్వతం మీద ప్రసంగంలో ధర్మబోధనలలో ముఖ్యమైనది.

"నీకంట దూలముండగ
వాకీనకుము నలుసు...

- 174వ పద్యము

ఇది అసూయ పనికిరాదని తెలుపు బోధనం. 'నీ కంటితో ఉన్న దూలాన్ని ఎంచక, నీ సహోదరుని కంటిలో ఉన్న నలుసును చూడడం ఏల? మొదట నీ కంటిలో ఉన్న దూలాన్ని తీసికొనుము. అప్పుడు నీ సహోదరుని కంటిలో ఉన్న నలుసును తీసి వేయడానికి నీకు తేటగా కనబడును' అని పై పద్య సారాంశం.

ఇతరుల తప్పుల నెన్నువారు తమ తప్పును పాటించరని భావం. దీనిని సుమతి శతక కారుడు కూడా విమర్శించాడు. ప్రజాకవి వేమన కూడా ఇతరుల దోషాల నెంచుట తగదని హితమును బోధించాడు. బైబిల్ కానీ మరి యే ఇతర మత గ్రంథాలు కానీ ఈ పరదోష నిరూపణను, అసూయను తీవ్రంగా ఖండించాయి.

ఒట్టు బెట్టుకొనకు మూర్వితోడని సృష్టి
విభున కడియ పాదపీఠమగు...

- 159వ పద్యము

"భూమితోడని అనవద్దు. అది ఆయన పాదపీఠము. యెరుషలేముతోడన వద్దు. అది మహారాజు పట్టణము. ఆకాశం తోడనవద్దు. అది దేవుని సింహాసనం" అని అప్రమాణం గురించి విమర్శనం చేసి, సత్ప్రమాణాలను ప్రభువుకు చెల్లించవలెనని క్రీస్తు బోధించాడు.

మానవుడు నైతికంగాను, ఆత్మీయంగాను నడుచు కొను పద్ధతులను తెలుపు దేవుని శాసనమే బైబిలు.

మనం ధర్మశాస్త్ర అనుసరించడం వల్ల రక్షింపబడమని, కొత్త నిబంధనలో పలు తావుల ఋజువులు కలవు. కొత్త నిబంధన వల్ల మనకు అనుగ్రహింపబడిన దేవుని కృపవలననే మనం రక్షింపబడాలి.

'గెత్సమనెవనము'లో మద్యంతో కూడిన పాత్రను క్రీస్తు తోచిపుచ్చినాడు. కాని తాగవలసిన ఘడియలు ఆసన్నము కాగా ఊహించవలసినవిగాని సమస్త సంకలనమైన ఆ పాత్రను మనకొరకు తాగి, పాపియైనాడు. పాపం మాయను ఆవరించినపుడు దైవసాన్నిధ్యాన్ని కోల్పో యాడు. పాపి చేతిని పట్టుకున్న రక్షకుని చేతిని దేవుడు విడిచిపెట్టడు. సిలువలోని మహావేదన ఇదియే...

అయినది సమాప్తమని, య
వ్యయుడు జగద్రక్షకుండు ప్రభువో తండ్రీ!

- 490వ పద్యము

ఆపదలలో, చివరి క్షణంలో ప్రార్థన ముఖ్యమని తాను పరమాత్మను ప్రార్థించి, తన ఆత్మను ఆయనకు అప్పగించి మహత్తర త్యాగ దీక్షను వెల్లడి చేశాడు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

కందుకూరి అజ్ఞానమ్మ – గురజాడ వెంకమ్మ

– ఆచార్య అయ్యగారి సీతా రత్నం, బోర్డ్ అఫ్ స్టడీస్ చైర్మన్, తెలుగుశాఖ, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్, విశాఖపట్నం.

"సహన శక్తిని చేర్చి ప్రహసనం బులు గూర్చి
పుడమిలో గల మరక కడిగి వేసెడి ఎరుక
గలిగి పొల్చినవాడు తెలుగు తీర్చిన వాడు
తెలివి మెచ్చినవాడు వెలుగు తెచ్చిన వాడు"

- మధునాపంతుల

కందుకూరి వీరేశలింగం గురజాడ అప్పారావు ఆధునిక సాహితీ వేగుచుక్కలు. ఇద్దరు సంఘ సంస్కరణ ప్రధానలక్ష్యంగా రచనలు చేశారు. అయితే కందుకూరి వారు సంస్కర్త హృదయ. గురజాడ వారు కేవలం సాహితీ సృజన ద్వారానే ఒక సార్వజనీన ఆలోచన స్రవంతి అందించారు. కందుకూరి వీరేశలింగం ప్రయోగ వాది. అందుకే స్వయంగా సామాజిక రుగ్మతలు

పోవడానికి ఎంతగానో ప్రయత్నించాడు. రాత్రి సృజన. పగలు సంస్కరణ..సాహిత్యాన్ని సంఘసంస్కరణకై ఆయుధంగా వాడుకున్నారు. సాహిత్యం ద్వారా శిధిలమై పోతున్న మానవ సంబంధాల్ని కాపాడడానికి అహర్నిశలు కృషి చేశారు. ముఖ్యంగా ప్రహసనాల ద్వారా ప్రజలలో మార్పు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించారు. ప్రహసనం అంటే దశ రూపకాల్లో ఒకటి. జనసామాన్యంలో అన్నింటినీ నాటకం గానే పేర్కొంటున్నారు. కన్యాశుల్కం, బ్రాహ్మ వివాహం రెండూ ప్రదర్శన కొరకు రాయబడిన నాటకాలు. బ్రహ్మ వివాహం చిన్న నాటకం. అనేక సార్లు ప్రదర్శించ బడింది కూడా. రెండింటిలో కథావస్తువు కూడా ఒకటే.. బాల్య వివాహం వృద్ధ వివాహం వేశ్యా వృత్తి.. మొదలగు సాంఘిక దురాచారాల పట్ల విముఖత పెంచేవి. బ్రాహ్మ వివాహంలో రెండేండ్లు వెళ్ళిన పిల్ల చిన్నమ్మకి బాల్య వివాహం చేస్తారు. కన్యాశుల్కం లో ఎనిమిదేళ్ల సుబ్బు కి బాల్య వివాహ ప్రయత్నంచేశారు. సుబ్బు తల్లి వెంకమ్మ, చిన్నమ్మ తల్లి అజ్ఞానమ్మ. అజ్ఞానమ్మ కందుకూరి వారు సృష్టి ంచిన పాత్ర. వెంకమ్మ గురజాడ వారి సృష్టి.

అజ్ఞానమ్మ, వెంకమ్మ పాత్రలని తులనాత్మకంగా పరిశిలిస్తే ఇద్దరి రచనలలో భిన్నత్వాన్ని ఏకత్వాన్ని, గుర్తించగలము. నిజానికి అజ్ఞానమ్మ పాత్ర సృజన కన్నా ఫోటోగ్రఫీ అనడం మిన్న. స్త్రీలలో అజ్ఞానం ఉంది కాబట్టే స్త్రీ విద్యను ప్రోత్సహించాలని నిరంతరం కృషి చేశాడు కందుకూరి. కె.వి.రమణారెడ్డి గారు "ఆచారాలు, విశ్వాసాలు, పద్ధతులు, విలువలు వీటన్నిటిలోనూ ఆధునికమని చెప్పదగిన నిర్దిష్టమైన ధొరణలు ఆయన చేతుల మీదుగానే తెలుగు వారి జీవితంలోకి ప్రవేశించాయి." అని చెప్పారు.

బ్రాహ్మ వివాహానికి నాడు పెద్దయ్య గారి పెళ్లి పుస్తకం అనేవారుట. వినోదాన్ని, వివేచనని ప్రజలకి అందించింది. కందుకూరి వీరేశలింగం ప్రయోగ వాది కావడంతో రచనల్ని పదేపదే చూసి మెరుగుపరచడం శిల్పిలా చెక్కడం జరగలేదు. గురజాడ కేవలం సాహితీ స్రష్ట అవ్వడం మళ్ళీ మళ్ళీ చదివి మెరుగులు దిద్దారు. కందుకూరి బ్రహ్మ వివాహం 1880లోనే ప్రదర్శించబడింది గురజాడ కన్యా శుల్కం 1892లో ప్రదర్శించారు. ఒక దశాబ్దంలో పరిస్థితులు కొంత మారే ఉంటాయి. గురజాడ కన్యాశుల్కం తాను తర్వాత చదివే నని చెప్పారు గానీ బ్రహ్మ వివాహమే మూలంగా కనిపిస్తుంది. బ్రాహ్మణ వివాహంలో కన్యాశుల్కంలో వస్తువు ఒకటే అయినా పాత్రలు పెంచి నగిషీలు చెక్కి పూర్తి వ్యవహారికంలో కన్యాశుల్కాన్ని సార్వజనీన గంగా అందించారు. గురజాడ కేవలం తాత్కాలిక సంస్కరణ కోరుకోకుండా నూతన ఆలోచనా స్రవంతిని అందించారు.

బాల్య వివాహం, బ్రాహ్మణులలోనే మొదట ఉండేది. తర్వాత తర్వాత ఇతరులు కూడా బాల్య వివాహాలు జరపడం గుర్తించారు. కందుకూరి బ్రాహ్మ వివాహం రాసి

ప్రదర్శించి ప్రచారంలోకి తీసుకు వచ్చాక బాల్య వివాహం ఒక తీవ్ర సమస్యగానే సమాజం గుర్తించింది. 1884లో బొంబాయి నివాసులైన బెహరాజు మలబారీ అనే పార్సీ మతస్థుడు infant marriage in India and enforce widow hood. అనే చిన్న పరిశోధన ని అభిప్రాయ సేకరణ నిమిత్తం పంపితే దానికి స్పందించిన కందుకూరి వివేకవర్ధనిలో వ్యాసం రాసారు. ఇష్టాయిష్టాలుకి తావు లేకుండా జరగడం, వైధవ్యం వృద్ధ వివాహాలు దుఃఖానికి మూలమే కాకుండా ఆర్థిక హాని, ఆరోగ్య హాని అని స్పష్టం చేశారు. అందువల్లనే బాల్య వివాహాలు, దాని వల్ల వచ్చే అనర్థాలు, బ్రూణ హత్యలు అన్నింటినీ ప్రజలకు తెలిసేటట్లుగా వినోదాత్మకంగా అందించారు. ముఖ్యంగా స్త్రీల అజ్ఞానం కూడా ఉంది. కందుకూరి వీరేశలింగం పాత్ర పేరు అజ్ఞానమ్మ అని పెట్టి స్త్రీలలో ఉన్న అజ్ఞానం వలన వచ్చే పరిణామాలు తెలిపి వారిలో అజ్ఞానం పోవాలనే ఆవేదనని పఠితకు తెలిసేటట్లు గా రచించారు.

ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే కందుకూరి వీరేశలింగం అజ్ఞానమ్మ పాత్ర ద్వారా స్త్రీలు ఎలా ఉండకూడదో చెప్తే వెంకమ్మ ద్వారా గురజాడ అప్పారావు తల్లి పాత్రలో స్త్రీ ఎలా ఉండాలో తెలియ చెప్పారు.

స్త్రీల కష్టానికి కారణమైన దురాచారాలను స్త్రీలే నిరశసించాలని వెంకమ్మ పాత్రల ద్వారా తెలియజేశారు.

ఇంటికే పరిమితమై పిత్రుస్వామిక వ్యవస్థలో భర్తమాట విని, ధనానికి ఆశపడి కూతురు జీవితం నాశనం చేసి సామాజిక రుగ్మతలకి కారణభూతం అవుతున్నారో తెలుస్తుంది. 60 ఏళ్ల వాడికి కూతురిని ఇవ్వడానికి ముందు అంగీకరించకపోయినా వాళ్ళు ఇచ్చిన కన్యాశుల్కంతో బంగారం చేస్తానంటే ఆశపడి బాల్య వివాహానికి అంగీకరించింది. కానీ భర్త బంగారం నగలు చేయించడు .వ్యాపారంలో పెట్టి దివాలా తీసి మళ్లీ కూతురు మావ గారి మీదే ఆధారపడాలి అనుకుంటాడు. ఈ ప్రహసనంలో మానవ సంబంధాలు ఎంత మొరటుగా మారాయో అద్భుతంగా చిత్రీకరించారు కందుకూరి.

అసలు అజ్ఞానమ్మ పాత్ర పరిచయమే ఆమె విసుగు, బద్ధకం, తెలియజేస్తాయి. భర్త మాట వినాలని లేక పోయినా ఈ వ్యవస్థ నియమం వలన వింటుంది మాత్రమే. అతని పట్ల ప్రేమ వలన కాదు. రహస్యం చెబుతా వీధి తలుపు వేసి రమ్మంటే భర్త, ముందే చెప్పచ్చుగా ఖాళీగా ఉన్నానని ఏదో పని చెప్పడం కాకపోతే.. అంటూ తప్పదుగా.. అని వెళ్తుంది.

మూడేళ్ల బిడ్డకి పెళ్లి చేయడం ఏమిటంటే పెద్దాళ్ళ మయపోయామని ఏడ్చి సంబంధం చూడమంటుంది. నాలుగో పెళ్లి వాడ్ని 60 ఏళ్ళ వాణ్ని భర్త పెళ్ళికొడుకు గా చూస్తే వద్దని 40 ఏళ్ల తన మేనల్లుడికి ఇమ్మంటుంది.

ఒక ఏకాంతం చెబుతాను ఇలా రా అని.. భాగ్య వంతుడు. దీనికి ఒప్పుకుంటివా, నీకు అగువులు తగవులు బాగా జరుగుతాయి. బియ్యపు రాలేవి కనుక నీకు 5 రోజులు చీరలో మాడలూ దొరుకుతవి. వారు మనకు 800 ఇస్తామంటున్నారు నేను వెయ్యి రూపాయలు తక్కువ వల్ల పడదు అంటున్నా అందులో 400 రూపాయలతో నీకు నగలు కొన్ని పెడతాను. పడు పోవడానికి పట్టి మంచం చేయిస్తా. పెళ్ళికొడుకు బహు ముసలివాడు మహా బ్రతికితే పదేళ్ళు బ్రతుకుతాడు 12 ఏళ్ళు బ్రతుకుతాడు. అంతకన్నా బ్రతకడు. ముసలి ప్రాణం గుటుక్కుమంటుంది అతగాడి ఆస్తంతా మనదే.

ఆ మాటలతో డబ్బు మీద ఆశ తో నగలు వస్తాయని సంతోషంతో ఆయన చేస్తానంటూ ఉండడం నేను ముద్దు అంటూ ఉండడం బొత్తిగా బాగా ఉండదు పెనిమిటి ఆజ్ఞ మీరినానని వట్టి రవ్వ నాకెందుకు. వేగిరం ఆయనకి ఇష్టం వచ్చినవారికి పిల్లనిచ్చి వివాహం చేయమనండి. ఆయనకు ఏది సమాధానము నాకు అదే సమాధానం అంటుంది అజ్ఞానమ్మ.

గురజాడ కన్యాశుల్కంలో పెళ్లికి వచ్చి భర్త అగ్ని హోత్రావధానులు చిన్న కూతురు సుబ్బి నిలుబ్ధావధానులు 1800 కన్యాశుల్కం ఇస్తాడంటే భార్య వెంకమ్మ పెళ్ళికొడుకు ఎన్నేళ్లు అంటుంది. అంతేకాదు 60 ఏళ్ళు

అని తెలియగానే ''నాతో చెప్పకుండానే'' అని నిలదీస్తే ''ఆడ ముండలుతోనా ఆలోచన?''అని తీసిపారేసిన నా కూడా ఏదో లాగా ఆ పెళ్లి జరగకుండా ఆపాలని అనుకుంటుంది. అన్న కరటక శాస్త్రితో ''అన్నయ్య ఈ సంబంధం చేస్తే నేను నుయ్యో గొయ్యో చూసుకుంటా. పెద్దదాన్ని రొమ్ము మీద కుంపట్ల గా భరిస్తూనే ఉన్నాం ఆయనకు ఎంత ఈడొచ్చిన కష్టం సుఖం వొళ్ళు నాటక ఈ దౌర్భాగ్యం సంబంధం కల్పించు కొచ్చారు. నీ బతికి బాగుపడాలంటే ఈ పెళ్లి తప్పించు..'' అని కరటకశాస్త్రి ఎలా తప్పిస్తాడో కూడా తెలుసుకుంటుంది. బాల్య వివాహాల వలన, కన్యాశుల్కం వలన తన కూతురు జీవితం నాశనం కాకూడదని ధిక్కార స్వరం వినిపిస్తుంది. అజ్ఞానమ్మ లో మొరటు దనం వెంకమ్మలో కనిపించదు.

తర్వాత అజ్ఞానమ్మ ''అన్నయ్యా, చిన్న దానికి ఏమి ఆభరణాలు ఉంచుతారు..'' అని అడగడంలో ఆభరణాల మీద ఆశ, కూతురికి ఆభరణాలు చాలనుకునే అమాయ కత్వం కనపడుతుంది. పుల్లయ్యి తాంబూలం ఇమ్మంటే ఆకులు వక్కలు లేవని సైగ చేస్తుంది. అది పట్టించుకోడు భర్త. దాంతో ''తాంబూలంట... ఆకులు వక్కలు లేవు. ఆడదాన్ని నేను ఎక్కడి నుంచి తేగలను నా ప్రాణం విసిగి పోతుంది..'' అని విసుగు ఆత్మన్యూనత చూపిస్తుంది.

అజ్ఞానమ్మ ఒక అలక్ష్య జీవి. పెళ్లివారు వస్తూ ఉంటే మంచం మీద కునుకు తీస్తుంది. వచ్చి లేపి హారతి తెమ్మంటే హారతి పట్టడానికి పళ్ళెం ఎక్కడ ఉన్నదో.. తెలీదు అంటుంది. పెళ్లి కొడుక్కి వేడి నీళ్లు అంటే పని మనిషికి చెప్పాను అంటుంది. ''నేను ఎన్ని పనులు చేయను. అన్నింటికీ నేనొక్కదాన్నే కొట్టుకోవాలి.'' అని విసుక్కుంటుంది.

ఆరో అంకంల్లో నిద్రలేపి ఏడుస్తున్నకూతురు చిన్న మ్మాయి ''వీధిలో బాజాలు వాయిస్తున్నారు చూతాం ఊరుకో'' అని ఎత్తుకుని పల్లకీలో కూర్చోబెడుతుంది. తర్వాత తేలు కుడుతుంది అజ్ఞానమ్మని. నాయనా ఇహ బతకను.. అని గోల పెడుతుంది. అప్పుడే పరంధామయ్య జారిపడి చేయి ఇమ్మంటే నావల్ల కాదంటుంది. మొరటు తనం స్వార్థం నిండిన అజ్ఞానంనిండిన పాత్ర.

అప్పగింత లపుడు తెగ ఏడుస్తుంటేవద్దని పక్క వాళ్ళంటే ''లాంఛనానికి ఏడుస్తోంది. అది ఒక విధమైన వేడుక గాని మరేమీ కాదు'' అని అప్పగింతలు పాట పాడే ఆమె అంటే నిజమే అనుకొంటుంది.

సప్తమాం కంల్లో మళ్లీ ఈమె ప్రస్తావన వస్తుంది. పెళ్ళికొడుకు పెద్దయి ఇచ్చిన వెయ్యి రూపాయలు 400 రూపాయలు అప్పు అని చెప్పి పుల్లయ్య కొట్టేస్తాడు. ఇవ్వడు. మిగిలిన ఆరు వందలు వ్యాపారం లో పెట్టి ఇ నష్టపోతారు. మళ్లీ పెద్ద య్య ఇవ్వాలని ఆశపడతారు. అతను ఇవ్వడు. ''అల్లుడు చస్తే బాగుండు 70 ఏళ్ళ ముండాకొడుకుతో పెళ్లి ఎదిగి కాపురం చేసి ఏడుస్తుందా ఏమిటి'' అని అనడంలో ఆమె స్వార్థం స్పష్టమవుతుంది.

ఆ పాత్ర ముగింపు ఇలా చేశారు. ''ఆమె తల్లి యు కూతురు ముండ మోయడం వల్ల కలిగిన ఐశ్వర్యం కొంతకాలం అనుభవించి మనుమలు మనుమరాళ్ళ ను చూడకపోయినా కూతురు కడుపుతో ఉండడం మాత్రం చాలా సార్లు చూసి సంతోషించే లోకాంతర్గతులయిరి.''

ఇలాంటి మనుషులువలన సమాజం భ్రష్టమైపోతుం దనే బాధ ఈ పాత్రని పరిశీలించిన ప్రతి ఒక్కరికి కలుగు తుంది.

కన్యాశుల్కంలో వెంకమ్మ పాత్ర చిన్నదే అయినా తీవ్ర నిరసన తెలుపుతుంది. పెళ్లి కి వెళ్ళేటప్పుడు కూడా ఇన్ని బళ్ళు ఏంటి ఎందుకు ఈ వెధవ పటాటోపం అంతా అయినదానికి కానిదానికి ..అల్లుడు ఫకీరవుతాడు.అమ్మి ముష్టెత్తుకోవాలి. అని అనవసరపు పెళ్లి ఖర్చుల్ని వద్దం టుంది. పెళ్ళికి తరలి వెళ్ళిన వారికి మధ్యలోనే లుబ్ధా వధానికి మరో పెళ్లి అయిపోయింది అని తెలుస్తుంది.

అప్పుడు అగ్నిహోత్రావధానులుకి ఇలా సమాధానం ఇస్తుంది'' చాలు. ప్రయోజకత్వం తోచినప్పుడల్లా ఆడవాళ్లను పశువులని బాదినట్టు బాదడమే కదా

ఇప్పటికిన్ని. గొప్ప సంబంధం చేశారు లెండి మా వాళ్ళు కోపం వచ్చి రావడం మానేశారు.. అని తీవ్రంగానే గృహ హింస, ఆధిపత్యాన్ని గుర్తించి తిరస్కార భావం చూపిస్తుంది. ఆధునికత ఇష్టం వెంకమ్మకి. కొడుకుని ఇంగ్లీష్ చదువు చదివించడానికి భర్తని కాదని మరీ పంపిస్తుంది. అయితే ఆశ కూడా ఉంది. పోలీసో, మున్సిపు పనో వస్తే అగ్రహారం భూములన్నీ కొనేస్తాడు, అంటుంది. ఆచదువు ఖర్చుకు భర్త ఇష్ట పడక పోతే "మీకంత భారమని తోస్తే మా వాళ్ళు పసుపు కుంఖానికి ఇచ్చిన భూమి అమ్మేసి కుర్రాడికి చదువు చెప్పిస్తా" అని నిక్కచ్చిగా చెబుతుంది. మొత్తం మీద కందుకూరి వారు స్త్రీలలో అజ్ఞానం పోవాలని అదే వారి అభివృద్ధిని అడ్డుకుంటుందని తెలియజెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తే గురజాడ వారు స్త్రీల ఐక్యతని, ఆచారాల పట్ల తిరస్కారాన్ని వెంకమ్మ పాత్ర ద్వారా తెలియజేశారు.

"బ్రతికి చచ్చియు ప్రజల
కెవ్వడు మేలుసేయునొ
వాడెధన్యుడు"

ఆధార గ్రంధాలు :

1. కందుకూరిప్రహసనాలు-వావిళ్ళ-ప్రచురణ
2. గురజాడ రచనలు-మనసు ఫౌండేషన్-ప్రచురణ
3. జండర్ స్పృహ-వరంగల్ విశ్వవిద్యాలయం -ప్రచురణ
4. సాధిత-డా.అయ్యగారిసీతారత్నం

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

సురేష్ 'టైటానిక్' కథ : కార్మిక హక్కులు

- డా॥. వెంకట రాకుయ్య గంపా

ప్రపంచీకరణ మానవ హక్కులపై ప్రభావం చూపే కొత్త లక్షణాలను ప్రదర్శిస్తుందని చాలా మంది అంగీకరిస్తున్నారు. ప్రపంచీకరణ వలన పెరుగుతున్న మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థ వలన కొత్త ఉత్పత్తి రూపాలను సంతరించుకుంటుంది. అందుకు సమాచార సాంకేతిక పరిజ్ఞానం తోడయ్యింది.. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలో మానవ హక్కులకు సంబంధించిన చర్చ ఎక్కువగా జరుగుతూ వుంది. ప్రపంచీకరణ స్వేచ్ఛా మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థ విస్తరణతో కార్మిక హక్కులపై చర్చ జరుగుతూవుంది. పేద దేశాలలో పెట్టుబడిదారులు, బహుళజాతి సంస్థలు కార్మికుల జీవితాలతో చెలగాట మాడుతున్నారు. కార్మికుల హక్కులను అణచివేస్తున్నారు. లక్షల మంది కార్మికులు కనీస అవసరాలూ తీరకుండా జీవిస్తున్నారు.

అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించడానికి పోటీపడతాయి, బహుళ జాతి సంస్థలను తృప్తి పరచడానికి అనేక రాయితీలను ప్రకటిస్తున్నాయి. పన్ను ప్రోత్సాహకాల భరోసాలను అందిస్తాయి. వారికి అనుకూలంగా కార్మికులను తయారు చేస్తున్నాయి. కార్మికులు యంత్రాలుగా మారిపోతున్నారు. వస్తువు ఉపయోగం తీరిపోయిన తర్వాత పడేసినట్లు కార్మికుల అవసరం తీరగానే వారిని పనినుంచి తొలగించడం లేదా పరిశ్రమలను మూసివేయడం చేస్తున్నారు. ఈ విధానాలు మానవ హక్కులపై విపరీతమైన ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. ఆర్థిక భద్రత లేకపోవడం, జీవనోపాధి కోసం ప్రతిరోజు పోరాటం చేయటం, వలసలు వెళ్లటం కార్మికులకు సాధారణ ప్రక్రియగా మారిపోయింది.?

ప్రపంచీకరణ జరుగుతున్నది బహుళజాతి సంస్థలు మరియు ఫైనాన్సు పెట్టుబడుల రూపంలోనే. ఈ బహుళజాతి సంస్థలు మరియు ఫైనాన్సు పెట్టుబడులు సర్వ వ్యాప్తంగా కార్పొరేట్ సంస్థల్ని రూపొందిస్తున్నాయి. అన్ని రంగాలను క్రమంగా ప్రైవేటీకరించడం ద్వారా సత్వర అభివృద్ధి జరుగుతుందని ప్రభుత్వం భావిస్తుంది. అందుకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వం గుత్తాధిపత్యం గల సంస్థలను ప్రైవేటు పరం చేస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను బహుళజాతి సంస్థలు కొనుగోలు చేసి తమ ఆధీనంలో పెట్టుకుంటున్నాయి బహుళజాతి కంపెనీలు కేవలం మార్కెట్ వరకు మాత్రమే పరిమితంకాలేదు. తమ మార్కెట్‌లను సురక్షితంగా ఉంచుకోవడానికి పెంపొందించుకోవడానికి ప్రభుత్వాలను అనునిత్యం ఉపయోగించుకొంటున్నాయి. ''బహుళజాతి సంస్థలు రాజకీయ పార్టీలకు నిధులెన్ని తమ చేతుల్లో ఉంచుకుంటున్నాయి. లంచాలనిచ్చి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలను తమకు అనుకూలంగా మార్చుకుంటున్నాయి. రోజులు గడిచే కొద్ది ఎంతో బలోపేతమై వివిధ దేశాల్లో తమ ఆస్తులను పెంచుకుంటూ పోతున్నాయి.

బహుళజాతి కంపెనీల ప్రవేశంవల్ల భారత దేశానికి చెందిన ప్రతిష్టాత్మక కంపెనీలు సైతం వాటి చేతుల్లోకి పోతున్నాయి. పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల ప్రజలే ఇవాళ మెరుగైన జీవన ప్రమాణాలు అనుభవిస్తున్నారు. ఆర్థిక వ్యవస్థకు పుష్టిచేకూర్చేది పారిశ్రామికీకరణ అని ఆర్థికవేత్తల అభిప్రాయం. కాని సరళీకరణ ఆర్థిక విధానాల తర్వాత పారిశ్రామిక విధానంలో మార్పు వచ్చింది. ప్రపంచీకరణ ద్వారా ప్రైవేటీకరణ జోరు కొనసాగుతున్నది. అనేక ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను ప్రైవేటీకరించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. ప్రస్తుతం ఖాయిలా పడిన పరిశ్రమలను మూసి వేస్తున్నారు. ఈ ఖాయిలా పడిన పరిశ్రమల్లో అన్ని రకాల పరిశ్రమ

లున్నాయి. ఈ క్రమంలో అనేక ప్రభుత్వ పరిశ్రమలు మూతపడుతున్నాయి. ప్రభుత్వ సంస్థలన్ని ప్రైవేట్ వ్యక్తుల పరమైపోవడాన్ని వివరించే కథ "సురేష్' రాసిన 'టైటానిక్' కథ.

ఈ కథ 2001లో ప్రచురించబడిరది. విద్యాసాగర్, శ్రీహరి, రాజారావు, సత్యనారాయణ, జలీల్ మొదల్కెన పాత్రలు "ఆంధ్ర స్టీల్"పరిశ్రమలో పని చేశారు. కొంత కాలం తర్వాత పరిశ్రమలు మూత పడింది. పరిశ్రమలోని సామాగ్రిని తుక్కు కింద లెక్క కట్టడానికి వారు పరిశ్రమకు వచ్చారు. ఆ పరిశ్రమలు తాము పని చేసినప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులను? మూతపడిన తర్వాత కార్మికుల పరిస్థితు లను గుర్తుకు తెచ్చుకొని చర్చించడం ఇందులోని కథా వస్తువు. శ్రీహరి అనే యువ ఇంజనీరు ఆంధ్ర స్టీల్స్ పరిశ్రమలు ఇంజనీర్ ట్రైనీగా ప్రవేశించినప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులు ప్రస్తుతం పూర్తిగా మారి పోవడం గమనిం చాడు. కథలో "ఆంధ్ర స్టీల్" (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సంస్థ) పరిశ్రమ ఒకప్పుడు నెలకు వేల టన్నులను ఉత్పత్తి చేసేది. కొన్ని వందల మంది కార్మికులు అందులో పనిచేసే వారు. వివిధ కారణాల వలన పరిశ్రమలు మూతపడి పోవడంతో కార్మికులందరూ రోడ్డున పడ్డారు. జీవనోపాధి కోసం ఒక్కొక్కరు ఒక దారి చూసుకున్నారు. కుటుంబాలు చిన్నాభిన్నం అయిపోయాయి.

"జస్ట్ ఊహించుకో బోసూ! కొన్ని వందల మంది ఉద్యోగులూ, కార్మికులూ, పరిగెత్తే లారీలూ.... చేతినిండా పనితో పాల్గొంచ నిండా చిన్నచిన్న వర్క్ షాపులూ, ఫౌండ్రీలూ, వాళ్ళ కుటుంబాలలో వేలకొద్దీ జనాలూ.... అన్నీ ఎవడో మాంత్రికుడు చెయ్యి ఊపినట్టు మాయమై పోయాయి. హిరోషిమా నగరాన్ని మనం ఎప్పుడూ చూడలేదు గానీ ఆ రోజు అక్కడ..." అని ఒక పాత్ర ద్వారా అక్కడ ఉన్న పరిస్థితిని వివరిస్తాడు రచయిత. కథలో అంతకు పూర్వం ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని వివరిస్తూ "నువ్వేదో ఊహించుకొని ఇక్కడ జేరినట్టున్నావు- పదేళ్ళ క్రితం నేను జేరినట్టు. నిజాని కిదంత తీసివేయ దగ్గదేమీ కాదు. విశాఖ తర్వాత అంత పేరుంది. నెలనెలా వేలకొద్దీ టన్నుల ఆర్డర్లుండేవి. కార్మికరత్న, యాజమాన్య రత్న వగైరా అవార్డులొచ్చేవి ప్రతియేటా. 88లో ప్రభుత్వం ప్రకటించిన శ్వేత పత్రంలో మంది మూడో ఉత్తమ కంపెనీగా లెక్కగట్టారు. అయితే ఇప్పుడది గతించిపోయిన స్వర్ణయుగం" అని కథలో కనిపిస్తుంది. అంత గొప్పగా నడిచిన పరిశ్రమలు తర్వాత కాలంలో ప్రపంచీకరణ ఫలితంగా పెట్టుబడిదారుల రాజకీయాలకు బల్కె పోయాయి. వందల మంది కార్మికులు వారి కుటుంబాలు జీవనోపాధిని కోల్పోయారు. పరిశ్రమల యజమానులు తమ లాభం చోటు కార్మికుల సంక్షేమాన్ని కోరుకొని పరిశ్రమలు నడిపినట్లు అయితే వ్యవస్థ ఉత్తమ మార్గంలో ఉంటుంది. ఇది పారిశ్రామిక ఈ కాలంలో కూడా ఎంతో మంది పారిశ్రామికవేత్తలు తమ అభివృద్ధితో పాటు తమ సంస్థలో పని చేసే వారి పట్ల బాధ్యతగా వ్యవహరించారు. ఎంతోమంది ప్రముఖులు అందుకు ఉదాహరణగా ఉన్నారు. బహుళజాతి సంస్థలు ప్రవేశించిన తర్వాత పరిశ్రమలో పనిచేసే కార్మికుల పట్ల మానవతా దృక్పథం పూర్తిగా కనుమరుగైపోయింది. కేవలం వ్యాపార సంబంధాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. వ్యాపార సంబంధాలు ఉన్నచోట రాజ్యాంగంలో కల్పించిన హక్కుల గురించి మాట్లాడుకోవడం తప్పితే ఆచరణలో ఎక్కడా కనిపించదు. చట్టంలో ఉన్న చిన్నపాటి లోపాలను తమకు అను కూలంగా మలుచుకుని కార్మికుల శ్రమను దోచుకునే ప్రయత్నం చేసి అవసరం తీరిన తర్వాత వారిని పరిశ్రమ నుంచి బయటకు పంపిస్తున్నారు.

శ్రమకు సంబంధించిన హక్కు రాజ్యాంగంలో ఉన్న ప్పటికీ వాటి అమలు తగినంత శ్రద్ధ లేదు. ఈ అంశాలకు సంబంధించి పలువురు రాజ్యాంగ నైతికత పేరుతో హక్కుల అమలులో జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ప్రశ్నిం చారు. కార్మికుల శ్రమకు భద్రత లేదు. రాజ్యాంగంలో పేర్కొన్న ఆదేశ సూత్రాల లోని చాలా అంశాలు ఎవరు శ్రద్ధగా అమలుపరచడం లేదు. రాజ్యాంగంలోని ఆదేశిక సూత్రాలలో అధికరణం 39లో :

"సి) ఉత్పత్తి పరికరాలు, సంపద కేవలం కొద్దిమంది చేతులలో కేంద్రీకృతమై, సామాన్యుల ప్రయోజనాలకు విఘాతం కలగని విధంగా ఆర్థిక విధాన రూపకల్పన."

అధికరణం 42 : పని చేసే ప్రదేశాలలో మానవీయత, ప్రసూతి సౌకర్యాలు :

ఉద్యోగులు లేక కార్మికుల పనిచేసేందుకు తగిన పరిస్థితులను కల్పించటం, ప్రసూతి సౌకర్యాలను కల్పించటం ప్రభుత్వ బాధ్యత.

అధికరణం 43-ఎ : ఫ్యాక్టరీల నిర్వహణలో కార్మికులకు భాగస్వామ్యం :

పారిశ్రామిక రంగానికి చెందిన ఫ్యాక్టరీలు, ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్లు మొదలైనవాటి నిర్వహణలో కార్మికులను భాగస్వాములను చేసేందుకు తగిన శాసనాలను ప్రభుత్వాలు రూపొందించాలి. (1977లో జరిగిన 42వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా ఈ అధికరణం అదనంగా చేర్చబడింది)" అని ఉంది. కానీ పైన పేర్కొన్న అంశాలు ఏవి అమలైనట్లు కథలో కనిపించదు. అందుకు కారణాలు చాలానే ఉన్నాయి. సంస్థల నడిపించేవారు బాధ్యత తీసుకోకపోవడం, బహుళజాతి సంస్థల ప్రలోభాలకు లొంగి బాధ్యతల్లో ఉన్న వారు తప్పు దారిలో వెళ్లడం. అంతకు పూర్వం ఉన్నటువంటి అధికారి లంచాలకు అలవాటు పడడం, పరిశ్రమలు మూత పడటానికి కారణం. లాభాల్లో ఉన్న పరిశ్రమను ప్రైవేటు రంగ పరిశ్రమ 'స్వతంత్ర స్టీలు' తమ లాభాల కోసం వివిధ మార్గాల ద్వారా ప్రభుత్వ రంగ సంస్థను మూసి వేయడానికి ప్రయత్నం చేసి, సఫలీకృతం అయింది. దీని ఫలితంగా ప్రభుత్వ సంస్థలో పనిచేసే ఎంతో మంది కార్మికుల జీవితాలు అగమ్యగోచరంగా తయారయ్యాయి. "ఫ్యాక్టరీలో నిరవధికంగా లాకవుట్ ప్రకటించబడింది. వాగ్యుద్ధం... తోపులాట... టియర్ గ్యాస్.. తుపాకీ మందు వాసన. కాల్పుల్లో ఏడుగురు ప్రాణాలు వదిలారు. సనా, నాగభూషణం కూడా వాళ్ళల్లో ఉన్నారని మరుసటి రోజు పేపర్లో వచ్చింది. అంతకుముందు రోజు వచ్చిన దినపత్రిక ఒకటి జాజిచెక్క బల్ల మీద గత నాలుగేళ్ళుగా ఇంకా భద్రంగా అలాగే ఉంది. రాజారావు ఆ బల్ల దగ్గరికి నడిచి దాని మీది దుమ్ము దులిపి, గోధుమ రంగు చారికలతో అతుక్కుపోయిన పేజీలని జాగ్రత్తగా తెరిచి చూస్తున్నాడు. మొదటి పేజీలో హెడ్లైన్ ఉంది ఆ వార్త" అని కథలో రచయిత చెబుతారు. పని చేసే ప్రదేశాలలో మానవీయత, ప్రసూతి సౌకర్యాలు కల్పించాలి అనేటువంటి ఆదేశ సూత్రంలో మానవీయత ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఫ్యాక్టరీల నిర్వహణలో కార్మికులకు భాగస్వామ్యం కల్పించాలనేటువంటి ఆదేశ సూత్రం ఇక్కడ పూర్తిగా కనుమరుగై పోయింది కార్మికులకు ఎటువంటి అవకాశం ఇవ్వకుండా యాజమాన్యం పూర్తిగా విస్మరించింది. కార్మికులు పరిశ్రమను తమ శక్తి మేరకు నడుపుకోవడానికి ఇవ్వలేదు. పరిశ్రమలు నడిచిన కారణంగా ప్రపంచీకరణ ముఖ్య లక్షణమైన వస్తు సంస్కృతి ప్రారంభమయింది. వస్తువులను కొనడానికి వ్యక్తులు తాహతుకు మించి ఖర్చు చేయడం మొదలుపెట్టారు. సంపాదించిన మొత్తాన్ని వస్తువుల కొనుగోలుకు, విలాసాలకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. "ఏమి మిలియనీరో సారు. కొడుకు కాలేజీ చదువుకీ, బిడ్డ పెండ్లికీ, బారియ రోగాలకీ పాతికవేలు అప్పు పడిన. ఎంత చెట్టుకి అంత గాలన్నట్టు. మా తండల జనం నాలా ఈ రోగాల బారినపడి అప్పులు పాలవకుండా బతుకు నెట్టుకొచ్చిన్రు. నేను మాత్రం అయినకాడికి ఆ ఇల్లు కుదవబెట్టి మన కాలనీలో తేలిన. తండల ఉన్నప్పుడు గంజో గటకో తాగి బతకబడితిమి. ఇక్కడ కంపెనీ లెవెలు మెయింటెయిను జేయను ఫ్యాన్లు, టీవీలూ, గ్యాసు పొయ్యిలు, కాన్వెంటు చదువులు, కట్నాలు, మోపెడ్లు, అప్పులు," సనా ఇంకా ఆ గుమ్మంలో నిలబడి విస్మయం నిండిన గొంతుతో మాట్లాడుతూనే ఉన్నాడు. అని కథను పాత్ర ద్వారా ఈ కథలో తెలుస్తుంది. పరిశ్రమలు రావడం వల్ల తన కొత్త కొత్త రోగాలు రావడం మొదలయ్యాయి కానీ రోగాలు నయం చేసే ఎటువంటి వైద్య సదుపాయాలు లేక పోయాయి.

ఉపయోగించుకున్న పుస్తకాలు :

1. ప్రాథమిక ఆధారం : టైటానిక్ - సురేష్
2. ద్వితీయ ఆధార గ్రంథం : *భారత రాజ్యాంగం.* (అనువాద వ్యాఖ్యాత సత్యనారాయణ, పెండ్యాల.) విజయవాడ: సుప్రీం లా హౌస్, 2019.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

సమకాలీన తెలంగాణ కథానిక - స్థానికత

- డా॥. ఐ. గోపాల్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, పబ్లికేషన్స్, ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయం, కుప్పం.

ఆధునిక కల్పనా సాహిత్య ప్రక్రియలన్నింటిలోనూ "కథానిక" ప్రముఖ స్థానాన్ని అలంకరించింది. తెలుగులో కథానికనే 'చిన్నకథ' అనీ, 'కథ' అనీ వ్యవహారం. అదే ఆంగ్లంలో దీన్ని షార్ట్ స్టోరీ అని అంటారు. సంస్కృతాలం కారికులు 'వ్యావ్యేషు నాటకం రమ్యం' అన్నారు. కాని కాలాన్ని బట్టి ఆలోచనలు మారుతూ ఉంటాయి. ప్రస్తుతం సమకాలీన సాహితీ ప్రక్రియల్ని చూస్తే 'కావ్యేషు కథా రమ్యం' అని అనక తప్పదు. పాశ్చాత్య రచయితల ప్రభావం వల్ల ఇతర భాషల్లో మాదిరిగానే భారతదేశంలోకి ప్రవేశించిన ఆధునిక వచన ప్రక్రియల్లో 'కథానిక' ఒకటి.

ఆధునిక వచన, రచనా ప్రక్రియల్లో కథానిక ప్రముఖ స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. తెలుగు దేశ సాహిత్యవనంలో మూడు పువ్వులు, ఆరు కాయలుగా వెలుగొంది దినదిన ప్రవర్ధమానమవుతున్న సాహిత్య ప్రక్రియ 'కథానిక' నేడు సమాజంలో ఆబాలగోపాలాన్నీ ఉర్రూతలూగిస్తున్న ప్రక్రియ 'కథానిక'. మన సాహిత్యంలో తెలుగు కథ ఒక విశిష్టమైన స్థానాన్ని ఒక ప్రత్యేకమైన స్వరూపాన్ని సంతరించుకొంది.

బిడ్డపాటి కుటుంబరాయశర్మ ప్రకారం "సాధారణంగా నాతి విస్తృత క్షేత్రము కలిగి, ఒకానొక సంవేదనంతో కూడి స్వయం సంపూర్ణమైన దానిలోని విభిన్న తత్వములను ఏకోన్ముఖంగా చూపు ఇతివృత్తాత్మక గద్య కవితా శిల్పఖండమును కథానిక అనవచ్చు.

పోరంకి దక్షిణామూర్తి "కథానిక వాఙ్మయం" అనే పుస్తకంలో కథానిక లక్షణాలను ఈ విధంగా చెప్పారు. 1) సంక్షిప్తత 2) ఏకాంశవ్యగ్రత 3) నిర్భరతి 4) స్వయం సమగ్రత 5) సంవాద చాతుర్యం 6) ప్రతి పాద్య ప్రమాణత 7) ప్రభావాన్విత.

కథానికను ఒక ప్రత్యేక సాహిత్య ప్రక్రియగా గుర్తించి, ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి సారిగా లక్షణ నిర్దేశం చేసిన ప్రతిష్ట అగ్ని పురాణానికి దక్కుతుంది. అందులో కథానిక, కథానిక ప్రక్రియను గూర్చి ఇలా నిర్వచించారు.

'భయానకం సుకతరం గర్భేచ కరుణో రసం:
అద్భుతాంతే సుఓస్తార్థాను దత్తా సా కథానిక'

ఆదిలో భయానకం, మధ్యలో కరుణం, అంతంలో అద్భుతం అనే మూడు రసాలుంటూ, క్లుప్తంగా అను దాత్తంగా చేసిన రచన కథానిక అని చెప్పవచ్చు.

తెలుగు సాహిత్యంలో అనంత వైవిధ్యంతో కథానికలు లెక్కలేనన్నివచ్చాయి. వాటిని నిశితంగా పరిశీలిస్తే 1) సాంఘిక కథలు 2) చారిత్రక కథలు 3) రాజకీయ కథలు 4) పౌరాణిక కథలు 5) జానపద కథలు 6) ఆర్థిక కథలు 7) మహావిశ్లేషణ కథలు 8) కాల్పనిక కథలు 9) అనువాద కథలు 10) చైతన్య స్రవంతి కథలని చెప్పవచ్చు.

తెలంగాణ తెలుగు కథ సమగ్రమైంది. ఒక స్వతంత్ర మైన భాషా సాహిత్యంలో ఒక ప్రక్రియలో ఎన్ని వాదాలు, ధోరణులు, స్వరాలు విన్పిస్తాయో తెలంగాణ తెలుగు కథలో అన్ని వాదాలు, ధోరణులు, స్వరాలు విన్పిస్తాయి. కొన్ని వాదాలు, ధోరణులు, స్వరాలు తెలంగాణ 'కథ' సాహిత్యంలోనే పుట్టాయి, వికసించాయి. తెలంగాణ తెలుగు కథ ఒక సమగ్రతతో వ్యుత్పన్నతతో కనిపిస్తుంది. స్వతంత్రత, మౌలికతలు తెలగాణ కథలో ఉన్నాయి.

ఆంధ్ర ప్రాంతాల సాహిత్యం ఇంగ్లీషు సాహిత్యం చేత ప్రభావితమై ఆధునికతలోకి అడుగు పెట్టింది. అంతేగాక ఒకప్పుడు యూరోపులో పురోగామ లక్షణంతో కొత్త వాదాలు, ప్రక్రియలతో అన్ని భాషా సాహిత్యాలకు అనుకరణీయంగా ఆదర్శంగా ఉన్న ఫ్రెంచ్ సాహిత్యం వంటిది భారతదేశంలో బెంగాల్ సాహిత్యం. అటువంటి

బెంగాల్ సాహిత్యం చేత కూడా ఆంధ్ర ప్రాంతాల సాహిత్యం ప్రభావితమైంది, ప్రేరణనందుకుంది. బెంగాల్‌లో 1827లో పురాణచంద్ర చటర్జీ రాసిన "మధుమతి" మొట్టమొదటి కథ. అయితే ఆ వెంటనే రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ "గుల్పగుచ్ఛ" అనే కథల సంపుటిని ప్రచురించారు. దాంతోనే బెంగాల్ కథ ఒక స్థిరరూపంలో నిలబడింది. తెలుగులో మొట్టమొదటి ఆధునిక కథనురాసిన గురజాడ అప్పారావు రవీంద్రుని చేత చాలా ప్రభావితుడయ్యాడు. అందుకేనేమో తెలుగులో "కథ" ప్రక్రియను తేవాలని కథలను రాశాడు. గురజాడ వారి తెలుగు కథ "దిద్దుబాటు"తో ప్రారంభమైంది. 1910లో అప్పారావు గారు "దిద్దుబాటు" కథను "ఆంధ్రభారతి"లో ప్రచురించారు. మొదటిగా ఈ కథను గ్రాంథిక భాషలో రాశారు. తర్వాత వ్యావహారిక భాషల్లో మార్చి రాశారు. ఈ కథలో కథానిక లక్షణాలు పుష్కలంగా ఉన్నాయి. తెలుగు కథా సాహిత్యంలో "దిద్దుబాటు" కథ మొదటిది. ఇందులోని కథ సమాజ జీవితానికి ప్రతిబింబం. వేశ్యా వ్యామోహంలో పడిన గోపాలరావుకు, అతని భార్య కమలిని మెత్తగా చాలా చక్కగా బుద్ధి చెబుతుంది. తన భర్త పక్కదారిలో పడి చెడిపోయినప్పుడు అతనిని సన్మార్గం వైపు నడిపించే మంచి భార్య కథ ఇది. అందుచేతనే అప్పారావు గారు ఈ కథకు "దిద్దుబాటు" అనే పేరు పెట్టారు అని చెప్పవచ్చును. గురజాడ తెలుగులో మొట్టమొదటి కథను రాయడమేకాక, కథకు "దిద్దుబాటు" అని పేరు పెట్టడంలో కూడా కృతకృత్యులయ్యారు. గురజాడ వారు పెద్ద మసీదు, మీ పేరేమిటి?, మెట్టిల్డా, సంస్కృతి హృదయంఅనే కథల్ని రాసితెలుగు కథ రచయితలకు మార్గదర్శకం ఆయనే అని చెప్పవచ్చు.

తెలంగాణలో పునరుజ్జీవనోద్యమం 1901లో గ్రంథాలయోద్యమంతో మొదలైంది. 1926లో ఆంధ్ర జనసంఘం 1930లో ఆంధ్రమహాసభ స్థాపనతో ఆర్యసమాజ ఉద్యమంతో, కమ్యునిస్టులుద్యమంతో తెలంగాణలో సంస్కరణలు ఆరంభమయ్యాయి. అనాటి సంఘ సంస్కరణలను చిత్రిస్తూ లెంగాణ నుంచి ఆరంభ కాలంలో కథలు చాలా వచ్చాయి. మాడపాటి, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, కాళోజీ, వి.ఆర్.అవదాని వంటి వాళ్ళెందరో సంఘ సంస్కరణలను, స్త్రీ జనోద్ధరణను చిత్రించే కథలు రాశారు. సురవరం ప్రతాప్‌రెడ్డి హుసెన్ బీ, అపరాధం, వింత విడాకులు వంటి ఎన్నో కథల్లో ఆనాటి స్త్రీ దుస్థితిని చిత్రించాడు. షబ్నవీను 1921లో "బాలికా విలాపము"లో అంటరాని తనాన్ని చిత్రిస్తూ రాశాడు. 1936లో ఆంధ్ర మహాసభలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం కావాలని నిర్ణయం జరిగింది. అప్పటి నుండి బాహాటంగా రాజకీయాలను గురించి మాట్లాడటం నైజాంలో మొదలైంది. దాంతో ఏ అడ్డంకులు లేకుండా రచయితలు సామాజిక రాజకీయ సమస్యలను, ఉద్యమాలను చిత్రిస్తూ గొప్ప కథలు రాశారు. నైజాంలో వృత్తి పనుల వాళ్ళ వెట్టిచాకిరిని, దొరల ప్రభుత్వోద్యోగుల అధికార అహంకారాన్ని చిత్రిస్తూ గొప్ప కథలు రాశారు. నైజాంలో వృత్తి పనుల వాళ్ళ వెట్టిచాకిరిని, దొరల ప్రభుత్వోద్యోగుల అధికార అహంకారాన్ని చిత్రిస్తూ వట్టికోట "పరిగె", సురవరం "సంఘాల పంతులు", పొట్టంపల్లి రామారావు "న్యాయం", ఆవులపిచ్చయ్య "దొర", భాగ్యరెడ్డివర్మ "వెట్టిమాదిగ", కాంచనపల్లి "దావతు" వంటి ఎన్నో కథలు వచ్చాయి. రైతుల నుండి బలవంతంగా పంటపండినా పండక పోయినా శిస్తులను వసూలు చేసే దౌర్జన్యాలను చిత్రిస్తూ పి.వెంకటేశ్వరరావు "ఇది పంట కాదా", మంద రామారెడ్డి "సర్కారుకిస్తు", భాస్కరభట్ల "ఇజ్జత్" కథలు రాశారు. నిజాంకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన తెలంగాణ విమోచనోద్యమాన్ని, కమ్యునిస్టుల సాయుధ పోరాటాన్ని, రాజాకార్ల ఆగడాలను వర్ణిస్తూ తెలంగాణ కథకులు ఎన్నో కథలు రాశారు. పి.వి.నరసింహారావు "గొల్లరామవ్వ", అయోధ్య రామకవి "తెలంగాణ మంటల్లో", కె.ఎల్.ఎన్. "అమర వీరుడు", కాంచనపల్లి "ఆకలి", నిల్లూరి కేశవస్వామి "యుగాంతం" వంటి ఎన్నో కథలు వచ్చాయి. సామాన్యుల్లో సైతం ప్రతిఘటనా చైతన్యం ఎలా

పురివిప్పిందో ''అమరవీరులు'', ''గొల్ల రామవ్వ'' వంటి కథలు చిత్రించాయి. హిందూ ముస్లింల సఖ్యతను, సమైక్యతను చిత్రిస్తూ వట్టికోట, కాంచనపల్లి, నెల్లూరు కేశవస్వామి వంటి రచయితలు కథలు రాశారు. నిజాంతోవ్యతిరేకతే కాని ముస్లిం ప్రజలతో వైరమేమీ లేదని ఈ కథలు చాటాయి. పూడల్ వ్యవస్థకు, నిజాంకు వ్యతిరేకంగా హిందూ ముస్లింలు ఏకమైపోరాడారు. కాంచనపల్లి చిన వెంట రామారావు ''చెరువొడ్డున'' కథలో హిందూ ముస్లిం దొరలు నీటిని పొలాలకందకుండా ఎత్తువేస్తే హిందూ ముస్లిం రైతులు ఏకమై పోరాడి గెలిచే ఇతివృత్తం వుంది. ఈ విధంగా నైజాం పాలనలో ప్రజా జీవితాన్ని సమస్యలను అన్యాయాలను, దౌర్జన్యాలను రచయితలు అన్ని వర్గాల దృక్పథం నుంచి కథలు రాశారు.

హృదయశల్యము: మాడపాటి హనుమంతరావు :

నిజాం నిరంకుశ పాలనలో అక్షరాస్యత తక్కువ. ఇతర ప్రాంతాల వారితో అధాన, ప్రదానాలు లేవు. ఇంగ్లీషు మొదలైన సాహిత్యాల ప్రభావం ఇక్కడ లేదు. కాని తెలంగాణ గడ్డమీద మొదటి కథ రాసిన మాడపాటి హనుమంతరావు తెలంగాణ విమోచనోద్యమంలో అగ్రేసరుడుగా ఉన్నాడు. ఆయన ప్రేమ్‌చంద్ ఉర్దూ కథల చేత ప్రభావితుడయ్యాడు. ఆయన రాసిన ''హృదయశల్యము'' మొట్టమొదటి తెలంగాణ గడ్డ మీద రాసిన తెలుగు కథ. ఆ కథలో రాణి రుద్రమదేవి పాత్ర ఉండటం చేత చారిత్రక కథ అనిపించవచ్చు. కాని అది కల్పిత కథ. నమకాలీన నమన్య, స్త్రీ స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యాలు కావాలని చెప్పే కథ. అది మచిలీపట్నం నుండి వచ్చే గురజాడ ''దిద్దుబాటు'' కథ అచ్చయిన ఆంధ్రభారతి పత్రికలోనే 1912 జనవరిలో అచ్చయింది. మాడపాటి రెండో కథ ''నేనే'లో హైమావతి తన భర్తను వేశ్యాగమనం నుంచి మళ్ళించి సంస్కరించే కథ. చమత్కార పూర్ణమైన సన్నివేశాలతో ఉంది. తర్వాత మాడపాటి హన్మంతరావు ప్రేమ్‌చంద్ కథలను ఉర్దూ నుంచి స్వేచ్ఛానువాదం చేశాడు. ఆ తర్వాత నెల్లూరి కేశవస్వామి కూడా ప్రేమ్‌చంద్ కథలను అనువదించి పుస్తకంగా అచ్చువేశాడు. ఆవిధంగా తెలంగాణా ''తెలుగు కథ'' ఆరంభంలోనే ప్రేమ్‌చంద్‌వంటి వారు రాసిన అభ్యుదయ కథల చేత ప్రభావితమైంది.

ప్రేమ పరీక్షణము: బండారు అచ్చమాంబ :

తెలంగాణ వైతాళికులలో ఒకడైన 1901లో తెలంగాణ భావ చైతన్యం తేవాలని గ్రంథాలయోద్యమాన్ని ప్రారంభించిన కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు సోదరి. కొన్నాళ్ళు తెలగాణలో పెరిగింది. భర్తతో నాగపూర్‌లో స్థిరపడింది. తెలుగే కాక హిందీ, మరాఠీ, గుజరాతీ భాషలు నేర్చుకుంది. ఆమెకు సామాజిక, రాజకీయ స్పృహ అవగాహనలున్నాయి. సంఘ సంస్కరణల చేత ప్రభావితురాలయింది. ఆమె స్త్రీ జనోద్ధరణ భావాలు గల కథలను 1898 నుంచే రాసింది. అచ్చమాంబ తెలుగులో మొట్టమొదటి కథ ''ప్రేమపరీక్షణము''. ఇది 1898 జూలైలో రాసింది. ఇది రాయసం వెంకట శివుడు నిర్వహించే ''తెలుగు జనానా''లో అచ్చయింది. ఇతర భాషల పరిచయంతో ఆమెకు ఆధునిక కథ స్వరూపం బాగానే పట్టుబడింది. 1898 సెప్టెంబరులో ''ఎరుపు సొమ్ము పరుపు చేటు'' కథ అచ్చయింది. ఆ రెండు ఇప్పుదు దొరకడం లేదు. ఆమె 10 కథలు అచ్చయి లభిస్తున్నాయి. వాటిలో 1901లో రాసిన ''గుణపతియగు స్త్రీ'' దశకుమార చరిత్రలోని కథకు అనుకరణ. ఇక ఆ సంవత్సరంలోనే రాసిన ''లలితా శరాద'' తెలుగులో మొట్టమొదటి కథ అవుతుంది. అచ్చమాంబ రాసిన ''ధనత్రయోదశి, దంపతుల ప్రథమ కలహము, బీద కుటుంబము'' మంచి కథా శిలప్పంమున్న కథలు. అచ్చమాంబ స్త్రీ విద్యా, స్త్రీల వ్యక్తిత్వం నిర్మాణాలను వస్తువుగా తీసుకొని కథలు రాసింది. ఇవన్నీ సరళమైన గ్రాంథిక శైలిలో ఉన్నాయి. అచ్చమాంబ తన కథల్లో ''కచ్చె, పారి, తేప, అత్త'' మొదలైన తెలంగాణ పదాలను ప్రయోగించింది. కాబట్టి బండారు అచ్చమాంబ తెలంగాణ రచయిత్రి, తెలుగులో మొట్టమొదటి కథ రచించిన గౌరవం ఆమెకే దక్కుతుంది.

గరీబోణ్ణి : ఎన్.బి.సీతారామారావు :

1939లో రాసిన ''గరీబోణ్ణి'' కథంతా తెలంగాణ మాండలికంలో రాసిన కథ. తెలుగులో తెలంగాణ మాండలికంలో రాసిన మొదటి కథ ఇది. తెలంగాణ విమోచనోద్యమ కాలంలో ఎందరెందరో రచయితలు తెలంగాణ మాండలికంలో రాశారు. 1940లో చరుకుపల్లి రఘోత్తమరావు ''కోవిల్లో'' చరుకుపల్లి హరికృష్ణారావు ''పల్లెబడి'' కథలు కూడా కథనంతా మాండలికంలో రాసిన కథలు ''కమ్మతెమ్మరలు'' కథా సంకలనంలో అచ్చు య్యాయి. ఈ విధంగా కథనంతా మాండలికంలో రాయడం తెలంగాణలోనే ఆరంభమైంది. తర్వాత 1950-60 సంవతసర్రంలో సురమౌ, గూడూరి సీతారాం, పి.వెంకటరామారావు, యశోదారెడ్డి మొదలైనవారు కథనంతా మాండలికంలో రాశారు. రచయిత్రుల్లో కథ నంతా మాండలికంలో రాసిన ఏకైక కవయిత్రి యశోదా రెడ్డి. సమకాలిక కాలంలో మారుతున్న పల్లెలను పల్లెటూరి జీవన సంస్కృతిని ఈ రచయిత్రులు చిత్రించారు. ఈ రచయితల కథలు ప్రధాన స్రవంతి తెలుగు కథల్లో చేరలేదు. 1960ల్లో రచయిత్రులు రచనలు ముమ్మరంగా చేస్తున్నకాలంలో తెలంగాణ నుంచి యశోదారెడ్డి, మాదిరెడ్డి సులోచన, పాల్కంపల్లి శాంతాదేవి, ఇల్లిందల సరస్వతి, బొమ్మా హైమాదేవి రచనలు చేసి తెలంగాణ సాహిత్య గరిమను నిలిపారు.

తెలంగాణ భాషా సంస్కృతుల మీద అభిమానం, తెలంగాణ ప్రజా జీవితాన్ని, వ్యవసాయం వృత్తి పనుల విధ్వంసం, వలసలు, సెజ్‌ల పేరుతో భూమి అపహరణలు, అమ్మకాలు, భూసేకరణలు, భూములను కోల్పోయిన వాళ్ళ వెతలను, నీటి సమస్యను చిత్రిస్తూ పెద్దింటి అశోక్ కుమార్, బి.ఎస్.రాములు, కాలువ మల్లయ్య, కాసుల ప్రతాపరెడ్డి, జాత శ్రీ, దిలావర్, బోధనం నర్సరెడ్డి, మేరెడ్డి యాదగిరిరెడ్డి, బెజ్జారపు రవీందర్, బెజ్జారపు వినోద్ కుమార్, దొరవేటి, పసునూరి రవీందర్, ఆంబల్ల జనార్ధన్, కె.వి.నరేందర్, ఉదయ మిత్ర, జీవన్, నేరెళ్ళ శ్రీనివాసగౌడ్, ఎలికట్టె శంకరరావు, బి.వి.ఎస్.స్వామి, పంజాల జగన్నాథం, వెతా చంద్రయ్య, శిరంశెట్టి కాంతారావు, చిన్నయ్య, గీతాంజలి, అనిశెట్టి రజిత, ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి, కరుణతాయారు, సి.హెచ్.మధు మొదలైన రచయితలెందరో కథలు రాశారు, రాస్తున్నారు. 1990ల నాటి వరకు తెలంగాణ కథ అంటే కేవలం పోరాట కథ తప్ప వేరే లేదన్న భ్రమను తొలిగిస్తూ ఈ రచయితలు తెలంగాణ తెలుగు జనజీవతపు భిన్న పార్శ్వాలను చిత్రిస్తున్నారు. తెలంగాణ తెలుగు కథకున్న మరో ప్రత్యేకత,విశిష్టత ఏమంటే అన్ని సమాజాల నుంచి రచయితలు బయలుదేరి సాహిత్య సృజనా చేసి సమాజ చిత్రణను సమగ్రం చేస్తున్నారు. ఇటువంటి అన్ని సమాజాల సమగ్ర చిత్రణ ఇతర ప్రాంతాల్లో కన్పించదు.

ఎన్నో వాదాలు, వాదాల్లో భిన్న ధోరణులు భిన్న స్వరాలు, నూతన వాదాల నిర్మాణం తెలంగాణ తెలుగు కథల్లో చోటుచేసుకున్నాయి. ఒక స్వతంత్రమైన భాషా సాహిత్యం ఎంత విస్తృతమైన భావజాలంలో ఎదుగు తుందో తెలంగాణ తెలుగు కథ అంత విస్తృతమైన భావజాంతో ఎదిగిఒక సమగ్ర కథా సాహిత్యంగా నాటికి నేటికి నిలిచింది. తెలంగాణ తెలుగు కథ తనదైన చారిత్రక భౌగోళిక సందర్భంలో తనదైన నేపథ్యంలో పుట్టి సంపూర్ణంగా వికసించింది.మొదటి నుంచి తెలంగాణ తెలుగు కథ ఇతర ప్రాంతాల తెలుగు కథకన్ని భిన్నమైన ఉనికిని, మౌలికతను, స్వతంత్ర అస్తిత్వాన్ని కలిగి ఉంది. విభిన్న భావజాలంతో వస్తు వైవిధ్యంతో వైశిష్ట్యంతో భాష భావ వ్యక్తీకరణలతో, శిల్ప నిర్మాణంతో తెలంగాణ తెలుగు కథ ప్రపంచంలోని ఏ గొప్ప సాహిత్యంలోని కథలో నైనా పోటీ పడేంతగా ఉన్నత దశను చేరుకుంది.

ఆధార గ్రంథాలు :

1) తెలంగాణ తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర - ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి
2) తెలుగు భారతి సాహితీ ప్రస్థానం - డా.డి.ఉదయకుమారి

★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

'మహీధర' – 'నూరేళ్ళ క్రితం' నవల – చారిత్రక కోణం – పరిశీలన

– డా॥. డి. జ్యోతి, సహాయ ఆచార్యులు, ప్రసారంగ (పబ్లికేషన్స్), ద్రవిడియన్ యూనివర్సిటీ, కుప్పం, చిత్తూరు జిల్లా.

నూరేళ్లక్రితం పెద్ద నవలను కథగా చెప్పారు రచయిత. దీనిలో ఆనాటి యుద్ధాలలో జరిగిన సంఘటనలు, బ్రిటీష్‌వారి హింసా ప్రవృత్తి, భారతీయులు పడిన పాట్లు వంటి సంఘటనలు వివరింపబడ్డాయి. ఇది కల్పన కాదు అలా అని పూర్తిగా వాస్తవము కాదు. దీనిలో బ్రిటీష్ వారు చేసిన యుద్ధాలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించినవారి చిత్రాలను జత పరిచారు. వారిలో బహద్దూర్‌షా అరెస్ట్ చార్లెస్‌బాల్ వ్రాసిన ఇండియన్ 'మ్యూటిని'లోనిదని మిగిలిన నాలుగు వినాయక దామోదర సావర్కార్ రాసిన 'ఇండియన్ వార్ ఆఫ్ ఇండిపెండెన్స్' లో నుంచి తీశారని, ఆ చిత్రకారులకు బహిరంగంగా వందనాలు తెలియ జేశారు రచయిత. 1957లో మొట్టమొదటిసారి ఇంగ్లీషు వాళ్ళ పరిపాలన తుదముట్టించడం కోసం సాయుధ విప్లవం జరిగింది. అది జరిగి నూరేళ్లు అయిపోయింది. ఇంతవరకు అది ఓ సిపాయి తిరుగుబాటు గానో, పోయిన పెత్తనాలు తిరిగి సంపాదించటం కోసం జమీందారి వర్గం చేసిన ప్రయత్నంగానో మాత్రమే జనాలుకు తెలుసు. జాతియోద్యమం విజృంభనతో వివరం, విషయం తెలియకపోయినా దానిని స్వాతంత్య్ర పోరాటంగానే జమ కడుతున్నాము. ఆనాటి విప్లవగాధను తెలుగుదేశపు యువకులకు కథ మాదిరిగా చెప్పేటందుకు దీనిలో ప్రయత్నించారు. సాహిత్య ప్రక్రియలలో కథా ప్రక్రియకు గాని నవలా ప్రక్రియకు గాని ఈ రచన చెందదనే చెప్పాలి. తీసుకున్న ఇతివృత్తం ఒక్కటే. సన్నివేశాల ఆధారంగా ఉపశీర్షికలు ఇస్తూ సాగిన ఈ రచన ఓ ప్రయోగం అనే చెప్పాలి.

రాజకీయ అస్థిరత :

ఇంగ్లీషు వాళ్ళ పరిపాలన మనదేశంలో పూర్తిగా తొలగించేందుకు ఒక పెద్ద విప్లవం ప్రారంభమైంది. అది రెండేళ్లపాటు కొనసాగింది. దానిలో హిందువులు, మహమ్మదీయులు, రైతులు జమీందార్లు, బ్రాహ్మణులు, చమార్లు అనే తేడా లేకుండా మన దేశానికి స్వతంత్రం కావాలనే పట్టుదలతో అందరూ ఏకమయ్యారు. ఎంతో తెగువ మరెంతో పట్టుదల చూపించారు. ఎన్నెన్నో త్యాగాలు చేశారు. అయినా ఓడిపోయారు. దానికికారణం ఆంగ్లేయులు రక్తపుటేర్లు పారించి దానిని అణచివేశారు. ఇంగ్లీషు వాళ్ళు దీనిని చప్పరించేశారు. స్వలాభం కోసం సంస్థానాలు, జమీనులు, పోయిన మాజీ సంస్థానాదీశలు, తాలూకాదార్లు తెచ్చిన అల్లకల్లోలం తప్ప మరేమి కాదన్నారు. మనదేశంలోని కొందరు పెద్దలు ఆ యుద్ధాలలో ప్రధాన పాత్ర ఎవరు తీసుకున్న నాయకత్వం ఎవరు పట్టుకున్నా, వారంతా ఇంగ్లీషు వాళ్ళని దేశంలో నుంచి తరిమేయడానికి, దేశాన్ని స్వతంత్రం చేయడానికే దానిలో చేరారు. అందుకే దానిని మనం భారత స్వాతంత్ర్య యుద్ధం అని అంటున్నాం.

మీరట్ సంఘటన :

తలవని తలంపుగా మే 10వ తేదీన మీరట్‌లో సిపాయిలు తిరుగుబాటు చేసి మొదటి తుపాకీ పేల్చారు. మీరట్‌లో బలమైన సోల్జర్ల పటాలం వుంది. దానిని అడ్డం పెట్టుకుని మే మొదటివారంలో ఇంగ్లీషు అధికారులు 90మంది అశ్విక సైనికుల దళానికి క్రొవ్వు తూటాలనిచ్చి కాల్చమన్నారు. అయిదుగురు మాత్రం వాటిని ముట్టు కున్నారు. మిగిలిన ఎనభై అయిదు మంది వాటిని ముట్టుకోవడానికి కూడా ఒప్పుకోలేదు. వెంటనే ఆజ్ఞలను ధిక్కరించారు అన్న నేరం మోపి, వారందరిని నిర్భందిం చారు. మిగిలిన వాళ్ళందరికి గుణపాఠం నేర్పేటందుకు 9వ తేదిన సిపాయి పటాలాలన్నింటిని నిలబెట్టి వారి యెదుట విచారణ జరిపారు. ఒక్కొక్కరికి ఎనిమిది, పది

సంవత్సరాలు శిక్షలను విధించారు. అవమానించారు. చేతులకు, కాళ్ళకు బేడీలు వేసి నడిపించుకుపోయారు. తమతోటి వాళ్ళకు జరిగిన అన్యాయం చూసి సిపాయి లందరూ ఉడికిపోయారు. దీనితో పాటు మరికొన్ని సంఘటనల ద్వారా మీరట్‌లో అగ్నిజ్వాల లెగిచింది. అది క్షణక్షణం అంతంతై ఉత్తర భారతదేశాన్ని అలుముకుంది.

మీరట్ నుంచి ఢిల్లీకి ముప్పైరెండు మైళ్ళు. 10వ తేది చీకటి పడ్డాక మీరట్ నుంచి బయలుదేరిన సిపాయి పటాలాలు 11వ తేదీ తెల్లవారే సరికి ఢిల్లీకి చేరుకున్నాయి. ఈ పటాలాలు సమీపించే వరకు ఢిల్లీలోని తెల్ల అధికారు లకు మీరట్ తిరుగుబాటు వార్తే తెలియదు. ఆ వార్త తెలియగానే తమ చేతిలో వున్న సైనికులను సన్నద్ధం చేసి వారి మీదికి నడపడానికి ప్రయత్నించారు. కల్నల్ రిప్లే అనే సైనికాధికారి తమ పటాలాలని చేర్చి ప్రభు భక్తి మీద చిన్న ఉపన్యాసమిచ్చాడు. తమ పటాలాలలో రేగుతున్న స్వాతంత్ర్య భావాల గురించి వాళ్ళకి అంత బాగా తెలుసు. బహద్దూర్‌షా 70-80 ఏళ్ళ వృద్ధుడు పాండిత్యం గల కవిగా పేరున్న వాడే, కాని పరిపాలనా సామర్థ్యం, సైనిక విషయ పరిజ్ఞానం కలవాడు కాదు. చక్రవర్తిత్వం స్వీకరించడానికి బహద్దూర్‌షా సందేహిం చాడు. దానికి ఆయన అభ్యంతరాలు బహుముఖం కాని సైనిక ప్రతినిధులు తమ పుర ప్రముఖులు వదలలేదు. బహద్దూర్‌షా భార్య బేగం జీనత్ మహల్ కూడా వారితో చేరి భర్తమీద వత్తిడి తెచ్చింది. కానీ ఆయన సందేహాలు తీరలేదు. తన వద్ద ధనం లేదని, జీతాలు ఇవ్వలేనని ఒక అభ్యర్థనం. కానీ సైనిక ప్రతినిధులు, ఆ భయం అనవసరం మన్నారు. దేశంలోని ఖాజాలన్నింటి నుంచి తెచ్చి ఆయన ముందు పరుస్తామన్నారు. చిట్టచివరకు బహద్దూర్‌షా అంగీకరించారు. వెంటనే ఆయన భారత చక్రవర్తిగా నియమింపబడ్డాడు. తిరుగుబాటు చేసిన హిందూ సిపాయిలు మొగలాయి రాజ వంశీకుణ్ణి చక్రవర్తిగా ప్రతిష్టించి, సైనిక వందనం చేశారు.

పంజాబ్ సంఘటన :

మీరట్‌లో సిపాయిల తిరుగబడ్డారన్న వార్త తెలియ గానే పంజాబ్‌లోను సరిహద్దు రాష్ట్రాలలోను ఉన్న ఇంగ్లీషు అధికారులు అతివేగంగా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. రూపాయిలు గుప్పించి సరిహద్దుల్లో వున్న పటానుతెగల్ని కూడబెట్టుకున్నారు. ఉపాయాలతో పంజాబ్‌లో వున్న సిక్కులకు తమ హిందూ, ముస్లింలకు మధ్య పొత్తు ఏర్పడకుండా చేశారు. సిక్కుల్లో వున్న ఒక అమాయక విశ్వాసం ఢిల్లీ సింహాసనం పట్ల వాళ్లకు అమితమైన ద్వేషం, ఇంగ్లీషు వాళ్లకు బాగా తోడ్పడింది. సిక్కుల గురువు గోవింద సింగును ఔరంగజేబు హత్య చేయిం చాడు. ఆ ఔరంగజేబు వంశీకుడే బహద్దూర్‌షా ఆయన ఢిల్లీలో చక్రవర్తిగా ప్రకటించబడ్డాడు. తమ గురువును చంపించిన మొగలాయి వంశాన్ని నిర్మూలించడం సిక్కుల బాధ్యత అని ఇంగ్లీషు వాళ్ళు బోధించారు. తమ గురువును హత్యచేసిన దానికి ప్రతిక్రియగా ఓ రోజున సిక్కులు ఢిల్లీ నగరాన్ని నేలమట్టం చేస్తారంటూ భవిష్యవాణి ఉన్నట్లు సిక్కు ప్రజానికంలో ఓ కథ కూడా ప్రచారంలో వుంది.

ఢిల్లీకి దక్షిణంగా వున్న ఆలీఘర్ మొదలైన ప్రాంతా లలో సిపాయిల తిరుగుబాటుకి ఇంగ్లీషు వాళ్ళే ఒక విధంగా తోడ్పడ్డారు. అంతకు ముందే అధికారులు చిచ్చుపెట్టారు. మే నెలలో ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు బొలాంద్ అనే చోట జనంలోనూ సిపాయిలలోనూ విప్లవ ప్రచారం చేస్తుండగా అధికారులకు దొరికిపోయాడు. ఇంగ్లీషు వాళ్ళు ఆయనకు మరణశిక్ష వేశారు. ఇంక ఎవ్వరూ విప్లవం పేరు చెప్పడానికి కూడా భయపడేటట్లు చేయాలనుకున్నారు. మే 20వ తేదీన ఆలీఘర్ కవాత్ మైదానంలో, ఆలీఘర్‌లోనూ మెలాంద్‌లోనూ వున్న సిపాయి పటాలాల్లో నిలబెట్టి వారి ఎదుట ఆ యువకుడ్ని ఉరి తీశారు. బ్రతికుండగా ఆ యువకుడి ప్రయత్నాలు ఫలించాయో లేదో చెప్పలేము గానీ చనిపోయి మాత్రం సాధించాడు. ఆయన ఉరి తీయడంతో సైనికులు ఉడికిపోయారు. అంత వరకు మహా పెంకితనంగా నిలబడ్డ తెల్లవాళ్ల కాళ్ళు వణికాయి.

అంత ఆవేశంలో కూడా సిపాయులు వాళ్ళ మీద కసి తీర్చుకునేందుకు కూడా ప్రయత్నించలేదు. ప్రాణాల మీద ఆశ వుంటే నగరం వదిలి పొమ్మన్నారు. అంతే ఆ మాట వచ్చిందే చాలని తెల్లవాళ్ళంతా పెళ్ళాం పిల్లలతో నగరాన్ని వదిలిపోయారు. ఆలీఘర్ స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించ బడింది. ఇది జరిగి రెండురోజులకు గానీ ఈ వార్త మీన్‌పూర్‌లో తెలియలేదు.

వారణాసి సంఘటన :

దేశమంతటా సిపాయి పటాలాలు ఒకదాని వెనుక ఒకటి విప్లవంలో చేరుతున్న వార్తలు వినగానే వారణాసి లోని బ్రిటీష్‌వాళ్ళు కళ్ళు తెరచి ముందుగా జాగ్రత్త పడ్డారు. మద్రాసు నుంచి జనరల్ నీల్ నాయకత్వాన బలమైన ఇంగ్లీష్ సైన్యం వారణాసి చేరాక నగరంలో వున్న సిపాయ పటాలాల చేతుల్లోంచి ఆయుధాలు తీసుకోవ డానికి ప్రయత్నించారు. సంస్థానాలకు సంపదలను పోగొట్టుకుని కాశివిశ్వేశ్వరుని సన్నిధిలో కాలం గడపటానికి వచ్చిన సిక్కురాజులు, తమ సర్దార్‌లు, వారి బలగాలు ఈ ప్రయత్నాలలో ఇంగ్లీషు వాళ్ళకి ఎంతో సేవ చేశారు. వారణాసి రాజు కూడా తన సర్వస్వాన్ని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్నే నిలబెట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. బెనారస్ సమీపంలో వున్న ఆజీంఘర్ అనే చోట సిపాయి పటాలాలు జూన్ నెల 3వ తేదీన తిరగబడ్డాయి. ఆ సమయంలో అధికారులంతా పెద్ద విందులో వున్నారు. తుపాకీ చప్పుడు వినగానే వాళ్ళ ప్రాణాలు పైనవి పైనే పోయాయి. సామాన్యుల పరిస్థితి చూసి సిపాయులు జాలిపడ్డారు. వారికేమి హాని లేదని హామిచ్చారు. ఈ వార్త తెలియగానే జనరల్ నీల్ బెనారస్ లోని సిపాయి పటాలం నుంచి ఆయుధాలు లాగేయలను కున్నారు. వెంటనే వారిని కవాత్ మైదానానికి తెచ్చారు. బెనారస్ ఇంగ్లీషు వాళ్ళ చేతుల్లో సురక్షితంగా వుండి పోయింది. దానిని స్థావరంగా చేసుకుని ఆ ప్రతిహింసకు ఇచ్చిన తాత్విక నిర్వచనం. విప్లవం ప్రారంభమైనది మొదలు అక్కసుతో ఇంగ్లీషు వాళ్ళు చేసిన దారుణాలు జూన్ నెలాకరుకే కాన్పూర్‌లో ప్రతిధ్వనించాయి. ఆ ప్రతిహింసావేశంలో రమారమి 1000మంది ఇంగ్లీషు వాళ్ళు మగ, ఆడ, చిన్న, పెద్ద తేడాలేకుండా ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్నారు. కాన్పూర్ వద్ద విప్లవ సైన్యాలకు నాయకత్వం వహించిన 'శ్రీమంత్ నానాసాహెబ్' పీష్వా వంశీయుడు. 1818లో కిర్కీ వద్ద జరిగిన యుద్ధంలో ఓడిపోయాక, రెండవ బాజీరావు పీష్వాను ఇంగ్లీషువాళ్ళు కాన్పూర్‌కు పన్నెండు మైళ్ళలో వున్న బీథూర్‌లో మకాం పెట్టించారు. ఆయనకు నానాసాహెబ్ దత్త పుత్రుడు. పీష్వా బాజీరావు, చనిపోయాక ఆయనకు ఇంగ్లీషు వాళ్ళు ఏటేట ఇస్తున్న భరణాన్ని నానాసాహెబ్‌కు ఎగబెట్టారు. నానాసాహెబ్, ఝాన్సీరాణి లక్ష్మీబాయి ఇద్దరూ బీథూర్‌లో పెరిగిన వారే.ఇద్దరూ బ్రిటీష్‌వారి అన్యాయాలకు బలైనవారే. జూన్ 26న విప్లవకారులకు స్వాధీనమైంది కాన్పూర్. ఇంగ్లీష్ వాళ్ళు చేసిన ఘోర దురంతాలు భారతీయులను కూడా రాక్షసులుగా మార్చే శాయి. వాళ్ళ గుండెరాయి చేసేసుకుని అంత క్రౌర్యం తోనూ కసితీర్చేసుకున్నారు.

అయోధ్య రాజధాని లక్నో. విప్లవ కాలం నాటికి అక్కడ బ్రిటీష్ అధికారి సర్ హెన్రీ లారెన్స్. తెలివి, సామర్థ్యం గలవాడు. మీరట్‌లో తిరుగుబాటు జరిగిన వార్త వినగానే ఆయన రెసిడెన్సీ కోటలోకి ఇంగ్లీషు వాళ్ళందరిని చేర్చి శిక్షణనిచ్చాడు. అనుకున్న ప్రకారం మే 31న లక్నోలో పటాలాల తిరగుబాటు చేసింది. జూన్ 10వ తేదీనాటికి రాష్ట్రంలో ఎక్కడా కూడా బ్రిటీష్ పరిపాలన నామ రూపాలు లేకుండా పోయింది. అయోధ్యలో విప్లవాన్ని గూర్చి చెప్పేటప్పుడు మౌలీ అహమ్మదుషాను గురించి చెప్పటం చాలా ముఖ్యం. ఈయన మొదట మద్రాసు ప్రాంతం నుంచి వచ్చారు. గొప్ప పండితుడు, వక్త. అయోధ్య రాష్ట్రంలో తాలూకాదారుడిగా పనిచేశాడు. అయోధ్యను బ్రిటీష్ వాళ్ళు కలిపేసుకున్నది మొదలుకుని ఆయన భారతదేశం నుంచి తెల్లవాళ్లను తరిమేయడమే తన జీవిత గమ్యం చేసుకున్నారు. ఇతర ప్రాంతాలలో విప్లవ నాయకులతో సంబంధాలు పెట్టుకున్నారని అరెస్టు చేశారు. రాజద్రోహ నేరంమోపి ఈయనకు ఉరిశిక్ష విధించారు. ఇక ఒకటి రెండు రోజుల్లో శిక్ష అమలు

జరుగుతుందనగానే జూన్ 9వ తేదీన ఫయిజాబాద్‌లో సిపాయిల తిరుగుబాటు చేశారు. జైళ్ళను బ్రద్దలు కొట్టారు. మౌల్వీ బయటకు రాగానే విప్లవానికి నాయకత్వం వహించారు, ఆయన మంచి పరిపాలనాదక్షుడు.

ఆగ్రా సంఘటన :

జూన్ 14న తిరుగుబాటు చేసి రాజును నాయకత్వం వహించమని పిలిచారు. విప్లవ సేనలు ఆగ్రాను పట్టుకోవాలని ఆలోచన చేశారు గాని వీలుపడలేదు. కానీ జూన్ నెల ఆఖరులో నసీరాబాద్ నీమచ్‌ల నుంచి విప్లవ సైన్యాలు ఆగ్రా మీదకి వచ్చాయి. యూరోపియన్లు అంతా కోటలో దూరి విప్లవ కారులతో యుద్ధం చేయడానికై కోట సంస్థానం పంపిన ఆశ్విక సేనను పంపించారు. కానీ ఆ ఆశ్విక సైన్యం విప్లవకార్లతో చేరిపోయింది. జులై 5వ తేదీన బ్రిటీష్ సైన్యం ఫిరంగులతో విప్లవకారుల్ని ఎదుర్కొన్నారు. కానీ వారు ఎంతో సేపు రంగంలో నిలబడలేక పోయారు. వచ్చిన 500మంది యూరోపియన్లలో 50మంది చనిపోయారు. ఆగ్రా కోటలోకి ఇంగ్లీషు వాళ్ళని నెట్టివేశాక సిపాయి పటాలాలు ఢిల్లీ వైపుగా బయలు దేరాయి. దారిలో వారిని అడ్డగించడానికి భరత్‌పూర్ రాజా తన సేనలను పంపించాలనుకున్నాడు. వారు విప్లవ కారులతో యుద్ధం చేయడానికి నిరాకరించారు. సింధియా లాగే ఇందూర్‌లో హోల్కార్ కూడా విప్లవం చేరడానికి అంగీకరించలేదు. కాని గ్వాలియర్‌లో లాగే ప్రజలు సైనికులు తిరగబడ్డారు.

ఇంగ్లీషు సైన్యాలు ఢిల్లీ నగరాన్ని ఆనుకొని వున్న గుట్టల వరసను ఆక్రమించి బైటాయించాయి. ఆశ వున్న ఢిల్లీని ముఖాముఖి ఎదిరించి పట్టుకోగలమన్న ధైర్యం వాళ్ళకి లేదు. ముట్టడేసి కూర్చుని సహాయ సైన్యాల కోసం కబుర్లు పంపారు. వాటి రాక కోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. అయినా విప్లవ సేనలు వారిని కూర్చొందమన్నా కూర్చోనియలేదు. జూన్ 12, 17, 20, 23 తేదీలలో నాలుగు రోజులకి, మూడు రోజులకి ఒకసారి ఇంగ్లీష్ స్థావరాల మీదకి వచ్చి పడుతున్నారు. గెలుపో, ఓటమో శత్రువుని మాత్రం ఏమరిపాటు ఉండనీయడం లేదు. జూన్ నెలలో జరిగిన దాడులలో 20వ తేదీన నసీరాబాద్ సిపాయిల దాడి జరిగింది. 1857 సెప్టెంబర్ 14వ తేదీన ఇంగ్లీషు సేనలు నాలుగువైపుల నుంచి ఢిల్లీ పట్టుకునేందుకు బయలు దేరాయి. యుద్ధ విజ్ఞానం కొరవడినా విపరీతమైన పట్టుదల తమ ధైర్యంతో పోరాడిన సిపాయిలు, వీరీ ఎత్తులను చిత్తుచేశాయి. 66మంది సైనికోద్యోగులు 1100మందికి పైగా సైనికులు చనిపోయారు. ఆ చావులు చూసేసరికి ఇంగ్లీషు సేనలలో కంగారు పుట్టింది. వెనక్కి తిరిగిపోదామని కొందరు, ముందుకు నడవాల్సిందేనని కొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. చివరకు ముందుకు నడవాల్సిందేనని నిర్ణయించి నిలబడ్డారు.

ముగింపు :

ఈ విధంగా 1857, 1858లలో జరిగిన బారత స్వాతంత్ర్య పోరాటం భారతీయుల ఓటమితో ముగిసింది. ఆ యోధులు పోయిన వారు వేసిన విత్తనం విఫలం కాలేదు. వారు వెలిగించిన జ్యోతి అనేక రూపాలలో వెలుగుతూనే వచ్చింది. వారి ప్రాణాహుతి 90 ఏళ్ళకు గాని ఫలించలేదు. ఈలోపున ఎన్ని వేలు,లక్షల మంది ఆ జ్యోతి వెలుగుతూనే ఉండటానికి తమ సర్వస్వం దార పోసారు. వారి త్యాగాలు ఫలించాయి. భారతభూమి స్వతంత్రమైనది. స్వతంత్ర భారతదేశం ఆనాటి యోధులకు జోహార్లిప్పిస్తుంది. 1957-58లలో జరిగిన భారత స్వాతంత్ర సంగ్రామమును ఆనాటి ఘట్టాలను సైన్యాలు పన్నిన ఎత్తును దేశం మరచిపోలేని దాడులను క్రమ పద్ధతిలో చెప్తూ ఏ సమయంలోనైనా తిరిగి అక్కడికి తీసుకెళ్ళగల సత్తా ఈ 'నూరేళ్ల క్రితం' రచనకు ఉంది. ఈ అనుభూతి కలిగించిన రచయిత గొప్పవారని చెప్పటంలో సందేహం లేదు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. 'నూరేళ్ళ క్రితం' నవల - మహీధర రామమోహనరావు
2. 'ముఖాముఖి'-'మహీధర'తో ఎ.బి. ఆనంద్, యూట్యూబ్

★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

"భారతదేశ చారిత్రక శిల్పాలు - ఒక అవలోకనం"

- డా॥. డి. సతీదేవుడు
చరిత్ర ఉపన్యాసకులు, ప్రభుత్వ ఆర్ట్స్ కళాశాల (ఎ), అనంతపురము.

- డా॥. యం. రమేష్
చరిత్ర ఉపన్యాసకులు, ప్రభుత్వ పురుషుల కళాశాల (ఎ), కడప.

ప్రపంచంలో సృష్టి, స్థితిలయాది కృత్యములు నిర్వహించుటకు కారణకర్తయైన భగవంతుడున్నాడని వేదాది సమస్త శాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవి. ఆ భగవంతుడు కేవలము మనస్సంకల్పము చేతన సర్వదేవ, మానవ, పశు, పక్షి, క్రిమి, కీటకాదులను, నానాశైల, తరులతాదులను, సముద్ర, నదీ నిద సరోవరములను నిర్మించి రూపనామ రహితమైయున్న ఈ బట్టబయలును రూపనియ సహితమైన ప్రపంచముగా ప్రకాశింపజేసెను. ఇటువంటి సర్వబ్రహ్మాండ సమూహ నిర్మాణమునకు మూలపురుషుడగుచే, భగవంతునకు విశ్వకర్మయని నామంబిడిరి.

శిల్పములు :

శిల్పములు రెండు విధములు. దేవశిల్పము, మానుష శిల్పము. భగవంతుని సంకల్ప సృష్టిచే మనస్సునకు గోచరించిన నానా జీవస్వరూపములు సజీవాకారములై ఆ భగవంతుని గర్భగోళమను యీ జగత్తు నందు సంచరించుచున్నవి. శిల్ప బ్రహ్మ యొక్క సంకల్పజనిత మైన నానా దేవస్వరూపములు సజీవములో సంచరించుట లేనందున ఆ శిల్పి తన మనస్సంకల్ప సృష్టిచే గోచరించిన రూపములను శిలా, లోహ, మృత్తికాది ధాతువులతో నిర్మించి వేదమంత్రయంత్రాది సంస్కారములతో జీవకళా న్యాసాదులతో ప్రాణప్రతిష్ఠ గావించి బాహ్య ప్రపంచ ప్రజానీకములు సందర్శించునటు చేయుచున్నాడు. దేవశిల్పములు గల్పించునట్టి మహాశిల్పులకు వేదాచారి శాస్త్రపరిజ్ఞానముండి తీరవలెను. ఇట్టి విజ్ఞాన సంపత్తి గల మహానీయుడే శిల్పపుంగవుడన బడుచున్నాడు.

శిల్పాలలో ప్రధానంగా స్థల, రూప, భావలనే మూడు అంశాల మధ్య సమన్వయం చూడవచ్చు. శిల్పాలు మతేతరమైన, లౌకిక, ప్రాకృతికాంశాలును కూడా సమన్వయం చేస్తాయి. శిల్పాలలో శిల్పికి స్వేచ్ఛ వుంటుంది. అంతడు శిల్పాన్ని తీర్చిదిద్దడంలో కాని శిల్ప సందర్భాన్ని అలంకరించడంలో సంపూర్ణమైన అధికారం కలిగి ఉంటారు.

మానవుడు పుట్టినప్పటి నుండి కడతేరేవరకు శిల్ప శాస్త్రంతో సంబంధం కలిగియున్నాడు. అతని ఇహపరలోక జీవితములకు, పారమార్థిక జీవితమునకు శిల్పం అత్యంతావశ్యకమై యొప్పుచున్నది. అందువల్లనే భారతదేశంలో శిల్పశాస్త్రం బహుముఖాలుగా విస్తరిల్లినది. శిల్పశాస్త్ర గ్రంథములలో మనకీనాడు దాదాపు నాలుగు వందలకు పైబడిన గ్రంథముల సంఖ్య గోచరించుచున్నది. మయ బ్రహ్మగ్రంథము మయవాస్తు, మయ శిల్పం, మయమతం, విష్ణుధర్మోత్తరం మొదలైన గ్రంథములు నేడు లభించుచున్నవి. విష్ణుధర్మోత్తరం అను గ్రంథమువాపీ కూపతటాకాది నిర్మాణములను గృహ, భవన ప్రాసాదాది నిర్మాణములను, దేవాలయ, మంటప, గోపురాది నిర్మాణములను ప్రకటించుచున్నవి.

భారత చరిత్రలో శిల్పులకు విశిష్టస్థానమున్నది. రాజుల ప్రోత్సాహము వలన ఆసేతు హిమాలయ పర్యంతం దేవాలయాలు, స్థూపాలు, విహారాలు, రాజ మందిరములెన్నో నిర్మింపబడినవి. శిల్పులు తమ నైపుణ్యమును చూపుట కాకాలమునందు సంపూర్ణావకాశము లభించినది. జక్కనాచార్యులు, డక్కనాచార్యులు, నాగ్నజిత్తు మున్నగు మహాశిల్పులు పెక్కురు శిల్ప శాస్త్రమును రచించినారు. అజంతా, నాగార్జునకొండ,

అమరావతి ఎల్లోరాలోని కైలాస దేవవాలయంలోను ప్రసిద్ధి శిల్పములు సృష్టింపబడినవి. ఎన్నో విగ్రహములను మనం చూస్తున్నాము. ఈ విగ్రహ నిర్మాణము చాల గొప్పది. దీనినే ఇంగ్లీషులో 'ఐకనోగ్రఫి' అంటారు.

భారతీయ శిల్పాలు - చారిత్రక పరిణామం :

క్రీ.పూ. మూడు వేల సంవత్సరముల నాడే శిల్పకళ ఉచ్ఛస్థితిలో ఉన్నదని మొహంజదారో, హరప్పానగరాలలో దొరికిన శిల్పావిశేషముల వలన తెలియుచున్నది. ఉత్తర హిందూస్థానములో మౌర్యచక్రవర్తుల, కనిష్కుని, గుప్తరాజుల హర్షవర్ధనుని కాలములలోను, దక్షిణభారత దేశమున శాతవాహన, చోళ, చేర, పాండ్య, కాకతీయ రాజుల కాలంలోను శిల్పకళ ధారావాహికంగా అభివృద్ధి చెందెను. మౌర్య చక్రవర్తులలో ముఖ్యుడైన అశోకుని కాలంలోను అనగా క్రీ.పూ. 232 ప్రాంతంలోబౌద్ధధర్మ సూత్రాలు చెక్కబడిన శిలాశాసనాలు, స్థంభశాసనాలు, సాంచి, బుద్ధగయ మొదలగు స్థూపాలు జగత్ప్రసిద్ధి గాంచినవి. క్రీ.పూ. ఒకటవ శతాబ్దంలో పరిపాలించిన కనిష్కుడు గొప్ప శిల్ప కళాభిమాని. తక్షశిల యందు రమణీయమైన బౌద్ధస్థూపాలను కట్టించెను. ఇతని కాలంలోనే బౌద్ధ గ్రీక్ శిల్పకళల కలయిక వలన "గాంధార శిల్పమును" ఒక అభినవ శిల్ప కళారూపం భారతదేశంలో ఉదయించినది. గుప్త రాజుల కాలాన్ని భారతదేశ చరిత్రలో స్వర్ణయుగం అంటారు. ఈ కాలంలో బౌద్ధస్థూపాలతో పాటు శిల్పభూయిష్టమైన శైవ, వైష్ణవ దేవాలయాలు కూడా విరివిగా కట్టబడినది. ప్రపంచ విఖ్యాతి గాంచిన అజంతా గుహశిల్పాలు గుప్తరాజుల కాలంలోనే పూర్తి చేయబడినది. భారత శిల్ప కళారీతులు బర్మా, సయాం, కంబోడియా, జపాన్, చైనా, ఇండోనేషియా, టిబెట్టు మొదలగు ఆసియా దేశాలకు వ్యాపించెను.

క్రీ.శ. 13వ శతాబ్దము నుండి 17వ శతాబ్దము వరకు అనగా భారతదేశంలో పాశ్చాత్యులు ప్రవేశించే వరకు క్రమముగ అరబిక్ కళారూపాలు కూడా భారతదేశమున అచ్చటచ్చట కాననగును. శాలివాహన శకములో అమరావతిలో కట్టబడిన పాలరాతిస్థూపాలపై బుద్ధదేవుని జన్మవృత్తాంతము, జాతక కథలు ఆకర్షణీయమైన రూపంలో చెక్కబడినవి. నాగార్జున కొండ శిల్పరాశి, ఆంధ్ర మహాశిల్పుల ఘనతను వెల్లడించుచున్నది. చోళ రాజులలో గొప్పవాడగు రాజరాజు తన దిగ్విజయ యాత్రలకు సంబంధించిన దృశ్యాలను బృహదీశ్వరాలయ కుడ్యాలపై అత్యంత కళానైపుణ్యముతో చెక్కించెను. పల్లవరాజుల కాలంలో మహాబలిపురంలో బ్రహ్మాండమైన ఏకశిలా రాతిరథాలును తయారుచేసిరి. భారతీయ అజ్ఞాత మహా శిల్పులు అజంతా కొండలలో గుహలను తొలచి గుహలలో బుద్ధదేవున చరిత్రకు ఆనాటి సాంఘిక సంస్కృతిక జీవితానికి సంబంధించిన దృశ్యాలను మరియు వివిధ జంతువుల ప్రకృతి సిద్ధమైన స్వరూపాల ప్రతిరూపాలను అపురూంగా మలచిరి. అజంతా గుహా శిల్పం భారతీయ శిల్పకళకు ప్రసిద్ధి చెందింది.

భారతీయ శిల్పకళ అపూర్వమైనది. శాస్త్రసమ్మత మైనది. గుణాత్మకంగాను మరియు కళాత్మకంగాను కొన్ని వేల సంవత్సరములనాడే ఉత్తమ స్థాయి నందుకొన్నది. ప్రాచీన భారతీయ శిల్పకారులు కల్పనారూపాలకంటే వాస్తవ రూపాలకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇచ్చియున్నారు.

శాస్త్ర వైదుష్యానికి, నిర్మాణ కౌశలంతో మెరుగుపెట్టిన వారు భారతీయ మహాశిల్పులు. శిల్పశాస్త్రము నందేగాక వాస్తుశాస్త్రము నందు వీరు అత్యంత నిపుణులు. గ్రామ గృహ నిర్మాణము నందును వీరిది అందెవేసిన చేయి. ధ్యానము, తపస్సు, దేవతారాధన, యోగానుష్ఠానము లేనిదే శిల్పికానేకాదు. భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యములతో బాటు లోకసేవా నిరతి, మానవ కళ్యాణ దీక్ష వీరికి సహజంగా కలవు. వీరు కేవలం ధనార్జనకే పాటు పడలేదు. భోజన మిడినంత మాత్రముననే భూనభోంతరాళములను సైతము వ్రయ్యలు చేసి అత్యద్భుత శిల్పకళా మండలములను సృష్టించిన కళావేత్తలు వీరు. నిష్కాను నిరాడంబర సేవ వీరికి ఉగ్గుపాలతో నేర్చుకొనిన విద్య. ఇంతటి

మహాశిల్పములను నిర్మించియు, వానిపై మారు మూలనైనను వారి పేర్లు చెక్కుకొనలేదు. వీరందరు అజ్ఞాత శిల్పులే.

ఉపసంహారం :

భారతదేశపు ప్రాచీన నాగరికతను కండ్లకు కట్టి చూపెట్టిన వారు శిలా శిల్పులు. తొలి భారత ప్రధాని జవహర్‌లాల్‌నెహ్రూ ''భారతదేశంలోని శిల్పాలు ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేనివిధంగా తత్వము, సాహిత్యాన్ని ప్రతిఫలిస్తూ అవిచ్ఛిన్న క్రమాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ భారతీయ సంస్కృతిని ప్రతిబింబిస్తున్నాయి'' అని కొనియాడారు. భారతీయులు తమ ప్రాచీన నాగరికతను విదేశీయులకు చూపి గర్వించుచున్నారు. నేటికిని ప్రపంచపు నలువైపుల నుండి వచ్చు విదేశీయుల పొగడ్తలను వీరు అందుకొనుచున్నారు. భారతీయ శిల్పుల కీర్తి చంద్రికలు దశ దిశల వ్యాపించి యున్నది.

భారతీయ శిల్పాలు కేవలం మతపరమైన అభిప్రాయాలను వ్యక్తీకరించడమే కాక ప్రకృతికి, మానవ జీవితానికి గల దగ్గరతనాన్ని పరస్పర ప్రభావాన్నిద్యోతకం చేస్తున్నాయి. అందువల్లనే మానవ స్వభావంలోని సాత్విక, రాజసిక, తామసిక ధోరణులన్నీ ఈ శిల్పాలలో అభివ్యక్తం అవుతున్నాయి. ఈ శిల్పాలు పరిశీలించడం ద్వారా ఆ కాలం చరిత్రలో మానవ నాగరికత, మానవ స్వభావం ఏయే పరిణామాలకు గురి అయి ఉంటాయో చెప్పడం వీలవుతుంది.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు :

1) ఎలిమెంట్స్ ఆఫ్ హిందూ ఐకనోగ్రఫీ - టి.ఏ. గోపినాథరావు
2) హిందూ ఐకనోగ్రఫి - ఎస్.పి. తివారి
3) స్టడీస్ ఇన్ బుద్ధిస్ట్ ఐకనోగ్రఫీ - డి.సి. భట్టాచార్య
4) ఇండియన్ ఆర్కిటెక్చర్స్, హిందూ, బుద్ధిస్ట్, జైన్ - పెర్సిబ్రౌన్
5) ఇండియన్ ఆర్ట్ అండ్ ఆర్కిటెక్చర్ - జెంజిమన్ రోలాండ్

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలుగులో బ్లాగులు – వాటి ప్రాముఖ్యత

– సుధామల్ల ప్రవంతి, తెలుగు విభాగం, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం.

భారతదేశంలో సమాచార వ్యవస్థ గత రెండు మూడు దశాబ్దాలుగా చాలా వేగంగా విస్తరించిందని చెప్పవచ్చు. ఈ సమాచార వ్యవస్థలో మొబైలు ఫోన్లు, ఇంటర్నెట్ కూడా అంతర్భాగంగా ఉండి తమదైన శైలిలో ఈ అభివృద్ధిలో భాగం పంచుకున్నాయి. నేడు ఇంటర్నెట్ అందుబాటులో లేని ప్రాంతం దేశంలో లేదు అని చెప్పడం అతిశయోక్తి కాదు.

ఇంటర్ నెట్ మన ఇంట్లో వుంటే సమస్త విజ్ఞాన భాండాగారం మన ఇంట్లో ఉన్నట్టే ఒక అడుగు ప్రయాణంలో ఉండే ఈ విజ్ఞాన భాండాగారం (కంప్యూటర్ పెట్టె) లో మనం ప్రపంచంలో ఏ వింత కాంచాలన్నా కాంచవచ్చు. భూగోళం చివరన ఉన్న వ్యక్తికయినా సమాచారాన్ని ఇవ్వవచ్చు. అందుకోవచ్చు. ఫలితంగా దేశాల మధ్య రాష్ట్రాల మధ్య సరిహద్దులు చెల్లాచెదురయ్యాయి. దూరప్రాంతాలు దగ్గరయ్యాయి. ప్రపంచమే ఓ చిన్న గ్రామంలా మారి భూతలస్వర్గంగా భాసిస్తోంది.

ఇంటర్ నెట్ అనేది ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కలుపబడిన ప్రసార అల్లిక వ్యవస్థ. ఈ వ్యవస్థ వివిధ రకాలైన కంప్యూటర్ల మధ్య కలుపబడిన కొన్ని లక్షల వ్యక్తులకు సేవలందిస్తుంది. ఈ ఇంటర్ నెట్ అనేది వివిధ రకాల కప్యూటర్ ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ ల మధ్య కూడా సమ స్వయం కుదిర్చి సమాచారాన్ని బట్వాడా చేస్తుంది.

విశ్వవ్యాప్తమైన ఈ ఇంటర్ నెట్‌లో మీ ప్రోగ్రామ్ లోని సమాచారాన్ని ప్రపంచంలోని ఏ మారుమూల ప్రదేశానికైనా ఇంటర్ నెట్ కనెక్షన్ ఉన్న మరొక కంప్యూటర్ కు సమాచారాన్ని పంపిణి చేయవచ్చు. ఈ ఇంటర్ నెట్ కనెక్షన్ ద్వారా ఒక్కటేమిటి దేశాల సరిహద్దులు, ఆటలు, వార్తాపత్రికలు, క్లాస్ రూం పాఠాలు, జోకులు, పాటలు, సినిమా, వీడియో ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే అసలు ఇంటర్ నెట్ లేనివి ఏమిటా అని వెదకాలి. ఇంటర్ నెట్ గురించి సంక్షిప్తంగా చెప్పుకోవాలంటే ఇంటర్ నెట్ ను విశ్వంతో పోలిస్తే అందులో ఉన్న చిన్న చిన్న నక్షత్రల లాంటివి మన కంప్యూటర్ లు. అందుకే ఇంటర్ నెట్ ఈజ్ దా నెట్ వర్క్ ఆప్ దా నెట్ వర్స్ అంటారు.

ఇంటర్నెట్ చరిత్ర 1950లో ఆరంభమైన నెట్ వర్కింగ్ లతో పాటే ఆరంభమైంది అని చెప్పవచ్చు. 1950లో ఆరంభమైన ఈ కంప్యూటర్ల అనుసంధానం ఆ కంప్యూటర్ల మధ్య సమాచార వినిమయానికి అవకాశాన్ని కల్పించింది. 1990 నాటికి ఇలా అనుసంధానమైన కంప్యూటర్ల సంఖ్య విస్త్ర్రుతంగా పెరిగిపోవడంతో సమాచార వినమయం కూడా చాలా పెద్ద ఎత్తున జరిగింది. దీనితో ఎలక్ట్రానిక్ మొయిల్, మెసేజింగ్, ఇంటర్నెట్ ఫోన్ వీడియో కాల్స్, ఫోరంలు, బ్లాగులు, సోషల్ నెట్ వర్కులు, ఆన్ లైన్ షాపింగ్ల వంటి సేవలతో ఇంటర్నెట్ విశ్వవ్యాప్తంగా సంస్కృతి, వ్యాపారాలపైన తనదైన ప్రభావాన్ని చూపే స్థాయికి ఎదిగింది.

ఇంటర్నెట్ ఆసియాఖండంలోకి 1980 లలో ప్రవేశించింది. 1990 నాటికి ఇంటర్నెట్ సౌకర్యం ఆసియా ఖండంలోని దాదాపు అన్ని దేశాలలో అందుబాటులోకి వచ్చింది. ఇంటర్నెట్ ను వినియోగించుకోవడం తొలుత కాస్త క్లిష్టం అనిపించినా, తర్వాతి కాలంలో కంప్యూటర్ రంగంలో వచ్చిన మార్పులు ఈ సేవలను వినియోగించు కోవడాన్ని సులభతరం చేశాయి.

బ్లాగ్ అంటే ఆన్ లైన్ డైరీ అని నిర్వచించుకోవచ్చు. Web - log అనే రెండు ఆంగ్ల పదాల కలయిక నుండి పుట్టిన పదమే బ్లాగ్. డిసెంబర్17,1997 న జాన్ బర్గర్ అనే ఆయన మొదటిసారిగా ఈ పదాన్ని ఉపయోగించాడు. 1999 లో పీటర్ మెర్హోల్జ్ అనే వ్యక్తి Web log ని

సరదాగా విడగొట్టి We blog అని తన బ్లాగ్ లో పొందు పరిచారు, బ్లాగ్ అనేది Weblogకి పొట్టి పదంగాను, దాని క్రియగాను భావించారు, క్రమేణా Weకి blog అనే పేరు స్థిరపడింది. ఔవఎ అనే పదానికి నిఘంటు అర్థం సాలెగూడు అయినప్పటికీ ఆఅర్థం మరుగునపడి అంతర్జాలం అనే అర్థం ప్రాచుర్యం లోకి వచ్చింది. log అంటే రోజువారీ వ్యాపారపు లెక్కలు. అయితే ఈ అర్థం కూడా పోయి రోజువారి, తేదిలవారీగా దినచర్యల్ని అంతర్జాలంలోని బ్లాగులు ప్రచురించు కోవడం అనే అర్థమే నేడు కనబడుతుంది. ఆంగ్లంలోని ఎశ్రీశీస్త్ర అనే ఆంగ్ల పదాన్ని యధాతథంగా తెలుగులోనికి తెచ్చుకుని ఆ పదాన్నే మనమూ వాడు తున్నాం.

బ్లాగుల్లో వ్యాసాలు, సలహాలు, విమర్శలు, వైద్యం, సాంకేతికం, చరిత్ర, హాస్యం, ఛాయాచిత్రాలు, సమీక్షలు, సాహిత్యం ఇలా అన్ని అంశాలను చేర్చుకుంటూ ముందుకు పోవటం మనం గమనించవచ్చు. మనం ఒకసారి రాసిన విషయాన్ని ప్రచురిస్తే దాన్ని టపా అని పిలుస్తా. అంటే బ్లాగు రచయిత ఈ టపా ద్వారా పాఠకుల్ని పలకరిస్తాడు.

ఇంకా చెప్పాలంటే ఇది అంతర్జాల దినచర్య పుస్తకం అని చెప్పుకోవచ్చు. డైరీలో రాసుకునే విషయాలకి నియమ నిబంధనలు ఉండవు. అంటే మనసులో నుండి వచ్చే ప్రతిమాటని డైరీలో రాసుకుంటాము. డైరీ పూర్తిగ వ్యక్తిగతమైనది. అది అందరికి ప్రదర్శనగా ఉంచలేము. బ్లాగు కూడా డైరీ వంటిదే అయినా అది అంతర్జాలంలో ప్రచురించాక బ్లాగ్ పాఠకులందరికీ దాన్ని చూసే అవకాశం కలుగుతుంది. (అందువల్ల బ్లాగు రచయిత ఈ విషయాన్ని ద ృష్టిలో వుంచుకుని బ్లాగు టపాలను రాయడంలో జాగ్రత్త వహించాల్సి ఉంటుంది. పూర్తిగా వ్యక్తిగత విషయాలను అశ్లీల, సామాజిక, వ్యతిరేకాంశాలను బ్లాగుల్లో ప్రచురించకుండా ఉంటే మంచిది.)

ఒక బ్లాగులో ఎన్నో రకాలైన అంశాలను టపాలుగ ప్రచురించవచ్చు. బ్లాగు టపాలను ప్రతిరోజు రాయాలన్న నియమ నిబంధనలేమీ ఉండవు. వ్యక్తిగత బ్లాగులు రాసేవాళ్లకి లేదా తమ బ్లాగుల్ని తాము ఎంచుకున్న పాఠకులకి మాత్రమే కన్పించేలా చేసుకునే సౌలభ్యం కూడా ఈ బ్లాగుల్లో ఉంటుంది.

బ్లాగులలో చర్చలు, వాదోపవాదాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. అందువల్ల పాఠకుడు కూడా ఇంకొకరి బ్లాగుల్లో తమ అభిప్రాయాలను పంచుకునే అవకాశం కూడా ఉంటుంది. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే బ్లాగు కూడా ఒక వెబ్ సైట్ వంటిదే. ఈ బ్లాగులన్నీ ఉచితంగా ఏర్పాటు చేసుకునే వీలుంది. బ్లాగు ఒక మీడియాలాగ పని చేస్తుంది. ఇప్పుడు మనకు అందుబాటులో ఉన్న టి.వి. రేడియో, న్యూస్ పేపర్ వంటి మాధ్యమాలు ప్రజలకి ఎంత వరకు అందుబాటులో ఉన్నాయో మనకు తెలి సిందే. వారు ఒక వార్తను ప్రకటించిన తర్వాత ఒక పౌరుడు తన అభిప్రాయాన్ని తెలియ జేయడానికి అవకాశం ఉం డదు. వారికి మన అభిప్రాయాన్ని తెలియజేసినా వారు వెంటనే ప్రచురించే అవకాశం ఉండదు. ఒకవేళ మీడియా వారు పౌరుని అభిప్రాయాన్ని తిరిగి ప్రచురించేలోగ ఆ సమస్య, దేశ రాజకీయాలు వెంటవెంటనే మారిపోతూ ఉంటాయి. టి.వీ ల వంటి వాటిలో వారికి అందు బాటులో ఉన్న ప్రజలతో మాత్రమే చర్చలు నిర్వహించి అభిప్రాయ సేకరణలు చేస్తారు.

అయితే బ్లాగుల్లో మాత్రం ఒక టపా ప్రకటించిన వెంటనే దాన్ని అంతర్జాలం లోకి ప్రసారం చేసే అగ్రిగేటర్లు ఉన్నాయి. ఉదా : మాలిక, కూడలి, జల్లెడ, హారం. అత్యంత వేగవంతమైన ఈ వ్యవస్థ వల్ల బ్లాగు త్వరగా ప్రచురించటం చేత అందరికీ అందుబాటులోకి వస్తుంది. బ్లాగుని చదివిన పాఠకులు ఆ సమస్యలపై గాని లేదా దాని మీద అభిప్రాయం గాని వెంటనే తెలియజేసే అవకాశం బ్లాగులోకే ఉంటుంది. దానివల్ల ఆ అంశం మీద పాఠకులు ఎంతమందైనా స్పందించి తమ విభిన్న మైన అభిప్రాయాలను చెప్పటం వల్ల ఆలోచనాత్మక మైన చర్చలు జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ పరిణామాలను

మనం పరిశీలిస్తే ఇతర మాధ్యమాల కన్నా బ్లాగు సందేశం త్వరగా ప్రజల్లోకి వెళుతుంది. ప్రజల అభిప్రాయాలను కూడా అంత తొందరగా తెలుసు కోగలుగుతారు.

అయితే బ్లాగు పుట్టకముందు అంతర్జాలంలో చర్చావేదికలు ఉండేవి. ఆ చర్చా వేదికలన్నీ ఒక వెబ్ సైట్ లో నిర్వహించేవారు. ఒక చర్చనీయాంశాన్ని చెప్పిన తరువాత పాఠకుల అభిప్రాయాలన్నీ దానికింద వస్తుండేవి. 1983 -84 ప్రాంతంలో bren E red man అనే వ్యక్తి mod bar పేరుతో ఒక సంగ్రాహకగూడు ప్రారంభించాడు. ఇతని సైట్లలో టపా అయిన అభిప్రాయాల క్లుప్తీకరణలు ఆ సంగ్రహకగూటిలో ప్రదర్శిత మయ్యేవి. ఇతర గూళ్లకి లంకెలు ఉండటం వల్ల మూడ్ బార్ ని మనం ప్రపంచంలోనే తొట్టతొలి బ్లాగుగ పరిగణించవచ్చు. కాని అది ఎనిమిది నెలలకు 8 మించి కొనసాగలేదు. బ్రయన్ గారి సంగ్రహక గూడు మొట్ట మొదటి బ్లాగు అయినప్పటికి దాని సంగతి బ్లాగర్లు ఎవరికీ తెలియదు. మన ఆధునిక బ్లాగులు పరిమాణం చెందినది మాత్రం 1990లలో.

విస్తారంగా ప్రాచుర్యం పొందిన ఆన్ లైన్ డైరీల నుంచి జనం వాటిల్లో తమ వ్యక్తిగత జీవితాల గురించి రాసే వాళ్ళు. Journalists Journalers, Escribi tionists అని అలాంటి వారికి రకరకాల పేర్లుండేవి. బ్లాగు టపాల్ని అప్ డేట్స్ అనేవారు. కొన్ని సాలెగూళ్ళలో Whats now అనే బొత్తాము ఉండేది. ఇందులో సదరు సాలెగూటి నిర్వాహకుల అభిప్రాయాలు తేదీలతో సహా ప్రచురిత మయ్యేవి. వాటిల్లో ఇప్పటి బ్లాగుల్లా వ్యాఖ్యా సౌకర్యం ఉండేది కాదు. కాని సైటు కంతా కలిపి ప్రధానపుటలో అతిథి పంక్తులు అని ఒకటుండేది. అందులో సందర్శకులు తమ అభిప్రాయాలు రాయొచ్చు. ఇవికాక కేవలం వార్తాహరగూలళు కొన్నుండేవి. వాటిల్లో Matt Druge స్థాపించిన Drudge Report, ఇంకా Institute for public Accuracy వారి సాలెగూటిలో ఆ రోజుల్లో టపా అయిన సంక్షిప్త వార్తకథనాలు ప్రముఖమైనవి. అలాగే ఎఱఎవ అనే ఆయన తన సాలెగూటిలో తరచుగా రాసిన వార్తా వ్యాఖ్యాలు కూడా బ్లాగుల నిర్వచనానికి లోబడేవే.

2004లో బ్లాగులు అంతర్జాలంలో ప్రముఖ పాత్రను వహించాయి. వార్తా సంస్థలు, రాజకీయ వార్తల కోసం ఇతర విషయాలను సర్వే చేయటం కోసం జనాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకోవటం కోసం బ్లాగుల్ని ఉపయోగించ సాగారు. బ్లాగుల్ని నిర్వహించుకోవడానికి, సృష్టించు కోవడానికి అనేక సంస్థలు బ్లాగర్లకి అవకాశాలు కల్పించాయి. "బ్లాగులకు సామాన్యంగా ఉండే రెండంశాలు బ్లాగ్చక్రాలు, వ్యాఖ్యాలు. బ్లాగ్ రోల్స్ అంటే ఒక బ్లాగ్ నుండి లింకులు ఇచ్చిన బ్లాగుల జాబితా తన బ్లాగుకు దగ్గర సంబంధం కలిగిఉన్న బ్లాగులకు లింక్ లు ఇవ్వడం ద్వారా బ్లాగరు తన బ్లాగ్ ఒక సందర్భాన్ని సృష్టిస్తారు. ఈ లింకుల ద్వారా ఒక బ్లాగు ఎన్నిసార్లు ఉదహరిం చబడిందో లెక్కవేస్తారు. బ్లాగర్లు వ్యాఖ్యలను చాలా కీలకమైనదిగా భావిస్తారు. దీనివల్ల బ్లాగుల సత్తాను తెలుసుకునే అవకాశం ఉంటుంది.

బ్లాగులు వర్గీకరణ :

వక్తిగతం :బ్లాగు అంటే ఆన్ లైన్ డైరీ లేదా జర్నల్ అని వ్యవహారంలో ఉంది. సరళమైన భాషలో రచనాను భవం లేనివారు కూడా తమ దైనందిన జీవన సరళిని వారి కవిత్వాన్ని లేదా కథలను లేదా లోకాభి రామాయణాన్ని ముచ్చట్లను ఈ బ్లాగులో రాసుకుంటారు. దీనిలో వ్యాఖ్యల రూపంలో పాఠకులు కూడా తమ అనుభవాలను రాస్తుంటారు. కాలేజి విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు వారికున్న మనస్పర్థలను, కోపాలను, తాపాలను ఇతరులపై ప్రదర్శించటానికి ఈ బ్లాగులు బాగా ఉపయోగపడుతున్నాయి.

ఆలోచనాత్మకం :

పైన చెప్పుకున్న వ్యక్తిగత బ్లాగులు బ్లాగర్ల జీవితంలోని సంఘటనలకు సంబంధించి నవై ఉంటాయి. అయితే ఇందులో ఏదైనా ఒక సామాజిక అంశంపైన గాని, వార్తలలోని ప్రముఖ విషయం మీద గాని బ్లాగరు తన

ఆలోచనలను విమర్శను రాస్తాడు. ఈ విషయాలపై పాఠకుడికి కూడా ఆలోచన పుట్టిస్తాడు. ఇందులో కేవలం రాజకీయ అంశాలే కానక్కరలేదు. ఆధ్యాత్మిక, సినిమా రంగం, సాహిత్య సంగీత పరమైన అంశాలేవైనా కావొచ్చు. బ్లాగులు ప్రత్యేకంగా ఉన్నట్లుగా మనకు గోచరిస్తాయి.

మిత్రబ్లాగు :

ఒకే అంశం మీద ఒకే అభిప్రాయం కలిగిన వారు ఒకే బ్లాగును నిర్వహిస్తారు. వీటిని మిత్రబ్లాగులు అంటారు. దీనిలో చిన్న చిన్న టపాలు రాస్తారు. ఒకరి కేంట ఎక్కువ మంది ఈ బ్లాగును రాయటం వల్ల తరచుగా టపాలు కన్పిస్తుంటాయి. ఈ బ్లాగు రచయిత తన బ్లాగును తన స్నేహితుల బ్లాగులతో అనుసంధానించ గలిగే వీలు కల్పిస్తారు.

విషయాత్మకం :

ఒక ప్రత్యేకమైన విషయంపైన రాసే బ్లాగులను విషయాత్మక బ్లాగులు అంటారు. ఉదా: గూగుల్ బ్లాగులను చెప్పుకోవచ్చు. గూగుల్ కు సంబంధించిన వార్తలు మాత్రమే ఇందులో ఉంటాయి. సాంకేతిక పరమైన అంశాలను మాత్రమే రాసే బ్లాగులు కూడా విషయాత్మక బ్లాగులు అవుతాయి.

వార్తలు :

కొన్ని బ్లాగులు వార్తలను అందిస్తూ ఉంటాయి. వాటిలో రాజకీయమైన, దేశానికి సంబంధించిన, క్రీడలకు సంబంధించిన సంగీతానికి సంబంధించిన వార్తలను ఈ బ్లాగుల్లో మనమూ చూడవచ్చు.

సంయుక్తం :

ఒక విషయం గురించి ఒకే బ్లాగులో ఒకరికంటే ఎక్కువ మంది కాని లేదా ఎవరైనా రాసే బ్లాగులన సంయుక్త బ్లాగులు అని అంటారు.

రాజకీయ బ్లాగులు :

రాజకీయ బ్లాగులు బ్లాగుల్లో ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. రచయితకు ఆసక్తిగా ఉన్న ఏ అంశానైనా ఈ బ్లాగుల్లో రాస్తారు. వార్తల వెబ్ సైట్ లోని వార్తలకు లింకులిచ్చి వాటిమీద తమ అభిప్రాయాలను వార్తల పక్షపాతధోరణిని విమర్శిస్తూ రాస్తారు.

చట్టపరమైనవి :

న్యాయ, చట్టపరమైన విషయాలను చర్చించే బ్లాగులను చట్టపరమైన బ్లాగులు అంటారు.

డైరక్టరీ బ్లాగులు :

రకరకాల వెబ్ సైట్ల వివరాలను వర్గీకరించి క్రమ పద్ధతితో అమర్చిన బ్లాగులు, వార్తలకు సంబంధించిన బ్లాగులు కూడా ఈ బ్లాగుల కిందికి వస్తాయి.

ప్రసారమాధ్యమాల బ్లాగులు :

ప్రింట్ మీడియా, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాలలో వార్తల్ని ప్రసారం చేసేటప్పుడు ఏమైనా పొరపాటుగ చెప్పినా, చూపినా ప్రజల నుండి వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతుంది. అప్పుడు కొన్ని బ్లాగులు ఈ మీడియాకి అండగా ఉండే బ్లాగుల్లో సహకారమైన రచనల్ని అందిస్తుంటారు. లేదా వారు ఆ వార్తలను ఎందుకు అలా చూపించవలిసి వచ్చిందో వాటి వెనుక ఉన్న పరిస్థితులను వివరిస్తూ ఉంటారు. కొంతమంది బ్లాగర్లు ప్రసారమాధ్యమాలు చేసే తప్పులను ఎత్తి చూపిస్తూ టపాలు రాస్తుంటారు.

వ్యాపార సంస్థల బ్లాగులు :

వ్యాపార సంస్థలు తమ అధికారిక బ్లాగులు ప్రచురిస్తూ వారి వ్యాపారాభివృద్ధికి బాటలు వేసు కుంటారు. అనేక విశ్వవిద్యాలయాలు, సంస్థలు తమ సమాచారాన్ని తెలియజేయుట కొరకు ఈ బ్లాగులను ఉపయోగిస్తు న్నారు.

సలహా :

చాలా బ్లాగులు రకరకాల సమస్యలపై సలహాలు సూచనల్ని అందిస్తుంటారు.

మతపరమైనవి :

ఈ బ్లాగుల్లో మతపరమైన ఆధ్యాత్మిక సలహాలు, శ్లోకాలు మంత్రాలు, మత గ్రంథాలు, మతపరమైన విశ్లేషణలు చర్చిస్తూ ఉంటారు.

ఫార్మేట్లు : ఇవి ప్రత్యేకమైన ఫార్మెట్లను కలిగి ఉంటాయి. అంటే బొమ్మల బ్లాగులు, వీడియో బ్లాగులు, కార్టన్ బ్లాగులు మొదలైనవి.

ఆడియో బ్లాగులు :

ఇవి 2000 సంవత్సరాల నుండి బాగా అభివృద్ధి చెందాయి. సినిమా పాటలు, సంగీతం లేదా వ్యక్తిగతంగా పడుకున్న పాటలు ఉంటాయి.

ఫోటోగ్రఫి :

డిజిటల్ కెమెరాలు, మొబైల్ కెమెరాల ద్వారా తీసిన ఫోటోలను ఈ బ్లాగుల్లో ప్రదర్శిస్తారు. వీటిల్లో రకరకాల అంశాలకు చెందిన అంశాలుంటాయి.

వీడియో :

జనవరి 2005 న మొదటి వీడియో బ్లాగు సృష్టించ బడింది. దీనితో వీడియో బ్లాగింగ్ బాగా వ్యాప్తిలోకి వచ్చింది.

పిల్లల బ్లాగులు :

చిన్న పిల్లలకోసం కథలు, పాటలు, హస్తకళలు, వైజ్ఞానిక విషయాలు మొదలైనవి ఉంటాయి.

సైన్స్ బ్లాగులు :

విశ్వ రహస్యాలు, భౌగోళిక, శాస్త్రీయ విజ్ఞానం ఈ బ్లాగుల్లో కనిపిస్తాయి.

వంటల బ్లాగులు :

తెలుగు వంటలతో పాటు ఇతర ప్రాంతాల వారి వంటలను కూడా పరిచయం చేసే బ్లాగులు.

హస్త కళలు :

పెయింటింగ్, కుట్లు, అల్లికలు, వంటి హస్త కళలకి సంబంధించినవన్నీ ఇందులో ఉంటాయి.

ప్రాంతీయవాదపు బ్లాగులు :

ప్రస్తుత దేశ, రాష్ట్ర, రాజకీయ పరిణామాలకు, ప్రాంతీయవాదుల మనోభావాలకు అద్దంపుడుతూ రాస్తున్న బ్లాగులివి.

సాహిత్య బ్లాగులు :

కథలు, కవితలు, సాహిత్య వ్యాసాలు, పద్యాల రచయితల జీవిత విశేషాలను పొందుపరిచే బ్లాగులివి.

తెలుగు పాటల సాహిత్యం :

తెలుగు సినిమా, జనపదం, ఆధాత్మిక పాటల సాహిత్యం ఇందులో ఉంటాయి.

ముగింపు :

ఇలా తెలుగు సాహిత్యాన్ని బ్లాగులు చాలా వ్యాప్తి చేస్తున్నాయి అని చెప్పడానికి పై విషయాలే స్పష్టంగా తెలుస్తున్నాయి. ఇప్పుడున్న కాలపరిస్థితుల దృష్ట్యా సాహిత్యం బ్లాగుల ద్వారా వ్యాప్తి చెందుతూ ప్రపంచం ముందు తేటతెల్లం చేస్తున్నాయి. ఇతర మాధ్యమాల కన్నా బ్లాగు సందేశం త్వరగా ప్రజల్లోకి వెళుతుంది. దాని పైన విమర్శ సద్విమర్శలు కూడా అందుబాటులో ఉంటున్నాయి.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

ఆదెళ్ళ శివకుమార్ నవలలు – వస్తు వైవిధ్యం

– ఆర్. విజయకుమారి, పరిశోధకురాలు, తెలుగు అధ్యయనశాఖ, శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం, తిరుపతి.

రచయిత సమాజాన్ని పరిశీలిస్తాడు. ఆ సమాజంలోని ప్రజల జీవన విధానాన్ని ఆకలింపుజేసుకుంటాడు. అందులోని మంచి చెడ్డలను వివేచించుకుంటాడు. సామాజిక స్పృహతో సమాజాన్ని మార్చాలనుకుంటాడు. సమాజానికి చక్కని సందేశాన్నిచ్చి ప్రజలను మంచిదారిలో నడిపించాలనుకుంటాడు. అందుకోసం తనకు నచ్చిన ప్రక్రియలో రచన చేయడానికి పూనుకుంటాడు. తాను చెప్పదలచిన అంశాన్ని పూర్తిగా ఆకలింపు చేసుకుంటాడు. దానికి నిర్ణీత ప్రమాణాలు ఏర్పరచుకుంటాడు. అలా ఏర్పరచుకునే అంశాన్ని వస్తువు అంటారు. దానిని ఇతి వృత్తమని కూడా అంటారు. ఆదెళ్ళ శివకుమార్ వివిధ వస్తువైవిధ్యంతో నవలలు రాశాడు.

వస్తు వైవిధ్యం దృష్ట్యా ఆదెళ్ళ శివకుమార్ నవలలను ఇలా వర్గీకరించవచ్చు.

1. ప్రవాస భారతీయుని పరివర్తన
   1. జీవితం మైనస్ ప్రేమ.
2. సినీ రంగం
   1. రంగుల వల
3. మహిళా చైతన్యం
   1. ఆమె జయించింది
4. అనైతిక జీవితం
   1. నికృష్టుడి ఆత్మకథ
5. కుటుంబం పట్ల ఉదాసీనత
   1. బహిర్ముఖం
6. దొంగ బాబాలు
   1. నర మేధం

ప్రవాస భారతీయుని పరివర్తన :

ఒక ప్రవాస భారతీయుని జీవితం ఎలాంటి మలుపు తిరుగుతుందో ఈ జీవితం మైనస్ ప్రేమ నవలలో రచయిత చిత్రించాడు..

అమెరికాలో ఉన్న నాసా పరిశోధనా కేంద్రంలో పనిచేసి కొత్త ఆవిష్కరణలు చేసి నోబెల్ బహుమతి పొందాలని అమెరికా వెళ్ళిన శంకర్ అనే యువకుడు చివరికి అనూహ్యంగా స్వగ్రామంలో స్థిరపడతాడు. అమెరికాలోని ప్రజల మధ్య ఉన్న కృతక మానవ సంబంధాలకు విరక్తి చెంది తన జన్మభూమి పల్లె ప్రజల ఆప్యాయత అనురాగాలకు ముగ్ధుడవుతాడు.

తానొకటి తలచిన దైవమొకటి తలచుననే సూక్తికి 'జీవితం మైనస్ ప్రేమ' నవల ఇత్తివృత్తం నిలుస్తుందని చెప్పవచ్చు. ఈ నవల వస్తువు ద్వారా ఈ విషయాలు బోధపడతాయి.

- అమెరికా కుటుంబ సంబంధాలు కృతకంగా ఉంటాయి.
- రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారంలో డబ్బు సంపాదించ వచ్చేమో కానీ మనశ్శాంతి ఉండదు.
- సెల్‌ఫోన్‌ల వల్ల మంచితో బాటు చెడు కూడా ఉంటున్నది.
- గ్లోబలైజేషన్ మూలంగా పల్లెలకు కూడా విదేశీ సంస్కృతి చేరుతున్నది.
- జన్మ భూమికి సాటి ఏదీ రాదు
- గోవు పవిత్రత, నిరక్షరాస్యుల జంతు ప్రేమ మరియు వారి ఉదార గుణం.
- చెరగని పల్లెటూరి ప్రజల ఆప్యాయత
- ఇవన్నీ సమకాలీన సమాజానికి అన్వయించే విషయాలేనని గట్టిగా చెప్పవచ్చు.

సినీ రంగం :

సినీ వ్యామోహం ఎలాంటిదో రంగులవల నవల చిత్రిస్తున్నది.

ఒక సామాన్య రైతు కొడుకు తల్లి దండ్రులు వద్దంటున్నా వినకుండా నగరానికి వెళ్ళి సినీ రంగంలో చేరి అక్కడ అవమానాలు ఛీత్కారాలు పొందినా, పట్టు వదలని విక్రమార్కుడిగా అడుగడుగునా ముందడుగు వేసి, సినిమా తీస్తాడు. ఆ సినిమా అనూహ్య విజయాన్ని సాధిస్తుంది. నంది అవార్డు కూడా గెలుచుకుంటుంది. ఆ విజయాన్ని తన తల్లిదండ్రులకు అంకితం చేస్తాడు. పట్టుదల, సహనం, కృషి, చాకచక్యం, నేర్పు ఉంటే ఏ రంగంలోనైనా విజయం సాధించవచ్చని 'రంగుల వల' నవల తెలియ జేస్తున్నది.

ఈ 'రంగుల వల' నవలలోని అంశాలను ఇలా పేర్కొనవచ్చు.

- రైతుకు వ్యవసాయం పై ఉండే ప్రేమ
- గ్రామీణ యువతకు ఉండే సినిమా వ్యామోహం
- సినీ పరిశ్రమలో ఉండే కష్ట నష్టాలు
- దొంగనోట్లు ముద్రణ
- సినీ అవకాశాల కోసం వచ్చే అమ్మాయిలను మభ్యపెట్టి లైంగికంగా అనుభవించడం
- కొత్తగా సినిమా రంగంలో చేరాలనుకునే వారు ఎదుర్కొనే అవమానాలు, సమస్యలు
- డైరెక్టర్, ప్రొడ్యూసర్ల ఆగడాలు
- దురలవాట్లకు బానిసయ్యే యువకులు
- ఫోస్ట్ రైటర్లు
- సినీ అవకాశాలు కల్పిస్తామని ప్రకటనలిచ్చి యువతీ యువకులను ఆకర్షించి వారి వద్ద డబ్బులు తీసికొని పరారవ్వడం
- కొడుకు ప్రయోజకుడైనపుడు తల్లిదండ్రులకు కలిగే ఆనందం
- మంచి సినిమాలకు ఆదరణ ఉండటం
- మంచి పుస్తకాలు మన జీవిత లక్ష్యాన్ని చేరుకునే టట్లు చేస్తాయనడం.
- పట్టుదల ఉంటే అనుకున్నది సాధిస్తారని చెప్పడం

మహిళా చైతన్యం :

మహిళలు పట్టుబడితే ఎలాంటి విజయాలనైనా సాధించగలరని ఆమె జయించింది నవల చిత్రిస్తున్నది.

పుట్టగానే చెత్తకుండీ పాలయిన ఓ శిశువు ఆ తర్వాత ఓ పూజారి ఇంట కొన్నాళ్ళు, ఆ తర్వాత ఓ ముస్లిం ఇంట పెరిగి, తన తెలివి తేటలతో పట్టుదలతో బాగా చదివి ఐఎఎస్ అధికారి అవుతుంది. ఆ అధికారిగా పలు సంస్కరణలు తెస్తుంది. ఎదురైన రాజకీయ ఒత్తిళ్ళను, బదిలీలను తృణప్రాయంగా చూస్తుంది. చివరికి రాజీనామా చేసి ఒక గ్రామాన్ని దత్తతగా తీసికొని సమిష్టి వ్యవసాయం చేయించి, విప్లవాత్మక మార్పులు తెస్తుంది.

ఈ నవల ద్వారా ఈ క్రింది అంశాలు స్పష్టమవు తాయని చెప్పవచ్చు.

- అనాథలను, అది కూడా చెత్త కుప్పలోపడిఉన్న శిశువును అగ్రవర్ణాల వారు (బ్రాహ్మణులు) ఆదరిస్తారని చెప్పడం ఈ కాలంలో ఒక విప్లవమని చెప్పవచ్చు.
- ఇరుగు పొరుగు స్త్రీలకుండే అసూయ
- ముస్లింల కున్న దయార్ద్ర హృదయం
- కల్లా కపటం, కల్మషం తెలియని చిన్న పిల్లల మనస్తత్వం
- కులమత భేదాలు పాటించని చిన్నపిల్లలు (రహీం భాయ్ పిల్లలు అభిజ్ఞతో కలిసి పోవుట)
- పిల్లలు లేని వారికి పిల్లలపై ఉండే ప్రేమ
- పట్టుదలతో ఇష్టపడి చదివితే అనుకున్న లక్ష్యాన్ని చేరగలమని చెప్పుట (అభిజ్ఞ ఐఏఎస్ అధికారి కావటం)

- నిబద్ధతతో పని చేసే అధికారులపై రాజకీయ నాయకులు చేసే ఒత్తిళ్ళు.
- రాజకీయ నాయకుల మాటలు వినకుంటే అధికారులను బదిలీ చేయించుట
- బదిలీలకు వెరవక చట్ట ప్రకారం పని చేసే అధికారులు
- ఇసుక అక్రమ రవాణా
- మాఫియా చేసే హత్యలు, బెదిరింపులు. వాటిని తేలిగ్గా నక్సల్స్‌పై నెట్టి వేయుట
- చిన్న పిల్లలకు జీవకారుణ్య గుణం ఉండుట
- అధికారంలో లేకున్నా ప్రజాసేవ చేయవచ్చునని నిరూపించుట
- గ్రామాభివృద్ధి దేశాభివృద్ధి అని భావించుట
- సమిష్టి వ్యవసాయం ద్వారా అధిక దిగుబడి సాధించుట
- గ్రామీణులను ఐక్యం చేయుటలో ఎదురయ్యే సమస్యలు
- పశువవుల పేడతో వ్యవసాయం చేసి అధిక దిగుబడి సాగించుట.
- గ్రామీణ ప్రజల్లో చైతన్యం తెచ్చుట
- స్త్రీల రక్షణకు ప్రత్యేక చర్యల తీసికొనుట
- భర్త చనిపోయినా స్థిత ప్రజ్ఞత్వం కలిగియుండుట
- గ్రామాభివృద్ధే దేశాభివృద్ధి అని గుర్తించుట

అనైతిక జీవనం :

అనైతికంగా ఎంత డబ్బైనా సంపాదించవచ్చునని, అయితే ఆ డబ్బే ప్రాణాలు తీస్తుందని, ఇంత సంపా దించాడని వారసులు గుర్తించరని 'నికృష్ణుడి ఆత్మకథ' తెలుపుతున్నది.

ఒక సాధారణ పేద కుటుంబంలో పుట్టిన వ్యక్తి సమాజంలోని వివిధ వర్గాల ప్రజల బలహీనతలను ఆసరాగా చేసుకొని, ఎత్తుకు పై ఎత్తులు వేస్తూ, వచ్చిన వారికి లంచాలు ఇస్తూ అనైతిక కార్యక్రమాలు చేసి, ప్రకృతి సంపద దోచి ఎలా వేలకోట్లు సంపాదిస్తాడో ఈనవల వస్తువులో రచయిత ఆదెళ్ళ శివకుమార్ అద్భుతంగా చిత్రించాడు. అలా సంపాదించిన వ్యక్తి పేరు వీరేంద్ర కుమార్.

ఈనవల ద్వారా మనకు ఈ విషయాలు బోధ పడతాయి.

- అక్రమ మార్గంలో తప్ప సక్రమ మార్గంలో అధికంగా సంపద సంపాదించలేమనుట
- ధనవంతుల స్త్రీలోలత్వం, విలాసాలు (వందలకోట్లు విలువ చేసే గృహాలు ఇతర స్థిరచరాస్తులు)
- ధనవంతులు పలుకుబడి కలిగినవారు భూకబ్జా లకు పాల్పడుట
- ప్రభుత్వ అధికారుల లంచగొండితనం
- రాజకీయ అధికార అండదండలతో ప్రకృతి సంపదను దోచుకొనుట
- కమ్యూనిస్టులు కాలగర్భంలో కలిసిపోయినందున దోపిడీ దారులకు ఎదురేలేకుండా పోయిందనుట
- చేసే దుర్మార్గాలను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి ప్రింట్ మరియు ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా స్వంతంగా పెట్టుకొనుట
- ఎంత సంపాదించి ఇచ్చినా బిడ్డలకు తృప్తి లేదనుట
- బిడ్డలచేతనే తల్లిదండ్రులు చంపబడుట (ఆస్తి కోసం)

కుటుంబం పట్ల ఉదాసీనత :

కుటుంబ యజమాని భార్య బిడ్డలను నిర్లక్ష్యం చేస్తూ, తాను అన్నీ అనుభవిస్తూ జీవిస్తే చివరికి ఎలాంటి దుర్భర జీవితాన్ని గడపవలసి వస్తుందో 'బహుర్ముఖం' నవలన తెలుపుతున్నది. కుటుంబాన్ని పట్టించుకోకుండా, డబ్బు సంపాదన కోసం నానా గడ్డి తిని సంపాదించిన వ్యక్తి, ఆడబ్బును తన తండ్రి వైద్య అవసరాలకు కూడా ఖర్చు చేయడు. ఒక్క రోజులోనే కోటీశ్వరుడైపోవాలని భావించి ఒక సినిమా తీస్తాడు. అది ఫెయిల్యూర్ కావడంతో అప్పుల పాలవు తాడు. అప్పుడు అతనికి జ్ఞానోదయం కలిగి భార్య, కూతురు గుర్తుకు వస్తారు.

దొంగ బాబులు :

సర్వ మానవకోటిని రక్షిస్తానన్న బాబా, తన ప్రాణాలనే రక్షించుకోలేక ముక్కలు, ముక్కలుగా ఛిద్రమైపోవటం, లక్షలాది మంది జనం ప్రత్యక్షంగా, కోట్లాది మంది జనం పరోక్షంగా టీవీల్లో చూస్తారు. ఈ అంశం నరమేధం నవల్లో చిత్రించబడింది.

సెక్స్‌ను ఆయుధంగా చేసుకొని, అమాయక ప్రజల ఆధ్యాత్మికతనూ, దైవభక్తినీ, ఆసరాగా చేసుకుని ప్రళయం రాబోతుందనే భ్రాంతిని కల్పించి, ప్రజల్ని భీతావహుల్ని చేసి, ప్రభుత్వాలను సత్యయుగం పేరిట కూల్చేసి ఈ దేశానికి 'అధినేతగా' మారి ప్రజల అజ్ఞానం మీద, బలహీనతల మీద ఆడుకోవాలనుకున్న జైనీస్ బాబా ఉరఫ్ అమానుల్లాఖాన్ చరిత్ర ఆవిధంగా ముగిసి పోతుంది. ఈ నవలల్లోని అంశాలను ఇలా పేర్కొనవచ్చు.

- ఉగ్రవాదులు బాంబు పేలుళ్ళ కేసుల నుంచి తప్పించు కొనుటకు 'బాబా'గా అవతారా లెత్తుట
- అమాయక ప్రజలను మభ్యపెట్టి తాము దైవాంశ సంభూతులని బాబాలు ప్రకటించుకొనుట.
- బాబాలు విలాసవంతమైన జీవితాలను అనుభవించుట. (ఇందులో లైంగిక సుఖాలు, ధనధాన్యాలు ప్రధానంగా చేరతాయి)
- రాజకీయ నాయకులను తమ చెప్పు చేతల్లో పెట్టుకొనుట
- ఆశ్రమాల్లో మారణాయుధాలు, పేలుడు పదార్థాలు దాచుకొనుట
- ఆశ్రమాల్లోకి పోలీసులను అనుమతించక పోవుట
- ప్రజల విశ్వాసాలను తెలివిగా సొమ్ము చేసుకొనుట.

ఆదెళ్ళ శివకుమార్ తన నవలలకు వస్తువును సమకాలీన సమాజం నుంచి తీసుకున్నాడని పేర్కొనవచ్చు. ఈ నవలల వస్తు చిత్రణ ద్వారా ఆదెళ్ళ శివకుమార్ గారికి చక్కని సామాజిక స్పృహ, సామాజిక బాధ్యత ఉందని చెప్పవచ్చు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

ఆధునిక సాహిత్యం జీవన చిత్రణ విద్యార్థులపై ప్రభావం

– వి. అనిత, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, యూనివర్శిటి కాలేజ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, శ్రీ కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయము, అనంతపురము.

సాహిత్యము మానవుని అంతరంగ జగత్తునకు సంబంధించినది. సమకాలిక సమాజంలో చైతన్య వంతు డైన మనిషి ఆలోచనల అక్షరగాన రూపమే సాహిత్యం. సాహిత్యము సామాజిక మేలు కోరుతుంది. నీతిని బోధిస్తుంది ధర్మ ప్రతిపాదన చేస్తుంది. ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని చిత్రిస్తుంది. బాధ, ఆనందం, సమస్య, పరి ష్కారం, కష్టం, సుఖం, భక్తి, రక్తి, బంధాలు, అను బంధాలు, పేదరికం, రాజరికం, బానిసత్వం, లింగ వివక్ష మొదలగు అంశాలను సామాజిక, వ్యక్తిగత కోణంలో పరిశీలించడం, ప్రశ్నించడం చేసేదే సాహిత్యం. భూమి మీద మానవుడు ఉద్భవించిన నాటి నుండే సాహిత్యం అభివృద్ధి చెందడం ప్రారంభమైంది. మనిషి మాట్లాడే మాట, పాడే పాట, చేసే నృత్యం, వేసే నాటకం, వ్రాసే వ్రాత అంతా సాహిత్య రూపమే. అక్షరం ఆవిర్భవించినప్పటి నుండి ఒక రూపం, శిల్పం, నియమం ఏర్పడటం జరిగింది. నాటి నుండి నేటి వరకు సాహిత్యం సమకాలీన జీవన చిత్రణకు ప్రయత్నించింది. గ్రంధం, నాటకం, కథ, పాట, పద్యం వంటి వివిధ రూపాలలో సాహిత్యం రూపాన్ని సంతరించుకుంది. మానవ సమాజం ఏర్పడిన నాటి నుండి నేటి వరకు సాహిత్య ప్రయాణం జరుగుతూనే ఉంది. ఈ సాహిత్య ప్రయాణాన్ని ప్రాచీన సాహిత్యం మరియు ఆధునిక సాహిత్యం అని రెండు కాలాల సాహిత్యంగా సాహితీ పరిశీలకులు విభజించారు. సాహిత్యం సమాజానికి ప్రతిబింబం. సమాజంలోని మనుషులు, వారి జీవన విధానాలు, ఆలోచనలు, మనిషికి సంబంధించిన సమస్త విషయాలను గురించి సాహిత్యం చెబుతుంది. ప్రాచీన సాహిత్యంలో అన్ని ధర్మాలలోకెల్లా అహింస పరమ ధర్మమని చెప్పబడింది. ఇలాంటి సాహిత్య పఠనం విద్యార్థుల ఆలోచనల్లో సానుకూల దృక్పథాన్ని నింపుతుంది. ప్రాచీన సాహిత్యం దైవం, పాలకుల గుణ గణాల ప్రచారానికి అధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చింది. సమస్యలు వచ్చినపుడు ప్రశ్నించడం మొదలవుతుంది. దీనికి తార్కాణం తీవ్ర కరువు కాటకాలు సంభవించినపుడు శ్రీనాథుడు గంగను విడువు పార్వతి చాలు నీకు అని పరమేశ్వరున్నే ప్రశ్నించడం, దైవాన్ని పాలకులను పొగడడానికే ప్రాచీన సాహిత్యం అధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చి నప్పటికీ కొన్ని సందర్భాలలో కొందరు కవులు నాటి సామాజిక సమస్యలకు వారి రచనలలో స్థానం కల్పిం చారు. సామాజిక, వ్యక్తిగత సమస్యలను ప్రశ్నించే తత్వం, పరిష్కారం చూపే తత్వం ఆధునిక సాహిత్యంలో ప్రధాన భూమిక పోషిస్తుంది. ఆధునిక సమాజం అనేక సవాళ్ళను సమాజం ముందు ఉంచింది. ఆర్థిక, సామాజిక, లింగ కుల, మత అసమానతలు ఆధునిక సాహిత్యాన్ని కొత్త కోణంలో ప్రయాణించేలా చేసాయి. నేడు వ్యక్తిగత అవసరాలు, పోటీ తత్వం పెరిగిపోయాయి. ఈ సామాజిక పరిస్థితులు మనిషిలోని మానవత్వాన్ని ఆవిరి చేసేస్తు న్నాయి. తన పొరుగు వాడొకడున్నాడన్న సంగతే మరిచి పోయేలా చేస్తున్నాయి. విపత్కర పరిస్థితుల్లో మనిషిలోని మానవతా, నైతిక విలువలను బ్రతికించేది సాహిత్యం. ఆధునిక సాహిత్యం తన బాధ్యతను నిర్వర్తించాల్సిన సమయం ఇది. ఈ దిశగా ఆధునిక సాహిత్యం తన బాధ్యతను చక్కగా నిర్వర్తిస్తోంది. బాల గంగాధర తిలక్ 'అమృతం కురిసిన రాత్రి', శ్రీశ్రీ 'మహాప్రస్థానం', గురజాడ 'రాజశేఖర చరిత్ర' వంటి అనేక ఆధునిక రచనలు విద్యార్థులను ఎంతో చైతన్య వంతులను చేస్తాయి. ఒక సమాజం యొక్క సంస్కృతి, విజ్ఞానం సాహిత్యం వల్ల తెలియవచ్చినట్లు వేటివల్లా తెలియవు. విద్యార్థుల జీవితానికి సౌందర్యం, సౌశీల్యం కలిగేది ఉన్నతమైన సాహిత్య పఠనం వల్లనే.

ప్రాచీన సాహిత్యం మొదలు నేటి ఆధునిక సాహిత్యం వరకు ఆ రోజుల్లోని జీవితానికి దర్పణం పట్టేవే, ప్రాచీన సాహిత్యం భగవంతుడు, పాలకులకు ప్రజలను విధేయులను చేసేవి. ప్రాచీన సాహిత్యం సర్వం భగవంతుడి సృష్టి అని, పాలకులు ప్రజల శ్రేయస్సుకోసం పాటుపడాలి, ప్రజలు పాలకులకు విధేయులై ఉండాలి అని బోధించేది ప్రాచీన సాహిత్యం. ప్రాచీన సాహిత్యం సామాజిక సమస్యలకు పరిష్కారం మతంలో చూపేది. ఆధునిక సాహిత్యంలో మనిషే సాహిత్యానికి కేంద్ర బిందువు అయ్యాడు. ఆధునిక సాహిత్యం రాజ్య పాలనలోని లోపాలను, కుల మత వివక్షను, లింగ వివక్షను, మూఢ నమ్మకాలను, సామాజిక రుగ్మతలను ప్రశ్నిస్తుంది. మనుషులను చైతన్యవంతులను చేసే ప్రయత్నం చేసేది. ఆధునిక సాహిత్యం మానవ సంబంధాలకు దర్పణం పడుతోంది. "జీవితాన్ని గురించి విమర్శించేదే సాహిత్యమని ఆ సాహిత్యం ఏ రూపంలోనైనా వుండవచ్చు. వ్యాసాలు కావచ్చు, కథలు కావచ్చు, కావ్యాలు కావచ్చు, నవలలు కావచ్చు, కాని ప్రతిదీ మన జీవితాన్ని గురించి వ్యాఖ్యాలు, విమర్శలు తప్పకుండా చేయాలి" అంటారు ప్రముఖ రచయిత ప్రేమ్ చంద్. ప్రేమ్ చంద్ అభిప్రాయం ఆధునిక సాహిత్యానికి చక్కగా సరిపోతుంది. ఆధునిక సాహిత్యం జీవితంలోని సమస్యలను చర్చించి వాటికి పరిష్కార మార్గాలను అన్వేషిస్తోంది. విద్యార్థులకు జీవితం మీద సాహిత్యం కలిగించినంత అవగాహన మరి ఏ ఇతర కళ కలిగించదు. ఎందుకంటే ఆధునిక సాహిత్యం మానవజీవితం యొక్క ప్రతి పార్శ్వాన్ని స్పృశిస్తుంది. జీవితం అంటే ఏమిటో విద్యార్థులకు తెలియజేస్తుంది. ప్రతి విద్యార్థి జీవితానికి ఒక అర్థం ఉంది దాన్ని నిజం చెయ్యాలని విద్యార్థిలో చైతన్యాన్ని నింపుతుంది.

ఆధునిక సాహిత్యం విద్యార్థులపై ప్రభావం :

ఆధునిక సాహిత్యం వ్యక్తిత్వ వికాస రచనలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తోంది. జీవితపు సమస్యలను కాల ప్రభావాలను చక్కగా చర్చిస్తుంది. ప్రతి విద్యార్థి జీవితంలో సాహిత్య పఠనం ఒక భాగం కావాలి. ఆధునిక సాహిత్యంలోని కథ, కవిత ప్రతి విద్యార్థి జీవితంలో భాగం కావాలి. ఆధునిక సాహిత్యం పట్ల అభిరుచి విద్యార్థిని మానసికంగా తనకు తాను దగ్గరయ్యేల చేస్తుంది. మానసికంగా తనతో తాను సత్సంబంధం కలిగిన విద్యార్థి ఏ రంగంలోనైనా రాణించగలడు. తన జీవితంలో ఎదురయ్యే విపత్కర పరిస్థితులను ఎదుర్కొని స్థిరంగా ముందుకెళ్ళడానికి సంసిద్ధుడవుతాడు. విద్యార్థులకు జ్ఞానం కావాలి. ఆ జ్ఞానాన్ని ఆధునిక సాహిత్యం విద్యార్థులకు పుష్కలంగా అందిస్తుంది. దుఃఖం, నిరాశ, నిస్పృహలు మానసిక శారీరక శక్తులను బలహీనపరుస్తాయి అనే వాస్తవాన్ని విద్యార్థులకు అర్థమయ్యేల ఆధునిక సాహిత్యం ఉంటుంది. ఆధునిక సాహిత్యం జీవితంలో ఎదురయ్యే సమస్యలను చర్చిస్తుంది. వాటికి పరిష్కార మార్గాలను చూపుతుంది. వ్యక్తిత్వ వికాస రచనలు విద్యార్థి పురోభివృద్ధికి ఎంతో దోహదం చేస్తాయి. ఏది ఉత్తమ సాహిత్యం? ఏది అధమ సాహిత్యం? ఏ సాహిత్యాన్ని చదవాలి అన్న మీమాంస విద్యార్థులలో కలుగుతుంది. మనం పుస్తకాలు ఎందుకు చదవాలి? ఎలాంటి పుస్తకాలను చదవాలి? అనే ప్రశ్నలకు స్వతంత్ర భారత తొలి ప్రధాని నెహ్రూ తన గారాల బిడ్డ ఇందిరకు వ్రాసిన ఉత్తరంలో చక్కటి పరిష్కారం చూపాడు. ఆ పరిష్కారాలు నేటి విద్యార్థులకు కూడా ఎంతో ఉపయుక్తం. ఆ ఉత్తరం ఇలా సాగుతుంది.

ఇందూ! సరిగ్గా నీ వయసులో ఉన్నప్పుడు నేను యైజెఏళ్ళ క్రితం వ్రాసిన పుస్తకాలు తప్ప మరేవీ చదవకూడదనుకున్నాను అది ఒకందుకు మంచిదే. ఎలానంటే యాభైఏళ్ళపాటు ఒక పుస్తకం నిలబడి, చదివితీరాల్సింది అన్న పేరు తెచ్చుకుందంటే నిస్సందేహంగా అది మంచిదనేగా అర్థం. ఎలాగూ చెత్త పుస్తకాలు కొట్టుకు పోతాయి. కానీ పాత పుస్తకాలే చదవాలన్న నియమం సైన్స్, హిస్టరీ, పొలిటికల్ సైన్స్, ఎకనామిక్స్ వంటి

సబ్జెక్టుల విషయంలో చెల్లదు. ఎందుకంటే ఈ శాస్త్రాలలో నిరంతరం పరిశోధన జరుగుతూ ఉంటుంది. కొత్త కొత్త విషయాలు వచ్చి అదనంగా చేరుతుంటాయి. పాత విషయాలు కొన్ని తప్పులుగా తేలిపోతుంటాయి. సాహిత్యానికి సంబంధించిన పుస్తకాల విషయంలో మటుకు ఈ కాల నియమం అవసరమనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే ఈ రోజుల్లో కట్టలు కట్టలుగా వందల వేల సంఖ్యలో పుస్తకాలు మార్కెట్లోకి వచ్చిపడుతున్నాయి. వాటిలో మంచివి చెడ్డవి అని గుర్తించటం కష్టం. అందుకే కొంత కాలం గడిచిందనుకో చెత్తంతా కొట్టుకుపోతుంది. చక్కటి పుస్తకమేదో తెలుస్తుంది.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధి చెందిన మహా కావ్యాలను చదవడం ఎంతో ఉపయోగకరం. ఆ పుస్తకాలు శతాబ్దాలుగా మనిషి ఆలోచనలను, జీవన విధానాలను ప్రభావితం చేస్తుంటాయి. ఈ గొప్ప పుస్తకాలు చదవడం వలన మరో ప్రయోజనం కూడా ఉంది. అదేంటంటే ఆధునిక సాహిత్యంలో ఏది మంచిది. ఏది ఉపయుక్తం అన్నది మనం ఇట్టే కనిపెట్టేయగలం. నువ్వు మహాకావ్యం చదువుతున్నప్పుడు సరిగ్గా అన్వయించుకుని చూడు నేటి కాలంలోని సమస్యలకు అందులో పరిష్కారాలు కనిపిస్తాయి. అంతేనా, నీ ఆలోచనా ధోరణి విస్తృతమయ్యే అవకాశం మరీ ఎక్కువగా ఉంటుంది కారణం వాటిలోని విషయ "గాఢత", అలా అని అన్నీ పాతపుస్తకాలనే చదువు అని నేననను. నాటి కావ్యాలు, గొప్ప పుస్తకాలతో పాటు, ఆధునిక సాహిత్యాన్ని కూడా మనం చదవాల్సిందే. అలా కాకుంటే మనం మన కాలంలో మన చుట్టూ జరుగుతున్న మార్పులను, అంతర్గత సంఘర్షణలను అర్థం చేసుకోలేం. ఇలా సాగిన నెహ్రూజీ 'పుస్తక పాఠం' పుస్తకాల ఔన్నత్యాన్ని చాటిచెప్పింది. విద్యార్థి జీవన మార్గంలో మంచి సాహిత్యం 'దిక్సూచి'లా పని చేస్తుంది. ఈ సత్యాన్ని ప్రతి విద్యార్థి గుర్తించాలి.

ఎవరైనా ఆధునిక సాహిత్యాన్ని ఎందుకు చదవాలి? తమను తాము ఒక పద్ధతిగా తీర్చిదిద్దుకునేందుకు, విజ్ఞానం కోసం, వినోదం కోసం ఇలా చాలా ఉపయోగాల కోసం ఆధునిక సాహిత్యాన్ని చదవాలి. జీవితం మీద ఒక అవగాహనను కలిగించడంలోను, వైవిధ్య భరితమైన జీవితంలో మనమెలా జీవించాలో తెలుసుకోవటంలోను ఆధునిక సాహిత్యం పాత్ర ఎక్కువే. మన వ్యక్తిగత అనుభవాల పరిధి ఎక్కువగాను, సంకుచితంగానూ ఉంటుంది. వాటినే గనుక నమ్ముకుంటే మనం కూడా సంకుచిత స్వభావులుగా, అతి చిన్న పరిధిలోనే భ్రమిస్తూ ఉంటాం. రచయితల అనుభవాలు, ఆలోచనలను సాహిత్యం ద్వారా చదవటం ద్వారా మనం మన సంకుచిత ధోరణుల నుంచి బయటపడే అవకాశం లభిస్తుంది. ఆధునిక సాహిత్యంలో విద్యార్థుల వ్యక్తిత్వ వికాసానికి అవసరమైన జీవిత సత్యాలు గోచరిస్తాయి.

ఆధునిక సాహిత్యం జీవితాన్ని మారుస్తుందా? దానికంత శక్తి ఉందా? అనే సందేహం విద్యార్థులకు కలగవచ్చు. కచ్చితంగా సాహిత్యానికి అంతటి శక్తి ఉంది. కొన్ని అపురూప గ్రంథాలు ఎందరి జీవితాలనో ప్రభావితం చేసిన సంఘటనలు అనేకం కలవు. సాహిత్యం మనిషిని ఆలోచింపచేస్తుంది. అనేక సందర్భాలలో ఎన్నో సమస్యలతో నిస్సహాయ స్థితిలో నలిగిపోతున్న మనిషికి ఊరటనిస్తాయి. ఆధునిక సాహిత్యం అందించే ఉత్తమ ఆలోచనలను మనుషులను క్రమంగా మారుస్తూ ఉంటాయి. చీకట్లో నుంచి వెలుగువైపుకి, నిరాశ నుంచి ఆశవైపుకి, అపజయం నుంచి జయం వైపుకి నడిపించే శక్తి ఆధునిక సాహిత్యానికి పుష్కలంగా ఉంది. ఎన్నో సంవత్సరాల క్రితం వైద్యవృత్తి మీద డా॥ కొమ్మూరి వేణు గోపాల రావు తెలుగులో "హౌస్ సర్జన్" అనే నవల వ్రాసారు. ఆ నవల ఆ కాలంలో యువతరాన్ని ఎంతో ప్రభావితం చేసింది. ఆ నవల ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చాలా మంది విద్యార్థులను వైద్య రంగం మీద గొప్ప ఆసక్తిని కలిగేటట్లు చేసి వాళ్ళు వైద్యులుగా ప్రముఖ వైద్యులుగా రూపొందేందుకు దోహదపడింది. అలా వైద్య వృత్తిలోకి వచ్చిన వారిలో ఎంతోమంది ప్రముఖ కార్డియాలజిస్టులుగా, ఇంక ఇతర సూపర్ స్పెషాలిటికి

చెందిన ప్రఖ్యాత వైద్యులుగా సమాజానికి సేవ చేస్తున్నారు.

ఈ 20వ శతాబ్దంలో ప్రపంచంలోని శ్రీమంతుల్లో ప్రముఖులు. ధనాన్ని వ్యాపారంలో కపటత్వంతోనే కాదు దార్శనికతతో కూడా దరికి తెచ్చుకోవచ్చునని నిరూపించిన వాడు సాఫ్ట్‌వేర్ సామ్రాజ్యాధినేత బిల్‌గేట్స్. ఆయనను ధనం నుంచి దాతృత్వంవైపు నడిపించింది ఎవరో? ఏమిటో? ఆయన మాటల్లోనే తెలుసుకుందాం. ''స్వామి వివేకానంద సాహిత్యం నా జీవితాన్నే మార్చేసింది. ముఖ్యంగా స్వామీజీ 'కర్మయోగం' చదివిన తరువాత నాలో మేలుకున్న చైతన్యం మరచిపోలేనిది. నాలో చెలరేగే ప్రశ్నలెన్నింటికో ఆయన సాహిత్యం జవాబులు చూపింది. కర్మయోగ పుస్తకం జీవితానికి, కర్తవ్య నిర్వహణకు సంబంధించి నా దృక్పథాన్నే మార్చివేసింది. నా భవిష్యత్ కార్యాచరణకు మార్గదర్శకంగా నిలిచింది. ఇప్పటికీ ఊపిరి సలపని పనుల్లో కూడా ఆయన పుస్తకాలు చదవనిదే రోజు గడవదు. అందుకే నా ఆస్తుల్లో చాలా భాగం సమాజసేవకే చెందాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాను'' అంటాడు బిల్‌గేట్స్. కంప్యూటర్ భవిష్యత్తును శాసిస్తుం దని దాదాపు యాభై ఏళ్ళ క్రితమే ఊహించిన బిల్‌గేట్స్‌నే స్వామి వివేకానందుడి సాహిత్యం ప్రభావితం చేసినప్పుడు విద్యార్థులను ప్రభావితం చెయ్యలేదా? ఆధునిక సాహిత్యం వ్యక్తిత్వ వికాసానికి ఇస్తున్న ప్రాధాన్యం ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంది. విద్యార్థులకు సరి అయిన దిశా నిర్దేశం చేస్తోంది.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలుగు ప్రజల జీవితాలలో భాగమైన జానపద కళా రూపాలు

- లక్ష్మి కుమారి కొయిలపల్లి, పరిశోధక విద్యార్థి, ఆచార్య నాగార్జునా విశ్వవిద్యాలయం.

ఆదిమ వర్గరహిత సమాజాలలో కళలన్నీ కూటి పెంపుదల కోసం తోడ్పడే ప్రయోజకరమైన విద్యలే. వానరుని నుండి నరుడు పరిణమించాక, తన కాళ్ళపై తాను నిలబడ్డాక, చేయి తిరిగాక, పనిముట్లు చేసుకొనే విద్య పట్టుబడ్డాక, ఆదిమానవులు ప్రాథమిక కళలను సంఘజీవితానికి వాడుకునేవారు. శ్రమలోనుంచి శ్రమ కోసం కళలు పుట్టాయి.

ఒకరి వుద్దేశాలను ఇంకొకరికి సైగలతో చెప్పుకొంటూ వేటాడే దశలో కలిసికట్టుగా కూతలు పెట్టినా, కుప్పి గంతులు వేసినా, కూనిరాగాలు తీసినా, కూటపు చిందులు తొక్కినా! గోడలపై బొమ్మలు గీసినా, ఏ మానవ వ్యాపార మైనా కూటి కోసమే జరిగేదే. ఆదిమసమాజంలో మానవు లందరూ కలిసి ఉన్నట్లే కళలన్నీ కూడా కలిసి ఉమ్మడిగా వుండేవే. మొట్టమొదటి మోత (వాద్యం) కూత (శుష్క శబ్దాలు), ఆట (నృత్యం) మాత్రమే కలసి ఉండేవి. అప్పటిదశలో మానవజాతికి మాటలు పూర్తిగా రావు.

మాటలొచ్చి రాగానే పాటలు పుట్టాయి. మాటలు శ్రమలోంచి శ్రమకోసమే పుట్టినట్లు పాటలు కూడా పని కోసమే అవసరమయ్యాయి. శరీరకష్టం కావిస్తున్నప్పుడు కరచరణాల కదలికలకు అనుగుణంగానే లయ తాళం నిర్ణయమవుతాయి. పాటను ఆదిమ సమాజాలలో ఏ ఒక్కడో రాయడు. గుంపులోని అందరూ దానిని అల్లుకుంటూ పాడుకొంటూ పని చేసుకొంటారు. పని పాటలన్నీ కూటి కోసమే. ఆట (నృత్యం), మోత (వాద్యం), పాట (గీతం) విడదీయరాని కళలయ్యాయి. ఈ మూడింటినీ "కార్యత్రికం" అని అంటారు. కూటి కోసం వేటాడే ఒడుపులు చెప్పడానికి ఇతర విద్యలు కూడా అవసరమయ్యాయి.

మానవ సమాజం ఎంత పరిణితి చెందినా ఆహార సేకరణ దశలోనే ఇంకా జీవిస్తున్న ఆదిమజాతులు కొన్ని నేటికీ ఉన్నాయి. వీళ్ళు ఎక్కువగా కొండలలోనూ, అడవులలోనూ కొంచెం తక్కువగా పల్లపు భూములలో జీవిస్తూ అనాది జీవన విధానాలనే అనుసరిస్తూ వస్తున్నారు. జంతు జాలాన్ని వేటాడడానికి ఈ ఆదివాసులు వాడే ఆయుధాలు సర్వసాధారణమైనవి. వెదురుదెబ్బను విల్లుగా, వెదురునారను అల్లి తాడుగా గూర్చి వెదురుముక్క బాణంగా వుపయోగిస్తారు. వెదురు గొట్టాన్నే కలుగులు తవ్వడానికి గరిక కర్ర పనికొస్తుంది. చేపలవేటలో వలలు, కొడములు, ఊచలు, జువ్వలు అవసరాన్ని బట్టి అదునుకు వస్తాయి. కొన్ని జంతువుల కోసం ఉచ్చులు పన్నుతారు. వేటలో జంతువులు పడాలంటే వేటగాడికి ఆయా జంతువుల అలవాట్లు, ఇష్టాయిష్టాలు, నడకలు, వరుసలు, అరుపులు మొదలైనవన్నీ తెలిసిఉండాలి. ఆహార సముపార్జన చేసే ఆదిమవాసులు పిట్టలు కూసినట్టు, మృగాలు అరచినట్టు వేటలో ధ్వన్యనుకరణ చేయడం చిన్నప్పట్నుంచీ నేర్చుకుంటారు. పన్నిన వలలో గోరింకలను ఇరికించడానికి వాటిని ఏమార్చగల ఉపాయాలు వాళ్ళకు తెలుసు. తమ తలలకు పొదలు వలె కనపడే ఆకులను, కుండలను తగిలించుకొని ఎద్దులమాటు నుండి గోరింకల అరుపులను అనుకరించి ఆ పిట్టలను వంచించుతారు.

వేటకు వెళ్ళే ఆదివాసులు అడుగులో అడుగు వేసుకొంటూ ఎచ్చరికగా వుంటూ చిటుక్కుమన్నా నాలుగు పక్కలా కలయచూస్తూ పుట్టల చాటున, పొదల మాటున నక్కి అడవిపందినో, లేడిపిల్లనో పడవేయగలరు. వేటాడవలసిన చిన్న జంతువుల భోగట్టాలు. యావత్తు తెలుసుకొన్నట్టే పెద్ద జంతువుల వాత పడకుండా వీటిని కూడా బాగా పరిశీలించి వాటినడకలు, అరుపులు,

వగైరాలు నేర్చుకుంటారు. వీటిని తీరిక సమయాలలో అనుకరిస్తూ పిల్లలకు ఆ విద్య నేర్పుతారు.

ఆటవిక దశలోని ఈ పశుపక్ష్యాదుల అనుకరణే అభినయానికి ప్రాతిపదిక. భావకుని నాట్యశాస్త్రంలోనూ ఇతర గ్రంధాలలోనూ కనపడే హస్తాలూ, కరణాలు వగైరాలు పశు పక్షులకు సంబంధించినవే.

1. కర్తరీ ముఖం (అమ్మ ముక్కు), 2. మయూర (నెమలి) 3. శుక తుండం (చిలక ముక్కు) 4. సర్పశిరం (పాము పడగ) 5, మృగశీర్షం (లేడి తల) 6. లాంగూలం (తోక) 7. సింహవచనం (సింహం మోము) 8. హంసాస్యం (హంస ముఖం) 9. భ్రమరం (తుమ్మెద) 10. హంస పక్షం (హంస రెక్క) 11. సందంశం (గట్టి పట్టు) 12. ఊర్ణనాభం (సాలీడు) 13. ముష్టి (పిడికిలి) 14. కపోత (పావురం) 15. కటక (ఎండ్రకాయ) 16. మత్స్య (చేప) 17. కూర్మ (తాబేలు) 18. వరాహ (పంది) 19. గరుడ పక్షి (గెద్ద) 20. గజదంతం (ఏనుగుదంతం).

ఈ నృత్యహలలోనేగాక 108 కరణాలలో భుజంగ త్రాసికం, వృశ్చికం, గజ క్రీడితం, గరుడప్లుతం, సర్పితం, హరిణప్లుతం, సింహ క్రీడితం, వృషభ క్రీడితం మొదలైనవి కూడా వేటాడే ఆటవికదశలో మానవుడు గమనించి అనుకరించినవే. ఈ నృత్యహస్తాలూ, కరణాలూ, వివిధ కాలాలకూ, వివిధ ప్రాంతాలకూ, వివిధ మానవ పరిణామ దశలకు సంబంధించినవన్న సంగతి విస్మరించకూడదు. ఆహార సేకరణ దశలో ఆదిమ జాతులు తమతమ సంచార భూముల్లో తమకు ఆహార యోగ్యాలైనా జంతుజాలాన్నే పరికించి పరిశీలించి అనుకరించేవారు. ఏమైనా అభినయకళ ఈ దశలోనే మొలకెత్తింది. అట్లాగే సంగీతం కూడా ఈ దశలో ప్రాథమిక స్థితిలో ఉండేది.

చెట్టుని, జంతువునీ ఆరాధనా యోగ్యంగా భావించి, తమ మూలపురుషులు వాటి నుంచే పుట్టుకొచ్చారు కాబట్టి ఆ పవిత్ర చిహ్నాలని నరకడం కాని చంపడం గానీ పాపాలనే నమ్మకం ఈ దశలో వుండనే వుండదు. ఆడా మగ యధేచ్ఛగా జతకట్టడమే గాని పెళ్ళి తంతు ఏదీ వుండదు. మనిషి చచ్చిపోతే పాతి పెట్టడమే గాని మరే కర్మకాండా కనబడదు. అనురాగాలూ, అనుబంధాలూ అప్పటికి అంకురించలేదు. ఈ దశలోని ఆదివాసుల కళలన్నీ కేవలం జీవనోపాధికి సంబంధించినవే తప్ప అంతకుమించినవి కావు.

వేటలో జంతువులు పడనప్పుడు కడుపు నింపు కొనడానికి మానవుడు ఆకులూ, అలమలూ, కాయలూ, పళ్ళూ, దుంపలూ, వేళ్ళూ, పువ్వులూ, కంకులూ, తేనెపట్టులు మొదలైనవాటిని ఆహారంగా వాడుకొన్నాడు. ఈ సముపార్జనదశలోనే ఆహారోత్పత్తి ప్రాథమిక సత్యాలను మానవుడు తెలుసుకొన్నాడు. అయితే పనిముట్ల తయారీలో కొంత మెరుగైన ప్రావీణ్యం వచ్చే దాకా ఆదిమజాతుల వాళ్ళు ఆహారోత్పత్తికి పూనుకొనలేదు. సంచార జీవితానికి స్వస్తి చెప్పి ఊళ్ళు కట్టుకొని ఒక చోట నిలకడగా వుంటేగాని సేద్యానికి వీలుండదు. కట్టుకున్న ఊరు ఎంత చిన్నదైనా ఎంత ప్రాథమిక దశలో వున్నా అది స్వయంసమృద్ధిగా సాగాలంటే ఎన్నోవిద్యలు తెలుసుకోవాలి. వివిధ గ్రంధాలలో ప్రాచీనులు అరవై నాలుగు కళలుగా పేర్కొన్న వీటిలో ఏయే జీవనాధార విద్యలున్నాయో తెలుసుకుందాము.

1. పశువుల శరీరము నుండి చర్మములు తీసే నేర్పు.
2. చర్మాన్ని మృదువుగా చేసే నేర్పు.
3. మట్టితో, కర్ర, రాయి, లోహాలు మొదలైనవాటితో వివిధ వస్తువులు చేసుకునే విద్య.
4. పాలు పితుకుట మొదలుకొని నేయి కాచడందాకా గల వివిధప్రక్రియల జ్ఞానం.
5. నువ్వులు మొదలగువాటి నుండి నూనె తీయడం.
6. వస్త్రాలు నేయడం.
7. దున్నడం, విత్తడం మొదలైన సేద్యం పనులు
8. లోహాలుండే ప్రదేశాలు గుర్తించడం
9. ఇళ్ళు కట్టే విద్య
10. గడ్డి, వెదుళ్ళతో, వేముతో ఆసనాలూ, మంచాలూ, కంచాలూ అల్లడం.

ఈ విద్యలన్నీ గ్రామ సుఖజీవనానికి చాలా అవసర మైనవి. వ్యవసాయం చేసేవాళ్ళు, పశుపాలన చేసే వాళ్ళు గ్రామానికి కావలసిన ఆహారాన్ని సమకూర్చుతారు. ఈ అన్నదాతలకు కావలసిన పనిముట్లనూ, పరికరా లనూ, పాత్రసామాగ్రినీ, ఇళ్ళనూ, వాకిళ్ళనూ సమకూర్చే గ్రామ శిల్పులను 'పంచాణం' వారని తెలుగునాట పిలుస్తారు. వీళ్ళనే కంచరి (కంచుపనులు చేసేవాడు), కమ్మరి (ఇనుపపనులు చేసేవాడు), కంసాలి (బంగారపు పని చేసేవాడు), ముచ్చె (తోలుపనులు చేసేవాడు), వడ్రంగి (కర్రపనులు చేసేవాడు) ఈ అయిదుగురినీ పంచాణ లేదా పంచహాణం వారంటారు. కొన్ని గ్రామా లలో ముచ్చెకు బదులు కాసే (రాతి పనిచేసేవారు) కనబడుతాడు. ఈ గ్రామశిల్పులవల్ల ఊరివాళ్ళ అవసరా లన్నీ తీరుతూ వుండేవి.

ఊరు కట్టుకొన్నాక ఊరిపేర్లు వివిధ కుటుంబాల వాళ్ళు వేర్వేరు ఇళ్ళలో నివసిస్తూవచ్చాక ఇంటి పేర్లు ఏర్పడ్డాయి. ఒకే ఇంటి పేరున్న జంట జత కట్టకూడదనే అంక్ష వచ్చింది. చెట్టులోనూ, పుట్టలోనూ, పశువులోనూ, పక్షిలోనూ దేవతాశక్తులున్నాయనే భావనకు ఆస్కారం వచ్చింది. గ్రామాలు వెలిశాక గ్రామదేవతలు వెలిశారు. ఆహారోత్పత్తి సాధనాలు మెరుగుపడి పంటను నిలువ చేసుకోవడం పొరుగువూళ్ళతో సరుకులు మార్పిడి చేసుకోవడం, వ్యాపారాలు చేయడం మొదలైన పరి ణామాలు వచ్చాక గ్రామదేవతలు పుట్టుకొచ్చారు. గ్రామదేవతల ఉత్సవాలలో చిందులు వేస్తూ ఊరేగు తారు. జాతరలో బోనాన్ని వీధుల్లో జల్లుతూ "పొలి!పొలి!" అని కేకలు పెట్టే సందర్భంలో తప్పెటలు, కొమ్ము బూరలూ మొదలైన వాద్యాలు మోగుతూనే వుంటాయి. ఊరివారందరి ఊరేగింపు సాగుతూనే వుంటారు.

ఇదీ మన తెలుగు ప్రజలు చేసే మొట్టమొదటి ఆరాధనా నృత్యం అని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు. ఊరందరి మంచి కోసం ఊరి వారందరూ కలిసి జరుపు కునే కార్యక్రమాలు ఇవి. గ్రామదేవతల పురాణాలను, పేరంటాళ్ళ చరిత్రలను,వీరులగాధలను పాడేవారికి ప్రత్యేకస్థానాన్ని ఇచ్చారు.

ఆసాది :

దళితులలో పూజారివర్గానికి చెందినవారిని ఆసాదులు అంటారు. అమ్మవారిజాతరలో పోతును వేయటానికి ముందు ఆసాదులు అమ్మవారిపై పాటలు పాడుతారు. మాదిగ ఆసాదులు చేడిక వాయిస్తూ మాతంగ కన్యలతో సంచారం చేస్తూ వుంటారు. జాతరలో మాతంగకన్యలు ముఖ్యులు. పూనకం వచ్చాక నోటికొచ్చిన తిట్లు తిడతారు. చేతిలో వున్న కర్రతో ఊరి వాళ్ళను కొడుతూ వాళ్ళను పవిత్రులను చేసేది మాతంగికన్యే. ఈమెకూడా అమ్మ వారిపై పాటలు పాడుతూ చిందేస్తూంది, మాదిగ ఆసాదులు ఎల్లమ్మకథను గానం చేస్తూచెప్తారు.

ఉగ్గుగొల్లలు :

ఎల్లమ్మ కథను నృత్యగానాల ద్వారా ప్రదర్శిస్తారు.

బడ్డివారు :

నూతులు, చెరువులు నిర్మించే కులం వారు, సంచార జీవులు, తమతో పాటు ఎల్లమ్మ విగ్రహాన్ని తీసుకువెళ్తారు. ఏటా జాతర చేస్తారు. కులంలోనివాడే పూజారి. ఒడ్డె లేక వడ్డెవారు పచ్చబొట్లుకూడా పొడుస్తారు. ఆదిమదశలో చిహ్నాలను పచ్చపొడవడం ఆచారం. వడ్డెవారు తాము పచ్చ పొడుస్తున్నప్పుడు ఆయా వ్యక్తులకు బాధోపశమనం చేయడానికి తెలుగు పాటలు కూడ పాడతారు.

కొమ్ములవారు :

కథా కథనంలో గాధకులు వాడే వాద్యాలలో ముఖ్యమైన వానిని బట్టి వారిని పేరుతో పిలవడం సాధా రణమే. తిత్తి, తాళము, వీరణాలు, కొమ్ములూ ఉ పయోగిస్తూ గంగ కథలు, కాటమరాజు కథలను నృత్య గానాలతో ప్రదర్శించే గోసంగి బీరన్న సంతతివారైన మాదిగలను కొమ్ములవారని పిలుస్తారు. కార్యతికమైన నృత్య గీతవాద్యాలతోపాటు, వీరు అలేఖ్యం కూడా కథా కథనానికి ఉపయోగిస్తారు. పెద్ద చీరల మీద చిత్రించిన

గంగమ్మ చిత్రాలనూ కథలలోని వివిధ ఘట్టాలను చూపెట్టే చిత్రాలనూ గుడారం గోడలకు వేలాడదీస్తారు. ఈ గుడ్డలను తెరచీరలంటారు. కొమ్ముల వారిని తెరచీర భక్తులని కూడ పిలుస్తారు. వీరు యాదవుల గోత్రాలను చెప్తారు. గంగ తర్కం కథను చేసేటప్పుడు గంగమ్మ వేషం, కాటమరాజు వేషం వేసుకున్న వాళ్ళు నాట్యం చేస్తారు.

గంగిరెద్దులవారు :

పాడి పశువులంటే గ్రామీణులకు ప్రాణం, కొన్ని కొన్ని వికారాలతో పుట్టే లేగలను గంగిరెద్దులవారికి ఇచ్చేస్తారు. వాటిని తీసుకుపోయి ఎంతో ఓపికతో శిక్షణ ఇచ్చి ఆ దూడలను ప్రదర్శన ప్రవీణులను చేసి వాటి మీద గంగెద్దులవారు తమ జీవితాన్ని గడుపుకొంటారు. ఎద్దుతో పాటు ఒక చాలా పొట్టి ఆవును కూడా వెంట తిప్పుతూ ఆ రెండింటినీ భార్యా భర్తలని చెప్పి వాటి వాటి తగువులలో తలదూర్చి భంగపడి గంగెద్దువాడు బతిమాలి దూరంగా వెళ్ళిన ఎద్దుతో రాజీపడతాడు. మానవుల స్వభావాలను జంతువులచేత విమర్శింపచేసే వైదుష్యం గలది గంగెద్దులవారి కళ.

గరుడ స్తంభం దాసరి :

శంఖం, జేగంట, దీపపు సెమ్మా, రాగి చెంబు, హనుమంతుడి బిళ్ళ అనే ఐదు గుర్తులతో యాచించే గాయకులను దాసరులంటారు. వీరి దీపపు సెమ్మాని గరుడ స్తంభం అంటారు. కొందరిని శంకు దాసర్లనీ, కొందరిని గరుడ స్తంభం దాసరులని పిలుస్తారు. వీరు గాథలను గానం చేస్తారు.

గద్దె చెప్పువారు :

రాబోయే కాలంలో జరిగే మేలు కీడుల గురించి రాగవరసను సుదీర్ఘంగా చెప్పేవారు. సర్వసామాన్యంగా స్త్రీలే ఈ విద్యలో మేటివారు. (సోది చెప్పేవారు)

గొండలవారు :

ఆరె వారి లాగ వీరు మరాఠీ దేశం నుంచి వచ్చిన వాళ్ళు. అమ్మవారి

కొలువు జరిపాక వీళ్ళు కొరివి చిందులు వేస్తారు. దేశస్థ బ్రాహ్మణులను యాచిస్తారు.

గొల్లలు :

గొల్ల వారు పశుపోషకులు, వీరు గోపాలురేకాక భూపాలురని వారి వీర గాథలు చెప్తున్నాయి. కొన్ని శాసన ప్రమాణాలు దొరుకుతున్నాయి. వీరు ధనపాలురు అని కూడా చెప్పాలి. బొక్కసం గొల్లలు అనే పేరు మధ్య యుగాలలో వచ్చింది. వీరు యాచకులు తమ వీర గాథలను గానం చేసే కొమ్ములవారినీ, పిచ్చుకకుంట్ల వారినీ పోషిస్తూనే తమ వీరుల చరిత్రలు తామే గానం చేస్తూ కథనం చేస్తున్నారు. ఈ గాథకులు గొల్లవారిలో కొన్ని శాఖలకే పరిమితులయ్యారు.

చిందుమాదిగలు :

జాతరలన్నీ చాలా మట్టుకు పగటి పూట జరుగుతాయి. ఆ కొలుపులను పురస్కరించుకొని జానపద రూపాల ప్రదర్శనలు ఉండేవని వూహించవచ్చు. పగటిపూట బయలాటలాడే మాదిగలను చిందుమాదిగలంటారు. వీళ్ళ ఆహార్యం ఈకళారూపం యొక్క అత్యంత ప్రాచీనతను తెలియజేస్తుంది.

జంగంలు :

వీరు వీరశైవ గాథకులు, నుదట విభూతి, ఒంటికి పంచె కట్టుకొని చేతికి రుమాలు, తల పాగా ధరించి చేతిలో జోడు గుమ్మెటలు తట్టుతూ, చలికి మువ్వలు అందెలు ధరించి సితారా మోడుతూ వంతవాడితో కలిసి నాట్యం చేస్తూ శైవగాథలను ప్రసంగం చేస్తారు. వీళ్ళలో గంట జంగాలు, బుడిగి జంగాలు అనే తెగలున్నాయి. జంగం కథకులు చాలా ప్రాచీనులూ ప్రసిద్ధులూ ఈ గాథకులు దేవాంగులను ఆశ్రయిస్తారు.

జక్కులవారు :

ప్రాచీనకాలం నుంచీ జానపద రూపకాలను ప్రదర్శించేవారిని జక్కులవారంటారు. వీరి పేరు సంస్కృతీకరించితే వచ్చే యక్షులు అన్న పదం నుండి యక్షగానాలు

పేరు తెచ్చుకున్నాయి. శ్రీనాథుడు జక్కుల యక్షగానాలనూ పేర్కొన్నాడు. జక్కులవారు నాట్యాలనూ, నాట్య రూపకాలను ఆడతారు. తెలుగు దేశపు నృత్య సంప్రదాయంలో జక్కిడి అనే ప్రత్యేక నృత్యం వుంది. తమిళంలోనూ మళయాళంలోనూ వీరిని 'చాక్కియార్' అంటారు.

దాసరులు :

కురవ, గొల్ల, బలిజ, సాతాని కులాల నుండి వైష్ణవాన్ని స్వీకరించి దాని ప్రచారానికి అంకితమైన వారిని దాసరులంటారు. వీరితో గూళిందాసర్లు, చిన్న దాసర్లు, దండె దాసరులు, x పొగ దాసర్లు, బక్క దాసర్లు, బట్ట దాసర్లు, భాగవత దాసరులు, మాల దాసరులు అనే తెగలవారున్నారు. సంకీర్తనలు, నాట్య నాటకాలలో వైష్ణవగాథలను ప్రచారం చేయడం వీరి వృత్తి. పురుషులే స్త్రీ వేషాలను కట్టి నాట్యం చేస్తారు. వీరి స్త్రీలు, పూసలు, బుట్టలు మొదలైనవి అమ్ముతూ జీవిస్తారు.

దొమ్మరులు :

సాము గరడీ విద్యలను జనరంజకత్వానికి ప్రదర్శించే వారు. ఆడా, మగా కలసి ఆటలో పాల్గొంటారు. ఆడవాళ్ల కాళ్ళకు, మగవారి కాళ్ళకు ముువ్వలు ఉంటాయి. నేలమీద మొగ్గలు వేయడం, గెంతులు వేయడం మొదలయినవి చూపిస్తారు. త్రాడు మీద నడుస్తారు. తలమీద దొంతర కుండలను పెట్టుకొని విన్యాసం చేస్తారు. వీరు విద్యలు ప్రదర్శించేటప్పుడు డోలు మోగుతూనే ఉంటుంది. ఈలలు కేకలు హాస్య సంభాషణలు పాటలు రేగుతూ వుంటాయి. దొమ్మరులే దిమ్మరులు.

పంబలవారు :

అంకాళమ్మ, ఎల్లమ్మ మొదలైన శక్తుల కథలను పంబజోడు వాయిస్తూ కథనం చేసే గాథకులను పంబల వాళ్ళంటారు..

పగటి వేషగాళ్ళు :

పాత్రోచితమైన ఆహార్యం, నేపథ్యాలతో పాత్రోచిత భాషను ఉపయోగిస్తూ సంఘంలో వున్న వివిధ మనస్తత్వాలను ఆకళించుకొని అభినయిస్తూ పగటిపూట ఇళ్ళ ముంగిట ప్రదర్శనాలిచ్చే నటులను పగటి వేషగాళ్ళంటారు. సమకాలీక, సామాజిక విమర్శ వీళ్ళ వేషాలలో విన్యాసాలలో ఉట్టి పడుతూ వుంటాయి. గ్రామంలో కొన్నాళ్ళపాటు మకాం చేసి రోజుకో వేషం ధరించి ఇంటింటికీ వెళ్ళి ప్రదర్శనలు ఇస్తారు.

పిచ్చుకుంట్ల వారు :

గంట, తిత్తి వాద్యాలతో కాపులు, గొల్లలు, మొదలైన పోషకకులాల వారి బిరుదులు గోత్రాలు పఠిస్తూ ఆయా కులగాథలను గానం చేసేవారిని పిచ్చుకుంట్ల వారంటారు. వీరిలో తమ పోషకుల వంశచరిత్రలను వీరు పాటలలో భద్రం చేసే జానపద చారిత్రకులు, వీరగాథలు గానం చేస్తారు..

పొడపోతులవారు :

విశాఖ గోదావరీ మండలాల్లో యాదవులను యాచిస్తూ వారి గోత్రాలను చెప్పి కాటమరాజు కథలను గానం చేసేవారిని పొడపోతులవారని పిలుస్తారు. వీరు కథను రాగవరుసలు చెప్పేటప్పుడు వాద్యాలనేమీ ఉపయోగించరు. వంతలు "ఆ" అని దీర్ఘాలు తీస్తూ 'ఆ' కొడుతూ వుంటే కథ చెప్తారు.

బాలసంతువారు :

రాయలసీమ, తెలంగాణ ప్రాంతాలలో వీరగాథలను గానం చేసేవారిని బాలసంతోషంవారనీ, బాలసంతువాండ్లని పిలుస్తారు. కర్నూలు ప్రాంతాలలో వీరు బొబ్బిలి కథలను నవాబుకథలను గానం చేస్తారు. ఆదిలో గంగా గౌరీ సంవాదం వంటి శైవకథలను పాడేవారు. తెల్లవారు జామున గంట వాయిస్తూ ఇళ్ళకువచ్చి జోస్యం చెప్పి వెళ్ళిపోవటం కూడా వీళ్ళ కార్యక్రమం.

బీదన్నలవారు :

శివుని చేతిలోని డమరుకం వంటి ఒగ్గువాద్యాన్ని మోగిస్తూ కథలు చెప్పే ఈ గాథకులను ఒగ్గోళ్ళు అని

కూడా పిలుస్తారు. అయితే బీదలన్న వారు వీరణాలను, తప్పెటలను కూడా వాడుతారు. బీరన్న వీరి ఇలవేల్పు. వీరు కురుమజాతి గొల్లలకు పౌరోహిత్యం చేస్తారు. కొమిరెడ్డి మల్లన్న కథలను గానం చేస్తారు.

బుడబుక్కలవారు :

ఒగ్గు, డమరువంటి బుడబుడిక అనే వాద్యాన్ని ఉపయోగించటం వల్ల ఈ శకునాలు చెప్పే సంచార జీవులను బుడబుక్కలవారంటారు. బాలసంతోషులు వారిలాగ వీరు కూడా తెల్లవారు జామున వచ్చి జోస్యం చెప్తారుగానీ వీరిని చూసి పిల్లలు భయపడతారు. బుడబుక్కలవారు మరాఠీ దేశం నుండి వచ్చిన వారు. అంబా భవానీని, ఆంజనేయుడిని వీరు ఆరాధిస్తారు. పంట రైతు చేతికొచ్చిన సమయంలో బుడబుక్కలవారు గ్రామాలకు వచ్చి యాచిస్తారు.

బైనీండ్లు :

బవనికలను వాయించడం వల్ల బననీలనీ, పంబలను వాయించడం వల్ల పంబలవారనీ ఈ బైనీళ్ళను పిలుస్తారు. నెల్లూరు ప్రాంతంలో వీరిని బైనాటి అని కూడా పిలుస్తారు. వీరు ఎల్లమ్మ పరశురాముని కథలు చెప్తారు. బదనిక అనే వాద్యాన్ని జమిడికి అని కూడా అంటారు. వీరు ఆంధ్రదేశమంతటా ఉన్నారు.

బొమ్మలాటలవాళ్ళు :

కర్రబొమ్మలు, కీలుబొమ్మలు, తోలుబొమ్మలు, బుట్ట బొమ్మలు, మొదలైన బొమ్మలను ఆడించేవాళ్ళను బొమ్మ లాటల వాళ్ళంటారు. నృత్య, గీత, వాద్యాల కార్యక్రమంతో పాటు అలేఖ్యాన్ని కూడా కలుపుకున్న కళ ఇది. కర్ర బొమ్మలనే కొయ్యబొమ్మలని కూడా పిలుస్తారు. కీలు బొమ్మలనూ, తోలుబొమ్మలను చీరమరుగుల ఆడిస్తారు. తోలుబొమ్మల నమూనాలోనే పిల్లల కోసం తాడెక్కు బొమ్మలు, తోలుబొమ్మలు చేసి సంతలలో అమ్ముతారు. బుట్టబొమ్మలలో రెండురకాలున్నాయి. గుర్రం. నెమలి వంటి వాటిని ఆటగాళ్ళు నడుముకు పెట్టుకొని నాట్యం చేయడానికి అనువుగా చేయడం, చిన్న ఈతచెట్టంత బుట్టబొమ్మను చేసి, దాని నడుము ఆటగాని నడుము దగ్గరికి వచ్చేటట్టు చూసి రంగులతో వివిధ రూపాలను నిర్మిస్తారు. కాళ్ళకు గజ్జెలు కట్టుకొని తప్పెట్లవాద్యానికి నాట్యంచేస్తూ బుట్టబొమ్మలను ఆడిస్తారు. ఈ బొమ్మ లాటలు ఉత్సవాలలో, ఊరేగింపులలో రక్తికడుతూ ఉంటాయి.

భట్రాజులు :

రాచకొలువులలో వందిమాగధులు తప్పనిసరిగా వుండాలి. వందులు స్తోత్రపాఠాలు చదువుతారు. మాగధులు వంశచరిత్రలు బిరుదులు చదువుతారు. వీరు ఆశుకవులు, మధుర గాయకులు, వీరిని తెలుగులో భట్టులంటారు. వీరు తమ పేరు చివర రాజు, మూర్తి అనే పదాలను చేర్చుకుంటారు. కాకతీయులకాలం నుంచీ వీరున్నారు. ఆ సామ్రాజ్యం చితికిపోయిన తర్వాత భట్టులు వెలమ, కమ్మ, కాపు కులస్తులను ఆశ్రయించారు. చిన్న చిన్న సంస్థానాధీశుల చెంత చేరారు. యుద్ధ యాత్రలలో వీర గీతాలను వీరు ఆలపిస్తారు. వీర మరణం చెందిన వారి సాహసకృత్యాలను ఆశువుగా వర్ణిస్తారు. మన తెలుగుప్రజల వాస్తవచరిత్రను పద్యరూపంలో భద్రపరచిన ఘనత భట్రాజులదే. వీరు తమ పోషకకులాల వారింటి పెళ్ళిళ్ళలో పెళ్ళికొడుకును అలంకరించి పీటల మీదకు తీసుకువస్తారు. తెలుగు సాహిత్యంలో గణనీయమైన కావ్యం రాసి తరువాత వాళ్ళకు వరవళ్ళు పెట్టిన కవి భట్టుమూర్తి. రాచరికాలు పోయాక భట్రాజులు సంపన్న గ్రామీణుల నాశ్రయించి స్తుతిస్తూ జీవిస్తున్నారు.

భాగవతులు :

పురాతనగాధలను నాట్యరూపకాలుగా, కలాపాలుగా, నృత్యగీత వాద్యాలతో ప్రదర్శించే మేళం వారిని భాగవతు లంటారు. మన రాష్ట్రంలో చాలా కులాలవారు నాట్య మేళాలుగా ఏర్పడి ఆట భాగవతాలను, కలాపాలను, వీధి భాగోతాలను ఆడుతుంటారు.

వీరఖడ్గాలు :

కొమ్ములు, జేగంట, డోలు, తప్పెట, రుంజులు, వీరంగం, శంఖం మొదలైనవాద్యాలు మోగుతూ వుండగా జాతరలో వీరభద్ర పళ్ళెం పట్టినపుడు ఖడ్గం పట్టుకొని చదివే పద్యాలను ఖడ్గాలంటారు. కోమట్ల కన్యకా పరమేశ్వరి పూజలలో, సాలెల చౌడేశ్వరి జాతరలో, కంసాలుల కాళికా దేవి ఆరాధనలో, అమరు బనారి వీరభద్రుని సేవలో వీటిని వంత గంగులు అశ్వరభ, శరభ, అంటూ వుండగా గానం చేస్తారు. చౌడమ్మ ఖడ్గాలు చౌడమ్మ జాతరలో చదువుతారు.

వీరముష్టివారు :

వీరు దొమ్మరివారిలాగే శరీర వ్యాయామ విన్యాసాలలో ఆరితేరినవారు. శైవులు కన్యకమ్మమీద పాడుతారు. దేవాంగులను, కోమట్లను, బేరి చెట్లను యాచించి చెట్లకింద బతుకుతారు. శివాలయాలు, మఠాలు మొదలైనవాటికి కాపలాకాస్తారు.

ముగింపు :

ఈ వ్యాసంలో తెలుగు ప్రజల కళారూపాల ఆవిర్భావం. కాయకష్టం చేసే ప్రజలు అందరూ, అన్ని కాలాలలో కష్టపడేవారు. వాళ్ళంతా ఒకటిగా ఉండాలన్న సత్యాన్ని గుర్తించారు. అందుకే పంచాణం వారూ, బేరిశెట్లు, దేవాంగాలు, బేడర్లు, మాదిగలూ వంటి కులాల వాళ్ళు ఎడమచేతి కులాలుగా ఏర్పడ్డారు. తాబేదారు లయిన కులాలవాళ్ళూ కుడిచేతి కులాలుగా ఏర్పడ్డారు. ఇప్పటికీ మన రాష్ట్రంలో కొందరు కుడిపైట వేసు కుంటారు. మన జానపద సాహిత్యాన్నీ, మనం నమ్మే సిద్ధాంతాలను జనం దగ్గరకు తీసుకు వెళ్ళాలంటే ఈ కళారూపాలే ప్రధాన సాధనాలు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలంగాణ సాహిత్యాన్ని జాగృతం చేసిన కవులు

– జి. కృష్ణవేణి, పరిశోధక విద్యార్థిని, హైదరాబాద్ విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

తెలంగాణ సమాజాన్ని జాగృతం చేసిన కవులు, రచయితలు ఎంతోమంది ఉన్నారు. వీరు తమ బాల్యదశ నుండి సమాజంలో జరిగిన సంఘటనలను చూసి వారి సమస్యలను తమ రచనలు ద్వారా తెలియ జేశారు. వారిలో బూర్గు రామకృష్ణారావు, సుద్దాల హనుమంతు, హీరాలాల్ మోరియా,పల్లా దుర్గయ్య, సామల సదాశివ, రంగాచార్య, వట్టికోట, గడియారం రామకృష్ణ శర్మ, భాగ్యరెడ్డి వర్మ, డా॥ బోయి జంగయ్య మొదలగు వారు ఉన్నారు.

బూర్గుల :

శతకమైనా, కవితైనా, అనువాదమైనా, గీతమైనా, వాజ్మయ చరిత్రలైనా, పీఠికలైనా ఒక ప్రత్యేక శైలిలో తనప్రతిభ చాటుకుంటూ సాహిత్య సృజన గావించినవారు బూర్గుల రామకృష్ణారావు. న్యాయవాదిగా, రాజకీయ నాయకుడిగా, నిజాం వ్యతిరేకోద్యమంలో కీలక పాత్రను నిర్వహించిన ఉద్యమకారుడిగా ఆదర్శవంతమైన జీవితాన్ని గడిపినవారాయన. తెలుగు ప్రజలలో రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక చైతన్యానికి ఆయన అవిరళ కృషి సలిపారు.

"హైదరాబాద్ రాజ్యం భారతదేశంలో విలీనమవడానికి కృషి సల్పిన నాయకులలో ఆయన ప్రథమ శ్రేణికి చెందినవారు. పోలీసు చర్య అనంతరం 1950లో ఏర్పడిన ప్రభుత్వంలో రెవిన్యూ, విద్యాశాఖల మంత్రిగా పని చేశారు. 1952లో జరిగిన ప్రథమ సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో ఘన విజయం సాధించి ముఖ్యమంత్రయ్యారు. నాడు ఆయన హైదరాబాద్ రాష్ట్రానికి ఎనలేని సేవలందించారు. సాహిత్యరంగంలో బహుముఖీనమైన ప్రజ్ఞను కనపరిచిన బూర్గుల శ్రీకృష్ణ శతకం, పుష్పాంజలి, తొలిచుక్క నివేదన, కవితా మంజరి వంటి కావ్యాలను వెలువరించారు. అలాగే పండితరాజ పంచామృతం, సౌందర్యలహరి, కనకధారాస్తవము, ఉమర్ ఖయ్యాం , సర్మద్ గీతములు వంటి అనువాదాలను సాహిత్య లోకానికందించారు. సారస్వత ముక్తావళి, పారసీక వాజ్మయ చరిత్ర, బూర్గుల పీఠికలు అందించారాయన. ఆంగ్లంలో the dream of poetes and other poems, random reflections and other speeches, cultural synthesis of india వంటి గ్రంథాలను అందించారు. హిందీలో ఆంధ్ర మహాభాగవత సమీక్షను చేశారు బూర్గుల వారు పి.వి.నరసింహారావు సాహితీవేత్తగా, బహుభాషా కోవిదుడిగా, రాజకీయవేత్తగా ఉన్నత స్థానాలకు ఎదిగిన సంగతి అందరికి తెలిసినదే. ఆయన రాసిన పరిశోధనాత్మక వ్యాసాలు ఎందరో పెద్దల మన్ననలందుకున్నాయి. దాశరథి రాసిన 'గాలిబ్ గీతాలు'కు గొప్ప పీఠికను అందించారాయన. ప్రజా సేవకుడిగా, సాహిత్యకారుడిగా సాటిలేని కీర్తిని పొందిన బూర్గుల రామకృష్ణారావు 14-9-1967లో కన్నుమూశారు.

సుద్దాల హనుమంతు :

"ఈ భూమి నీదిరా ఈ నిజాం ఎవడురా ? ఈ జులం-ఈ జబర్దస్తీ నెగురదన్ని వేయరా" అంటూ ప్రజా చైతన్యాన్ని రగుల్కొపిన ఉద్యమకారుడు సుద్దాల హనుమంతు. ఆయన కవిగా, కళాకారుడిగా, తన జీవితాన్ని కష్టజీవుల కోసం అంకితం చేశారు. వీధిబడిలో ఉర్దూ, తెలుగు భాషల్లో కొంతవరకు చదువుకున్నారు. శతకాలు, కీర్తనలు, సీస పద్యాలు, కంద పద్యాలు కంఠస్థం చేశారాయన. కళారూపాల పట్ల ఆయనకు చిన్నతనం నుండి మక్కువ. ఈ మక్కువతో అంజనదాసు అనే వారి వద్ద హరికథలు నేర్చుకున్నారు సుద్దాల హనుమంతు. బుర్రకథ, యక్ష గానం, పాటలు పాడటం వంటివి సాధన చేశారాయన. ముఖ్యంగా తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో ఈ కళారూపాల పాత్ర ప్రముఖమైనది.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ దళసభ్యుడిగా చేరి తన పాటల ద్వారా ఉద్యమ స్ఫూర్తిని రగిలించారు హనుమంతు. 11వ ఆంధ్రమహాసభకు వాలంటీర్‌గా పనిచేశారు. భువ నగిరిలో జరిగిన ఆ మహాసభ ప్రభావంతో సుద్దాల గ్రామంలో 'సంఘం' స్థాపించారాయన. ఆ సంఘం ఆధ్వర్యంలో ఆందోళనలు, తిరుగుబాటు పోరాటాలు చేశారు. సంఘం పెట్టి, పాటలు కట్టి ప్రజల్ని ఉద్రేక పరుస్తున్నారని హనుమంతుపై నిజాం ప్రభుత్వం అరెస్టు వారెంట్ జారీ చేసింది. దీంతో హనుమంతు అజ్ఞాతవాసంలోకి వెళ్ళి పోరాటం కొనసాగించారు. ఒక సందర్భంలో రాజంపేట మండలం రేణుకుంట గ్రామంలో కమ్యూనిస్టుల గ్రామసభలో మాభూమి నాటకం, గొల్లసుద్దులు ప్రదర్శిస్తున్నారు. అక్కడ సుద్దాల హనుమంతుతోపాటు ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి, ఆరుట్ల కమలాదేవి, కురారం రాంరెడ్డి, రేణుకుంట రాంరెడ్డి, ఎలుకపల్లి యాదగిరి వంటి పోరాట యోధులున్నారు. గ్రామసభను చెదరగొట్టటానికి నిజాం మూకీలు వస్తున్నాయని బాల కళాకారులు సమాచారాన్ని చేరవేశారు. ఆయన రాసిన "పల్లెటూరి పిల్లగాడ ! పశువులు గాసే మొనగాడా! పాలు మరచి ఎన్నాళ్ళందో.. కాలువై కన్నీరు గార - కండ్లపై రెండు చేతులాడ/ వెక్కి వెక్కి ఏడ్చుచున్నావా ? ఓ పాలబుగ్గల జీతగాడా " అనే పాట నేటికీ వినబడుతునే ఉంది. ఇదొక కరుణ రసాత్మక గీతం. ఆయన రాసిన "పల్లెటూరి పిల్ల గాడ" పాటను మా భూమి సినిమాలో పెట్టారు. సుద్దాల అశోకతేజ సుద్దాల హనుమంతు కుమారుడే. వారసత్వంగా వచ్చిన పాటలు అశోక తేజ కొనసాగిస్తున్నారు. విరామ మెరుగని పోరాట యోధుడైన సుద్దాల హనుమంతు 10 అక్టోబరు, 1982న కన్నుమూశారు.

హీరాలాల్ మోరియా :

మాకు వద్దీ రాజప్రముఖ్/ ఈ కఠిన పాషాణ సదృశు / ఓ నిరంకుశ లోహమూర్తి/మాకు వద్దు అంటూ తెగేసి తేల్చి చెప్పిన ఉద్యమ స్వరం హీరాలాల్ మోరియాది. నిజాం నిరంకుశ పాలన పోరు సలిపిన పోరాట యోధుడాయన. సర్దార్ జమలాపురం కేశవరావు వంటి వారితో కలిసి నిజాం వ్యతిరేక పోరాటం చేసినవారు మోరియా. ఇక సాహిత్యంలో కథలు, నాటకాలు, నవలలు, కవితలు ఇలా అనేక ప్రక్రియల్లో సృజన గావించారు. నిజాం ప్రభుత్వం ఆయనపై 17 వరకు కేసులు పెట్టింది. అనేకసార్లు ఆయన్ను జైళ్లలో బంధించింది.

"హీరాలాల్ మోరియా పూర్వీకులు ఉత్తర భారతదేశం నుండి వచ్చి ఖమ్మంలో స్థిరపడ్డారు. మోరియా 500 వరకు కథలు రాశారు. ఆయన రాసిన 'బతుకుబాటలు' కథా సంపుటిని వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి 'దేశోద్ధారక గ్రంథమాల' ద్వారా ప్రచురించారు. హీరాలాల్ మోరియా నిరంతర సాహిత్య సృజనకారుడిగా సుమారు 60 సంవత్సరాల పాటు 100వరకు రచనలు చేశారు. ఇంతటి గొప్ప సాహిత్యకారుడికి దక్కాల్సినంత గౌరవం దక్క లేదేమోననిపిస్తుంది. అక్షరాయుధాన్ని చేతబట్టి అనితర సాహిత్యమైన రచనలు వెలువరించిన మోరియా 2006 అక్టోబర్ 13న సాహిత్య లోకాన్ని వదిలి వెళ్లిపోయారు. నియోగిలో ఓ నిత్యపరిశోధకుడున్నాడు. నిత్య అధ్యయన శీలిగా ఆయన కనిపిస్తాడు. ఏదైనా ఒక గ్రంథం వెలువరించే క్రమంలో దానికి సంబంధించిన అంశాలను పరిశీలించి, పరిశోధించి అందిస్తాడాయన. అందువల్లనే ఆయన అందించే గ్రంథాలు, అందులోని విషయాలు అందరిని ఆకట్టుకుంటాయి. ఒక కవిని, కవి యొక్క సాహిత్యాన్ని అంచనా వేయడానికి సంబంధించిన సామాగ్రి నంతా సిద్ధం చేసుకొని ముందుకు సాగుతాడు నియోగి. తెలియని విషయాలను సాహిత్యలోకానికి తెలియజేయ డానికి ఎంతటి శ్రమనైనా పడతాడాయన.

పల్లా దుర్గయ్య :

కవిగా, పరిశోధకునిగా, అధ్యాపకునిగా, ఆచార్యునిగా బహుముఖ ప్రతిభాశాలి పల్లా దుర్గయ్య. వీరి కలం నుండి జాలువారిన పాలవెల్లి, గంగిరెద్దు తెలుగునాట విఖ్యాతమైనాయి. పాలవెల్లి దుర్గయ్య గారి తొలి పద్య గేయ కావ్యం. పాలవెల్లి కావ్యానికి విశ్వనాథ సత్య

నారాయణ పీఠికను రాశారు. వీరి గంగిరెద్దు కల్పిత కథాకావ్యం. ఈ కావ్యాన్ని సంప్రదాయబద్ధమైన పద్యంతో కూర్చిన ప్పటికీ వస్తుపరంగా కథ నవ్యంగా ఉండటం వల్ల ఎందరినో ఆకర్షించింది. ఇది కరుణ రసాత్మక కావ్యం. ''పల్లా దుర్గయ్య 'ప్రబంధ వాఙ్మయ వికాసం - రాయల యుగము' అనే అంశంపై పరిశోధన గావించారు. ఈ పరిశోధనకు ఖండవల్లి లక్ష్మీరంజనం పర్యవేక్షకులుగా వ్యవహరించారు. దుర్గయ్య ప్రబంధాలపై చేసిన పరిశోధన ప్రామాణికమైనదిగా పండితులంటారు. ఆయన తన పరిశోధనలో ఎన్నో విషయాలను తెలియజేశారు. ఆయన వద్ద పరిశోధన గావించిన వారు కూడా సాహిత్యంలో గొప్ప పేరు పొందారు. ఆచార్య మాదిరాజు రంగారావు, ఆచార్య జి.వి.సుబ్రహ్మణ్యం, బొట్టు విజయలక్ష్మి, డా॥వై నర్సింహారెడ్డి, డా॥ముదిగంటి సుజాతరెడ్డి వంటి ప్రముఖులు దుర్గయ్య గారి పర్యవేక్షణలో పరిశోధన గావించారు.

కిరాతార్జునీయం ఆదర్శంగా మనుచరిత్ర, 'మాఘ' కావ్యం ఆధారంగా పారిజాతాపహరణం రచించబడినట్లు సోదాహరణగా తన పరిశోధనా గ్రంథంలో తెలియజేశారు. ఈ రెండు కావ్యాలు తెలుగు వారి హృదయాలలో నిలిచి వెలిగాయి. మహోన్నత వ్యక్తిత్వంతోను, చెరిగిపోని సాహిలీ ప్రతిభతోను కీర్తి గడించిన పల్లా దుర్గయ్య 19 డిసెంబరు 1983న కన్ను మూశారు.

సామల సదాశివ :

''కమ్మని ఉర్దూ భాషయను కాచిన తీయని పాలలో ననం/ తమ్ముగ దాగియున్న పరతత్వ మహత్తర నూత్న ప్రేమత /త్వముగ దీపి తెల్గు కవితా నవనీతము జేసి ఆంధ్రలో / కమ్మని బంచిపెట్టిన/యఖండ యశోవిభవా! సదాశివా !'' అంటూ సామల సదాశివ గురించి తెలుపు తారు ఖమ్మం జిల్లా భద్రాచలానికి చెందిన కవయిత్రి చక్రవర్తుల లక్ష్మీనరసమ్మ. నా జీవితమంతా సాహిత్య, సంగీతాలతోనే గడిపిన సామల సదాశివ మే 11, 1928న ఆదిలాబాద్ జిల్లా తెనుగుపల్లె గ్రామంలో జన్మించారు. చిన్నమ్మ, నాగయ్యలు వీరి తల్లిదండ్రులు. 'కథలు, కవిత్వం రాయడం మాత్రమే సాహిత్యం కాదు. సాహిత్యాన్ని రచించడం కూడా సాహిత్యమే' అన్న సురవరం వారి మాటలు సామల సదాశివకు ప్రేరణగా నిలిచాయి.

తెలంగాణలో తొలితరం విమర్శకులు శొంఠి కృష్ణ మూర్తి, కాళోజి సోదరులు వంటివారితోనూ ఇంకా మరెందరో సాహిత్యకారులతో సన్నిహితంగా మెలిగారు. సదాశివ పద్యరచన అందెవేసినచేయిగా నిరూపించు కున్నారు. నిరీక్షణ లఘుకావ్య సంపుటిలోని పద్యాలు ఎందరో ప్రశంసలందు కున్నాయి.2011 సంగీత నాటక అకాడమి పురస్కారం, కేంద్ర సాహిత్యం అకాడమి పురస్కారం పొందారు. ఆయన పొందిన పురస్కారాలలో ఇవి కొన్ని మాత్రమే. నిత్య సాహిత్య కృషీవలుడైన సామల తన సాహిత్య చరిత్రను ముగించుకొని ఆగస్టు 7, 2012న కన్నుమూశారు.

రంగాచార్య :

నైజాం రాజ్యంలో నిజాం పాలనా కాలంలో జన్మించిన దాశరథి రంగాచార్య మొదట ఆంధ్ర మహాసభ, ఆర్య సమాజాలు వేర్వేరుగా నిజాం పాలనలోని లోపాలను ఎదుర్కొంటున్న తీరుకు ఆకర్షితులయ్యారు. తండ్రి సనాతనవాది ఐనా అన్న దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు ప్రఖ్యాత అభ్యుదయ కవి. ''ఆయన సాంగత్యంలో అభ్యుదయ భావాలను, విప్లవ భావాలను అలవర్చు కున్నారు రంగాచార్య. చిన్నతనం నుండి అన్యాయమని పించినదాన్ని వ్యతిరేకించడం ఆయన నైజం. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం నాటి స్థితిగతులు, ఆకాలంలోని దారుణమైన బానిస పద్ధతులను దాశరథి రంగాచార్య చిల్లరదేవుళ్ళు, మొదుగుపూలు, జనపదం నవలల్లో కళ్లకు కట్టినట్టు చూపించారు. చిల్లర దేవుళ్లు నవలలో సాయుధ పోరాటం ముందు స్థితిగతులు, మొదుగుపూలు నవలలో తెలంగాణ సాయుధ పోరాటకాలం నాటి పరిస్థితులు, అనంతర పరిస్థితులను 'జనపదం'లో చిత్రించారు.

తెలుగు సాహిత్యంలో చెరగని ముద్రను వేసిన రంగాచార్య 'చిల్లరదేవుళ్లు' నవలకుగాను ఆంధ్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం అందుకున్నారు. వేదాలను, మహాభారతాన్ని అనువదించినందుకుగాను అభినవ వ్యాసుడు బిరుదును పొందారు. 1994 ఖమ్మంలో సాహితీ హారతి ఆధ్వర్యంలో వెండి కిరీటం పెట్టి రంగాచార్య దంపతులను సత్కరించారు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం విశిష్ట పురస్కారం అందించింది. ఇలా ఆయన 60 ఏళ్ల సాహిత్య ప్రస్థానం లెక్కకు మిక్కిలిగా సత్కారాలు అందుకున్నారు. తెలంగాణ జనజీవితాలను ప్రతిబింబించే రచనలతోనూ, ఇతర రచనలతోనూ రచయితగా ఒక ప్రత్యేక గుర్తింపును పొందిన ఈ దాశరథి రంగాచార్య తన 2015, జూన్ 8న తన 86ఏట కన్ను మూశారు.

వట్టికోట :

వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి నిజమైన 'ప్రజలమనిషి' జీవితమంతా తెలంగాణ ప్రజల కోసం పోరాడిన యోధుడాయన. ఆయన ప్రజలమనిషి నవలలో నిజాం రాజ్యంలోని నిర్బంధకాండను నిర్భయంగా ఎత్తి చూపారు. ఈ నవలలో తను చూసిన అరాచకాలను వర్ణించారు. ఇందులోని కఠీరవం పాత్ర ఆయన జీవితానికి చెందినదిగా భావిస్తారు. ఇదే తొలి తెలంగాణ నవల. ''ఒకరకంగా చెప్పాలంటే తెలంగాణ ప్రజా సాహిత్యానికి పునాదులు వేసినవారు వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి. గ్రంథాలయోద్యమంతో మొదలైన ప్రేరణ ఆళ్వారుస్వామిని నిజాం వ్యతిరేకోద్యమం దాకా నడిపించింది. ప్రజలతో కలిసి పనిచేస్తూ వారిలో చైతన్యానికి పాటు పడుతున్న తీరును చూసి నిజాం ఆయన్ను జైలుకు పంపాడు. మొదట్లో జీవనం కోసం ఆయన అనేక పనులు చేశారు. వంటపని చేయడం, హోటల్లో సర్వరుగా చేయడం, ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌లో ప్రూఫ్ రీడర్‌గా ఇలా దొరికిన పనులేవో చేసేవారు. ఎలాంటి భేషజాలకు పోయేవారు కాదు. ఇలా ఆయన పొందిన అనుభవాలే ఆయన్ను ప్రజలమనిషిగా నిలబెట్టాయి.

వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి జైలు జీవిత అనుభవాలు 'జైలులోపల' పేరుతో కథల సంపుటిగా వెలువడింది. తెలంగాణ ప్రజా జీవితంపై 1952లో ప్రజలమనిషి నవలను వెలువరించారు వట్టికోట. కనువిప్పు వంటి నాటికతో పాటు 14 ఏకాంకికలు రచించారు. హోటల్ కార్మికుడిగా జీవితం ప్రారంభించి స్వయంగా ఎదుగుతూ ఉద్యమ యోధుడిగా మారిన వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి 1961 ఫిబ్రవరి 5న తన 47వ యేట కన్నుమూశారు.

గడియారం రామకృష్ణ శర్మ :

కవిగా, పండితుడిగా, రచయితగా, చరిత్ర - శాసన పరిశోధకుడిగా, వాస్తు శాస్త్ర విజ్ఞానిగా గడియారం రామకృష్ణ శర్మ పేరెన్నికగన్న వారు. ''ఆయన సాహితీ వేత్తగానే గాక స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడిగాను ప్రసిద్ధులు. స్వాతంత్ర్య సమరంలో చురుకుగా పాల్గొని ప్రజాచైతన్యానికి పాటుపడ్డారు. సంఘ సంస్కరణోద్యమాల్లోను ఆయన ముందుండేవారు. రంగస్థల నటుడిగా అనేక ప్రదర్శనల్లోనూ పాలుపంచుకున్నారు. తెలంగాణలో తెలుగు భాషా వికాసానికి ఎంతో కృషి సల్పారు. గడియారం రామకృష్ణ శర్మ వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియల్లో అనేక రచనలు చేసి పండిత పామరుల చేత ప్రశంసలందుకున్నారు. బాలసాహిత్యం మొదలుకొని ఆయన చేసిన అనేక రచనలు ఆయనకు అపార కీర్తిని తెచ్చి పెట్టాయి.

''తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం నుండి ప్రతిభ పురస్కారంతో పాటు డాక్టరేటు అందుకున్నారు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డును మరణానంతరం ప్రకటించారు. ''నేను విద్యాంసుడను కాను, నిత్య జీవితానికి తగిన సంపాదన పరుణ్ణి కాను. కానీ యోగ్యతను మించి గౌరవ సత్కారాలు పొందాను. దైన్యం లేని జీవితాన్ని సాగించాను. ఏమి ఉన్నా ఏమి లేపోయినా జగన్మాత అనుగ్రహమున్నదని చెప్పగలను'' అంటారు 'శత పత్రములు' పేరుతో రాసిన ఆత్మకథలో గడియారం వారు, జీవితమంతా సాహిత్య ప్రయాణం సాగించి

ఆదర్శవంతమైన జీవితం గడిపిన గడియారం రామకృష్ణ శర్మ 2006, జులైలో కన్నుమూశారు.

భాగ్యరెడ్డి వర్మ :

దళితులు విద్యలో వెనుకబడి ఉండటం గమనించిన ఆయన 1906-1933 మధ్యకాలం హైదరాబాద్ సంస్థానంలో 26 దళిత బాల బాలికల పాఠశాలలు స్థాపించారు. బాల్య వివాహాలు, అంటరానితనం వంటి దురాచారాలపై ఉద్యమించారు. జగన్మిత్రమండలి, మన్య సంఘం, సంఘ సంస్కార నాటక మండలి, అహింసా సమాజం వంటి సంఘాలను స్థాపించి సంఘసంస్కరణకు కృషి చేశారాయన. మద్యపాన నిషేధం, గ్రంథాలయాల ఏర్పాటు వంటి వాటిని నెలకొల్పి తనదైన ముద్రతో మందుకు సాగారు భాగ్యరెడ్డివర్మ.

"1913లో 'ఆర్యసమాజ్ వార్షిక సదస్సులో ఆయన సమాజానికి చేసిన సేవలకు గుర్తుంపుగా వర్మ అన్న బిరుదును ప్రదానం చేశారు. దాంతో ఆయన భాగ్యరెడ్డి వర్మ గా గుర్తింపు పొందారు. ఆదిపత్య కులాల వారు నిర్వహించే కార్యక్రమాలకు మాల, మాదిగలను ఆ కాలంలో రానిచ్చేవారు కాదు. అందుకే భాగ్యరెడ్డివర్మ సభలు, సమావేశాల సందర్భంగా హరికథలను నిర్వహించే వారు. అస్పృశ్యతను పాటించే వైదిక ధర్మానికి, వర్ణ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా ఆయన బౌద్ధ ధర్మాన్ని పాటించేవారు. భాగ్యరెడ్డి వర్మ స్థాపించిన భాగ్యనగర్ అనే పత్రికలో తాను రాసిన నవల వెట్టి మాదిగను తానే ప్రచురించాడు. దళితుల ఉన్నతినే నిరంతర పనిగా భావించిన భాగ్యరెడ్డి వర్మ ఫిబ్రవరి 18, 1939న క్షయ వ్యాధితో హైదరాబాదులో కన్ను మూశాడు.

సాహు :

సాహు (శనిగరం వెంకటేశ్వర్లు) ఒక ఉద్యమ కేతనం. జీవితమంతా పోరాటాలతోనే గడిపినవాడు. పాటలు, కథలు, నవల ఇలా ఏది రాసిన అది ఉద్యమ నేపథ్యాలు, జనహితం కోరే రచనలుగానే ఉంటాయి. 70వ దశకంలో ఎగిసిపడ్డ విప్లవాల ప్రభావంతో ప్రగతిశీల శక్తిగా ఎదిగినవాడు సాహు. అనేక నిర్బంధాలు, జైలు జీవితం వంటివి ఆయన్ను రాటుదేలేలా చేశాయి. సాహు చేసిన కృషి బహుముఖాలుగా విస్తరించింది. విద్యార్థి దశలోనే 1973 నుండి 1975 దాకా ఉద్యమాల్లో చురుకైన పాత్ర నిర్వహించాడు.

"1981లో జరిగిన ఇంద్రవెల్లి కాల్పుల తరువాత జననాట్య మండలి రూపొందించి రగల్ జెండా పాటను గోండుభాషలో ఉన్న "తాకరతాక మన్నే తాకా కోయ్ దాద" అనే పాటగా రూపొందించాడు. సాహు సేకరించిన గోండు గీతం కొమురం భీం జై బోలేరే కోయ్ దాదా/ కొమురం భీముకు జైబో లోరే కోలామ్ దాదా'లోని పల్లవిని తీసుకొని గద్దర్, గోరటి వెంకన్న వంటి వారు పాటలు రాశారు. అతడు విప్లవ కార్యకర్తగా అడవుల్లో ప్రవేశించి, అక్కడి గిరజనుల్లో ఒకడిగా జీవిస్తూ, వారి జీవితాలను కథలుగా రాశాడు. ఆయన రాసిన కన్నీటి కథ-నీటి కథ, పెళ్ళి కావాలి, భూమి కొరకు, ఐదు రూపాయల కథ, రక్తపింజెర, నిర్ణయం, జెండా కథ, ఆకలి, అమరుల రక్తం వృథా కాదు, మరట్ తుడుం పాయానా (మనందరం తుడుం కొట్టాలి) వంటివన్నీ ఆ కోవకు చెందినవే. ఇవిగాక సుడిగుండాల్లో సుళ్ళు తిరిగే జీవితాలు, పోలీసు దాడి, మనుషుల్ని తినేవాళ్ళ కోసం, ఓ సత్యం కథ, ఒక తల్లి, పిల్ల రక్కసులు, నాడె వంటి పల్లె ప్రజల కథలు రాశాడు. సాహు ఉద్యమం నుండి బయటకు వచ్చి సాహిత్య సృజనకే ఎక్కువ సమయం కేటాయిస్తున్న దశలో తన ముప్పై ఎనిమిదవ ఏట 16 మార్చి 1993న గుండె పోటుతో మరణించాడు.

డా॥ బోయి జంగయ్య :

పూజారి చేసిన గుడి గంటల సందడి విని / ఆలయ గోపురాల నుండి ఎగిరిన పావురాలు/ ప్రభువు ప్రార్థన కోసం/ఫాస్టరు చర్చి తలుపులు తెరిచినప్పుడు/ఎగిరిన పావురాలు/ అల్లా ఓ అక్బర్/మౌజస్ పిలుపుకు మసీదు మినారాల నుండి ఎగిరిన పావురాలు/ అన్నీ కలిసి

తిరుగుతున్నాయి/అన్నీ కలిసి తింటున్నాయి కాని పూజారి/ ఫాస్టర్/ మౌజన్...'' పక్షులు కలిసి మెలిసి ఉన్నాయి కానీ ఈ మనిషి కులాలుగా/ మతాలుగా విడిపోయి కని పిస్తున్నారని తెలుపుతాడు ఈ కవితా ఖండికను రాసిన కవి. ఆ కవే బోయ జంగయ్య.'

ఆయన సాహిత్య ప్రస్థానాన్ని చూస్తే మొదట నాటికతో ప్రారంభమైంది. కథల విషయానికొస్తే 1971 మొదటి కథ రాశారు. 1963లో కష్టసుఖాలు అనే నాటికను తొలి పుస్తకంగా ప్రచురించారు. లోకం, గొర్రెలు వంటి కథలు ఆయన్ను కథకుడిగా అగ్రస్థానంలో నిలిపాయి. వీటిని 1981లో ఆయన ముద్రించారు. ఎచ్చరిక (1984), దున్న (1989), రంగులు (1994), చీమలు (1996) తెలంగాణ తలు (1998) బోజ కథలు (2000), ఒమ్మలు (2002), ఉప్పనీరు (2002), ఇప్పపూలు (2003), ఆమె (2004) వంటి కథాసంపుటాలు వెలువరించారు. జంతువులకంటే క్రూరంగా ప్రవర్తించే దోపిడీదారుల గురించి గొర్రెలు పేరుతో కథా సంపుటిని తీసుకొచ్చారు బోయ జంగయ్య. దళితుల వెతల్ని కథలుగా రాసిన బోయ జంగయ్య అంబేద్కర్, జగజ్జీవన్‌రామ్, గుర్రం జాషువ, కె.ఆర్.నారా యణ్ జీవిత చరిత్రలను రాశారు. ఇక బాలల కోసం బడిలో చెప్పిన పాఠాలు, గుజ్జన గూళ్ళు, ఆటలు-పాటలు, చిలుక పలుకులు మొదలైన రచనలు చేశారు. 1989లో జాతర పేరుతో ఒక నవలికను వెలువరించారు బోయ జంగయ్య. ఆయన రాసిన జాతర, జగడం, పుట్టుమచ్చ వంటి నవలలు ఆయన ప్రతిభకు నిదర్శనంగా నిలుస్తాయి. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం గౌరవ డాక్టరేట్ ఇస్తే, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయం జంగయ్య రాసిన జాతర నవలను 1995లో బి.ఏ.ఎడ్. ఉపవాచకంగా ఎన్నుకుంది. అలాగే బోయ జంగయ్య రాసిన 'గొర్రెలు' పుస్తకాన్ని ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం ఎం.ఏ. తెలుగుకు ఉప వాచకంగా తీసుకుంది. ఇదే పుస్తకాన్ని ఆంధ్రా విశ్వవిద్యాలయం కూడా ఉపవాచకంగా తీసుకోవడం విశేషం. ఆయన రాసిన 'డా॥అంబేద్కర్' వచన కవిత 8వ తరగతి వాచకానికి పాఠ్యాంశంగా తీసుకున్నారు. జీవితమంతా సాహిత్యంలోనే గడిపి, అపార సాహిత్య సృజన గావించి ప్రతిభను చాటుకున్న డా॥బోయ జంగయ్య తీవ్ర అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ 2016 మే, 7న హైదరాబాద్ లో కన్నుమూశారు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

అమ్మకు ఆదివారం లేదా? కథలో – స్త్రీ జీవన చిత్రణ

– కె. నాగరాజు, పరిశోధక విద్యార్థి, తెలుగు శాఖ, యోగి వేమన విశ్వవిద్యాలయం, కడప.

సుప్రసిద్ధ మార్క్సిస్టు, స్త్రీవాద రచయిత్రి ముప్పాళ్ళ రంగ నాయకమ్మ. ఈమె రచనలో రామాయణాన్ని మార్క్సిస్టు దృక్పథంతో విమర్శిస్తూ రాసిన రామాయణ విషవృక్షం ఒకటి. స్త్రీవాద రచయిత కావడంవల్ల "పురుష వ్యతిరేకిగానూ, రామాయణ విషవృక్షం రాయడం వల్ల బ్రాహ్మణ వ్యతిరేకిగానూ ఈమెకి పేరు ఉంది. రంగ నాయకమ్మ పశ్చిమగోదావరి జిల్లా బొమ్మిడి గ్రామంలో 1939లో జన్మించారు. ఆమె జానకి విముక్తి, బలిపీఠం, కృష్ణవేణి, పేకమేడలు, కూలిన గోడలు, స్వీట్ హోం మొదలైన నవలలు, అమ్మకు ఆదివారం లేదా? కథా వ్రాసినారు.

'అమ్మకు ఆదివారం లేదా?' కథలోని అన్నపూర్ణమ్మ జగన్నాథం భార్య భర్తలు, వీరు పాతతరం మనుషులు. అంటే ఇంటిపని ఆడవాళ్ళది, బయట పనులు మగాళ్ళవి. ఆడవాళ్ళు మగవాళ్ళకి ఎదురు మాట్లాడకూడదు అనే భావాలు గలవారు. వీరికి ప్రసాద్, వాసు, వేణు, రేఖ పిల్లలు ఉన్నారు. ప్రసాద్, వాసు ఇద్దరూ పెళ్ళైనవారు, ఉద్యోగస్తులు. వీరిలో కమల ఉద్యోగస్తురాలు. చిన్న కొడుకు వేణు, కూతురు రేఖ అందరూ కలిసి ఉంటున్నారు. అన్నపూర్ణమ్మ తమ్ముడు హనుమంతరావు అతని భార్య శకుంతల అదే ఊరులో ఉంటున్నారు. ఈ కథలోని అన్నపూర్ణమ్మ, అరుణ, కమల, శకుంతల, రేఖ పనిమనిషి లక్ష్మి స్త్రీ పాత్రలున్నాయి. వీరిలో అన్నపూర్ణమ్మ పాతకాలపు మనిషిగా కనిపిస్తుంది. మిగితా పాత్రలు మార్పు కోరేవారిగా కనిపిస్తారు. కథలో వీరి జీవన చిత్రణ ఎలా సాగిందో చెప్పదలచుకున్నాను.

కమల :

అన్నపూర్ణమ్మ జగన్నాథం రెండో కొడుకు వాసు. వాసు భార్య కమల. ఇద్దరూ ఉద్యోగస్తులే. కమల బాగా చదువుకొని ఉద్యోగం చేస్తుంది. ప్రభుత్వం ఆడవాళ్ళకు ప్రకటించిన సెలవు గురించి మాట్లాడుకుని అరుణ, కమల ఆదివారం పనిచేయకూడదనుకున్నారు. కమల పొద్దున్నే లేచి చక్కగా జడ వేసుకుంది. హాయిగా కుర్చీలో కూర్చుని పేపరు చదువుకుంటుంది. మరదలు రేఖ, అత్త అన్నపూర్ణమ్మలని మనం ఒక కట్టుగా ఉండాలంటుంది. మరిది వేణు వచ్చి వదినలిద్దరూ నిజంగానే పోరాటం మొదలు పెట్టారా అంటే మా సెలవు రోజంటే మీకు వెటకారంగా ఉందా అని కస్సుమంటుంది. ఇంట్లో మొగాళ్ళ మీద పంతం నెగ్గాలంటే అత్తమ్మను తమవైపు తిప్పుకోవాలని భావించి అత్తకు నచ్చచెబుతుంది. బావగారికి, మొగుడికి కాఫీ పెట్టమని, ఉప్మా చేయమని, బట్టలుతకమని పనులు చెబుతుంది. పనులన్నీ మేము చేస్తుంటే మీరేమి చేస్తారంటే రోజూ ఈ పనులన్నీ మేము చేస్తుంటే మీరేమి చేస్తున్నారో ఈరోజు మేము అదే చేస్తాం' అని ధైర్యంగా అంటుంది. డబ్బు తీసుకొని వంట చేయమని అత్తగారంటే అందుకు ఊరుకోదు. హోటలు నుంచి తెప్పిస్తానంటే అంగీకరించదు. ప్రసాదు కొడుకుని కొడితే వాడు పెద్దవాడయిన తర్వాత తిరిగి కొడతాడని హెచ్చరిస్తుంది. హనుమంతరావు బాబాయి మగాళ్ళ పక్షాన మాట్లాడితే ఆడవాళ్ళ పక్షాన మాట్లాడుతుంది కమల.

గవర్నమెంటుతో మాట్లాడి వాసు తెచ్చిన 'డాక్టరు సర్టిఫికెట్' మీద 'స్టే' తెస్తుంది. పాలుపంచుకోవడానికి చేసిన హితబోధ పరమార్థానికి కమలే ముందుగ గ్రహించి మగవాళ్ళని దారిలోకి తేవటానికి, ఇంటి నుంచి వెళతా నంటుంది. తన భర్తకు తన మీద ప్రేమలేదు. పని పంచుకోవడం లేదు. కాబట్టి తాను ఇంటి నుండి వెళ్ళిపోతానంటుంది. మిగతావాళ్ళు కూడా కమలతో పాటే అనడంతో ప్రసాద్, వాసు, హనుమంతు లాంటి వాళ్ళు చివరికి దారికొస్తారు.

జగన్నాథం పరిష్కారం చూపిన తర్వాత సమస్యపూర్తిగా పరిష్కారం అవుతుంది. ఈ విధంగా కమల బుద్ధిసూక్ష్మత వల్ల చొరవ, ధైర్యం వలన అనుకున్నది సాధించింది.

రేఖ :

అన్నపూర్ణమ్మ జగన్నాథం కూతురు రేఖ. చదువు కుంటుంది. పెళ్ళి కాలేదు. ఇంట్లో అందరికంటే చిన్నది. ఆడవాళ్ళ కష్టాల గురించి అవగాహన లేనిది. అందరిపట్ల ప్రేమాభిమానాలు గలది. ఆదివారం పనిచేయ కూడదను కున్న వదినల నిర్ణయం తెలిసినా అది సరదాకేమో అనుకుంటుంది. రేఖ ఆదివారం పొద్దున్నే లేస్తే వదినలు రేఖను మరి కాసేపు పడుకోమన్నారు. అన్నయ్య లిద్దరిని లేపమన్నారు. పాలప్యాకెట్లు ఎవరూ తేకపోతే నేను తెస్తాంటుంది. అలాగే చిన్నిని దొడ్డికి తీసుకెళతాననడం, ఆకలి అంటున్న చిన్నికి పాలు ఇస్తాననడం రేకలోని మంచితనాన్ని తెలియజేస్తుంది. వదినలు ఆ పనులు చేయవద్దని అనడంతో ఆగిపోతుంది. హనుమంతరావు ఇంటికి వచ్చి ఇంటిపని, వంటపని విషయంలో మగవాళ్ళ పక్షాన మాట్లాడతాడు. అపుడు రేఖ 'నలభీమపాకం' అని మొగాళ్ళ పేర్లతోటి చెబుతారుగా పెళ్ళిళ్ళకి, వాటికీ మొగాళ్ళే వండుతారుగా? హోటళ్ళలో, స్వీటుషాపుల్లో ఎవరు వండుతున్నారు? ఇళ్ళల్లో కన్నా అవే రుచిగా ఉం టాయి. కావాలంటే ఎవరినన్నా అడుగు అంటుంది. ఇంకా సరిగా నేర్చుకొని చేస్తే ఎవరు చేసినా రుచి వస్తుంది. సరిగా చేయకపోతే ఎవరు చేసినా రుచి రాదు. మనిషి మనిషికి తేడా ఉంటే ఉండొచ్చు అని సత్యాన్ని కుండలు బద్దలు కొట్టినట్లు చెబుతుంది.

భారత సంస్కృతి గురించి స్త్రీల గురించి హనుమంతు రావు మామయ్య మాట్లాడుతుంటే, భారత ప్రభుత్వమే కదా మరి సెలవునిచ్చింది. ఏ ఇరానో, అరబ్బో ప్రభుత్వాలు కాదు కదా అని వాదించేటప్పటికి హను మంతు తెల్లబోయి చూస్తుంటాడు. రేఖ వాదనా పటిమను వదినలిద్దరూ మెచ్చుకుంటారు. చివరికి కమల ఇల్లు వదిలి వెళతానన్నప్పుడు రేఖ నేను కూడా నీతో వచ్చి ఏదన్నా ఉద్యోగం సంపాదించుకుంటా నంటుంది.

జగన్నాథం కలగజేసుకొని సమస్యకు పరిష్కారం చెపుతాడు. ఈ సమయంలో పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య వస్తాడు. రేఖను చూసుకోవటానికి సాయంత్రం పెళ్ళివారు వస్తున్నారని తెలియజేసాడు. రేఖ తనకు అప్పుడే పెళ్ళి వద్దంటుంది. స్వతహాగా సంపాదించే వరకు పెళ్ళి చేసుకోనని స్వతంత్రంగా బ్రతకాలని, ఆడ, మగ సమానం అని భావించే మనిషినే పెళ్ళి చేసుకుంటానని అంటుంది.

అరుణ :

అన్నపూర్ణమ్మ, జగన్నాథం పెద్దకోడలు, ప్రసాద్ భార్య. అత్తగారి లాగే ఇంటి పనులు చేస్తుంది. చదువు పెద్దగా లేకపోవడం వలన తనకు ఉద్యోగం రాదనుకుంటుంది. ఇంట్లో కుట్లు, అల్లికలు చేస్తుంది. భర్త ఏమైన అన్నా సర్దుకుపోతుంది. పాతికేళ్ళ అరుణ చదువు తక్కువైనా మంచి అభిరుచి కలిగింది. పొద్దుటే లేవగానే మొహం కడుక్కుని కుంకుమబొట్టు పెట్టుకుని పెరట్లో ఉన్న పూలతో ఏదో ఒక దాన్ని జడలో పెట్టుకుంది. ఆ తరువాత వంటింట్లోకి వస్తుంది. సెలవు అనగానే వంటింట్లోకి వెళ్ళడం తప్ప మిగతా పనులన్నీ చేసింది. పెద్ద పుస్తకం పట్టుకుని కూర్చుంది.

పాలప్యాకెట్లు వచ్చినా తీసుకురాలేదు. అత్తయ్య, మరదలు ఆ పని చేస్తామన్నా ఒప్పుకోలేదు. మరిది వేణుతో బాబాయి హనుమంతరావు, భర్తతో, మరిది వాసుతో సెలవు గురించి ఇంటిపనులు గురించి వాదిస్తూ గడిపింది.

అన్నపూర్ణమ్మ :

అన్నపూర్ణమ్మ, జగన్నాథం భార్యభర్తలు. భర్తకు దగ్గరగా ఉండి సమయానికి ఆయనకేమవసరమో స్వయంగా అందివ్వటం, ఇంట్లో ఆమె పని, భర్త పని తరువాత ఇంటిపని, వంట పనుల్లో తను చేస్తూ కోడళ్ళ చేత చేయిస్తూ ఉంటుంది. మగవాళ్ళ చేత మాటబడగుండా పనులు చేయడం స్త్రీల విధి అనుకుంటుంది. ఆడవాళ్ళ కష్టం చూస్తున్నా, తన చిన్నతనం నుంచి ఇలాగే జరుగుతూ ఉందని, దానికి విరుద్ధంగా వెళ్ళడం ధర్మం కాదు అనుకునే మనిషి. అయితే ప్రభుత్వం ''ఆదివారం ఆడవాళ్ళకు సెలవు'' అని ప్రకటించింది. కమల, అరుణ,

రేఖ, శకుంతల, లక్ష్మి, అన్నపూర్ణమ్మతో శనివారం రాత్రి మాట్లాడుకుని, ఆదివారం ఏ పనీ చేయకూడదనీ పనంతా మగవాళ్ళ చేత చేయించాలని నిర్ణయించు కుంటారు. ఇందుకు అన్నపూర్ణమ్మ సహకరిస్తుంది.

శకుంతల :

శకుంతల, అన్నపూర్ణమ్మ తమ్ముడు హనుమంతరావు భార్య. హనుమంతరావు వంట మనిషి, బయట వంటలు చేసి వస్తాడు కానీ, ఇంట్లో మాత్రం భార్యే వంట చేయాలి అనే మనిషి. ఇలాంటి మనిషిని ఏమనలేక ఇంటిపనంతా తానే చేసుకుంటుంది. ప్రభుత్వం "ఆడవాళ్ళకు ఆదివారం సెలవు" అనే చట్టం వచ్చినప్పుడు శకుంతల వెంటనే పనులు మానేసి భర్తను ఇంటి పనులు చేయమంది. ఆ పనులు తప్పించుకోవడం కోసం అన్నపూర్ణమ్మ ఇంటికి వస్తాడు. ఇక్కడ కూడా ఇంట్లో పరిస్థితి చూసి ఆశ్చర్య పోయాడు. పోనీ నీకు వంట చేయటం వచ్చు కదా చేయకపోయావా అని అక్కయ్య అంటే ఇంట్లో ఆడదాన్ని కూచోబెట్టి నేను వంట చెయ్యాలా పైగా మేము చేసింది బాగుంటే ఇక రోజూ మమ్మల్నే చేయమంటారు అంటాడు. అక్కయ్యతో ఇంట్లో వంటా వార్పూ ఆడవాళ్ళ నాజూకు చేతులతో చేస్తే అదెంత అందం. వంటింట్లో ఆడవాళ్ళు వండితేనే ముద్దూ ముచ్చట. ఎక్కడ ఉండవలసిన వాళ్ళు అక్కడ ఉండాలి అంటాడు. ఆడవాళ్ళు వంటితేనే రుచిగా ఉంటుందంటాడు. ఆడవాళ్ళకి వంట చేసి పెట్టడం సరైంది కాదంటాడు. మగవాళ్ళు వండినా పప్పు ఉడుకుతుందని, నలభీమపాకాలని పేరుందని ఆడవాళ్ళు వాదించే సరికి గెలవలేక వాదం మాను కుంటాడు.

హనుమంతరావు కోసం అన్నపూర్ణమ్మ ఇంటికి వచ్చిన శకుంతల ఇంటికొచ్చి కాఫీ ఇస్తారా? లేదా అని నిల దీస్తుంది. మగవాళ్ళు వంటచేయకూడదని వేదాల్లో ఉం దంటాడు. చూపిచ్చమంటే సమాధానం ఉండదు. చివరికి కమల ఇంటి నుంచి వెళ్ళిపోతాననడంతో శకుంతల నేను కూడా వస్తానంటుంది. ఇంత సేవ చేసినా కొంచెం కూడా నా మీద ప్రేమ లేదు. పచ్చల్లు పెట్టుకునో, అప్పడాలు చేసుకునో బతుకుతాను అని శకుంతల అంటుంది. జగన్నాథం చేసిన పరిష్కారంతో హనుమంత రావు కూడా ఇంటి పని చేయడానికి అంగీకరిస్తాడు.

లక్ష్మీ :

అన్నపూర్ణమ్మ వాళ్ళ ఇంట్లో పని మనిషి. ఇంటి పనితో పాటు బ్రతుకు తెరువుకు వేరే ఇళ్ళలో కూడా పనులు చేస్తుంటుంది. ఈమెకు ఆరోగ్యం బాగుండక పోతే భర్త ఇంట్లో పనులు చేస్తాడు. బాగుండక పోవడం వలన పనులు చేస్తాడు కానీ, బాగుంటే ఏ పని చేయడని లక్ష్మికి తెలుసు. అందుకు ఆదివారం తనకు సెలవు అనగానే సంతోషించింది.

'అమ్మకు ఆదివారం లేదా?' కథలో రచయిత్రి రంగ నాయకమ్మ మంచి పరిష్కారం చూపారు. ఇంటిపనిని ఆదివారంతో నిమిత్తం లేకుండా పంచుకోవాలన్నారు. భార్యాభర్తల్లో ఒకరు ఎక్కువ ఒకరు తక్కువ అనే భావం ఉండకూడదన్నారు. అందుకే ఆడవాళ్ళు ఇంటి పనితో పాటు బయటిపనులు కూడా చేసుకోవాలన్నారు. భార్యా భర్తలు మాత్రమే కాదు ఇంట్లోని చిన్నపిల్లలు, పెద్ద వాళ్ళు కూడా ఇంటిపనుల్లో భాగం పంచుకోవా లన్నారు. చిన్నప్పటి నుండి పిల్లలకి ఇది ఆడవాళ్ళు చేసే పని, ఇది మగవాళ్ళు చేసేపని అని భేదం చూపక 'మన ఇంటిపని' అనే భావన పెంపొందించాలని సూచించారు. దీనివలన కొంతమంది సుఖపడుతుంటే కొంతమంది పనిచేయటం మంచిది కాదనే నీతిని 'అమ్మకు ఆదివారం లేదా?' కథ ద్వారా తెలియజేశారు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. అమ్మకు ఆదివారం లేదా? కథ - ముప్పాళ రంగనాయకమ్మ
2. కథాశిల్పం - వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
3. కథానిక స్వరూప స్వభావాలు - పోరంకి దక్షిణామూర్తి

★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

కాళోజీ కవిత్వం - రాజకీయాలు

- గంధసిరి రాజేష్, తెలుగు విభాగం, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్.

కాళోజీ నారాయణ రావు గారి కవిత్వమంతా నిరంతరం తన చుట్టూ జరుగుతున్న సామాజిక సంఘటనలను ఆశ్రయించి ఉంటుంది. కాళోజీ జీవితాన్ని, కవిత్వాన్ని వేరు వేరుగా చూడలేం. ఆయన జీవితంలో ప్రతి సంఘటనని తన కవిత్వంలో చూడవచ్చు. వైయక్తిక జీవితానికీ, కవిత్వానికి మధ్య ఏ విధమైన వైరుధ్యం కాళోజీ కవిత్వంలో కనిపించదు. తన భావాలను వీలున్నంత తేలికగా వ్యక్తం చేయటమే కాళోజీ లక్ష్యం. తన కవిత్వంలో ప్రజా జీవితాన్ని చిత్రించిన ప్రజాకవి కాళోజీ.

కాళోజీ తను తెలుసుకున్న సత్యాన్ని నిర్భయంగా ప్రజలందరికీ తెలియజెప్పాడు. కవిత్వం, కవిత్వం కోసం కాదని అది ప్రజలందరికీ తెలియజెప్పాడు.కవిత్వం కోసం కాదని అది ప్రజలకోసమని నమ్మాడు. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచాన్ని విశ్లేషించటమే కాదు దాన్ని వివేచించి సమగ్ర అవగాహనతో కవిత్వీంకరించాడు, ప్రజా జీవితానికి అద్దం పట్టిన కవిత్వాన్నే రాశాడు అందుకే తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ప్రజాకవిగా వేమనకు ఎంత స్థానం ఉందో కాళోజీ నారాయణ రావు గారికి కూడా అంతే స్థానం ఉందని చెప్పాలి.

కాళోజీ తెలంగాణ నేలపై కదలాడిన కవి. తెలంగాణ ఆత్మను ఆవిష్కరించన కవి. తెలంగాణ ప్రజా జీవితాన్ని కవిత్వీకరించి తెలంగాణ సాహిత్య పునర్వికసానికి పూనుకున్న కవి. తెలంగాణలో సామాన్య జనాభి ప్రాయానికి అనుగుణంగా కవిత్వం శ్రామిక వర్గాలనుంచి పుట్టింది. అటువంటి శ్రామిక వర్గాల సాంఘిక, రాజకీయ జీవితాల నేపథ్యంగా కాళోజీ కవిత్వం ఉంటుంది.

"అవనిపై జరిగేటి అవకతవకలు జూచి
ఎందుకో నా హృదిని ఇన్ని ఆవేదనలు ?
పరుల కష్టము జూచి పగిలి పోవును గుండె
పతిత మానవ జూచి చితికి పోవును మనసు"

అంటూ ప్రజలకోసం పరితపించిన ప్రజాకవి కాళోజీ.

కాళోజీ మొదట విశాలంధ్రను సమర్థించాడు. రెండు ప్రాంతాలు కలిసుంటే తెలంగాణ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతుందని నమ్మాడు. కానీ ఎక్కడా, ఎప్పుడు కాళోజీ ఆశించినట్లు జరగలేదు. జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని చూసి కాళోజీ సహించలేకపోయాడు. కొందరి నాయకుల మోస పూరిత విధానాలకు ఖండిస్తూ తన కవిత్వంలో తూర్పార బట్టారు.

భారతదేశంలో భారత రాజకీయాలు మాత్రమే ఉంటాయని భావించాడు, భారతదేశంలో "ఆంధ్ర రాజకీయాలు" ఉన్నప్పుడు "తెలంగాణ" రాజకీయాలు కూడా ఉండక తప్పదు అన్నారు కాళోజీ. పంటలు, సంపద, పెట్టుబడి అధికారం క్రమ పరిణామమైనపుడు ఆ క్రమాన్ని చేధించక తప్పదు. ప్రత్యేక అధికారం, ప్రజల అధికారం కోసం ప్రత్యేక ఉద్యమాలు తలెత్తుతుంటాయి.

ప్రజాకవి కాళోజీ ముందుచూపుతో ప్రజలవైపు నిలిచాడు. ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమంతో నడిచిండు, బాధ్యతగా ఆ చైతన్యాన్ని చిత్రించిండు.

'ఎవరనుకొన్నారు ? ఇట్టేనని ఎవరనుకొన్నారు ?' అనే కవితలో తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయాల్ని సాగుతున్న పక్షపాత వైఖరినీ తేటతెల్లం చేశాడు.

"ఎవరనుకున్నారు ఇట్లౌనని ఎవరనుకున్నారు/ఆంధ్ర తెలంగాణలకు అన్యత ఏర్పడుతుంనదని,
హామీలిచ్చినవారే అంతా స్వాహా చేస్తారని/తప్పుడు లెక్కలతో తమ్ములనెప్పుడు ఒప్పిస్తారని,
అంకెల గారడి చేస్తూ చంకలు ఎగిరేస్తారని/ప్రాంతాన్ని పాడు చేసి శాంతి శాంతి అంటారని

కడుపుల్లో చిచ్చుపెట్టి కళ్ళుతుడువ వస్తారని/
అభయమిచ్చి కుత్తుకనే అదిమి అదిమి పడతారని
ఆత్మహత్య ధోరణులను హంగామా చేస్తారని/
ఎవరనుకున్నారు. ఇట్లౌనని ఎవరనుకున్నారు"

1969లో ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం ఉద్యమం సాగుతున్నప్పుడు కాళోజీ తెలంగాణ రాష్ట్రం కాంక్షిస్తూ కవిత్వం రాశాడు. అందులో తెలంగాణ వేరైతే, అన్న కవితలో ఇలా అంటాడు.

"తెలంగాణ వేరైతే/దేశానికి ఆపత్తా
తెలంగాణ వేరైతే/తెలుగు బాస మారుస్తారా?
తెలంగాణ వేరైతే/కిలోగ్రాము మారుతుందా?
తెలంగాణ వేరైతే/తెలివి తగ్గిపోతుందా?
తెలంగాణ వేరైతే/చెలిమి తుట్టి పడుతుందా?
తెలంగాణ వేరైతే/తొలి సంజల పూస్తున్నది
ప్రజల శక్తి ప్రజ్వలించి/ప్రభల ప్రసారిస్తున్నది
ప్రజల రాజ్య ప్రాభవమును/ప్రదర్శింపజేస్తున్నది"

కాళోజీ కవితల్లో తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రకాంక్ష ప్రజల్లో ఎంత బలంగా ఉందో తెలుస్తుంది.

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంగా 1969 మే నెల ఒకటవ తేదీన వరంగల్లులో జరిగిన ప్రజాసమితి సందస్సులో తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉంటూ తెలంగాణకు ద్రోహం చేసే నాయకుల్ని గుర్తించాడు. అమ్ముడుపోతున్న తెలంగాణ నాయకులను హెచ్చరించాడు."ప్రాంతం వాడే దోపిడి చేస్తే" అన్న కవితలో దోపిడి దారుడు ఎవరైనా సరే తన్ని తరమాలన్నాడు.

"దోపిడి చేసే ప్రాంతేతరులను/దూరం దాకా తన్ని తరుముతం
ప్రాంతం వాడే దోపిడి చేస్తే/ప్రాణంతోనే పాతర వేస్తం"

ప్రాంతేతరుని దోపిడికన్న, ప్రాంతం వాడి దోపిడిని తీవ్రమైనదిగా కాళోజీ పరిగణించడాన్ని గమనించాలి.

ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడ్డ ప్రజానాయకులు ప్రజల క్షేమం మరిచి ప్రవర్తిస్తే ప్రజలనే కాదని లెక్కచేయక తిరుగుతుంటే కడుపుమండిన ప్రజల మనోభావాలు ఎట్టా ఉంటాయో కాళోజీ ఈ కవితలో కనిపిస్తుంది.

"నన్నే కాదంటే ఏట్లు?' అన్న కవితలో
నా ఓటుకు పుట్టిననన్నే/కాదంటే ఎట్ల కొడక?
మా ఓట్లకు పుట్టి మమ్మే/కాదంటే ఎట్ల కొడక?"

రాజకీయ నాయకులు, ప్రజాప్రతినిధులు జనం ఓట్లకు పుట్టినారని చెప్పడం కాళోజీ పరిశీలనాశక్తికి నిదర్శనం.

ఉద్యమానికి అడ్డుపడ్డ రాజకీయ వేత్తలను పేరు పేరునా నిలదీసాడు. కాళోజీ నాటి ప్రధానమంత్రి ఇందిరా గాంధీని ఉద్దేశిస్తూ తేటతేల్లమయ్యే వ్యక్తికరణలో తెలంగాణ వేరు పడాలన్నారు.

"ఒప్పందాలను నమ్మి/ఒప్పుకుంది చాలమ్మ
ఎవరి ప్రాంతము వారిని/ఏలనియ్యి ఇందిరమ్మ
వేరు వేరుగ ఉంటే / పోరు ఉండబోదమ్మా
మరో రాజ్యమొకటి/భారత మాతకు బరువానమ్మ
తెగేదాక బిగియిస్తే/తెగును తాడు గదమ్మ"

అన్న మాటల్లో తెలంగాణ ఆక్షాంక్ష తెలంగాణ రాష్ట్రం తప్పక ఏర్పడుతుందనే విశ్వాసం కాళోజీలో కనిపిస్తాయి. తెలంగాణ ఉద్యమంలో జరుగుతున్న ప్రతి మార్పును, ప్రతి పరిణామాన్ని కాళోజీ అంచనా వేయగలిగాడు. తెలంగాణ ఉద్యమం తొలితరం నుంచి మలితరం ఉద్యమం దాకా ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాకారం చేసుకోవాలన్న ప్రగాఢమైన కాంక్షను కాళోజీ తెలంగాణ ఉద్యమం కవిత్వంలో చూడొచ్చు.

పాతివ్రత్యం లాంటిదే పార్టీవ్రత్యం. పతి పట్ల సతి ధర్మం పాతివ్రత్యమైతే పార్టీ పట్ల రాజకీయ నాయకుల ధర్మం పార్టీవ్రత్యం. భర్త ఎటువంటి వాడైనా స్త్రీ అతనియందే గౌరవముంచి పతివ్రతగా ఉండాలనటంలో ఎంత మూర్ఖత్వం ఉందో పార్టీ ఏటువంటిదైనా రాజకీయ నాయకులు దానియందే గౌరవముంచి ప్రవర్తించాలనటంలో అంత మూర్ఖత్వమే ఉందని కాళోజీ ఈ కవిత ద్వారా ధ్వనింపజేశారు. ఆత్మ విమర్శనా శక్తిని అవతలకు నెట్టి పార్టీని పట్టుకొని వ్రేలాడటమే నేటి పార్టీవ్రత్యుల వ్యవహారంగా ఉండాటాన్ని,

"పార్టీ దేవుడు దైవము
పార్టీయే సర్వస్వము
పార్టీకిష్టము గాని
వ్రతము పూజ పనికిరాదు" అనటంలో ఆ విషయాన్ని స్పష్టం చేశారు.

పార్టీవ్రతులై అధికారంలో ఉన్న రాజకీయ నాయకుల రాజకీయలే, చెల్లుబాటవుతున్నాయి కానీ ఏ పార్టీలో లేనివాళ్ళు మేదావులైనా, వ్యక్తిత్వమున్నవారైనా, కర్తృత్వ మున్న వారైనా, వక్తృత్వమున్నవారైనా వారికి ఆదరణ లభించడం లేదని ప్రస్తుత సమాజం లోని మేధావి వర్గం రాజకీయాలలో నిరాదరణకు గురికావటాన్ని చూచి ఆవేదన వ్యక్తం చేసారు కాళోజీ.

14-10-1974 దక్కన్ క్రానికల్ మొదటిపేజీలో ప్రకటింపడ్డ 'నూరుటన్నుల అక్రమా రవాణ ఉక్కు పట్టివేత' అన్న వార్తను చదివి 'ఇది ఈ దేశపు కథ' అనే కవితను వ్రాసారు కాళోజీ.

రైల్వేశాఖకు చెందిన ఒక పెద్దమనిషి మంత్రుల, ప్రభుత్వాధికారుల సహాయంతో ఉక్కును దొంగ రవాణ చేయటం ప్రారంభించారు. అనుకోకుండా అతడు 13-10-1947 నాడు నూరు టన్నుల ఉక్కును దొంగ రవాణ చేస్తూ పోలీసులకు పట్టుబడ్డాడు. దేశ సంపద దేశ ద్రోహులైన ప్రభుత్వాదికారుల సహాయంతొ కొంత మంది ఘరానా వ్యక్తులు నల్లబజారులో విదేశాలకు విక్రయించడం క్షమించరాని నేరం. వ్యవస్థలోని ఈ రాజకీయ నాయకుల'కు' బేరాలను చూచి కాళోజీ హృదయం గాయపడింది. ఆ గాయంలోనుండే ఈ కవిత ఆవిర్భవించింది, ఈ దొంగ వ్యాపారాలకు ప్రభుత్వాల మద్దతు, అదికార కాంగ్రెస్ పార్టీ అండదండ ఉండటం గురించి చెబుతూ ఎన్నికలలో ఓట్లకోసం కోట్ల ధనం ఇచ్చే వర్గాలకు, వాళ్ల చీకటి బజారు వ్యాపారాలకు అన్ని హంగులు గూర్చే ప్రభుత్వాల స్వరుప స్వభావాలను బట్టబయలు చేస్తూ 'ప్రభుత్వాల పోషణలో, జరుగు చూన్న శోషణ కథను ఈ కవితలో ఆవిష్కరించారు.

ప్రతిసారి గెలిచిన వారి పార్టీలో చేరి ఊసరవెల్లుల్లా రంగులు మార్చే రాజకీయ నాయకులను చూచి వ్రాసిన కవిత 'రాజీలొచనుడు'.

రాజకీయ నాయకులు స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం లేక పదవుల మీది ఆశతో గెలిచిన పార్టీలో చేరి వ్యక్తిత్వాన్ని అమ్ముకోని రాజీ పడుతుంటారు.

"నేనెప్పుడు గెలిచినోని బాపతు
ఓడినోనితో జలసూతకాలు రద్ధు
రాజీలోచనుణ్ణి నేను" అన్నారు.

కట్టుబాట్లు, ప్రజాస్వామ్య రాజకీయలు అన్ని కుటిలమాతులకనుగుణంగా ఏర్పడుతున్న నగ్నసత్యాన్ని -

"కుటిల మతులు దేబె, మొగాలు
జగతిలో రెండే రెండు రకాలు.
చతుల వర్గ విలాసం కొరకు
దేబెల సర్వస్వం ముడి సరకు"
.....
శాస్త్రకార్లు శాసన కర్తలు
జనులకు తాళి కట్టని భర్తలు
.....
చతురునిదే అన్నిటపైచేయి
అతడన్న పగలు కుడా రేయి" అంటూ స్పష్టం చేశారు కాళోజీ.

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఏర్పడితే భాతరదేశ సమైక్యత దెబ్బతింటుందని వనస పాలకులు ప్రచారం చేశారు.ధేశం నుండి విడిపోకుండా ఎన్ని రాష్ట్రాలు ఏర్పడితే ఏమయిందని కాళోజీ భావన. సమైక్యంగా ఉండాటానికి రాష్ట్ర ఏర్పాటు అడ్డంకి కాదని కాలోజీ వాదించారు. పాలనలో ప్రత్యేకమే తప్ప ప్రజల జీవనంలో , సంభం దాల్లో అరమరికలు ఉండనవసరం లేదని చెప్పారు. " సమైక్యతకు భంగం వాటిల్లకుండా బతుకు సౌకర్యం చేసుకోవచ్చని ఉపదేశించారు.

"హిందీ భాషియులంత ఒక రాజ్యంలో లేరు.
భారతీయులే వారు

తెలుగు భాష మాట్లాడే వారంతా
రెండు మూడురాజ్యాలుగా విడిపోతే
భారతదేశ సమైక్యత భావం ఇసుమంతైనా కుంటుపడదు"

అదే విధంగా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటైనంత మాత్రాన దేశానికి ఏ ఆపద సంభవించదని వాదించిందు, కిలో గ్రాము బరువు తగ్గదని, రుపాయికి నూరుపైసలే ఉంటాయని హేతుబద్ధంగా ఒప్పించేటందుకు ప్రయత్నించిండు.

"తెలంగాణ వేరైతే దేశానికి ఆపత్తా
తెలంగాణ వేరైతే తెలుగు భాష మరుస్తార"

వేరే రాష్ట్రం ఏర్పడినంత మాత్రాన ఏ అసహజమైన పరిణామాలు ఏర్పడవని స్పష్టంగా చెప్పిండు. ఉద్యమాన్ని తప్పుదోవ పట్టించటానికి వీర తెలంగాణ పోరాటం చేసిన వారసులు, వేరు తెలంగాణ కోరుకోరని కొందరు కవులు పదచమత్కారం చేస్తే కాళోజీ అంతే నైపుణ్యంతో చమత్కరించిండు.

"వీర తెలంగాణ నాది వేరు తెలంగాణ నాది
వేరై కూడ తెలంగాణ వీర తెలంగాణ ముమ్మాటికి"

వీర, వేరు రెండు తెలంగానటుండవని, చారిత్రక సందర్భం నుంచే రెండు దశలు ఉత్పన్నమయినాయని, అన్ని వేళల్లో వీర తెలంగాణగానే ఉంటుందని ప్రకటించిండు. సిద్ధాంతాల తోనో, వాదాల తోనో, నినాదాలతోనో స్వచ్ఛమైన తెలంగాణను మోసం చేస్తే సహించరని కూడా హెచ్చరించిండు.

"తీరం" కోస్తాంధ్ర ప్రతీక. భౌగోళికత ఆధారంగా చేసుకోని కుండబద్దలు కొట్టినట్లు తన అభిమతాన్ని వ్యక్తీకరించిండు.

"తెలంగాణమిది తెలంగాణమిది
తీరానికి దూరాన ఉన్నది
ముంచే యత్నం చేస్తే తీరము
మునుగును తానే తీరము తప్పక"

దూరాన ఉన్న తెలంగాణను కోస్తాంధ్ర సముద్ర తీరము ముంచే ప్రయత్నం చేస్తే తప్పకుండా తీరమే మునిగిపోతుందని చెప్పిండు. దోస్తుగ ఉండే దోస్తే చేస్తే ప్రాణం ఇచ్చే తత్వమున్న తెలంగాణ మోసం చేస్తే తత్వాన్ని భరించలేదని స్పష్టం చేసిండు. ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రతిపాదన తెచ్చినపుడు అనుమానాల్తోనైనా ఆలింగానం చేసుకున్నాది తెలంగాణ, సోదర సంబంధం కలిపినప్పుడు మృదయోద్వేగంతో ఉప్పొంగింది కాళోజీ హృదయం. కానీ సెంటిమెంట్లను, భావోద్వేగాలను అడ్డం పెట్టుకోని అధికారం చేసిన దోపిడి చేసిన మోసం చేసిన సహించదని, తిరుగుబాటు చేస్తుందని కాళోజీ తెలంగాణ రాజకీయ తత్వాన్ని అవిష్కరించిండు.

కాళోజీ కల నిజమైంది. తెలంగాణ సాకారమైంది. ఇక నవ తెలంగాణను నిర్మించుకోవడమనే కర్తవ్యం మనముందుంది. 'రాజకీయాలు' పదానికి ప్రత్యామ్నాయంగా కాళోజీ సృష్టించిన పదం 'ప్రజాకీయాలు' ఆ శీర్షికతో కాళోజీ రచించిన కవితతో నా వ్యాసాన్ని ముగిస్తాను.

"రాజనీతి
నేతలకు అలవడింది దండిగ
అదే రాజరికాల నాటిది
పంచతంత్రం బాపతుది
రాజనీతికి బదులు నేతకు
ఉండవలసింది ప్రజాభీతి"

ఉపయుక్త గ్రంధాలు :

1. పాలపిట్ట - సెప్టెంబర్, 2013
2. 'ప్రజాకవి కాళోజీ' సాహిత్య సమాలోచన, తెలుగు శాఖ - ఆంధ్ర విద్యాలయ కళాశాల. గగన మహల్, హైదరాబాద్.
3. కాళోజీ కవిత్వం - వ్యక్తిత్వం - తూర్పు మల్లారెడ్డి, ఎం. ఫిల్. థీసిస్, తెలుగు శాఖ - కాకతీయ యూనివర్సిటి, వరంగల్, 1986

★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలంగాణ కథా ప్రక్రియలో కులవృత్తుల జీవన చిత్రణ

– గడ్డిమీద మల్లేశం, పరిశోధక విద్యార్థిని, హైదరాబాద్ విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

సమకాలీన సమాజాన్ని ఆవిష్కరిస్తూ కులవృత్తి వర్గాల సమస్యలకు మూలాల్ని అన్వేషిస్తూ, సామాజిక వాస్తవికతకు దర్పణం పడుతూ పరిష్కారాల్ని సూచిస్తూ సాగింది ఇక్కడి తెలంగాణ కథా ప్రస్థానం. స్థిరీకృత, ఆధిపత్య భావజాలాన్ని ప్రశ్నించడంతో కథా రచయితలు తెలంగాణలో ఒకడుగు ముందు వేసినారు. తెలంగాణ ప్రాంతం సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ రంగాల్లో సంక్షోభానికి గురవడం ఈ ప్రాంత కథా రచయితలకు బలమైన వాహికగా, కథా వస్తువుగా నిలచింది. ప్రధానంగా పరాయీకరణ, వలసలు, గ్రామాలు విధ్వంసమవడం, మనిషి వ్యాపారవస్తువుగా మారడం, సంస్కృతి విచ్ఛిన్నతకు పరాయి వారి భాషా, సంస్కృతుల ఆధిపత్య ధోరణులు, జీవనవిధానంలోని అంతరాలు, సామాన్యునికి చేరని స్వాతంత్ర్య ఫలాలు కథా రచయితల్ని తీవ్రంగా ఆలోచింప జేశాయి. తెలంగాణ కథా సాహిత్యంలో కులవృత్తుల జీవనచిత్రణలో పద్మశాలీల, గౌడ, బెస్త కులాల జీవన చిత్రణతో పాటు వారి సమస్యలను వివరించడమే ఈ వ్యాస ఉద్దేశ్యం.

ఏ ప్రాంత సాహిత్యానికైనా, ఆ ప్రాంత సమకాలీన సమాజమే వస్తువును సృష్టిస్తుంది. అలాగే తెలంగాణ కథా సాహిత్యానికి ఇక్కడి వివిధ కాలాల్లో, వివిధ రకాలుగా ఏర్పడ్డ అనేక సమస్యలు, సంఘర్షణలు, అసమానతలు, ఆధిపత్యాలు, వివక్షలు కథా వస్తువులైనాయి. ప్రధానంగా ఇక్కడి కథావస్తువులన్నీ ఆయా రచయితల అనుభవాల్లోంచి వచ్చిన సజీవ దర్పనాలు. తెలంగాణా అనేక ఉద్యమాలకు పురిటిగడ్డగా పేరు పొందింది. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం. కార్మికోద్యమాలు, గిరిజన పోరాటాలు, భూమికోసం జరిగిన తిరుగుబాట్లు, దొరల దౌర్జన్యాలకు గురైన పేద ప్రజల నిస్సహాయతలు ఇక్కడి కథలకు ప్రధానవస్తువులైనాయి.

తెలంగాణ రచయితలలో ఎక్కువ మంది కథలు గ్రామ నేపథ్యంలో వచ్చినవే. నశిస్తున్న వెనుకబడిన కులవృత్తులను, ప్రత్యామ్నాయం లేని బతుకులను, తప్పని వలస కష్టాలను ఇతివృత్తాలుగా చేసుకొని ఎన్నో కథలు రాశారు. తెలంగాణాలో గ్రామాలు సంఘర్షణలకు నిలయాలు, సర్వసంపదల ఉత్పత్తులకు సృష్టికర్తలు గ్రామ ప్రజలే. ఇక్కడి గ్రామలే పోరాట కేంద్రాలుగా ఎన్నో ఉద్యమాలను తనలో సంలీనం చేసుకున్నాయి. భూమి పంపకాలకు స్థాపరాలైనాయి. పోలీసుల రాకతో అల్లకల్లోలం అయినాయి. పట్టణాలు కూడా ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నాయి. హైదరాబాదు లాంటి నగరాలకు వలసపోయి తమకు తెలిసిన, తామనుభవించిన పట్టణ జీవిత సంఘర్షణను గురించి వ్రాసిన కథలు కూడా తెలంగాణ కథల్లో దర్శనమిస్తాయి.

ఎదురుచూపు - కాలువ మల్లయ్య :

కాలువ మల్లయ్య పద్మశాలీల సమస్యలను వివరించిన మరోకథ 'ఎదురుచూపు'. పద్మశాలీల, చేనేత కార్మికుల దీనమైన జీవితం, వలసలు పోవాల్సిన అనివార్యత భీవండికిగాని, గల్ఫ్ దేశాలకు గాని పోయిన క్రమం, పడిన బాధలు, అనుభవించిన వేదన, భీవండిలో జరిగిన మతకలహాల్లో మృత్యువాత పడ్డ యువకులు మొదలైన అనేక చారిత్రక అంశాలు ఈ కథల్లో కనబడతాయి.

తెగిన బంధాలు- పెద్దింటి అశోక్‌కుమార్ :

'తెగిన బంధాలు' ''కులవృత్తులు ఈనాడు కాదు ఏనాడో పోయినయి కనీసం పెండ్లితో ముడిపడ్డ ఒకటి రెండు పనులైనా పట్టణాల్లో ఎప్పుడో పోయినాయి అవి ఇపుడు పల్లెలో కూడ''. అన్న వాక్యాలు గ్రామాలలో వస్తున్న

మార్పును సూచిస్తున్నాయి. యాంత్రికత పెరిగిపోవడం, అదీ చౌకగా పని ముగిసిపోవడంతో మానవ సంబంధాలు ఆర్థిక సంబంధాలుగా మారిపోయాయి. మానవీయ సంబంధాలకు పెట్టనికోటగా ఉండే పల్లేటూర్లలోకి కూడ ఈ ఆర్థిక సంబంధాలు చొరబడి, మానవ సంబంధాలను దెబ్బతీశాయి. దీనితో చేనేత కులవృత్తులకు ఆదరణే లేకుండా పోయింది.

కొత్తపాట - అనిశెట్టి రజిత :

'కొత్తపాట' కథలో అనిశెట్టిరజిత పద్మశాలి కులంలో చైతన్యవంతమైన ఒక మహిళ కష్టపడి చదువుకొని సామాజిక న్యాయం కోసం ప్రజల జీవితాలలో వెలుగు కోసం నిత్య చైతన్యంతో అనేక ప్రాంతాలు పర్యటిస్తుంది. ప్రజలను అధ్యయనం చేస్తుంది. వారికి అనేక విధాలుగా సహకరిస్తుంది... ప్రజల జీవితాలు బాగుపడడానికి ఏదైనా చేయాలని నిరంతర తపనను రచయిత్రి అక్షరీకరించారు. రచయిత్రి అనిశెట్టి రజిత స్వయంగా జీవితాన్ని ఇలా ప్రజలకు అంకితం చేస్తూ జీవిస్తున్న కార్యశీలి. తెలుగు సాహిత్యంలో ఇలా సాహిత్యంతో పాటు మరో మాటలో చెప్పాలంటే సాహిత్యం కన్నా మిన్నగా సమాజం కోసం కృషి చేసే రచయితలు సాహిత్యాన్ని సామాజిక కర్తవ్యంలో భాగంగా భావిస్తూ రచనలు చేస్తుంటారు. అందువల్ల ఇలాంటి వారి రచనలు కేవలం సాహిత్యంగా పరిగణించలేం. అవి సామాజిక చరిత్ర పరిణామాల చరిత్రలో అంతర్భాగం.

అనిశెట్టి రజిత 'కొత్తపాట' కథ ద్వారా పద్మశాలి కులంలో చైతన్యవంతమైన ఒక మహిళ కష్టపడి చదువుకొని సామాజిక న్యాయం కోసం ప్రజల జీవితాలలో వెలుగు నింపడానికి చేసిన ప్రయత్నం ఇందులో కనిపిస్తుంది. ఈ కథా నాయకురాలు చదువుకుని జీవితాన్ని గెలిచిన తీరు కనిపిస్తుంది.

పొద్దుపొడుపు -వెల్దండి శ్రీధర్ :

తెలంగాణ నేపథ్యంలో చేనేత కార్మికుల దుఃఖిని చిత్రిస్తూ పేదరికం వల్ల ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్న వైనం 'పొద్దు పొడుపు' (2009) కథలో వెల్దండి శ్రీధర్ చిత్రించారు. బాల్రాజు చేనేత కార్మికుడు. తొమ్మిదో తరగతిలో చదువాపి భీవండి వెళ్ళి మరుమగ్గాలపై పని చేస్తాడు. ఈ లోగా భీవండిలో అల్లర్లు జరుగగా తిరిగి ఊరు చేరుతాడు. సిరిసిల్లలో సాంచెలు పడటంతో కుటుంబంతో వెళ్ళి స్థిరపడతాడు. భార్య బీడీలు చుట్టినా, తాను సాంచెలు నడిపినా పస్తుల బతుకే గడుపాల్సి వస్తుంది. కూళ్ళరేట్లు తగ్గడం, కరెంట్ పోవడం వల్ల కూలీ గిట్టుబాటులేక ఇబ్బందులు పడుతాడు. సేటు పగారా ఇవ్వకపోవడంతో మార్కెటంతా తిరిగి ఇంట్లోకి నూకలు కొనడానికి చిల్లిగవ్వలేక, అప్పుపుట్టక వట్టి చేతులతో రావడానికి ముఖం చెల్లక వాగొడ్డుకు వెళ్ళి గొడును బతిమాలి ఒక సీసా కల్లుతాగి వచ్చి గండంచెలో పడుకుంటాడు. 'అయ్యవ్వకు, పెండ్లాం బిడ్డలకు బుక్కెడు కూడు కూడా పెట్టక చాతగానోన్ని అయిపోయిన. నాకంటే బిచ్చగాళ్ళు నయం. అడుక్కుతిన్నా యాళ్ళకైన తింటారు..' అని చింతిస్తాడు. భార్య తన అసమర్థతను గురించి తిడుతుంటే మంచంలోంచి లేచి బయటపడి నాంపెల్లి గుట్ట వరకు నడుస్తాడు. తన చావుకు ఎవరూ కారణం కాదని కాగితంపై రాసి ఒక చెట్టుకు తాడుకట్టి ఉరి పెట్టుకోబోతున్నంతలో తెలంగాణ తల్లి సాక్షాత్కరించి కర్తవ్యం ఉపదేశించినట్లు తోచి నిర్ణయాన్ని మార్చుకొని తెలంగాణ ఉద్యమంలో చావో రేవో తేల్చుకోవాలన్న ఆలోచనలో పడుతాడు.

బతుకుపయనం - బి.యస్.రాములు :

ప్రపంచీకరణ ప్రభావాలతో పాత వృత్తులు, కొత్త వృత్తులు రెండూ కోల్పోతున్న తీరును 'ప్రశాంతం' కథ తెలుపుతుంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రపంచీకరణలో సాఫ్ట్ వేర్ రంగంలో పెరిగిన ఉపాధి అవకాశాలను పేదలు కూడా అందిపుచ్చుకొని ఎదిగిన తీరు 'బతుకుపయనం' కథ తెలుపుతుంది. అందర్ని గొట్టి ఈ పరిశ్రమలు ఎవర్ని బతికిస్తున్నాయి మామా? బక్కోడు, కుంటోడు కార్ల పోయేటోనితోని పోటి పడతారా?... పని చేసే రెండు

చేతులకు పని కల్పించని ప్రణాళిక లేందుకు? ప్రభుత్వా లేందుకు?"అని కులవృత్తులపైన, గ్రామీణ వ్యవస్థపైన ఆధారపడిన నేటి రాజకీయ వ్యవస్థను ఈసడించుకునే పరిస్థితి దాపురించింది. ఇలా మారిపోతున్న సామాజిక నేపథ్యంలో దాదాపు అన్ని కులాల, వర్గాల ప్రజలు వెతలకు గురైనారు. దాదాపు అన్ని కులాల వృత్తులు దెబ్బతిన్నాయి. ఇలా ఆయా కులవృత్తులు విధ్వంసమై, వారి బతుకుల్లో ఎలాంటి కష్టాలు వచ్చాయో అనే విషయాన్ని అనేక మంది కథాకారులు తమ కథలలో ప్రతిఫలించారు.

ప్రేమధార :

చేనేత కార్మికుల ఆత్మహత్యలు, వాటి వెనుక గల సామాజిక పరిణామాలు, ఆడపిల్లలకు పెళ్ళి చేయలేని తల్లిదండ్రుల దురవస్థ, ఆడపిల్లలు లేచిపోవడాలు తదితరాలను 'ప్రేమధార' కథలు రికార్డు చేశాయి.

చేనేత పద్మశాలి సామాజిక వర్గాలు పాత కుల వృత్తులు, కొత్త వృత్తులు కూడా కోల్పోయి ఎలా జీవితాలు శిథిలమౌతున్నాయో చిత్రించాను. అదిలాబాద్ జిల్లాలోని సర్ సిల్క్ బట్టల మిల్లును బిర్లా మూసివేశాడు. దానివల్ల తొమ్మిదివేల మంది కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోయారు. పిల్లల పెళ్ళిల్లు చేయలేక పోయారు. వారి జీవితాలు ఎలా కొడిగట్టి పోయాయో 'ప్రేమధార' కథలో చిత్రించాను. పద్మశాలీల గురించి మీరు రాయకపోతే ఎవరు రాస్తారు అని అడిగినందుకు ఆ సామాజిక వర్గంలో పుట్టి పెరిగినవాడిగా కొన్ని రాయడం అవసరమేనని ప్రపంచ పరిణామాలను అన్ని సామాజిక వర్గాల్లో, దేశవ్యాప్తంగా వస్తున్న మార్పులను, కుటుంబాలను వాటి పరిణామాలను చిత్రిస్తూ వాటికి పద్మశాలీలు అని పేరు పెట్టాను. అంతే. ఎవరి జీవితమైనా ఇందుకు భిన్నంగా ఏమీ లేదు. ఈ కథల సంపుటిలో ఆధునిక అభివృద్ధి, సైన్స్, టెక్నాలజీ జీవితంలో ప్రవేశించిన మేరకు వస్తున్న మార్పులు... సామాజిక పరిణామాలు... మానవ సంబంధాల తీరుతెన్నులు... సంస్కృతిలో, ఆలోచనల్లో జీవన విధానాల్లో చోటు చేసుకుంటున్న మార్పులు చిత్రించబడ్డాయి.

వలస - జూకంటి జగన్నాధం :

జూకంటి జగన్నాధం 2004లో ప్రచురించిన కథల సంపుటిలో పద్మశాలి, చేనేత, పవర్‌లూమ్ నేత వృత్తి, జీవితాలను చిత్రించారు. 'వలస కథలో కరీంనగర్, సిరిసిల్ల ప్రాంతం నుండి కులవృత్తి కోల్పోయి. బొంబాయి, భీవండి వెళుతున్న పద్మశాలి యువకుల దయనీయ గాథను చిత్రించారు. 1964లోనే డా॥సి.నారాయణరెడ్డి పద్మశాలీల వలసల గురించి, బొంబాయి పోయిండు నా కొడుకు ఏడ తిన్నాడో, ఏడ వున్నాడో అని తల్లి హృదయాన్ని కన్నీరు కారేట్టుగా పాట రాశారు. కథలో అరబ్బు దేశాలకు వలస వెళ్ళిన బహుజనుల పేదరికం గురించి కష్ట నష్టాల గురించి, దూరమైన రక్తసంబంధాల గురించి క్యాసెట్లలో మాట్లాడి, క్యాసెట్లను మనిషితో పంపించే తీరును అక్షరీకరించారు.

రాత్రిపగలు - బి.వి.ఎన్.స్వామి :

'రాత్రిపగలు' కథలో విదేశీ వ్యాపారులతో ఈ దేశపు బక్కచిక్కిన చేనేత కార్మికుడు ఒంటరిగా పోరాడ గలుగుతాడా అన్నది ఒక పెద్ద ప్రశ్న. 'ఉన్నోనికి లేనోనికి మధ్య వ్యాపారం ఎటు దారితీస్తుందో తెల్వదా? అవులు అవులు కొట్లాడుకుంటే ల్యాగల కాళ్లు విరిగినట్లు అయింది. మా బతుకు' అని ఈ కథలోని పాత్ర ద్వారా అనిపిస్తాడు రచయిత. అక్కడితో ఆగకుండా, బట్ట కాల బెట్టడానికి ఒక్క గాంధీ కూడా లేకపాయె అంటూ నిట్టూరుస్తాడు. విదేశీ శక్తులు అడ్డగించుటలోనే తమ భవిష్యత్తు ఉంటుందని గాంధీ ప్రస్తావన తెస్తాడు. చేనేత కార్మికుడు వర్తమాన పాలకులు విదేశీ వ్యాపారుల ముందు సాగిలపడడాన్ని, ఎలాంటి ఆరోపణలు లేకుండానే స్వామి మన ముందు పెడతాడు.

నారిగాడి బ్రతుకు - గూడూరి సీతారాం :

'నారిగాడి బ్రతుకు' (1954) లో గౌండ్ల జీవితాలను గురించి రాసాడు. ఇందులో గౌండ్ల నారిగాడి బతుకు

శిథిలత్వం కనిపిస్తుంది. గౌడ కులంలో పురుషులు తాటిచెట్టు ఎక్కి కల్లు తీసుకురావడానికి వెళ్తూ వాళ్ళ స్త్రీలను ఇంటి దగ్గర గాని, తాళ్ళదగ్గరగాని కల్లు అమ్మ డానికి ఉంచుతారు. కల్లుతాగడానికి వచ్చిన వాళ్ళలో కొందరు దుర్మార్గులు లైంగికంగా వేధించడం కనిపిస్తుంది. నారిగాడికి ఇటువంటి అనుభవమే ఎదురవుతుంది. దీంతో స్త్రీలు కల్లు అమ్మవద్దని నిర్ణయించుకుంటాడు. తరువాత కాలంలో తన కొడుకుకు ఈ సూత్రాన్ని చెప్తాడు. కాని కొడుకు ఈ విషయాన్ని పెద్దగ పట్టించుకోడు. భార్యచేత కల్లు అమ్మించకపోతే దినం గడవదని ఆలోచిస్తాడు. ఈ విధంగా కల్లు కార్మికులకు చేదోడుగా వారి ఇల్లాలు ఎంతటి సాహసోపేతమైన పనిచేస్తుందో గమనించవచ్చు.

నారిగాడు వృత్తిరీత్యా గీతకార్మికుడు. కల్లు గీసి తేవడం వాడి దినచర్య. పల్లెల్లో భర్తతో పాటు భార్య, ఇంటల్లిపాదీ వృత్తిలో పాల్గొనడం మామూలే. వృత్తిని కేంద్రంగా చేసుకుని గూడూరి ఈ కథలో విభిన్న స్త్రీ మనస్తత్వాలను, గ్రామీణ జీవితాల్లో కులవృత్తుల స్థానాన్ని చిత్రీకరించారు. నారిగాని బతుకు' కథలో గౌండ్ల నారిగాని బతుకు శిథిలత్వం కనిపిస్తుంది. కల్లు గీసే ఇండ్లల్లో సాధారణంగా పురుషులు తాటి చెట్టు ఎక్కి కల్లు గీసుకొని వస్తే స్త్రీలు కల్లు విక్రయిస్తారు. అయితే 'తాగిన మత్తులో కష్టమర్లు కల్లు వంచిన స్త్రీలను లైంగికంగా వేధించడం కనిపిస్తుంది. ఇదే అనుభవం నారిగానికి ఎదురయింది. దాంతో నారిగాడు గౌండ్ల ఇండ్లలో స్త్రీలు 'కల్లు అమ్మనే వద్దని నిర్ణయించుకొని కొడుకుకు కూడా ఇదే సూత్రం చెబుతాడు. కానీ కొడుకు వినడు. కోడలి చేత కల్లు అమ్మిస్తాడు. కల్లు అమ్మకపోతే దినం గడవది, దరిద్రం దాపురిస్తుందని నారిగాని కొడుకు అనుభవం.

నారిగాడు వృత్తిరీత్యా గీతకార్మికుడు. కల్లుగీసి తేవడం వాడి దినచర్య. పల్లెల్లో భర్తతో పాటు భార్య, ఇంటల్లిపాదీ వృత్తిలో పాల్గొనడం మామూలే. వృత్తిని కేంద్రంగా చేసుకుని గూడూరి ఈ కథలో విభిన్న స్త్రీ మనస్తత్వాలను, గ్రామీణ జీవితాల్లో కులవృత్తుల స్థానాన్ని చిత్రీకరించారు.

కాటమయ్య - నేరెళ్ళ శ్రీనివాస్ :

'కాటమయ్య' (2008) కథలో గౌడ జీవితంలో సాధక బాధకాల్ని చిత్రించారు. కల్లుగీత వృత్తిలో ఎదురయ్యే కష్టాలను ఈ కథ చిత్రించింది. కాటమయ్య గీత కార్మికుడు. యాభై ఏళ్ళపాటు ఈ వృత్తిలో కొనసాగుతాడు. కొడుకుల్ని చదివించి ప్రయోజకుల్ని చేస్తే వాళ్ళు అమెరికాలో ఉంటూ సాఫ్ట్ వేర్ ఇంజనీర్లుగా స్థిరపడతారు. కూతుర్ల పెళ్ళిల్లు జరిపించి తన బాధ్యతల్ని నెరవేర్చుకుంటాడు. ఎనభై ఏళ్ళు పైబడిన వయస్సులో తన కులం వారికి చేయూతనిస్తూ వాళ్ళ సమస్యల్ని పరిష్కరిస్తాడు. దొరలు, భూస్వాములు కక్షతో తమ భూముల్లో ఉన్న తాటి, ఈత వనాన్ని ధ్వంసం చేస్తే, గౌడులను సంఘటిత పరచి వారి పక్షాన పోరాడుతాడు. గౌడ సంగం తరపున స్వంత భూమిలో పెంచిన తాటి, ఈత చెట్లను గీసి కల్లు అమ్మ బోతే దొరలు గుడుంబా, బీరు. విస్కీ జనానికి పంచి కల్లుతాగ వద్దని కట్టడిచేస్తారు. ధనస్వామ్యం వ్యక్తుల మీది కోసం వాళ్ళ కడుపు నింపే వృత్తిమీద చూపిస్తున్నారని గౌడుల్ని ఏకం చేస్తాడు. సారా నిషేధం అమలయ్యే వరకు గౌడల్ని, మహిళలను కూడగట్టి దండోర కొనసాగిస్తాడు.

దొరమల్లావచ్చిండు - కె.వి.నరేందర్ :

'దొరమల్లావచ్చిండు' అనే కథలో కె.వి.నరేందర్ ఊర్లో దొర వల్ల ఒక గౌడ కుటుంబం విచ్ఛిన్నమైన తీరును ఆవిష్కరిస్తాడు. దొర గడీలో తండ్రి జీవితం మగ్గింది. కాని కొడుకు "గడీలో జరిగిన అత్యాచారాలు... గడీలో జరిగిన హత్యలు... గడీలో జరిగిన పంచాయితీలు... అన్నీ చూస్తుంటే నెత్తుటితో తడిసిన తాజ్ మహల్ గా కన్పిస్తుంది..." (ఊరు.పు. 109) అంటూ వాటిని కొడుకు గౌండ్ల రాజేందర్ జీర్ణించుకోలేక పోతాడు. నక్సలైట్లలో కలిసి దొరమీద దాడి చేసిన కొన్ని రోజులకు పోలీసుల చేతుల్లో ప్రాణాలు కోల్పోతాడు. కొన్నాళ్ళకు దొర మళ్ళీ ఊరికి రావడం గౌండ్ల మొగులయ్యను ఆత్మీయంగా పలకరించి పట్నానికి దవాఖాన కోసం తీసుకెళ్తాడు. ఎలక్షన్స్‌లో నేనే నిలబడుతా మీరంత సహకరించా

లనడంతో దొర మోసపూరిత ధోరణి మారని తీరును తిరిగి గొండ్ల మొగులయ్య పసిగడ్డాడు.

అగ్నితుఫాన్ - జాతశ్రీ :

'అగ్ని తుఫాను' బెస్త వృత్తి అంటే చేపలు పట్టడం. దీనికి సంబంధించిన కథ 'అగ్ని తుఫాను సముద్రంలో వేటే జీవితంగా చావు బ్రతుకుల నడుమ జీవితం గడిపే వారి జీవితాన్ని అద్భుతంగా చిత్రీకరించాడు రచయిత. బెస్తవాళ్ళు, చేపలు పట్టేవారు, జాలర్లు, కళాసీలు తదితరులు పేర్లతో వ్యవహరించినా వారిది ఒకే వృత్తి అదే బెస్త వృత్తి. వీరిని రచయిత కళాసీలుగా కథ మొత్తం సంభోదించాడు. ఇయ్యలేవూ ఆట నూసేటోడే కరువయిండు. చిత్రించా యిగ కడుపెవడు సూస్తడు' అని ధ్వంసమైన వృత్తి జీవితాన్ని చిత్రించాడు. హన్మంతు బెస్తవారి యజమాని. ప్రతిరోజు వారిని బెదిరించి శ్రమదోపిడి చేస్తాడు. వారు చేసిన కష్టానికి తగిన డబ్బులివ్వకుండా రేపిస్తా, మాపిస్తా అని బొంకుతాడు. ముందుగాల... సరుకు..... సరుకు..... అని నిరంతరం వారిని పనిచేయించాలనుకుంటాడు. ఇతడిని ఏ బెస్త వ్యక్తి అయిన అడ్వాంసుగా డబ్బులడిగితే ఇచ్చి ఎక్కువ పని చేయించుకొని శ్రమదోపిడి చేస్తాడు. సరుకు దించరేటి అని అరుస్తూ పని చెప్తాడు.

ఇందులో ఊరగల్లుది ప్రధాన పాత్ర ఊరగల్లు నిద్రలేచి పిల్లలను చూస్తూ తల్లి పిల్లలను చల్లంగా చూడు, ఏ కష్టం రాకుండా మంచి భవిష్యత్తు చూపించు అని గంగమ్మ తల్లికి నమస్కరిస్తాడు. ఇదంతా ఎందుకు చేస్తున్నాడంటే తాను చేసే వృత్తి చాలా కష్టమైంది. ఎట్టి పరిస్థితిలో ఈ పనిని పిల్లలకు నేర్పించొద్దు, పిల్లలను దీని జోలికి రానివ్వద్దని నిర్ణయించుకుంటాడు ఊరగల్లు బెస్తవాళ్ళ, చేపలు పట్టేవారు, జాలర్లు, కళాసీలు తదితరులు పేర్లతో వ్యవహరించినా వారిది ఒకే వృత్తి అదే బెస్త వృత్తి. వీరిని రచయిత కళాసీలుగా కథ మొత్తం సంభోదించాడు. నల్లమ్మ భర్త బలహీనతను బట్టి భర్త కళాసిగా కష్టపడుతుంటే ఈమె చేపలను మోస్తుంది. ఏడుస్తూ నవ్వగల మాతృమూర్తి నల్లమ్మ. నల్లమ్మ పాత్ర ద్వారా రచయిత చెప్పదలచుకున్నదేమిటంటే భర్త మాటను జవదాటరని, భర్తను గౌరవిస్తారని కూడా పరోక్షంగా తెలిపాడు. చదువుకునేవారే భర్తలను గౌరవిస్తారని లోకంలో అనుకుంటారు. కానీ జాతశ్రీ కూలీ నాలీ చేసుకొని బ్రతికేవారు కూడా భర్తలను గౌరవిస్తారని చెప్పాడు. తాగుడుకు బానిసై వృత్తిదారులు యజమానుల చేతిలో ఎలా మోసపోతారో జాత శ్రీ చక్కగా చిత్రీకరించాడు. బెస్తవారి జీవితాలు బాగుపడేదెప్పుడు? జీవితాంతం ఇదేనా వారి పరిస్థితి ? ప్రభుత్వాల నుండి సహాయం అందదా ? యజమానుల చేతుల్లో ఎన్ని వేల సార్లు మోసగించబడాలి ? అని పలు ప్రశ్నలను పాఠకుల ముందుంచుతాడు. నీళ్ళల్లో కొనసాగింపుగా ఉంటడం చేత అనారోగ్యం పాలవుతారు. కానీ యజమానులు వారిని క్షమించరు. ఆరోగ్యంగా ఉన్న లేకున్నా పనిలోకి రావాల్సిందేనని పట్టుబడతాడు ఈ కథలో ప్రధానంగా కష్టపడి చేపలు పట్టిన కళాసీలపై యజమాని హన్మంత్ దౌర్జన్యం కనిపిస్తుంది. అదేవిధంగా శ్రమను, ఒంటి నొప్పులను మరచిపోవటానికి తాగుడుకు ఏ విధంగా బానిసవుతారో ఊరగల్లు పాత్ర ద్వారా చెప్పాడు,

ఈ సంఘటన ద్వారా రచయిత ఏం చెప్పదలచుకున్నాడంటే శ్రమను కూడా గుర్తించని ఓనర్లు లెక్కకు మించి సమాజంలో పేరుకుపోయారని నిర్మొహమాటంగా యజమాని హన్మంత్ పాత్రను సృష్టించాడు. నెల పాడవు కథలో. చేపలు కడిగి ఇచ్చే వారి వృత్తి గురించి చిత్రించారు.

ముసలవ్వ మనసు కథలో చేపలమ్ముకుంటూ బతికే వారి జీవితాన్ని చిత్రించడం జరిగింది. అయితే చేపలమ్ము కోవడంలో వాళ్ళను హీనంగా చూడటంలాంటి అనేక విషయాలు ఇందులో కనబడతాయి.

చేపల చెరువు - బోయజంగయ్య :

బోయ జంగయ్య అనే చేపల చెరువు కథలో చేపల కోసం చెరువుపై హక్కు కోసం ఘర్షణ పడాల్సిన స్థితి

గురించి అందులో ప్రభుత్వ అధికారులు చేసిన నిర్వాకం గురించి రాశారు. బోయ జంగయ్య 'చేపల చెరువు' అనే కథలో చేపలపై జీవనం గడిపే సంబంధిత కులం గురించి తెలిపారు. గ్రామాధికారులు చెరువును పెట్టుబడి వ్యాపారులకు అమ్ముకోవడంవల్ల చెరువు మీద ఆధారపడి బ్రతుకును ఈడ్చే వారందరు ఎంతటి ఆవేదనకు గురవుతారో ఈ కథ తెలియజేస్తుంది.

వల - చైతన్య ప్రకాష్ :

చైతన్య ప్రకాశ్ అనేక కథల్లో ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా చిత్రించినవి బి.సి కులవృత్తుల జీవితాలే. చేపలు పట్టే పని 'బెస్త'. చెరువు కేంద్రం. నీళ్లలో పెరిగే చేపలు బెస్తవారి ప్రధాన ఆదాయ వనరు. చెరువు నిండితేనే వీళ్ళ పని సజావుగా సాగుతుంది. కుంటలు, బావుల్లో కూడా చేపలు పెంచు తుంటారు. యేర్లు, వాగులు, నదులు పొంగినప్పుడు ఎదురెక్కిన చేపల్ని పడుతారు. చేపల అమ్మకం ద్వారా వీరు జీవితం సాగిస్తారు. చెరువుల్ని పాడుకొని, అందులో చేప విత్తనం వేసి జాగ్రత్తగా పెంచుతూ కాపాడుకొని పెద్దయిన తర్వాత పట్టుకొని అమ్ముతారు. గాలాలు, వలలు వీళ్ల పరికరాలు. కరువొచ్చినప్పుడు, రాత్రుళ్ళు దొంగలు చేపలు పట్టుకున్నప్పుడు, చేపలు ప్రమాదవశాత్తు మరణించినప్పుడు, వరదలొచ్చినప్పుడు నష్టాలు సంభవిస్తుంటాయి. గ్రామాధికారులతో కాంట్రాక్టర్లతో సమస్యలు ఎదురవుతుంటాయి. ఆంధ్ర ప్రాంతీయుల మత్స్య పరిశ్రమ సముద్రం మీద ఆధార పడి వుంటే తెలంగాణ మత్స్య పరిశ్రమ చెరువుల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. చైతన్య ప్రకాశ్ 'వల' అనే కథ రాసినాడు. చెరువులు పట్టుకునుడు, చాపలు వేసుడు-కావలి కాసుడు చిత్రించాడు. రాత్రి ఆ చెరువులో దొంగతనంగా చేపలు పడుతుంటే బెస్తవారు దొరుక పడుతారు. 'తెల్లందాంక చెరువంతలూటి చేత్తండ్రు' అని శిక్షిస్తారు. ఒక వూరి చెరువు ఇంకొక వూరి బెస్తలు వేలంలో పట్టుకున్నప్పుడు సహజంగానే స్థానిక బెస్తలతో సంఘర్షణ వస్తుంది. వాళ్లు 'చెరువు మీ జాగీరనుకున్నారా' అని ప్రశ్నిస్తారు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. జాతశ్రీ కథా సంపుటాలు, నవ్యవీక్లి అక్టోబరు 27, 2004
2. భారతదేశంలో కులాలు వాటి పుట్టుక, పనితీరు, అభివృద్ధి - అంబేద్కర్ - హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్ - ప్రథమ ముద్రణ 2006.
3. తెలుగు కథలు- కథన రీతులు- సంపాదకులు- సింగమనేని నారాయణ, 2008.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలుగు భాష ఆధునీకరణలో నేడు జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు

- జి. చైతన్య, పరిశోధక విద్యార్థిని

సాహిత్య పత్రికలు గురించి అనుకునే ప్రతిసారి నాకు ఎందుకో ఒక కవిత గుర్తొస్తుంది; ''ఎవరో నాటిన మొక్కలు/ ఇంకా వృక్షాలు కాలేదు/ ఎవరో చూపిన చుక్కలు/ ఇంకా ఇందు బింబాలు కాలేదు/ ఎక్కడ ఉన్నావు గొంగడీ అంటే/ అక్కడే ఉన్నానంటే సరిపోదు...'' అంటూ డా॥ సి.నారాయణరెడ్డిగారు దేని గురించి ఈ కవిత రాసినా... తెలుగునాట సాహితీ పత్రికల ప్రయాణ పదనిసలకి ఇది సరిగ్గా సరిపోతుంది. సుమారు ఒక శతాబ్దం పైబడే చరిత్ర ఉన్న సాహిత్య పత్రికలు చాలానే వచ్చాయి. 1864లో వచ్చిన 'సుజన రంజని' తొలి సారస్వత పత్రికగా చాలా మంది భావిస్తున్నప్పటికి, 1863లో వచ్చిన 'వృత్తాంతిని'లో కూడా మనం సారస్వత విషయాలనే చూస్తాం. అయితే పత్రికల సమాచారం, చరిత్ర, వాటి పరిణామం గురించిన విషయాలు కాకుండా, ఇన్ని పత్రికల ప్రభావాల నుండి, అని మనకిచ్చిన అనుభవాల నుండి భవిష్యత్‌లో సాహిత్య పత్రికల రూపురేఖా విన్యాసాలు ఎలా ఉంటాయి? ఎలా ఉంటే వాటి మనుగడ గతం కంటే భిన్నంగా, గొప్పగా ఉంటుంది? కొద్ది కాలానికో, కొన్నిసంవత్సరాలకో, ఒకటి రెండు నెలలకో ఆగిపోకుండా ఉండాలంటే సాహిత్య పత్రికలు ఎలా ఉండాలి ? తమదైన మార్పును, ప్రభావాన్ని భవిష్యత్ తరాలపై ఎలా చూపెట్టాలి ?

''పత్రికాధిపత్యము వలన స్వతంత్ర జీవనము చేయదగినంత ధనాగమము కలుగునని నాకెప్పుడూ నమ్మకము లేదు'' అని కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు తన స్వీయచరిత్ర ములో రాసుకోవడము మనకు తెలిసిన విషయమే 1899లో నెల్లూరులో 'ఆనందాయిని' అనే పత్రికను ప్రారంభించిన శ్రీ జె.శేషాద్రి శాస్త్రి పత్రిక కొంటారనే నమ్మకం చేత కొందరు విద్యావంతులకి, కొని చదవగలిగిన వారికి రెండు రూపాయల వి.పి.పార్శిల్ పంపిస్తే దానిని కొందరు తిప్పి కొట్టేవారు. వారిని ఉద్దేశించే శేషాద్రిశాస్త్రిగారే 'భాషాభిమాని' పేరుతో పత్రికను కొని ప్రోత్సహించ వలసినదిగా విజ్ఞప్తి చేసేవారు. 1924లో ప్రారంభించబడి, ఇప్పటికీ-ఎప్పటికీ సాహిత్య పత్రికల రంగంలో రారాజు అనిపించు కున్న భారతి పత్రిక 1984లో అంటే వజోత్సవం జరుపుకున్న కొద్దిరోజులకే ఆగిపోవడం, 'ఎంత ప్రయత్నించినా పత్రిక అమ్మ కాలు పెరగడం లేదు' అని రాధాకృష్ణగారు ఆవేదన పడడం చదివినపుడు... అంతకు రెండుమూడు దశాబ్దాలకు ముందే పత్రిక స్వయం పోషక స్థాయిలో లేదని అర్థమౌతుంది.

భారతి తర్వాత చాలా సాహిత్య పత్రికలు తెలుగునాట వచ్చాయి. వస్తున్నాయి. యధా ప్రకారంగానే, చరిత్ర వేసిన దారిలోనే కొద్దికాలానికి అవి మూత పడుతున్నాయి. మళ్ళీ కొత్త కొత్త సాహిత్య పత్రికలు వెలుగు చూడడం లాంటివి జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఇది ఒక నిరంతర ప్రయాణం అయితే, 20వ శతాబ్దంలో పోల్చి చూసుకున్నప్పుడు 21వ శతాబ్దం శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాలతో బాటుగా... మనుష్యుల జీవన విధానాలలోను మార్పులు తీసుకువచ్చింది. ప్రపంచీకరణ, సరళీకృత ఆర్థికవిధానాలవలన ప్రపంచం అంతా సమాచార విప్లవం వెల్లువెత్తింది. కేవలం నిమిషాలలో ఎటువంటి సమాచారాన్నైనా సేకరించగల సాంకేతిక సంపద ఇవాళ మనకు లభ్యమవుతోంది. చేతిలో అలవోకగా ఇమిడిపోయే ఒక చిన్న మౌస్ పట్టుకుని... ప్రపంచాన్ని వీక్షించడంతో బాటు అన్ని రంగాల సమాచార విశ్లేషణ కూడా తెలుసుకోవచ్చు. అప్పుడు మహాభారతాన్ని మహా గణపతి నిర్విరామంగా రాసినట్లు, ఇప్పుడు గణపతి వాహనం ఎలుక (mouse) ప్రపంచాన్ని నడిపిస్తోంది.

సౌకర్యవంతమైన, విలాస జీవితానికి అలవాటుపడిన ప్రజలతో నిండివున్న సమాజం ఇది. సాహిత్య, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు కార్పోరేట్ రంగులు అద్దుకుంటేనే కాని మనలేని పరిస్థితి. అలా అద్దుకున్నా కూడా, ఆ మెరుపు కేవలం కొన్ని గంటలనే యదార్థం మనకు తెలుసు.

ఈ స్థితిలో సాహిత్య పత్రికలు తమ ఉనికిని ఎలా కాపాడుకోవాలి అన్న ఆలోచనకు ప్రాణంపోస్తే కొన్ని వర్గాలు మనకు కనపడుతున్నాయి. యువ భారతివారు తీసుకువచ్చిన గ్రంధం 'మహతి'లో 'తెలుగు సాహిత్య పత్రికలు' అన్న వ్యాసం రాస్తూ శ్రీ పి.యస్.ఆర్ ఆంజనేయశాస్త్రి "సాహిత్య పత్రికలు కానీండి, పత్రికా సాహిత్యం కానీండి ముతక గొంగళిగా తయారైంది; కప్పు కున్నంతసేపే దాని నిలువ; అది కూడా గుచ్చుకుంటోంది అంటూ గొణుక్కుంటూనే" అంటారు ఇది చదివినపుడు సాహిత్య పత్రికల కు తీసుకోవాల్సిన మొదటి జాగ్రత్త ఏమిటో తెలుస్తుంది. సాహిత్య పత్రికలు స్వయం ప్రతిపత్తిని పెంచుకోవడం కూడా పత్రిక మనుగడలో ప్రధాన భూమికను పోషిస్తుంది. అటువంటి స్వయం పోషకత లేకపోవడం లేదా కొంత కాలానికి సరిపోక పోవడం నూటికి తొంభైఐదు శాతం సాహిత్య పత్రికలు ఆగిపోవ డానికి కారణం. రేపటి మనుగడను గురించి మాట్లాడు కునే సందర్భంలో సాహిత్య పత్రికలు ఈ అంశం మీద గట్టి కృషి చేయాలి. కేవలం వ్యాపార ప్రకటనలమీద ఆధారపడడమే సరికాదు. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా దూకుడికి వ్యాపార ప్రకటన సాహిత్య పత్రికలో 'విజిటింగ్ కార్డ్ సైజు దగ్గరికి కూడా రావడంలేదు. అలాగే ముందు చెప్పు కున్నట్టు సభ్యత్వ రుసుమూ ఈ గండాన్ని గట్టెక్కించలేదు.

"ఈ పరిస్థితులలో సాహిత్య పత్రికలు మంచి సాహిత్యాన్ని ప్రచురించే దిశగా అడుగులు వేయాలి. నిజానికి ఇది కొత్త ఆలోచన ఏమీకాదు. వృత్తాంతిని, చింతామణి లాంటి పత్రికల దగ్గర్నించి 'భారతి' కూడా ఒకానొకదశలో మంచి గ్రంధాలను తిరిగి ముద్రించాలనే ఆలోచన చేసింది. అయితే అప్పట్లో, లేని సౌకర్యం ఇప్పుడు మనకు ఉంది. సంవత్సరానికో, రెండు సంవత్సరాలకో గ్రంధాలయాలు పుస్తకాలను కొంటున్నాయి. మంచి రేటును ముట్టచెబుతున్నాయి. వచ్చిన కొంత ఆదాయం పత్రికను నడపడానికి ఉపకరించవచ్చు. అయితే, వీరేశలింగంగారు అన్నట్టు ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా పత్రిక ఖర్చు పత్రికే పెట్టుకునేటట్టు చెయ్యగలమేమో గాని, పత్రిక ఒక మనిషిని కూడా పోషించే స్థాయిలో లేక పోవడం ఇబ్బందికరం. ఇలాంటి స్థితిలో పత్రికలు అన్ని ప్రాంతా లకు వెళ్ళి అక్కడి సాహిత్యాన్ని సేకరించి రచయితలను సంప్రదించి ప్రముఖుల అభిప్రాయాలతో ఒకో సంచిక ఒకో ప్రాంతానికి కేటాయించ గలిగినట్లయితే. కొంతవరకు ఆ లోటు పూడ్చుకోవచ్చు.

గొప్ప పత్రిక అంటే జాతి తన ఆత్మ (తన)తో తాను మాట్లాడు కోవడమే" అన్న ఆర్డర్ మిల్లర్ మాట పత్రికలు అని ఒక స్ఫూర్తి వాక్యం. సాహిత్యం ఎప్పుడూ కూడా కదలికను ఇస్తూ ఉండాలి. గతం నుండి వర్తమానానికి నడవడానికి కావలసిన మార్గాన్ని, భవిష్యత్ లోకి వెళ్ళ డానికి కావలసిన బలాన్ని ఇవ్వగలగాలి. అటువంటి సాహిత్యాన్ని పత్రికలు ప్రచురించగలగాలి. ప్రజల అలవాట్లు, జీవిత విధానాలు, వారి ఆటపాటలు, అభిరుచులు, వారిచరిత్ర, వారిసంస్కృతి సాహిత్యంలో వ్యాఖ్యానించినపుడే పాఠకులు పత్రికల వెంట పరుగులు తీయగలుగుతారు. సీరియస్ సాహిత్యం అంటే కేవలం ఒక సిద్ధాంతానికో, వర్గానికో, ఆలోచనకో సంబంధించింది మాత్రమే కాదు. వీటన్నింటిని మించి జీవితాన్ని వ్యాఖ్యానించే రచనలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తే... పత్రిక భవిష్యత్తు ఇబ్బంది ఉండదు. గడచిన రెండు సంవత్సరాలలో కొన్ని సామాజిక అధ్యయన సంస్థలు చేసిన సర్వే ప్రకారం.. మళ్ళీ పుస్తకాలను చదివే దిశగా సమాజం కదులుతోందని తెలుస్తోంది. మంచి సాహిత్యా నికి ఆదరణ పెరుగుతోంది. జీవిత చరిత్రలకి, స్వీయ చరిత్రలకి, చారిత్రక అంశాలకి పాఠకులాదరణ దక్కు తోంది. వీటిని గ్రహించి, ఈ దిశగా మంచి పుస్తకాలను

ముద్రించడంతో పాటూ.. సజీవ జీవనవ్యాఖ్యానాలని అందివ్వగలిగితే ''పత్రికయే పాఠేయం'' అన్నది యదార్థమవుతుంది. 1966లోనే తెలుగును అధికారభాషగా నిర్ణయించి ప్రకటించినప్పటికీ 40 ఏళ్ల పాటు పాలకులు, అధికారగణమూ "నిమ్మకు నీరెత్తినట్టు" కాలక్షేపం చేశారేగాని తెలుగువారై ఉండీ, తమ మాతృభాషను ఈ రోజు దాకా పట్టుదలతో అమలు జరపలేకపోవడం ఖండనార్హమే కాదు, ''చట్టధిక్కారం నేరమై, అది శిక్షార్హమైనప్పుడు'' ఈ విషయంలో కూడా పాలనా సిబ్బంది, పాలకులూ శిక్షార్హులే అవుతారు ! ఎంతో (వేల సంవత్సరాల) ప్రాచీన చరిత్ర గలిగిన ద్రావిడభాషా కుటుంబంలో అంతర్వాహినిగా తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, మలయాళం ''పూసల్లో దారం''లా కొనసాగుతూ ఉత్తరాది భాషలకన్నా భారతీయ సంస్కృతికి ఎన్నో విశిష్ట కానుకలందించినప్పటికీ, నేటి దక్షిణ భారతంలోని నాలుగు రాష్ట్రాలతోనూ, పొరుగున ఉన్న మహారాష్ట్రతోనూ పోల్చుకున్నప్పుడు పాలనాభాషగా, బోధనాభాషగా తెలుగును గౌరవించి, ఆదరించి, అమలు జరిపించుకోడంలో అధమస్థానంలో ఉన్నది ఒక్క మన తెలుగుభాషేనని సిగ్గుతో తలవంచుకొని అంగీకరించవలసి ఉంది. ఈ పరిస్థితిని ఏ మాత్రం ఆలస్యం కాకుండా వెనువెంటనే సరిదిద్దుకోవలసిన బాధ్యత, నిబద్ధత రాష్ట్ర పాలకులపైన, అధికారగణంపైనా ఉంది.

నన్నయ భారతంలో తెలుగు భాషకు చావుదెబ్బ తగిలింది. తెలుగు పలుకుబడి మృగ్యమైంది'. ఆనాటి నుంచి తెలుగు ఎదుగూ బొదుగూ లేకుండా నిలిచి పోయింది. 'సర్పంబు పడగనీడను కప్పవసించిన విధముగ' సంస్కృతం నీడలో తెలుగు బతుకు సాగించ వలసి వచ్చింది. నన్నయ అనువదించడానికి మొదలు పెట్టిన భారతం సంస్కృత భాషా గ్రంథం. అది ఉత్తర భారతవాసులైన ఆర్యుల నాగరికతను తెలిపే పుస్తకం. ఆర్యుల కట్టుబొట్టులూ, తీరుతెన్నులూ, తిండితిప్పలూ వగైరాలతో కూడిన గ్రంథం అది. అలాంటి విషయాలతో నిండిన గ్రంథాన్ని తెలుగులోకి అనువదించడానికి తెలుగులో మాటలు కొరవడటం సహజమే. అలాంటి పట్టులలో అంటే తెలుగు మాటలు దొరకనిచోట నన్నయ సంస్కృతం మాటలను మక్కికి మక్కి వాడాడు. సమాసాలను సమాసాలుగా గుప్పాడు. ఇంకా ఒక అడుగు ముందుకుపోయాడు. తెలుగు మాటలు లభ్యమయ్యే చోట కూడా సంస్కృతం మాటలు వాడాడు. నన్నయకు తెలుగు మీదకన్నా, సంస్కృతం మీద ఎక్కువ అభిమానం, అభిరుచి, మోజు ఉండటం వల్లే ఇలా జరిగింది.

సంస్కృత భాషలో ఉండే కొన్ని ధ్వనులూ, శబ్దాలూ, రాత గుర్తులూ తెలుగులో నన్నయకు కనిపించలేదు. అలాంటి సందర్భాల్లో సంస్కృతం నుంచి తెలుగులోకి అరువు తెచ్చుకున్న ధ్వనులనూ, మాటలనూ తెలుగులో ఉండే ధ్వని సంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా మార్చడం సహజంగా జరిగే పద్ధతి. ఆ విధంగా మారి వచ్చిన ఇతర భాషలకు సంబంధించిన శబ్దాలను వ్యాకరణాల్లో తద్భవాలు (దాని నుంచి పుట్టినవి) అంటారు. ఇలాంటి శబ్దాలలో రూపం మారుతుంది కాని అర్థం మారదు. లోకంలో ఏ భాషలో అయినా కనిపించే ఇతర భాషా శబ్దాలు తద్భవ రూపంలోనే ఉంటాయి. ఈ పద్ధతికి విరుద్ధంగా నన్నయ తత్సమ (దానికి సమానమైన) రూపాలను తెలుగులోకి దిగుమతి చేశాడు. ఇక్కడ తత్సమ రూపాలంటే సంస్కృత శబ్దాలను ఉన్నవి ఉన్నట్లు మార్పులు చేయకుండా దిగుమతి చేశాడు.

''నన్నయ పై భాషా పరిణామరీతులకు విరుద్ధంగా సంస్కృతాన్ని తెలుగుకు ఊతగా చేశాడు. తెలుగును సంస్కృతానికి ఆధారం చేయలేదు. తెలుగు సంస్కృతంపై ఆధారపడవలసి వచ్చింది. తెలుగు తన ఉనికిని కోల్పోయింది. తెలుగులో సంస్కృత పదాలూ, సమాసాలూ పెచ్చు పెరిగి, చివరకు తెలుగు ఏసంస్కృత వాణికి పుత్రిక' అయిపోయింది. ఉత్తర దక్షిణ దిశలను తెల్పడానికి సంస్కృతం శరణ్యమైంది". సంస్కృత పదాలూ, పదబంధాలతో బాటు సంస్కృత పదనిర్మాణం, సంధి, సమాస

నిర్మాణాలను విస్తృతంగా ఆంధ్రభాషలోకి దింపాడు. ఒక్కొక్క భాషకు ఒక్కొక్క ధ్వని వ్యవస్థ ఉంటుంది. పరాయి భాషల నుంచి మాటలను అరువు తెచ్చుకునే టప్పుడు అవి ఆ మూల భాషా ధ్వని వ్యవస్థలో ఇమిడి పోతాయి. ఆ మూల భాషలోని ధ్వనులకు అనుగుణంగా పరాయి భాషాపదాలు మారిపోతాయి. సాధారణంగా మార్పు ఇలా జరగడం సహజ పద్ధతి. ఈ భాషా సూత్రానికి విరుద్ధంగా నన్నయ సంస్కృత పదాలను మన భాషలోకి మార్పులేకుండా దిగుమతి చేశాడు. ఈ కారణంగా మన భాషలో తత్సమ శబ్దాలకు ప్రయోగం ఎక్కువై,

నన్నయ ప్రాచీన తెలుగును ఆధునీకరించడంమాని, ఆనాటి తెలుగులో ఎక్కువపాళ్లు సంస్కృతం కలిపి కృతక భాషను ప్రవేశపెట్టాడు. శాస్త్ర సాంకేతికరంగాల అభివృద్ధి వల్ల ప్రపంచంలో అనేకానేక మార్పులు సంభవిస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా ప్రసారసాధనాలూ, ఇంటర్నెట్ మొదలైన వాటివల్ల ప్రపంచ ప్రజలు ఒకరికొకరు అత్యంత సన్ని హితమయ్యారు. ఈ ప్రక్రియలో భాగంగానే విశ్వవిపణిలో గ్లోబలైజేషన్ (ప్రపంచీకరణ) అనే కొత్త ఒరవడి వచ్చింది. దాంతో బహుళజాతి సంస్థలు భారతదేశంలో ప్రవేశిం చాయి. ఈ బహుళజాతి సంస్థలు శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో బాటు ఆయా జాతుల సంస్కృతులనూ, భాషలనూ తీసుకువస్తున్నాయి. కంపెనీ మేనేజర్లూ, మార్కెటింగ్ సిబ్బంది వివిధ ప్రాంతాలవారితో మాట్లాడా లంటే ఇబ్బంది ఎదురవుతోంది. అంతర్జాతీయ భాషగా రూపుదిద్దుకుంటున్న ఇంగ్లీషు భాషను అందరూ నేర్చు కోవటమే దీనికి పరిష్కారంగా భావిస్తున్నారు. ఉన్నతస్థాయి ఉపాధి అవకాశాలను పొందగోరే వారిని ఇంగ్లీషు భాషలో ఎంత ప్రావీణ్యం గడించారని పరీక్షిస్తున్నారు. కంపెనీలు తమ మేనేజర్లూ, ఉద్యోగులూ ఇంగ్లీషు భాషా ప్రావీణ్యం కలిగి ఉండాలని ఆశిస్తున్నాయి. ఆ కారణంగా ప్రభుత్వాలు తమ పౌరులను ఆ భాష నేర్చుకోవాలని ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. అంతంతమాత్రం భాషాజ్ఞానం ఉన్న వారిని నిష్ణాతులుగా మలిచేందుకు అటు కంపెనీలూ, ఇటు ప్రభుత్వాలూ ప్రత్యేక శిక్షణ ఇప్పిస్తున్నాయి. జపాన్, చైనా, దక్షిణ కొరియాలాంటి దేశాలు ఈ విషయంగా దృష్టి సారిస్తున్నాయి. వ్యాపార వినిమయంలో కమ్యూనికేషన్ భాషగా ఇంగ్లీషునే వాడుతున్నారు. దేశ భాషలు-ముఖ్యంగా తెలుగు-అంతంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న తరుణంలో ప్రపంచీకరణవల్ల ఆ క్రమం కూడా దెబ్బ తింటోంది. మన రాష్ట్రంలో తెలుగును అధికార భాషగా 1966లోనే గుర్తించినప్పటికీ ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో తొంభైశాతం పని ఆంగ్ల భాషలోనే జరుగుతోంది. దీనికి కారణం ప్రభుత్వ అలసత్వం; దీనికితోడు బహుళజాతి సంస్థలలో తప్పనిసరిగా ఆంగ్ల భాషలో పరిజ్ఞానమున్న వారికే ఉద్యోగాలు లభించటం. ప్రైవేటీకరణవైపు కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మొగ్గు చూపటంతో ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లో ఉద్యోగాలు క్రమంగా తగ్గుతున్నాయి. దేశంలోని ప్రైవేటు రంగాన్నంతటినీ బహుళజాతి సంస్థలు ఆక్రమించుకుంటున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఉద్యోగాలు సంపాదించాలంటే ఇంగ్లీషు భాషా ప్రావీణ్యం తప్పనిసరి. కాబట్టి ఆంగ్ల భాషకు ప్రాముఖ్యం ఏర్పడింది.

భారతీయ భాషలు క్రమంగా క్షీణించుకుపోతున్నాయి. ముఖ్యంగా తెలుగు పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది. ఒక భాష అభివృద్ధి చెందాలంటే దానికి సామాజిక ఉపయోగం ఉండటం తప్పనిసరి. వర్తమాన కాలంలో భాష అభివృద్ధికి విపణిలంకెగా ఉంది. బహుళజాతి సంస్థలు తమ వ్యాపార లావాదేవీలు ఎక్కువగా ఆంగ్ల భాషలోనే కొనసాగిస్తున్నాయి. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ఆర్థిక కారణాలవల్ల బహుళజాతి సంస్థలను ఆదరించి, వాటి కమ్యూనికేషన్ భాషగా ఎదిగిన ఇంగ్లీషు భాషను అభిమానించి స్వీకరిస్తున్నారు. ఆంగ్ల భాష అర్థం అయినా, కాకపోయినా ఆర్థిక భద్రతకోసం, మంచి ఉద్యోగం సంపాదించగల అవకాశం కోసం భారతీయులు తమ పిల్లలపై దానిని రుద్దుతున్నారు. ఈ రకమైన ప్రవృత్తి కేవలం పట్టణాలకూ, నగరాలకూ మాత్రమే పరిమితం కాలేదు. మారుమూల పల్లెలలో కూడా ఇదే ఒరవడి

కొనసాగుతున్నది. అందుకే వీధికో ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు తెరుస్తున్నారు. గ్లోబలైజేషన్ ప్రభావం కేవలం వ్యాపార రంగానికే పరిమితం కాలేదు. ప్రచార ప్రసార రంగాలపైకి కూడా వ్యాపించింది. దీనివల్ల విదేశీ సంస్కృతి విచ్చల విడిగా మనపై దాడి చేస్తున్నది.

మన సంస్కృతిని అపహాస్యం చేస్తున్నది. దీన్ని మనం రోజూ రకరకాల ప్రైవేటు టి.వి. ఛానల్స్ ద్వారా చూస్తూనే ఉన్నాం. ఇకపోతే, గ్లోబలైజేషన్ వల్ల దేశంలో విదేశీ భాష అయిన ఆంగ్లం శరవేగంతో వ్యాపిస్తున్నది. భారతీయులు ఆంగ్ల భాషలో ప్రావీణ్యం సంపాదిస్తేనే తమ అవసరాలు తీరతాయనుకుంటున్నారు. అందుకే ఎన్ని కష్టాలుపడి అయినా సరే ఆంగ్లం నేర్చుకుంటున్నారు. నేడు ప్రపంచం రోజు రోజుకూ సాంకేతిక విజ్ఞానశాస్త్రాల అభివృద్ధితో చిన్నదైపోతున్నది. విమానాలూ, రాకెట్లూ, ఉపగ్రహాలూ, టి.వి., రేడియో మొదలైన ప్రసార సాధనాలూ, పత్రికలూ మొదలైనవి ప్రపంచాన్ని అందరికీ అందుబాటులో ఉండేలా చేస్తున్నాయి. అందుబాటులోకి వచ్చిన ప్రపంచాన్నీ, అవకాశాలనూ సద్వినియోగపరచుకోవటం మనకు చేతకాకపోతే ఎలా ? అందివచ్చిన అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోవటానికీ, సుదూర భవిష్యత్తును దృష్టిలో ఉంచుకుని రాబోయే తరాలలో ప్రాధాన్యం సంతరించుకునే అవకాశం ఉన్న భాషలను గురించి యోచించి ఒక సమగ్రమైన భాషా విధానాన్నీ, బోధనా మాధ్యమాన్ని రూపొందించుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

మన దేశంలో అక్షరాస్యత ఏభైశాతం దాటలేదు. అందులో చాలామందికి కేవలం తమ తమ భాషలలో చిన్న చిన్న పదాలను చదవటం మాత్రమే వచ్చు. ఇలాంటి మనదేశంలో అక్షరాస్యతా వ్యాప్తి మాతృ భాషలను ఆశ్రయించటం వల్లే సాధ్యమవుతుంది. కాబట్టి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు భారతీయ భాషల అభివృద్ధిపట్ల చిత్తశుద్ధితో కృషి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. లేకుంటే మాతృభాషలు కాలగర్భంలో కలిసిపోయే ప్రమాదం ఉంది. భారతదేశం మాతృభాషల మృత్యుశాలగా మారిపోతోంది. మాతృభాష తల్లిపాల వంటిది. అది అశేష ప్రజల భాష. ఎన్ని మాండలిక భేదాలున్నా, ఆయా మాండలికాల నుంచి చక్కటి పదాలనూ, పదబంధాలనూ తనలో ఇముడ్చుకుంటూ సంపద్వంతమయ్యే జీవభాష మాతృభాష. ఆ భాషనే ప్రభుత్వ నిర్వహణలోనూ, న్యాయస్థానాలలోనూ ఉపయోగించటం ద్వారా సామాన్య ప్రజలకు ఆయా వ్యవస్థలు సన్నిహితమవుతాయి. ఈ క్రమాన్ని మరచిపోతే, నిర్లక్ష్యంచేస్తే ఆ మాతృభాష మృతభాషగా మారిపోతుంది. ఒక వ్యక్తి మాతృభాషలోనే మౌలికమైన ఆలోచనలు చేయగలడు. కొత్త కొత్త భావాలకు రూపకల్పన చేయగలడు. అతనిలో సృజనాత్మకత వెల్లివిరిసేది మాతృభాషలోనే. తమిళ ప్రాంతంలో నివసించిన త్యాగయ్య కీర్తనలు తన మాతృభాష అయిన తెలుగులోనే రాశారు. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ వంగభాషలోనే మొదట గీతాంజలి రాశారు. 'జనగణమణ'ను కూడా మొదట రాసింది బెంగాలీ భాషలోనే. వ్యక్తికి విషయ అవగాహన శక్తి మాతృభాషలో ఉన్నంత ఇతర భాషల ద్వారా సమకూరదు. మాతృభాష సులభగ్రాహ్య శక్తికీ, తార్కిక జ్ఞానానికీ, శక్తివంతమైన వ్యక్తీకరణకూ ఏకైక సాధనం. సృజనాత్మకతకూ, భావప్రకటనకూ, కాల్పనిక శక్తికీ మాతృభాష ప్రాణం పోస్తుంది. అందుకే ప్రతి జాతికీ మాతృభాష జీవగర్రలాంటిది. బాల్యం నుంచే పిల్లలు ఇంటిలోనూ, ఆట పాటల్లోనూ, పనిచేసే ప్రదేశాల్లోనూ పిల్లల జీవన పోరాటానికీ, ఆకాంక్షల సాఫల్యానికీ మాతృభాషాభ్యాసం ముఖ్య అవసరం. అంతేకాదు విద్యావంతులు తమ ప్రజల జీవనంతో సాన్నిహిత్యాన్ని సాధించే సాధనంగా మాతృభాషాభ్యాసం చాలా అవసరం. కాబట్టి మాతృభాషాభ్యాసం బలహీనపడితే, ప్రజలలో సృజనశక్తి లోపిస్తుంది.

తెలుగు ప్రజలకు మూడువేల సంవత్సరాల చరిత్ర ఉంది. ఈ సుదీర్ఘ చరిత్రలో తెలుగుభాష అనేక ఒడుదుడుకులకు లోనైంది. సంస్కృతం తెలుగును కబళించటానికి ప్రయత్నించిన ఘట్టం లాంటి అనేక క్లిష్ట

దశలను అతిక్రమించి తెలుగు భాష ప్రజల భాషగా రూపుదిద్దుకుంది. ప్రజల భాషకు చెందిన మౌఖిక జానపద సాహిత్యానికి గ్రాంథికాంధ్ర భాషా పండితవర్గం సాహిత్య గౌరవం ఇవ్వలేదు. మహాకవులైన వేమన, గురజాడ, నండూరీలను అకవులుగా తిరస్కరించింది. ప్రజాస్వామ్య భావాలకూ, వ్యావహారిక భాషకూ ఉన్న అవినాభావ సంబంధాన్ని తెలుగు ప్రజలు గుర్తించారు. ఎంతటి క్లిష్టమైన భావాన్నైనా గొప్ప అభివ్యక్తితో స్పష్టం చేయగల శక్తి తెలుగు భాషకు ఉంది. గొప్ప సాహిత్య భాషగానూ, వైజ్ఞానిక భాషగానూ రాణించగల సామర్థ్యం తెలుగు భాషకుంది. ఇతర భాషలలోని పద సంపదను సులువు గానూ, సామరస్యంగానూ తనలోకి సంలీనం చేసుకునే విశేష శక్తి తెలుగు భాషకుంది.

"సామాన్య ప్రజలూ, కొత్తగా అక్షరాస్యులవుతున్నవారూ సామాజిక కార్యకలాపాల్లోనూ, పరిపాలన రంగంలోనూ పాలుపంచుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అది మాతృభాష ద్వారానే సాధ్యమవుతుంది. అధిక సంఖ్యాకులు సమాజాభివృద్ధిలో భాగస్వాములు కావటానికి మాతృభాషను ఆశ్రయించటం అనివార్యం. సాధారణమైన జ్ఞానాన్ని అధ్యయనం చెయ్యటానికీ, అవగాహన చేసుకోవటానికీ, అలా అవగాహన చేసుకున్న దాన్ని చెప్పటానికీ, వివరించటానికి మాతృభాషనే వాడ వలసి ఉంది. తెలుగువాళ్లు తెలుగులోనే మాట్లాడాలి. తెలుగులోనే గ్రహించాలి. అయితే ఒక భాషలో విశిష్టమైన జ్ఞానం ఉంటే దాన్ని ఆ భాష ద్వారా అధ్యయనం చేయవచ్చు." దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స' - అని పూర్వకవులు పొగడిన బాష ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్ అని నికొలోకోంటి అనే ఇటలీ దేశీయుడు కీర్తించిన భాష - ఈనాడు ఉనికి కోసం కొట్టుమిట్టాడుతుంది. చిత్తశుద్ధి కరువైన అధికారులూ, మాతృ భాషాభిమానంలేని ప్రజాప్రతినిధులూ కారణంగా తెలుగు నిర్లక్ష్యానికి గురవుతోంది. ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో ఇంగ్లీషు రాజ్యమేలుతోంది. తెలుగు మాతృభాషగా ఉన్న అధికారులు సైతం ఇంగ్లీషులోనే వ్యవహారాలు సాగిస్తున్నారు. శాసనసభలో సభ్యులూ, మంత్రులూ ఇంగ్లీషులో మాట్లాడటం శోచనీయం. కొందరు మాత్రమే తెలుగులో మాట్లాడుతున్నారు. మంత్రులు ఇంగ్లీషులో ప్రసంగించటం తెలుగు భాషకు ద్రోహం చేయటం కాదా! తెలుగురాని శాసనసభ్యులున్నారంటే అది వేరే విషయం. తక్కిన వాళ్ళయినా తెలుగులో మాట్లాడటం లేదు. ఆడంబరం కోసం ఆంగ్లంలో మాట్లాడుతూ గొప్పతనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. ప్రతి నాగరిక జాతికి తనదైన మాతృభాష ఉంది. ఆ జాతి ఆ భాషలోనే మాట్లాడుతోంది. భాషకు జాతివల్లా, జాతికి భాషవల్లా గుర్తింపు లభిస్తుంది. అయితే దేశంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు మాట్లాడే భాషలలో రెండోదైన తెలుగుకు పట్టిన గతి హృదయవిదారకం.

వివిధ కారణాలవల్ల ప్రభుత్వ విద్యాసంస్థల్లో బోధన సత్ఫలితాలనివ్వక పోవటంతో సామాన్యులు కూడా ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలవైపు ఎగబడుతున్నారు. ముఖ్యమైన కారణం ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పరీక్షలు నిర్వహించక పోవడం. దశాబ్దానికి పైచిలుకు ఈ రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న ఒక మహానుభావుడి చిలిపి చేష్ట ఇది. ఒకవేళ పరీక్షలు నిర్వహించినా, ఫలితాలకు విలువనివ్వకుండా విద్యార్థులందరినీ ఉత్తర్ణులుగా ప్రకటించాలనటం ప్రభుత్వ నిర్ణయం. ఈ కారణంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ప్రమాణాలు దిగజారిపోయాయి. ఆర్థిక స్థితిలేనివారు సైతం తమ పిల్లలైనా వృద్ధిలోకి వస్తారనే ఆశతో ఏదో విధంగా ఖర్చుకు తట్టుకుని ప్రైవేటు విద్యాసంస్థల్లోనే చదివిస్తున్నారు. అక్కడ తమ పిల్లలు ఇంగ్లిషు అక్షరాలు నేర్చుకుని మమ్మీ, డాడీ, ఆంటీ, అంకుల్లాంటి చిన్న చిన్న మాటలతో మురిపింపచేస్తుంటే తమ బిడ్డలను చూచి, మురిసిపోతూ ఇతరులతో బాగొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఈ హోరులో తెలుగు విషయం అసలు పట్టించు కోవటం లేదు. ఉపాధ్యాయులు కూడా తలిదండ్రుల అభిరుచి మేరకే వ్యవహరిస్తున్నారు. తెలుగును దాదాపుగా వదిలివేస్తున్నారు.

కావాలంటే తెలుగును పెద్దవాళ్ళు ఇంట్లో చెప్పుకోవాలిగాని స్కూల్లో మేమెక్కడ చెప్పగలం అనే మాటలు కూడా వినవస్తున్నాయి. మరికొన్ని ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో డ్రాయింగ్ టీచర్లు, డ్రిల్ మాస్టార్లు, క్రాఫ్ట్ టీచర్లు మొదలైన వాళ్ళను తెలుగు బోధనకు వినియోగిస్తున్నారు. తెలుగు చెప్పే వాళ్ళకూ పట్టదు. చెప్పించుకునే పెద్దవాళ్లకూ అక్కరలేదు. ఇంగ్లీషు ఉంటే చాలు.

విద్యాసంస్థలలో పరిస్థితులు ఇలా ఉంటే శాసన సభలో తెలుగు పరిస్థితి మరీ అధ్వాన్నంగా ఉంది. శాసనసభా తెలుగులోని పదాలూ, వాక్యాలూ, వ్యక్తీకరణలూ అన్నీ కృతకాలే. అనువాదాల్లో తప్పులూ, ఒకే మాటకు వేర్వేరు అనువాదాలూ కనిపిస్తాయి. ఆర్డినెన్స్‌కు అధ్యాదేశము, కార్పొరేషన్‌కు సంస్థలాంటి అనువాదాలు తెలుగు అంటే పారిపోయేటట్లు చేస్తాయి. ఆ 'వసూలు చేస్తున్న సొమ్మును రోడ్లు, వంతెనల మరమ్మతులపై వెచ్చించబడుటలేదను విషయం వాస్తవమేనా ?'' ధవలేశ్వరం అనకట్ట యొక్క క్రెస్ట్ గేట్లను తెరవబడటం లేదా ?'' లాంటి అనువాద వాక్యాలూ, అయినచో, గాన, సదరు లాంటి కాలం చెల్లిన ప్రయోగాలూ శాసనసభ తెలుగుకు అద్దం పడతాయి. ఈ విధంగా శాసనసభలో తెలుగు నుడికారం పడరాని పాట్లు పడుతోంది. భాష ప్రజల నుంచీ, ప్రజల జీవనశైలి నుంచీ పుడుతుందనే విషయాన్ని అసెంబ్లీ తెలుగు పండితులు ఎంత త్వరగా గ్రహిస్తే అంత మంచిది. అందరికీ భాష అందుబాటులో ఉండాలన్న విచక్షణ ఉన్నవాడే భాషా పండితుడు. మాటకు చావు పుట్టుకలుంటాయి. ఎగుడు దిగుళ్లుంటాయి. వన్నె విలాసాలూ ఉంటాయి. అది పువ్వు కంటే మెత్తటిది. అది వజ్రం కంటే గట్టిది. భాషకొక నైజం ఉంది. అది ఒక అభ్యాసం. ఆ అభ్యాసాన్ని క్రమబద్ధం చేయడం కూడా అవసరం. అయితే ఆ క్రమంలో మడులూ దడులూ అనవసరం.

తెలుగు భాషా బోధనలో, వివిధ స్థాయిల పాఠ్యాంశాల రూపకల్పనలో మార్పులు తీసుకురావాలన్న అంశం నిర్వివాదమైంది. వివిధ స్థాయిలలోని మాతృభాషా బోధనలో, శిక్షణ విధానాల్లో కొత్త పద్ధతులను ప్రవేశ పెట్టాలని భావించటం మారుతున్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా అత్యంత అవసరం. బోధనా మాధ్యమం, పరిపాలన భాష, భాషా ప్రణాళికలు వీటి నేపథ్యంలో బోధనాంశాలను వైవిధ్య సంపన్నంగా రూపొందించే ప్రయత్నాలు సాగించ వలసిన అవసరం ఉంది. అంతేకాక వయోజన విద్యా పథకం, విసుతమవుతున్న ప్రచారసాధనాలూ, నేటి సామాజిక ఆర్థిక ప్రయోజనా ఉంచుకొని తెలుగు భాషను అభివృద్ధి పరచవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ మార్గంలో తెలుగు భాషను దిద్దితీర్చాలి. అధ్యాపకులూ, పాత్రికేయులూ, రచయితలూ, ఉపాధ్యాయులూ, భాషా స్పృహ కలిగిన ప్రతి ఒక్కరూ తెలుగు భాషాభివృద్ధికీ, ఆధునికీకరణకూ దోహదం చెయ్యవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

భాషను ఆధునీకరించడమనేది సమాజ అవసరాలను బట్టి ప్రజలూ, రచయితలూ నిర్వహిస్తారు. మన ఆలోచనలూ, అభిప్రాయాలూ ఆధునికమైనపుడు మనం మాట్లాడే భాషకూడా ఆధునీకరణ పొందడం తప్పదు. ఆధునీకరణ పొందుతున్న బాషను వివరించి చెప్పడం, అవసరానికి అనుగుణమైన సూచనలను తెలియ జేయటం, ప్రపంచంలో త్వరితగతిని పురోగమిస్తున్న శాస్త్ర పరిజ్ఞానాన్నీ, సాంకేతిక విజ్ఞానాన్నీ, వార్తా ప్రసారాల రీతులనూ దృష్టిలో పెట్టుకొని స్వదేశ కాలపరిస్థితుల కనుగుణంగా పాత్రికేయులు, రచయితలు, భాషా స్పృహ కలిగినవారెవరైనా తెలుగు భాషాభివృద్ధికీ, ఆధునికీకరణకు దోహదం చెయ్యవచ్చు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

పోతన భాగవతం – సామాజిక వ్యవస్థ

– ఆలకుంట్ల యాదయ్య, తెలుగు సహాయాచార్యులు, గవర్నమెంట్ డిగ్రీ కాలేజ్, జడ్చర్ల.

భారతీయ సంస్కృతిలో ఎన్నో వైవిధ్యాలున్నప్పటికీ దానికున్న గతిశీలత, నవ్యతలే దాని మనుగడకు జీవం పోశాయి. వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, రామాయణం, భారతం, భాగవతం ఇవన్నీ భారతీయ ఉమ్మడి సంస్కృతిగా రూపొంది, జాతీయ సంస్కృతిని సుసంపన్నం చేశాయి. వ్యాసమహర్షి మానవజాతికి అందించిన భారతీయ సంస్కృతిని ఋషికల్పుడైన మహాకవి పోతన భాగవతానికి మార్గదర్శకంగా ఉన్నందునే నేటి వరకు ఆర్షధర్మము ఎక్కువై సజీవమై వర్ధిల్లుచున్నది. పుణ్య కర్మలు చేసిన కథలు ఇందులో ఉన్నాయి. ధర్మాన్ని నీతిని కర్తవ్యాన్ని సమాజానికి ఉపదేశించాయి. నేటికి తెలుగు నాట ఆబాలగోపాలం భాగవత కథలలోని గాథల్ని తెలుసుకొంటూ ఎంతో స్ఫూర్తిని పొందుతున్నారు. జరాసంధుడు, శిశుపాలుడు, నరకాసురుడు, బాణాసురుడు, కంసుడు మొదలైన దుష్ట రాక్షసశక్తులు ఆనాడు విజృంభించాయి. తద్వారా రాజకీయంగా, సామాజికంగా ఒక అవిశ్చితస్థితి, అల్లకల్లోల స్థితి ఏర్పడింది. సమాజ శ్రేయస్సు దృష్ట్యా శ్రీకృష్ణుడు అవతరించి ధర్మసంస్థాపన చేశాడు. సమాజ జీవితంలో సుఖశాంతులు కరువౌతున్న సమయంలో మన సనాతన ధర్మాన్ని, సంస్కృతిని సంప్రదాయాలను, జీవిత పరమార్థాలను ప్రజలకు ప్రచారం చెయ్యటానికే భాగవత రచనను పోతన చేపట్టాడని తెలుస్తుంది. భాగవతంలో ఎన్నో లోకజ్ఞత రీతులు, భారతీయ సంస్కృతి, జీవన సరళి జీవిత పరమార్థాలు అవిచ్ఛిన్నంగా నేటికీ సజీవంగానే ఉన్నాయి. తెలుగువారి పుణ్యఫలమున పోతన వంటి మహాభక్తకవి వ్యాసభాగవతాన్ని అనుసరించి తెలుగులో మహా పుణ్య గ్రంథంగా భాగవతాన్ని మనకు ప్రసాదించాడు.

'మధుమయ ఫణితీనాం మార్గదర్శీ మహర్షిః' అన్న సుకవి సూక్తికి సంస్కృతంలో వాల్మీకిలాగా తెలుగులో పోతన్న ఉజ్జ్వలమైన ఉదాహరణం. 'కవిత్వ'మనే పాలలో 'భక్తి' అనే పంచదార కలిపి భాగవత రసాయనాన్ని పాకంచేసి లోకానికి అందించిన అమృత హస్తం పోతన్న గారిది. ఆయన కావ్యకన్యక తెలుగు వారి గుండెల్లో 'మందార మకరందాలు' చిందించింది. తెలుగు జాతిని 'నిర్మల మందాకినీ వీచికల్లో' ఓలలాడించింది. 'విద్యావతాం భాగవతే పరీక్షా' అని కొమ్ములు తిరిగిన పండితులకు కూడా 'కొరకరాని కొయ్య' అయిన సంస్కృత భాగవతం సహజ పాండిత్యుని హస్తస్పర్శతో 'బాల రసాలం'గా పరిణమించి పల్లవించి పుష్పించి ఫలించి అబాలగోపాలానికి రసానందాన్ని అందించింది.

మహాభక్తుడైన పోతన్నగారు పొంగి పులకించిన హృదయంతో గజేంద్రమోక్షంలో, వామన చరిత్రలో, ప్రహ్లాద వృత్తాంతంలో, రుక్మిణీ కళ్యాణంలో, నరకాసుర వధలో, కృష్ణలీలల్లో, గోపికా గీతాల్లో, కుచేలోపాఖ్యానంలో తన ప్రతిభా పాండిత్యాలను ప్రకటించి మూలాన్ని పెంచి సర్వాంగసుందరంగా సాహిత్య మందిరంగా ఆయా ఘట్టాలను తీర్చిదిద్దాడు.

ధ్రువుడు - భగవదనుగ్రహం: చతుర్థ స్కంధమునందు గల ధ్రువ చరిత్ర జగత్ప్రసిద్ధమైన కథ. బాలుడిగా ఉన్న ధ్రువుడిని సాక్షాత్తు ఆ శ్రీమన్నారాయణుడే అనుగ్రహించి ప్రత్యక్షమవుతాడు. స్వాయంభువ మనువు వంశంలో జన్మించిన ఉత్తాన పాదునకు సునీతి, సురుచి అను ఇద్దరు భార్యలు. సునీతికి ధ్రువుడు, సురుచికి ఉత్తముడు అను పేరు గల కుమారులు జన్మిస్తారు. ఉత్తాన పాదునకు రెండవ భార్యపై గల మక్కువతో ఆమె కుమారుడైన ఉత్తముడిని చేరదీస్తాడు. అది గ్రహించలేని ధ్రువుడు తండ్రి దగ్గరికి చేరగా అది గమనించిన సురుచి ధ్రువుడిని అడ్డగించి 'మీ తండ్రి

అంకమున కూర్చోవలెనన్న నువ్వు నా గర్భంలో జన్మించి ఉండాల్సింది కాని అలా జరుగనందున నీకు ఆ అర్హత లేదు. నీవు భగవదనుగ్రహం సంపాదించి నీ తండ్రి వంచన కూర్చోవడానికి గాని, రాజ సింహాసనాన్ని అధిష్టించ డానికి గాని అర్హత సంపాదించుకొని రావాల్సింది' అని పరుషం మాట్లాడుతుంది. పినతల్లి మాటలకు ధ్రువుడు ఏడుస్తూ తల్లి దగ్గరికెళ్ళి రోదిస్తాడు. సునీతి కూడా చేసేదేమీ లేక భగవదనుగ్రహం తప్ప నీకు వేరే దిక్కు లేదని హితవు పలుకుతుంది. భగవదనుగ్రహం కోసం అరణ్య మార్గాన బయలుదేరిన ధ్రువుడికి నారద మహర్షులు దర్శనం ఇచ్చి 'ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ' అనే ద్వాదశాక్షర మంత్రాన్ని ఉపదేశిస్తారు. (ధ్రువుడు కఠినమైన నియమ నిష్ఠలతో, కఠోర తపస్సును ప్రాణాయామ పూర్వకంగా చేస్తూ భగవదనుగ్రహానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు.

ఇంద్రియాలను జయించి ఒంటి కాలిపై నిలబడి ఏకాగ్రచిత్తముతో నిరాహారియై, భగవంతుని ధ్యానిస్తున్న ధ్రువుడికి శ్రీహరి ప్రత్యక్షమై అనుగ్రహిస్తాడు. 'నియమాలు ఎంత కఠినంగా ఉంటే ఫలితం అంత గొప్పగా ఉంటుంది' అని ధ్రువ చరిత్ర నిరూపిస్తున్నది. ధ్రువుడి ధ్యానానికి మెచ్చి శ్రీహరి ప్రత్యక్షమై అంత వరకు ఎవరికి లభించని ధ్రువలోకమును ధ్రువుడికి సృష్టించి ఇచ్చి, దీని చుట్టునే యముడు, కశ్యపుడు, ఇంద్రాదులు, నక్షత్రముల సహితముగ ప్రదక్షిణము చేయుదురని కల్పాంతము నందు ఇతర లోకములు నశించినను ధ్రువలోకము నశించదని అనుగ్రహించి ధ్రువ పదవిని ప్రసాదిస్తాడు. కొంత కాలము తర్వాత విష్ణుదూతలు వచ్చి ధ్రువుడిని విష్ణు పదము చేరుకోవడానికి శ్రీహరి విమానం పంపి నాడని చెప్పగా మృత్యువు తలపై కాలు పెట్టి విమానం ఎక్కి, తన పూర్వులెవరూ చేరుకోని కైవల్య పదమును చేరుకొంటాడు. భగవదనుగ్రహం చేత పావనమైన ధ్రువుడి చరిత్ర పవిత్రమేకాక శుభకరమైనది.) యశస్సును, కీర్తిని వృద్ధి చేసి ధ్రువ పదమును, దేవత్వమును ప్రసాదిం చును. శ్రీ మన్నారాయణుని భక్తితో, భజనతో, తపస్సుతో కొలిస్తేనే అనుగ్రహించడం కాకుండా మరణమయమున అష్టాక్షర మంత్రాన్ని ఉచ్చరిస్తే కూడా పాపాలు ప్రక్షాళన అయి, భగవదనుగ్రహాన్ని పొందవచ్చునని షష్ఠమ స్కంధంలోని అజామిళుని కథ నిరూపిస్తున్నది.

పుణ్యపురుషా ! నీవు యజ్ఞ పురుషుడనైన నన్ను సంపూర్ణ దక్షిణలతో కూడిన యజ్ఞాలచేత ఆరాధిస్తావు. ఈ లోకంలోని అనంత సౌఖ్యాలను అనుభవిస్తావు. మరణ కాలంలో నన్ను మనస్సులో స్మరిస్తూ, సకల లోకాలకూ వందనీయమై, పునరావృత్తి రహితమై సప్తర్షి మండలానికిపై ఉండే నా స్థానాన్ని పొందుతావు అని భగవంతుడు ధ్రువుడు కోరిన కోర్కెలను ప్రసాదించి, అతడు చూస్తూ ఉండగానే గరుత్మంతుణ్ణి ఆరోహించి ఆనందంగా తన పట్టణమైన వైకుంఠానికి వేంచేశాడు.

'ఏను షణ్మానంబులు భజియించి తత్పాద పద్మచ్ఛాయం బ్రాపించియు భేదదర్శనుండ నైతిఁ నక్కటాఁ యిట్టి భాగ్య హీనుండనైన యేను భవనాశకుం డైన యతనిం బొడఁగనియు నశ్వరంబులైన కామ్యంబు లడిగితి; నిట్టి దౌరాత్మ్యం బెందేనింగలదే? తమ పదంబులకంటె నున్నత పదంబు నొందుదునో యని సహింపంజాలని యీ దేవతలచేత మదీయ మతి గలుషితం బయ్యెం గాక! నాఁడు నారదుం డాడిన మాట తథ్యం బయ్యె! నతని వాక్యంబు లంగీకరింపక యే నసత్తముండనై స్వప్నావస్థలం బొందిన వాఁడు దైవికంబైన మాయం జెంది భిన్నదర్శనుండగు చందంబున నే నద్వితీయుండ నై నను భ్రాతయను శత్రువుచేఁ బ్రాప్తంబైన దుఃఖంబు నొంది జగదాత్మకుండును, సుప్రసాదుండును, భవనాశకుండును నైన యీశ్వరు నారాధించి తత్ప్రసాదంబు వడసియు నాయుర్వి హీనుండైన రోగికిం బ్రయోగించు నౌషదంబుం బోలె నిరర్థకంబులై, నశ్వరంబులైన యీ కామితంబులు గోరితి నని వెండియు.

అప్పుడు ధ్రువుడు ఇలా చింతించాడు. జితేంద్రియులూ, మహాత్ములూ అయిన సనందనుడు మొదలయిన మునీంద్రులు మిక్కిలి భక్తితో పెక్కు జన్మల సమాధి యోగం ద్వారా ఏ మహానుభావుని చరణ కమలాలను దర్శించగలుగుతారో అటువంటి అమేయుడు, అవికారుడు, అజయ్యుడు, అద్యుడు, పరమేశ్వరుడు, అయిన శ్రీహరిని నేను ఆరు నెలలు సేవించి ఆయన పాదపద్మాల నీడలో నిలిచి కూడా భేద దృష్టి కలవాడను అయ్యాను. నేను దురదృష్టవంతుడను. సంసార బంధాలను హరించే హరిని దర్శించి కూడ అనిత్యాలైన కోర్కెలను కోరుకున్నాను. ఇలాంటి దౌర్భాగ్యం ఎక్కడన్నా ఉంటుందా? తమ స్థానాలకంటె ఉన్నతమైన స్థానాన్ని నేను పొందుతానేమో అని ఓర్వలేక దేవతలు నా బుద్ధిని కలతపరచి ఉంటారు. ఆనాడు నారదుడు ఆడిన మాట యథార్థమైనది. అయన మాటలను నేను సరకు గొనలేదు. నేను అధముడను. నిద్రించేవాడు కలలో దైవమాయకు చిక్కి తానొక్కడే అయినా, తనకంటె వేరుగా అనేకులను తనయందు చూస్తాడు. అలాగే నేను ఒక్కడనే అయినప్పటికీ తమ్ముడనే శత్రువును కల్పించుకొని దుఃఖం పొందాను. జగత్ స్వరూపుడూ, దయా మయుడూ, సంసార వినాశకుడూ అయిన హరిని ఆరాధించి, అయన అనుగ్రహం పొంది కూడా ఆయుస్సు చాలని రోగికి ఔషధాలవలె కొరగాని కోర్కెలు కోరు కున్నాను.

పృథు చక్రవర్తి :

లోకాల నన్నిటినీ పరిపాలిస్తూ ప్రజానీకానికి వారివారికి తగిన వృత్తులను ఒడగూర్చి రక్షించడానికి, ధర్మం దెబ్బతినకుండా నిలబెట్టడానికి బ్రహ్మదేవుడు నన్ను నియోగించాడు. ఇటువంటి ధర్మబద్ధమైన ప్రజాపాలనం సమర్థంగా ఆచరించేవానికి కర్మసాక్షి అయిన భగవంతుడు సంతోషించి ఏ లోకాలను అనుగ్రహిస్తాడో అటువంటి అభీష్టదాయకాలైన పుణ్యలోకాలు సదాచారపరుడనైన నాకు లభిస్తాయి.

ప్రజలను ధర్మమార్గాన పరిపాలింపక అర్థకాంక్షతో ప్రజల నుండి పన్నులు గుంజుకొన్న రాజునకు ప్రజల పాపం సంక్రమిస్తుంది. అందుచేత ఆ రాజు తేజోహీనుడై నశిస్తాడు. కాబట్టి ప్రజలు రాజు మేలుకొరకూ తమ మేలుకొరకూ అసూయారహితులై పరమేశ్వరార్పణ బుద్ధితో ధర్మాన్ని ఎల్లప్పుడూ ఆచరించాలి. మీరు ఇలా చేయడమే నన్ను అనుగ్రహించడమని భావిస్తాను. మీరు నాకు తండ్రుల వంటివారు. దేవతలవంటివారు. ఋషుల వంటివారు. అటువంటి మీరు దీనికి సమ్మతించి మీ నాయకుడనైన నాకు పరలోకంలో ఏ ఫలం కలుగుతుందో అటువంటి ఫలానికి తగిన మంచి కార్యాలను ఆచ రించాలి. మీరు అలా చేసినట్లయితే నేను సంతోషిస్తాను.

నారాయణుడు జగత్తునకు ఆధారమైన భగవంతుడు. ఆయనతో సమానులు కానీ, ఆయనకంటే అధికులైన వారు కానీ లేరు. ఆయన మహాధీరుడు, అద్వితీయుడు. కట్టె తగులబడుతున్నప్పుడు దాని పొడుగు, పొట్టి, వంకర మొదలైన గుణాలు కట్టెలోని నిప్పునకు కూడా సంక్ర మిస్తాయి. అలాగే దేహలక్షణాలు దేహమందలి జీవునకూ సంక్రమిస్తాయి. అందుచేత అంతర్యామి దేహధర్మాలను అనుసరించియే వ్యక్తమవుతాడు. దేహం పుట్టుటకు కాలము, సంస్కారము, అదృష్టము కారణాలు. ఇటువంటి దేహంలో అంతర్యామిగా ఉండేవాడు ఆనందమయుడు. అతడే యజ్ఞేశ్వరుడు. యాగఫలం కూడా అతడే అని చెప్పి మహారాజు మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు. ఈ లోకంలోని నా ప్రజలు దృఢనియమంతో యజ్ఞ భోక్తలైన దేవతలకు అధీశ్వరుడు, సర్వగురుడు, సర్వేశ్వరుడు అయిన శ్రీహరిని సర్వదా స్వధార్మనుసారం పూజిస్తున్నారు. ఈ విధంగా వారు ఎంతగానో నన్ను అనుగ్రహిస్తున్నారు. అని విష్ణుభక్తి పరాయణులైన మహానుభావులను కొనియాడి పృథుచక్రవర్తి మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు.

మ. 'వరసంప ద్విభవ ప్రతాప సుమహైశ్వర్యంబులం బొల్చునీ
ధరణీనాథులతేజ మంచిత తపోదాంతి క్షమా విద్యలం

గర మొప్పారు ధరాసుపర్వహరిభక్త శ్రేణులం
దెప్పడున్;
భరలోనం బ్రభవింప కుండునని యద్ధాత్రీ
విభుం డిట్లనున్.'

గొప్ప సిరిసంపదలతోను, మహత్తరమైన ప్రతాపం తోను, అఖండమైన వైభవంతోను ప్రకాశించే రాజుల తేజస్సు తపస్సుతోను, శమదమాదులతోను, క్షమాగుణం తోను విరాజిల్లే బ్రాహ్మణులపైనా, విష్ణుభక్తులపైనా ఏ మాత్రం తన ప్రభావాన్ని చూపించలేదు.

పురంజనుడు :

పురంజనుడు కామాసక్తుడై కామ సాధనములైన కర్మములలో తగుల్కొని బుద్ధి అనే పట్టపుదేవి చేత మోసగింపబడ్డాడు. పురంజనుడు రాణి త్రాగితే తాను త్రాగుతాడు. ఆమె భుజిస్తే తాను భుజిస్తాడు. నడిస్తే నడుస్తాడు. నవ్వితే నవ్వుతాడు. ఏడిస్తే ఏడుస్తాడు. పాడితే పాడుతాడు. వింటే వింటాడు. చూస్తే చూస్తాడు. కూర్చుంటె కూర్చుంటాడు. దుఃఖిస్తే దుఃఖిస్తాడు. నిలబడితే నిలబడతాడు. నిద్రిస్తే నిదురిస్తాడు. ముట్టు కుంటే ముట్టుకుంటాడు. వాసన చూస్తే వాసన చూస్తాడు. పలికితే పలుకుతాడు. పవళిస్తే పవళిస్తాడు. ఆమె సంతోషిస్తే సంతోషిస్తాడు. ఒకనాడు పురంజనుడు బంగారు కవచాన్నీ, అక్షయతూణీరాలను, ధనుస్సును ధరించాడు. ఐదు గుర్రాలు, ఐదు బంధనాలు, రెండు చక్రాలు, రెండు యుగాలు, ఒక అక్షం, రెండు నొగలు, మూడు జెండాలు, ఒక పగ్గం, ఒక సారథి, ఏడు పై కప్పులు, బంగారు నగలు, ఐదు గతిప్రకారాలు, ఒక గూడు, అయిదు ఆయుధములు, ఆశువేగం కలిగిన రథాన్ని ఎక్కి పదకొండు మంది సేనాధిపతులతో కూడి వేగంగా పురం వెడలి బయలుదేరాడు.

పురంజనుడు పంచప్రస్థము అనే అడవికి వెళ్ళాడు. ఆ అడవిలో విడువదగని రాణిని విడిచి పెట్టాడు. వేటాడే కోర్కెతో ధనుర్బాణాలు ధరించి మదించి విహరించాడు. అసురవృత్తిని అవలంభించి పాపాత్ముడై దయమాలి వాడి బాణాలతో అడవిలోని మృగ గణాలను చంపాడు. రాజులకు వేట విధింపబడిన ఆచారమే. అయినా లాలసతతో వేటాడరాదు. సామాన్య నిత్యశ్రాద్ధాది సమయాలలో కాక, ప్రఖ్యాతము లైన శ్రాద్ధ దినాలలో మాత్రమే మేధ్యపశువులను మాత్రమే, వనములందు మాత్రమే, రాజు మాత్రమే, కావలసినన్నిటిని మాత్రమే చంపాలి అని నియమం ఉన్నది. కాబట్టి జ్ఞాని అయిన విద్వాంసుడు నియమాన్ని బట్టి నడచుకుంటాడు. కర్మాచరణవల్ల పుట్టిన జ్ఞానంచేత ఆ కర్మను పొందడు. అలా కాకుండా నియమం మీరి నడిచేవాడు, కర్తృత్వాభిమానాన్ని పొంది కర్మబద్ధుడై ప్రజ్ఞ చెడి సంసారప్రవాహంలో పడి అధోగతిపాలు అవుతాడు. అందుచేత సత్పురుషులు అన్ని విధాలా రాక్షస ప్రవర్తనను మానుకోవాలి.

భాగవత కథలలో కొందరు చిరంజీవులున్నారు వారు ఎన్ని యుగాలైనా మరణించరు. సమయం వచ్చినపుడు అవసరం అనుకున్నప్పుడు వారంతా తిరిగి సమాజ జీవితంలోకి వస్తారు. ప్రజలను రక్షిస్తారు. కాలం ఆగదు మనష్యులు తేజస్సు పొంది దివ్యపురుషులు అవుతారు. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం పరమాత్ముడు. భాగవత కథలను సామాజికంగా పరిశీలిస్తె మానవ వ్యవస్థలో స్థిరంగా నిలిచె విలువలు, ప్రమాణాలు, ప్రవర్తనలు అనె మూడంశాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లు స్పష్టమౌతుంది. వ్యక్తి కర్మాచరణంతోనే జీవిత సాఫల్యత పొందుతాడు. ఆ జీవితసాఫల్యతకు మరొక సాధనం భక్తి అన్న విషయం ప్రతి కథలోను కన్పిస్తుంది. దానం, యోగం, భక్తి సమాజధర్మాలుగా కథల్లో ప్రకటితమౌతాయి. సమాజం జ్ఞానచైతన్యంతో నిరంతరం ఆదర్శవంతమైన జీవితాలు ఈ కథల్లో పాత్రలుగా దర్శనమిస్తాయి. ఈ ఆకాంక్షతో చేసిన ప్రయత్నమే ఈ సిద్ధాంత వ్యాసఫలం. ఈ కథల్లో శివకవియుగంలో ప్రేరితమైన భక్తి, ఛాయలు కన్పిస్తాయి. బాలభక్తులైన ధృవుడు, ప్రహ్లాదుడు జ్ఞానచైతన్యంతో కన్పిస్తారు. భారతంలో వ్యాసుడు కల్లోల కలుషిత సమాజాన్ని దర్శింపచేసినా. పరివర్తనచెంది భాగవత కథల

ద్వారా సమాజాన్ని సంస్కరించిన సంస్కర్త అయ్యాడు అన్న విషయం విశదమౌతుంది. భాగవత సమాజంలో వ్యక్తి పంచేంద్రియాలను ప్రభావితం చేసె భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య, తత్త్వ, ముక్తి మార్గాలు కన్పిస్తాయి. ఇవి వ్యక్తి నుండి సామాజిక వ్యవస్థకు వ్యాప్తమైన ఋజువులు కన్పిస్తాయి. నిజానికి మన సంస్కృతిపై బైట నుండి జరుగుతున్న ఆక్రమణలు అంతర్గతంగా పెచ్చు పెరుగుతున్న అవగాహనారాహిత్యం... ఈ నేపథ్యంలో భాగవత కథలు అందించిన ధర్మసూత్రాలను విస్మరిస్తున్న తరుణంలో నా వ్యాసం సాహితీ, సామాజిక రంగాలలో కొంత మార్పు తీసుకొస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

వ్యక్తిలో స్వార్థం మితిమీరితే సమాజంలో సహజీవన సంస్కృతి దెబ్బతింటుంది. భారతదేశం అనాదిగా వేదభూమి. వేదమంత్రం మొదలుకొని జానపదుల పలుకు వరకు విస్తరించిన సంస్కృతి మనది. ఇంత అనంత పరిధి కనుకనే మన సనాతనధర్మ వృక్షం అచంచలమై విస్తరిల్లింది. ఈ వృక్షంలోని కొమ్మలు భాగవత కథలు. ఈజాతి జీవనాన్ని సంస్కృతిని వేల ఏళ్లుగా నిర్దేశిస్తున్న మహాగ్రంథం భాగవతం. నేటికి మన ధర్మాన్ని రక్షిస్తున్న పెట్టనికోట భాగవతం. భాగవతం పవిత్రతను, భక్తుల ఔన్నత్యాన్ని తిరిగి సమాజానికి అందించాలని భాగవత ఔన్నత్యాన్ని తిరిగి ప్రతిష్ఠించకపోతే మన జాతికి మనుగడ ఉండదని పోతన భాగవత కథలు అనాటి సామాజిక వ్యవస్థ ద్వారా మనకు తెలియజేస్తున్నాయి.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. తెలుగు సాహిత్య సమీక్ష - ఆచార్య జి.నాగయ్య.
2. తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర - ద్వా.నా.శాస్త్రి, సెప్టెంబర్, 2001.
3. భాగవత రహస్యోపన్యాసములు - పులిపాటి వెంకట సుబ్బయ్య.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలుగు కథా సాహిత్యం – మాతమ్మ వ్యవస్థ

– డా॥. యస్. ప్రకంతి, తెలుగు అధ్యాపకులు, సి.ఎస్.ఎస్.ఆర్ & ఎస్.ఆర్.ఆర్.యం
డిగ్రీ & పి.జి కాలేజ్, కమలాపురం, కడప జిల్లా.

భారతీయ సమాజంలో అట్టడుగు వ్యవస్థలో ఉన్న దళిత కుటుంబాలలో వివాహం కాని స్త్రీలను దేవుడికిచ్చి వివాహం చేసి, ఆ తర్వాత ఆ గ్రామ పెద్ద మొదటగా ఆమెను లైంగికంగా ఉపయోగించుకుంటాడు. ఆ తర్వాత ఊరందరి పురుషులకు లైంగిక వస్తువుగా మారుతుంది. ఈ సంప్రదాయాన్ని మాతమ్మగా వ్యవస్థగా పిలుస్తారు. ఈ సంప్రదాయం గ్రామానికి అరిష్టం వచ్చినప్పుడు, ఆ అరిష్టం నుండి గ్రామాన్ని కాపాడడానికి మొక్కుబడిగా వివాహం కాని ఆడపిల్లలను దేవతకు దత్తత ఇవ్వటం అనే సంప్రదాయం నుండి ఈ వ్యవస్థ ప్రారంభమయింది. సాధారణంగా ఒకే కుటుంబంలోని ఆడపిల్లలనే జోగినీలుగా మారుస్తారు. ఆడపిల్లను జోగినీగా మార్చే కార్యాన్ని 'జోగుపట్టం' అంటారు. ఆ స్త్రీని యల్లమ్మ, లేదా పోచమ్మ దేవాలయానికి తీసుకెళ్తారు. బ్రాహ్మణ పూజారి పోతరాజు పూజలు జరిపించి జంతుబలి ఇస్తాడు. ఈ తంతు ముగిసిన తర్వాత 'దీర్ఘసుమంగళి'గా మారుతుంది. దీని తర్వాతే ఆమె ఊరందరి లైంగిక వస్తువుగా మారుతుంది. వాత్సాయనుని "కామసూత్రా" లలో వీరు వివిధ కళలలో నైపుణ్యం కలవారని, 'గిరిక', 'విలాసవతి' అనే పేర్లతో ఈ సంప్రదాయాన్ని కొనసాగించేవారని పేర్కొన్నారు. దేవదాసీ వ్యవస్థ భారతదేశమంతా ఉండేదని 'హుయాన్‌త్సంగ్' పేర్కొన్నాడు.

మాతమ్మను భారతదేశంలో వివిధ రాష్ట్రాలలో వివిధ రకాలుగా పిలుస్తారు. కేరళలో 'మహడి', అస్సాంలో 'నాట్యని', మహారాష్ట్రాలో 'మురళి', తమిళనాడులో 'దేవరణ్ డియర్', కర్ణాటక, రాయలసీమలో 'బసివిని', తెలంగాణాలో 'జోగిని', చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాల్లో 'మాతమ్మ' అని పిలుస్తారు. దేవదాసీల ప్రస్తావన మొట్టమొదట కాళిదాసు రచించిన 'మేఘదూతం' అనే నాటకంలో కనిపిస్తుంది. అలాగే అర్థశాస్త్రం, మత్స్య పురాణం, విష్ణుపురాణాలలో కూడా ఈ దేవదాసీ వ్యవస్థ కనిపిస్తుంది. ఆగమశాస్త్రంలో వీరు నృత్యం, గానంతోటి దేవున్ని ప్రార్థించేవారని తెలుస్తుంది. ఆ తర్వాత రాజుల ఆ స్థానాలలో వీరికి ప్రత్యేకమైన గౌరవమర్యాదలు ఉండేవని తెలుస్తోంది. చదువు, కళల్లో ప్రావీణ్యం సంపాధించి దేవుడి కార్యక్రమాలు చేస్తుండేవారు. ఆ తర్వాత కాలక్రమంగా వీరిని వేలం వేసి కొనేవారు. ఆ వేలంలో దక్కించుకున్న రాజాలకు వారిపై ఉన్న ఇచ్ఛ తీరే వరకు ఉపయోగించుకొని దేవాలయానికి అప్పగించేవారు. అప్పటి నుండి ఆ స్త్రీ ఊరందరి సొత్తుగా మారిపోతుంది. ఆ తర్వాత కాలక్రమేనా వీరి పరిస్థితి అగమ్మగోచరంగా మారిపోయి, చివరికి బిక్షమెత్తుకొని జీవించేవారు. ఈ విధంగా పరిణామం చెందుతూ నేడు అగ్రకులస్థుల చేతుల్లో నుండి ఊరందరి లైంగిక వస్తువుగా మారుతూ, వారి కోరికలను తీర్చుతున్నారు. వీరి పరిస్థితి చాలా దయనీయంగా మారిపోయింది. తినడానికి తిండిలేక, చేయడానికి పని దొరక్క, వారికి పుట్టిన పిల్లలకు తండ్రి ఎవరో తెలియక నానా అవస్థలు పడుతూ జీవిస్తున్నారు. వీరి బ్రతుకులను మన తెలుగు రచయితలు ఏవిధంగా తమ కథలలో ప్రతిఫలించారో తెలియజేయడమే ఈ వ్యాసం యొక్క ముఖ్యోద్దేశం.

గోగుశ్యామల రచించిన 'రడం' కథలో జోగినీ వ్యవస్థను నిరసించి, వ్యతిరేకించినందుకు ఆధిపత్యకులస్థుల చేతుల్లో బాధిత పక్షం హింసలకు గురై, ఉన్న ఊరిని, ఆస్తిని కూడా పోగొట్టుకొని అనాథల్లాగా బయటకు వెళ్లాల్సిన కుటుంబం కథే ఈ రడం.

ఈ కథలో అంటరానితనం, జోగినీ వ్యవస్థ, ఆధిపత్య భావజాలం, దోపిడీలతో పాటు హింసకు గురౌతాడు బాలయ్య. తన ఒక్కగానొక్క కూతురు సాయమ్మ, ఆమెను బాగా చదివించి ఉద్యోగస్థురాల్ని చేయాలనుకొంటాడు. కానీ ఊరిలోని అగ్రకులస్థులంతా కలసి, ఆ ఊరి జోగినీకి వయసైపోయిందని, ఆమె చనిపోయేంతలోపు పాటలు, పద్యాలు నేర్పించాలని ఆ అమ్మాయిని జోగినీని చేయాలనుకుంటారు. అందుకు అంగీకరించని బాలయ్య తనను హాస్టల్లో ఒదిలేసి టీచర్ ఇచ్చిన ధైర్యంతోటి ఊరికి తిరిగి వస్తాడు. ఆ విషయం తెలుసుకున్న అగ్ర కులస్థులంతా పోలీసులతో కుమ్మక్కై బాలయ్యను కొట్టి హింసిస్తారు. చావు బ్రతుకుల మధ్య కొట్టుమిట్టాడుతున్న బాలయ్యకు ఎవ్వరూ మంచి నీళ్ళు కూడా ఇవ్వరు. దీనికి కారణం ఆధిపత్య కులస్థుల చెప్పుచేతుల్లో బ్రతకడమే. చివరికి ఒక మాల స్త్రీ తన చనుబాలనిచ్చి అతనిని బ్రతికిస్తుంది. ఆ పరిస్థితుల్లో కూడా అతనితో నీ కుమార్తెను జోగినీని చేస్తే ఊరిలో ఉండు లేదంటే నీకున్నటువంటి ఆస్తినంతా ఒదిలేసి, ఊరు వదలి వెళ్ళిపొమ్మంటారు. బలవంతంగా ఆస్తి పేపర్ల పైన వేలిముద్రలను వేయించు కొని ఆ ఊరి నుండి వెలేస్తారు.

బాధిత కులం తన పిల్లలకి చదువు చెప్పించి మంచి ఉద్యోగం చేయించాలని నానా వెట్టి చాకిరీలు చేసి ఆడ పిల్లలని బాగా చదివించాలని నిర్ణయించుకున్న కుటుం బాన్ని చూసి ఓర్వలేక ఒక రాజకీయ పథకం ప్రకారం, ఆ దళిత పిల్లలను జోగినీని చెయ్యాలనీ, రంగమెక్కించాలనీ ఆధిపత్య కులం ఆశించింది. దానికి ఆ కుటుంబాన్ని ఉసిగొల్పిన విధానాన్ని గమనిస్తే తెలుస్తుంది. "ఉన్న ఊర్లో ఏర్పులకేస్తే మనందరి కళ్ళముందుంటాది. సదివితే ఏమున్నదిరా బాలిగా ఎంత చదివినా పని తప్పదు కదా. జర్రా పెద్దగైతే ఎవ్వనెంబడన్నా పడిపోదని ఏం నమ్మకం! యా ఛాయ కప్పులు కడిగేటోనెంబడో పోదని ఏం గ్యారంటీ?" (ఏనుగంత తండ్రికన్నా ఏకులబుట్టంత తల్లి నయం, పుట. 48) ఇందులోని కుట్ర మనకు స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. నయానా భయాన మనుష్యుల్ని మానసికంగా వశపరుచుకోవాలంటే మతానికి మించిన ఆయుధం మరొక్కటి ఉండదు. దీని మూలంగానే ఆ కుటుంబాన్ని దేవుని పేరు చెప్పి, నమ్మకాల ప్రాబల్యం తెలిపి, భయాన్ని రేకెత్తించి మరీ ఒక దురాచారాన్ని బాధితులే స్వయంగా తమ ఇష్టపూర్వకంగా అమలు చేయాలనుకోవడం దానికి పోలీసులు మద్ధతు ఇవ్వడం ఇందులో ప్రధానమైన విషయం.

ఈ కథలో దెబ్బలు తగిలి రక్తంతో తడిసిపోయి మరణించే స్థితిలో ఉన్న ఒక వ్యక్తికి మంచినీళ్ళు ఇస్తే తమ పురుషుల వల్ల కలిగే భయాన్ని అగ్రవర్ణ స్త్రీలు తెలియజేశారు. చివరికి ఎవరూ కూడా ఒక్క గ్లాసు నీళ్ళివ్వరు. మరో స్త్రీ దళితుల కోసం ఉన్న సత్తుగిన్నెలో నీళ్ళు తీసుకుపోయెసరికి నీళ్ళన్నీ కాళీ అయిపోతాయి. చివరికి పోయేప్రాణాన్ని నిలబెట్టడానికి కూడా అంటరానితనం అడ్డొచ్చింది. ఒక దళిత స్త్రీ తన చను బాలతో అతని ప్రాణం కాపాడుతుంది.

అగ్రకులాధిపత్యం తన ఆధిపత్యాన్ని బాధిత పక్షంలో నిలబెట్టుకొని కొనసాగించాలనే తాపత్రయం ఈ కథలో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. అందుకే సాయమ్మను ఊరి క్షేమం కోసం జోగినీని చేయాలని తమకోసం కాదనిచెప్పి, ఎలాగైనా తమ పంతం నిలబెట్టుకోవడానికి చేసిన ప్రయత్నం చూస్తే "మీ బిడ్డను జోగినీకి వేయమన్నది మాకోసం కాదు, ఊరి కోసం, ఊరుబాగు కోసం అంటే మీ మొద్దు మెదళ్ళకు అర్థం కావటంలేదు. ఇంక మీతో మాట్లాడే ఓపిక లేదు. మీ పోరీని వేస్తే జోగుకు వేయండి లేదా మీరు ఊరు వదిలేసి పోండి ఇదే ఆఖరిమాట. ఆ పని చేయకుండా ఊర్లర్లా ఉండనీకే వీల్లేదు. మొండికేసి ఉంటమంటిరా నిరుడు మీ మాదిగ జంగానికి పట్టిన గతే మీకు వడుతది చూస్కోండి" (ఏనుగంత తండ్రికన్నా ఏకులబుట్టంత తల్లి నయం, పుట. 71) అని నయాన చెప్పిన వినినివాళ్లని భయాన బెదిరించి బలవంతంగా తమ ఆస్తినంతా లాక్కొని వారిని అనాథల్లాగా బస్సు

చార్జీలకు డబ్బులిచ్చి వెళ్ళిపొమ్మంటారు. అయినా ఏ మాత్రం జంకకుండా తమ బిడ్డను చదివించుకోవాలనే దృఢవిశ్వాసం వాళ్ళని నడిపిస్తుంది. చదువు కోసంవాళ్ళు పడ్డ తపన, శ్రమ, పోరాటం ఆదర్శనీయం.

ఈ కథలో ప్రబలమైన అంటరానితనం కనిపిస్తుంది. బాలయ్య కూతుర్ని జ్యోగినీని చెయ్యడం మాదిగ కుల ధర్మం అని భోదించి చెయ్యనన్న దానికి కొట్టి రక్తస్రావం జరిగితే ''ఈ జాగా అంతా వీడి రక్తంతో అపవిత్ర మయింది. వాడికేమన్నా అయ్యి ప్రాణం పోగళ్ల ఈ సంగతి ఊర్ల పొక్కాల్ల ఇక్కడి నుండి తీపించెయ్యి'' (ఏనుగంత తండ్రికన్నా ఏకులబుట్టంత తల్లి నయం, పుట.68) అని కనీసం మానవత్వం లేకుండా ప్రవర్తిస్తారు. తేరుకున్నాక ఈ విషయం ఊర్లో వాళ్లకి తెలిస్తే నాకుంటదని భయపడి పారిపోతుంది. ఇలాంటి అంటరానితనాలను, సాంఘిక దురాచారాలను నిర్మూలించాల్సిన ప్రభుత్వం కూడా ఆధిపత్యకులస్తులకు మద్ధతిస్తూ సహకరించడం కూడా ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తుంది. ఎసై, ఐఏయస్‌లు అంతా కలసి పటేల్ వద్దనే ఉంటూ బాధితులను హింసించినా కూడా ఎటువంటి యాక్షన్ తీసుకోరు. ప్రభుత్వాలు, చట్టాలు కూడా అగ్రకుల ద్వారపాలకుల్లాగానే పని చేస్తున్నాయి. కనుక మన దేశంలో ఎన్ని చట్టాలు వచ్చినా బాధితులకు న్యాయం జరగట్లేదు.

ఈ కథలో జోగినీలు చేయాల్సిన పనులు కూడా తెలియజేయడం జరిగింది. ''రేపటి ఊరూడమ్మ పండగకు రంగమెవ్వరు ఎక్కుతారు? పోలెపల్లిలో 'సిడె' ఎవరు కడ్తారు? మనూర్ల జోగుకు తీసిన లస్మి ముసల్దైంది. దానికి కొలువులు చెప్ప నడుగులు డొల్లైనయి. ఊర్ల శానామందికి అమ్మవారు పోసినప్పుడు ఊరూడమ్మకు జీవులను, దున్నపోతులను కోసి పెద్ద పచ్చితునకను జోగిని నోటిలో ఏలాడదీసి ఊరు చుట్టూ దిప్పాలంటే ఏడ సాధ్యపడ్డది.'' (ఏనుగంత తండ్రికన్నా ఏకులబుట్టంత తల్లి నయం, పుట.63) ఈ వాక్యాలలో జోగినీ పడ్డ కష్టం, పడాల్సిన పాట్లు గమనించవచ్చు. ఊరు క్షేమం కోసం ఊర్లో జనాలకు, పశువులకు ఎలాంటి రోగాలు రాకుండా, చావులు అరికట్టడం కోసం జోగినీలుగా మారాలని చదువులేని, సామాజిక జ్ఞానంలేని, అమాయకపు దళిత స్త్రీలను దేవుడి పేరు చెప్పి వారిని బయపెట్టి బలిపశువులుగా మారుస్తున్న వైనం మన భారతదేశ సంస్కృతిలో చోటుచేసుకున్నదని ఈ కథలో తెలియజేశారు రచయిత్రి.

గోగుశ్యామల రాసిన ''బైండ్లామె భూమి అడగదామరి'' కథలో అగ్రకులాధిపత్యం, అంటరానితనం, కులాంతర వివాహం కారణంగా ఒక బైండ్ల స్త్రీ ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల చిత్రణే ఈ కథ. ఏర్పుల తనం చేసే సాయమ్మ ఇందులో ప్రధాన పాత్ర. బైండ్ల కులానికి చెందిన స్త్రీ.. తెనుగోళ్ళ సెంద్రప్పను ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకుంది. వైవాహిక జీవితం కొద్దికాలం సజావుగానే సాగింది. కొద్ది కాలానికి జబ్బు చేసి సెంద్రప్ప మరణించాడు.ఆ శవాన్ని భార్యాపిల్లలకు చూపించకుండా వారి ఆచార సంప్రదాయాలతో కర్మ జరిపించాలని తీసుకెళ్తారు అగ్ర కులస్థులు. చివరిసారిగా భర్తను చూడటానికి, ముట్టు కోవడానికి అవకాశం కూడా కల్పించరు. పెండ్లి చేసుకొని ముగ్గురు పిల్లల్ని కన్న తరువాత కనపడిందా అంటరాని తనం అంటూ మాదిగ పెద్దలకు, అగ్రకులస్థులకు మధ్య వాదోపవాదాలు, గొడవలు జరుగుతాయి. శవం దగ్గర ఇలాంటి వాదోపవాదాలేమీ వద్దని సాయమ్మ తన వాడకు తీసుకొచ్చి తన భర్త బట్టల్ని శవం ఆకారంగా చుట్టి మాదిగ సంప్రదాయంతో భూస్థాపితం చేయిస్తుంది.

శవాన్ని మట్టుకొనివ్వకపోతే... అంటరానివాళ్ళు అన్న మాటలే గుర్తుపెట్టుకోండి. అంటరాని పనులన్నీ మేము చేయమని దళితులు నిరసనలు వ్యక్తం చేస్తారే. భర్త మరణించిన తరువాత సాయమ్మను ఏర్పుల కేస్తారు. జోగినీని చేస్తారు. అప్పటి నుండి గ్రామదేవతల జాతరలో ఆమె రంగం ఎక్కాల్సివస్తుంది. ఆమెపైనే ఆ ఊరి పండుగంతా ఆధారపడుతుంది. ఈ ఏర్పుల తనం అన్నది వంశపార్యంపరంగా కొనసాగుతుంది. సాయమ్మ అత్తకు ఊరి పెద్దలు భూమిని పంచిస్తారు. సాయమ్మ ఆ భూమిని

తన పేర రాయిస్తేనే ఏర్పుల తనం చేస్తానంటుంది. అందుకు అగ్రులస్థులంతా కలిసి ఆ భూమిని మీ అత్త పేర ఇ్వలేదని వాదిస్తారు. కావాలంటే కూలి తీసుకో మంటారు. ఆ మాటలకు ఆగ్రహించిన సాయమ్మ కూలి నేనే ఇస్తాను మీ కూతుర్ని రంగమెక్కించు అని వాదిస్తుంది. భూమి ఇవ్వకపోతే ఊరి చుట్టూ మిమ్మల్ని పాలివడ్డా అప్పుడు ఊరికి పట్టిన పీడ వదులుతుంది అని దేవత పూనినట్టు మాట్లాడటంతో అగ్రకులస్థులంతా భయ భ్రాంతులవుతారు. స్పృహ తప్పిన సాయమ్మను తన తమ్ముడు తీసుకువెళ్తాడు. ఒక బైండ్లది బల్లగుద్ది మాట్లాడతుంటే గాజులు తొడుక్కోని కూర్చున్నారా అని దొర అగ్రమావేశానికి గురవుతాడు. బైండ్లది బల్ల గుదిందంటాడేంది! ఎందుకు భూమి అడగటానికే కదా అని వాడ మ్యాతర్లు,పెద్దలు సాయమ్మకు సపోర్ట చేస్తారు. ఇలా తనకు రావాల్సిన భూమిని తాను పొందగలుగు తుంది. ఏ మత విశ్వాసాలతో అయితే దళితులను ఆధిపత్యులు లొంగదీసుకుంటున్నారో, అదే మత విశ్వాసంతో తన హక్కును తాను సాధించుకుంది సాయమ్మ. దళితులకు కులాంతర వివాహం అనేది ప్రేమించి చేసుకున్నా, పెద్దలు కుదిర్చి చేసినా ఇటు స్త్రీలైనా, పురుషులైనా ఏదో ఒక సమయంలో అంటరాని తరాన్ని, కులవివక్షతను భరించాల్సిందే.అలాగే ఈ కథలో కూడా సాయమ్మ తనకన్నా ఎక్కువ కులానికి చెందిన సెంద్రప్పను ప్రేమించి పెద్దల సమక్షంలో పెళ్ళి చేసు కుంటుంది. భర్త బతికున్నంతకాలం జీవితం సాఫీగా సాగింది. భర్త మరణించిన తర్వాత చివరి చూపు చూడటానికి, మనస్ఫూర్తిగా ఏడవటానికి కూడా అంటరాని తనం అడ్డువచ్చింది. ఒక పీడిత కులానికి చెందిన స్త్రీ ఏడిస్తే అంటూ అని, ముట్టు అని నానా ఇబ్బందులకు గురి చేస్తారు. భార్యా, పిల్లల్ని చూడనివ్వకుండా మాకులంలో పెళ్ళి చేసుకోలేదు కాబట్టి నువ్వు ఉం చునున్న దానితో సమానం అని ఆధిపత్య ధోరణితో మాట్లాడతారు. ''సాయమ్మ...నీవు ఇంట్లకొచ్చి పీనుగు మీద పడి ఏడ్వకమ్మ బయటపో మీరు మాదిగోళ్ళ బైండ్లోల్లు, మిమ్ముల ముట్టకూడది బైటపోయి ఏడ్వుపో'' (ఏనుగంత తండ్రికన్నా ఏకులబుట్టంత తల్లి నయం, పుట.31) అని నిర్దాక్షిణ్యంగా మాట్లాడుతారు. ఈ విధంగా కులాంతర వివాహాల కారణంగా దళితులు ఏదోఒక సమయంలో అంటరానితనానికి గురికావలసివస్తోంది. అలాగే ఈ కథలో అగ్రకుల ధిక్కరణ కనిపిస్తుంది. భార్యాపిల్లల్ని శవాన్ని ముట్టుకోవడానికి అంటరానితనం గుర్తుకొచ్చిందా అంటూ ప్రశ్నిస్తారు. దళితులంతా కలిసి మూకుమ్మడిగా అగ్రకులస్థులకు చేయాల్సిన పనులేవీ చెయ్యమని వారిని వెలేస్తున్నామని తెలియజేస్తారు. కుల వివక్షతను వ్యతిరేకిస్తారు. బట్టలను శవాకారంగా పేర్చి భూస్థాపితం చేయడం ద్వారా వారి నిరసనను తెలియ జేస్తారు.

ఆధిపత్యకుల స్వభావులు బాధితకులాల వాళ్ళని ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా, సామాజికంగానే కాకుండా సాంస్కృతికంగా కూడా ఎలా దోచుకుంటున్నారో ఈ కథలో తెలయజేశారు. ఎలాగంటే ''ఈ ఆడ గ్రామ దేవతలు అనే వారు మన హైందవ మతంలో లేరు. ఉన్నా లక్ష్మి, పార్వతి, సరస్వతులే ఉన్నారు. ఈ 'ఊరూడమ్మ', 'మైసమ్మ', 'పోచమ్మ', 'ఈదమ్మ', 'ఎల్లమ్మ' మన్కెక్కడ? ఈ మాలమాదిగలు పనిబాట కులాలోళ్ళు ప్రాణంతో అమ్మవార్లని కొల్సుకుంటారు. వాళ్ళను అట్ల చేసుకోని య్యాలే. వద్దంటే వ్యతిరేకమైతారు. తిరగవర్తరు.వారినట్లా చేసుకోనిస్తూ మన చేతి కింద పెట్టుకోవాలె. అందుకు ఇప్పుడు అమ్మవారి పండుగల్లో ఎన్నో చేయాల్సి ఉంది. సరిగ్గా మెయింటెన్ చేయకపోతే అసలకు ఎసకొచ్చినట్లు అసలు మోసం బైయటకొస్తది.'' (ఏనుగంత తండ్రికన్నా ఏకులబుట్టంత తల్లి నయం, పుట.27) ఇలా దళితలను సాంస్కృతికంగా కూడా దోచుకొని వారి ఆధిపత్యం కింద బతికేలా చేయడమే వారి ముఖ్యోద్దేశ్యం. దళితులు ఆడ గ్రామదేవతల్ని పూజించడం అన్నది వారిలోని మాతృ స్వామిక ప్రతీకలుగా చెప్పుకోవచ్చు. ఇలా హైందవ మత

రాజకీయాలను ఈ కథ ద్వారా బట్టబయలు చేశారు రచయిత్రి.

వి.ఆర్. రాసాని రచించిన 'మాత' కథలో మాతంగిని చేయాలనే అగ్రకుల పురుషాధిపత్యానికి బలైపోయిన స్త్రీ పరిస్థితి కనిపిస్తుంది. కర్ణాటకాలో వడ్డెకులం దళిత కులానికి చెందింది. వడ్డెకులానికి చెందిన చెంచయ్య కూతురు మాతంగి. ఈమె ఆ ఊరి అగ్రకులస్థుడైన రంగనాయడి కూతురైన త్రిపురసుందరి ప్రాణ స్నేహితులు. మాతంగి జయరామున్ని ప్రేమించింది. ఇద్దరూ పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటారు, పెద్దలు ఒప్పుకోరు. రంగ నాయుడు మాతంగిని తన కూతురితో ఉన్నప్పుడు చూసి ముగ్ధుడైపోతాడు. తన కోరికను తీర్చమని అడగటంతో చెంప చెల్లుమనిపిస్తుంది. ఆ కసితో ఆ అమ్మాయిని మాతమ్మను చేయాలని పన్నాగం పన్ని రంగసానితో దేవతపూనినట్టు నాటకమాడించి మాతమ్మను చేస్తారు. ఆ రోజు రాత్రి మొదటగా ఆమె రంగనాయాడితో గడపాల్సి వస్తుంది. ఈ పథకం గురించి తెలుసుకున్న తన కూతురు మాతంగిని రాములుతో పంపించి దూరంగా పోయి సంతోషంగా బతకమని చెప్పి తన స్థానంలో త్రిపురసుందరి వెళ్తుంది. చీకట్లో తన కూనుర్ని చూసి నిశ్చేష్టుడవుతాడు. ఇలా ఈ కథలో పురుషాధి పత్యాన్ని ఎదుక్కొని తన తండ్రికి బుద్ధిచెప్పే కూతుర్ని చూడొచ్చు. ఈ రచయిత రచించిన 'అక్షింతలు' కథలో కూడా ఈ వస్తువే కనిపిస్తుంది. ఇందులో కూడా ఊర్లో కలరా సోకి మనుష్యులు, జంతువులు చనిపోతున్నాయని చెప్పి భాగ్యమ్మ, మాదన్నల కూతుర్ని మాతమ్మను చేస్తారు. ఆమెకు చిన్నప్పుడే వివాహం అయింటుంది, కానీ అది బాల్యవివాహం కనుక చెల్లదని చెప్పి ఆమెను మాతమ్మను చేయాలని అగ్రకులస్థులంతా నిర్ణయించి ఆమెను మాతమ్మను చేసిన వైనం ఈ కథలో కనిపిస్తుంది. ఒక సాంఘిక దురాచారాన్ని కొట్టివేయగలిగారు అంటే దాని వల్ల వాళ్ళకు ఉపయోగం లేదు. కానీ అంతకన్నా హీనమైన దురాచారాన్ని పెంచి పోషించాలను కుంటు న్నారంటే అందులోని ఆంతర్యాన్ని రచయిత ఈ కథలో ప్రశ్నించారు.

మధురాంతకం నరేంద్ర రచించిన "ముక్కుపుల్ల" కథలో దళిత కుటుంబాల్లో ఉండే ఒక సాంఘిక దురాచారమైన మాతమ్మను గురించి ప్రస్తావించారు. అంతేకాకుండా ఒక నిరుపేద ఉమ్మడి కుటుంబంలో సంభవించే వైరుధ్యాలను తెలియజేశారు ఒక దళితస్త్రీ తన కుటుంబం కారణంగా అనుభవించే కష్టాలను తెలపారు. మాతమ్మకు, పెళ్ళైన స్త్రీకి వీరిద్దరి జీవితాలకు మధ్య ఉండే తారతమ్యాలను తెలియజేశారు. అలాగే ఒక అగ్రవర్ణ స్త్రీ తనకు నచ్చిన ఒక ముక్కుపుల్ల తన భర్తకు, పిల్లలకు, మనవళ్ళకు కనిపిస్తే తన పరువు పోతుందేమోనని ఆ స్త్రీ పడే మానసిక వ్యధను చిత్రిం చారు. ఇలా ఈ కథలో దళితస్త్రీ దళిత ఆచారాలు, దళిత కుటుంబ కలహాలు, పితృస్వామ్య వ్యవస్థలో దళితస్త్రీ, అగ్రవర్ణస్త్రీ పడే మానసిక సంఘర్షణలను తెలియజేశారు.

యం.ఆర్. అరుణకుమారి రచించిన 'పోస్ట్ చేయని ఉత్తరం' కథలో దేవదాసి వ్యవస్థ కారణంగా కుటుంబం, ఆ కుటుంబంలోని వ్యక్తులు పడే మానసిక సంఘర్షణను చిత్రించారు రచయిత్రి. దేవదాసీ వ్యవస్థ కారనంగా స్త్రీ కోల్పోతున్న వ్యక్తిగత విషయాలను, ఆనందాలను కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపించారు. ఈ కథలో అహల్య అనే దళిత స్త్రీని ఊరంతా కలిసి దేవదాసీని చేస్తారు. ఆమెను ప్రేమించిన వ్యక్తి అభిరాంని తన చెల్లెలుకు ఇచ్చి వివాహం చేస్తుంది. తను మాత్రం తన కుటుంబం కోసం, అగ్రకులదౌష్ట్యానికి బలైపోయిన వైనం ఈ కథలో కని పిస్తుంది. దళితులు అంటరానితనానికి, అవమానాలకు లోనై పేదరికాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. ఆ పేదరికం కారణంగా సమాజంలో ఆధిపత్యకుల అణచివేతలకు గురౌతున్నారు. ఆ అణచివేత ఒక స్త్రీ జీవితం మీద చూపిస్తున్న ప్రభావాన్ని అహల్య మాటల్లో "ఒకసారంటూ దేవదాసి శృంఖలాలు తగిలించుకున్నాక మరో పురుషుడికి

భార్య కావడమనే విశృంకలత నాకు లేదని పంచాయితీలో తేల్చి చెప్పారు. వాళ్ళు పంచాయతీలో'' (చిత్తూరు కథ, పుట 22) అని ఒక దళిత స్త్రీని ఊరందరికి లైంగిక వస్తువుగా మార్చడానికి అగ్రకుల పురుషాధిపత్య భావజాలం ఎంత ప్రభావవంతంగా పనిచేస్తుందో రచయిత ఈ కథలో చూపించారు. ఈ సమస్యకు రచయిత పరిష్కారాన్ని కూడా చూపించారు. ఆ పరిష్కారం కూడా బాధితురాలైన అహల్య మాటల్లో ''కానీ సుధా! నాకు తెలిసి అడుగుతున్నా! ఉల్లి మొక్కకు మల్లె పూస్తుందా? ఉల్లి మొక్కకు ఇల్లాలు అనే మల్లె పూయించాలన్న ఆదర్శాన్ని అడ్డుకొనే ఛాందస వాదులను ఎదుర్కోవాలంటే ముందు వ్యవస్థే మారాలి. వ్యవస్థ మారాలంటే వ్యక్తుల్లో మార్పు రావాలి.'' వ్యక్తులు మారితే వ్యవస్థ మారుతుందని రచయిత ఈ కథ ద్వారా తెలియజేశారు. ఈ మాటల్లో బాధితులుగా మారడానికి కారణమైన అగ్రవర్ణ వ్యవస్థ మారితేకానీ దళితుల స్థితి మారదు అని తేల్చారు.

అగ్రవర్ణాధిపత్య సమాజంలో దేవుడి పేరు చెప్పి తమ కామ కోరికలను తీర్చుకోవడానికి, పుట్టిన పిల్లల బాధ్యతలను తప్పించుకోవడానికి కేవలం పురుషాధిపత్య ధోరణితోనే స్త్రీలను దేవదాసీలుగా మారుస్తున్నారు. వారి కోరికను తీర్చుకున్నా దేవదాసీలకు వచ్చే ప్రతిఫలం రోగాలు, రొష్టులు, కడుపునిండా అన్నానికి కూడా నోచుకోకపోవడం. వీరికన్నా పట్టణాల్లో బతికే సెక్స్ వర్కర్లు నయం. చేసిన పనికి ప్రతిఫలమైనా అందుకుంటారు. అగ్రవర్ణ దురహంకారానికి బలైపోయిన స్త్రీల పరిస్థితిని ఈ కథలో తెలియజేశారు.

ఈ విధంగా పై కథలన్నీ పరిశీలించాక తేలిన విషయమేమంటే మాతమ్మలుగా మారడానికి ప్రధాన కారణం అగ్రకుల పురుషాధిపత్యం, ఈ ప్రతిఫలనంగానే దళిత స్త్రీలు ఊరుమ్మడి వస్తువులుగా మారుతున్నారు. దోపిడీలకు గురౌతున్నారు. చివరికి కనీస అవసరాలకు నోచుకోకుండా ఆకలితో, అవమానాలతో వాళ్లు, వారి పిల్లలు అగ్రకులాధిపత్య విషపూరితమైన కోరలకు బలైపోతున్నారు. ఈ వ్యవస్థ నేటికీ చిత్తూరుజిల్లా చంద్రగిరి ప్రాంతాల్లో అమల్లో ఉంది అంటే ఆధిపత్య భావజాలం ఎంత పటిష్టంగా నాటుకుపోయిందో అర్థమవుతోంది. నిర్భయ, దిశ వంటి ఎన్ని చట్టాలు వచ్చినా మాతమ్మల విషయంలో ఎందుకు పని చేయటం లేదో ప్రశ్నించాల్సిన అవసరం ఈ కథా సాహిత్యం మనకందిస్తుంది.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

"Karnan" – Film Review

- B. Arthi
Research Scholar of History, Bharathidasan University, Tamil Nadu.

- Dr. Y. Srinivasa Rao
Associate Professor of History, Bharathidasan University, Tamil Nadu.

While Dhanush recently identifiable in *The Gray Man* (2022), his Hollywood first feature, and has gained popularity worldwide, it is important to remember that *Karnan* (2021), his remarkable Tamil film, was released a year earlier. The movie, which has won numerous accolades, speaks out about the difficulties that Dalits confront in the villages.

The government's lowest inclination to force individuals to receive caste-psychosis vaccines has prevented in eradicating such nasty mental sickness from the Indian subcontinent, despite the invention of constitutional-democratic form of vaccines against it. There are innumerable atrocities committed against the downtrodden Dalits. Some of them remain ingrained in their minds and hearts for all time, providing the necessary rage and emotions to fight for their justice. Additionally, many Dalit villages are having difficulty getting access to the government's basic resources. Numerous Dalit communities still lack amenities like schools, bus stops, etc. The media is less interested in exposing and discussing the atrocities that Dalits have endured.

The popular media in India, including cinema, plays a less democratic and inclusive role. It has rarely in the past allowed for Dalit narratives. Before Pa Ranjith's works took place, Tamil films with the philosophies of Ambedkar and Phule were nonexistent. It might be said that Pa Ranjith's productions and directing were responsible for the genuine emergence of Dalit storylines in Tamil film. Through his Neelam production firm, which serves as a platform for the gifted Dalit creators, Pa Ranjith has demonstrated a deep interest in investing in the stories of those who are oppressed.

Mari Selvaraj, a talented Dalit creator, began his career on the same platform as a director. His 2018 directorial debut, *Parierum Perumal*, sparked controversy and societal change in Tamil society. His second piece, *Karnan*, depicts the atrocities Dalits have endured in Indian villages. I have tried to use textual, semiotic and narrative analysis in this article to discuss about the movie *Karnan*.

In the film *Karnan*, the Kattu Peatachi, the male protagonist's teenage sister who was abandoned to die as a result of the caste system, was placed at the centre of the narrative. She waits on the outskirts of the village to witness the revolutionary acts of the oppressed to achieve justice. She later transformed into a spirit and a social memory. Due to centuries-long caste psychosis, which also safeguards their unquestionable and privileged socio-economic status, intermediate caste groups that consider themselves "superior" to Dalit villagers interpret the socially emerging oppressed masses with annoyance and make them suffer in any way possible.

In his role as Karnan, Dhanush plays a young man who indulges in full-fledged entertainments but ends up saving his village's residents and

stirring up injustices. He felt a strong emotional connection to the young people in our nation who are being persecuted for various reasons. His character had an emotional connection to the young people in our country who were being repressed by every means.

It is a powerful narrative with Mari Selvaraj's usual symbolism. In the film *Pariyerum Perumal*, he used the 'blue' color symbolically to politicize and raise discussion and debates on the questions of reservation, essentiality of education and the minds of the intermediate castes on the inter-caste marriage. Now in *Karnan*, he portrayed the Dalits as justice seekers even at the cost of their life. He necessitates the assertion of Dalits but also did not ignore informing the audience about consequences of such assertion which may be more painful, torturous and disastrous. Yet, for him, time has arrived for assertion and freedom.

At this moment, the youth from the marginalized sections of the society who are living with comfort have forgotten one thing, there were many like the young girl (*Kaattupeatchee*) on the road who were left to die or the elder of the Dalit colony who were subjected to torture and eventually succumbed to police brutality and sacrificed valuable lives. They were the victims and rebels born out of our unequal society.

For the minimal freedom that the marginalized sections are enjoying today, there were billions of "*Kaattupeatchees"*, who have lost their blood, life, body, tears, youth, food, desire, love, lust, friendship, family, hometown, and country. And they are staring at you, longing for justice to come through you. On the outskirts of your village, in the village well, in the coconut grove, in the banana grove, in the cotton field, in the peanut garden, in the river, in the mud, in the fields, on the street, on the tracks, even in the middle of the house - they are all staring at you with the blood stains, with the amputated arms, legs and head, and by losing dignity and life. They look down on you, with the hope that you will somehow "fight" for denied justice through your enlightened knowledge, hand-held power, head-turning progress, uncompromising determination, fearless valor, laughter that does not lose self-respect, and ultimately through your victory. They stand besides you; hoping that you will find a way out for their pain.

In *Pariyerum Perumal*, he showed the Dalit youth who endured all the oppressions but would expect for the attitudinal change from the oppressors, but now he has shown that Dalit youth would not wait but fight to seek justice. As of my understanding "*It is enough to be remained silent, let's get provoked and fight for the rights and self-respect*," is the ultimate message of the story.

From the scenes :

Mari Selvaraj's extreme courage for exposing the realistic story is extremely admiring. The film is set in the south of Tamil Nadu before 1997, when the vigorous conflicts were taken place between the Hindu intermediate caste groups and the outcastes (Dalits).

The film pronounces that, the bus stop is a government-recognized right for the every people through which one can be brought to the outside world and shine. But it is a stom-

ach-turning act to prevent only Dalits from accessing it. Karnan is a young man who is outraged to see the government's indifference and government employee's strategies to prevent Dalits accessing the resources.

Symbolism of restrained donkey and its release has been paralleled with Karnan's assertion towards the fight for his village's rights. In the beginning, the head less statue connotes the destruction of Buddhism by the Bhramanism and the Dalit people venerating it spotlight the cultural history of the same. And the headless figure on the wall reminded of the contemporary Dalit leader Immanuvel Sekar, who worked towards uplifting the Dalits have been brutally killed by the goons of Muthuramalinga Thevar for not standing up while he enters one common meeting.

The government, through its own policy, should act to provide equal resources to its subjects, but it has never been fulfilled in our country especially if it is for the Dalits and the minority groups. Such repression by the state turns the Dalit aspirant's destiny. Here, Karnan who wants to be a military servant faces usual hurdles created by the caste psychos. Eventually, qualifies for the post. But his village's situation became a blockage to his aspiration again.

The crude mindset and behaviors of the caste patrons have been spotlighted in the scene, wherein the police officer gets annoyed after knowing the Dalit village headman who has had a name from the character of Mahabharatam. And that becomes the immediate reason for humiliating and charging the village people. The scene portrayed that; even having the names from the epics would irritate and make the Caste Hindus uncomfortable.

Another side of the coin – Mari's mythical women :

The female characters in Ranjith's films tend to be very brave, arrogant, and usually the plot will be set around a woman. For example, in his films, he keeps long and informative verses that are spoken by women. Moreover, women are even portrayed as rebels who go down and fight. In short, his heroines are politically savvy. Instead of portraying women as powerful like his counterpart Pa Ranjith, Mari Selvaraj took a different direction that is portraying women as the weaker sex. It is similar to other patriarchal films that portray female characters as mythical ideals.

Both of his films are born out of patriarchal ideas and designed exclusively for men as like other Tamil films. The heroine of his debut film *Pariyerum Perumal*, has been portrayed as a beautiful childish woman who knows nothing about society and politics. She is portrayed as one who does not understand the caste atrocities that have been done over to her friend (the male protagonist) until the very end. In this age, where even small children think intelligently, won't a woman understand the torture that happens to her friend? I would have been happy if she had realized the injustices that happens to her friend and had a verse in which she says that "this community will definitely change one day."

Instead, Mari gave such verses to her father in the climax and ended the film by showing her as an immature woman who is unaware of the happenings in the society. Throughout the film *Pariyerum Perumal*, the male protagonist calls many women as 'angels' – kind of mythical women, and at the end of the film

the camera is zooming a jasmine flower (the heroine) who stuck between the two different tea cups, that is, the milk mixed tea and dark black tea (her father and Pariyen, respectively), discloses the notion that being an angel (one who knows nothing) is enough for a women.

Similarly in *Karnan*, his elder sister warns by beating him after knowing that he is having relationship with a girl, but she keeps quiet without fighting when her village is in danger. Those who visited the rural villages would know that, women, especially rural Dalit women, would go down and fight aggressively during the quarrels.

Here too, a man only comes forward to sacrifice his life to save his hometown. And another man, who comes as a typical Tamil hero who could fight single-handedly and save the whole village. But, history says that there were many women who have sacrificed their lives to safeguard their town and people. Thus, such heroic portrayal of *Karnan* didn't touch the realistic lens in the context of gender.

Emotions - reserved for women :

Majority of the films portrays women as very sacred and emotional. Motherhood is projected as the ultimate pride available to women who are more willing to achieve it than anything else in their life. Dialogues like "*A woman's life is complete only when she has attained marital status and motherhood*" are all come out of *Manu*'s psychology. In the bus breaking scene, a little boy gets angry and throws a stone on the bus for not stopping at the Dalit village and fights to save his pregnant mother, which is based on the idea that women as a pettiest being and men are meant to protect them in times of chaos. In the scene, being a pregnant woman, she is calm and waiting for men to come and protect her. Here, the scene may have been set as if the woman have had broken an arm or leg, but portraying as a pregnant women could enhance the emotion of the narrative. Even the character of the *'Kaattupeatchi'*, a girl who dies in the middle of the road at the very beginning scene, has been used for emotional touches.

Women are connected with emotions, not as rebellious is also a *Manu* informed psychology. As like what *Manusmiriti* says that, "In childhood a girl should be under her father's control, in youth under her husband's, and when her husband is dead, under her sons" (9.2 & 9.3). *Manu* Psychology lives in almost every cinema, and *Karnan* is not an exception.

Let's imagine. How Ranjith would have directed the same scene? Undoubtedly he would have turned the camera towards the pregnant woman who would have broken the bus instead of the small boy. Here is where Mari's gender stereotyping should be noted.

Women in the film are portrayed as sinful humans. Firstly, *Kaattupeatchi* died; then the Karnan's elder sister who remains unmarried and become the reason for the family's sorrow; pregnant women; girl who stops her higher studies because of the sexual molestation that have happened to her and the heroine who knows nothing than loving the hero. It can be seen that all the majestic characters in the film have been reserved for the male. Most of the problems are centered on women and men are fighting to save them – which reflects the sexist society as it is rather than challenging the norms revolutionarily.

Since, women are being marginalized in our society; the cinema as a mass entertainer and influencer, should at least take a role to convey its audience that how women should be treated. On the contrary, it is not wise and useless to take films by literally presenting of how they are being oppressed in this society. It is expecting that, Mari has to adopt *Marx-Ambedkar-Periyar-Phule's* ideas of liberation within his films.

Arthi Baskaran is currently a Ph. D Research Scholar of History, Bharathidasan University, Tiruchirappalli, Tamil Nadu, India. Her research concentrates on Tamil Cinema, Women, Caste, Color and Religion, and so on. She has earned two years of research fund from Indian Council for Historical Research (ICHR) as JRF (2018-2020). Reach her at arthibaskaran11@gmil.com

Dr. Y. Srinivasa Rao is currently working as an Associate Professor of History, Bharathidasan University, Tiruchirappalli, Tamil Nadu, India. His research concentrates on Indian & Tamil Cinema, Gender, Subaltern Studies, Science and Technology, and so on. Reach him at hisrisri@gmail.com

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Culture and Psychology : A Perspective on Perspectival Discourse

- ***Sivannarayana Bandela***, Research Scholar, Centre for Folk Culture Studies, University of Hyderabad.

Abstract :

Culture is a way of life which regulates social and individual conduct. It consists of traditional values and codes communicated and shared in a society. It comprises mentifacts and artifacts regarding thought processes, patterns of ideas, speech acts and cultural objects produced and consumed from one generation to another. This paper attempted to study culture and Psychology, outlining the discourse and critical concerns for cultural psychology's continued development and maturing as a field.

Keywords : Culture, Psychology, Mentifacts, Artifacts, Discourse, Human Behaviour, and Thought.

Introduction :

The concept 'culture' denotes the transmission of social values, codes of conduct, traditional belief system, rules of social organization, patterns of economic behavior and arrangement of political power from one generation to the other in a given society. It also includes modes of thought, production processes and speech behavior that is inherited by a cultural group through the years. Human being as a social animal learns and transmits knowledge to succeeding generations. As a member of a society, the human being acquires an identity through cultural practices. The dos and don'ts that a person to follow is regulated by cultural practices. They are expressed through art, religion, language and philosophy. All the social habits and customs are related these expressions.

The concept of culture has two dimensions; one is found in the form of 'artefact' i.e., physical construct which is also known as material culture and other is 'mentifact' i.e., mental construct associated with verbal culture including ideas and knowledge connected with the world at large. The artefacts include all things which are associated with goods and their production processes, distributary systems and consumption patterns. The mentifacts are associated with all types of knowledge manifested both in terms of verbal and non-verbal expressive traditions. Material culture may change as the culture advances in a more rapid manner than the non-material culture, which may include beliefs and practices associated with man's relationship with man and nature. Hence, the non-material culture takes a longer time to change.

Culture: A Conceptual Frame :

The Latin root for culture comes from '*cult*' or '*cultus'* which means tilling or cultivating[1]. The idea is basically coming from the agrarian practice of converting a non-cultivable land for cropping. However, this idea is transported to the human activity of all kinds in the process of progression to civilization. All Social Sciences promoted this idea and in general accepted to the notion of man's adaptation to nature in the process of bettering the livelihood. In this due course, man as a social animal acquire all beliefs, practices, manners, customs and the knowledge systems. What is interesting to note is that these acquired traits are passed through the generations through language and other sym-

bolic actions. E.B. Tylor, an English Anthropologist came up with a definition similar to this idea in 1871.

The concept of culture is very difficult to define or to cognate. Many scholars from Literature, Sociology, Anthropology and Political Science define the term culture in different eras. Firstly, Matthew Arnold[2]said that, "culture referred to special intellectual or artistic endeavors or products"which is equivalent notion to the present-day term"high culture" which is antithetical to "popular culture" (or "folkways"). Secondly, Edward Tylor defined cultureasthat "complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and any other capabilities and habits acquired by man as a member of society". Thirdly, Franz Boas highlighted on the distinctiveness of every culture. Moreover, they lay off the European biased views on culture which are found in both Arnold and Tylor. According to Boas, "one should never differentiate high from low culture, and one ought to not differentially valorize cultures as savage or civilized".

Johan Huizinga[3], a historian and one of the pioneers in historiography of modern cultural history, viewed that the word 'culture' is originated from the German language. From thence onwards it was adopted by the western European[4] languages. The same connotation is also accepted in the countries of Spain, Italy, and America. In French and English it is still debated in spite of well-defined and traditional meanings associated with the word culture. However, it is not interchangeable with the concept of civilization in these two language traditions. French and English are not relaying on the German nomenclature or the German phraseology connected with culture because of abundant development in their scientific vocabulary.

Disciplinary approaches to the Culture :

Not only the scholars those who are professionals in their field of research defining about culture, but also discipline like Psychology has given their own definitions.

Discourse, Interdependences: Psychology and Culture :

In psychology, most of the researchers have noticed culture both in universal (etic) and specific (emic) ways by applying psychosomatic codes[5]. Generally, the "Cross-Cultural Psychologists" studied from etic perspective whereas, the "Cultural Psychologists" looked from emic point of view. According to the school of "Cross-Cultural Psychology", "culture is learned by groups' behavioural norms, values, beliefs and symbols"[6]. They thought that cultural bonds explain relationships and differences through psychological process[7]. Various methods such as qualitative (i.e., interviews), quantitative (i.e., survey) and computational methods are used in their studies.

Most of the "Cultural Psychologists" also adopted the same methods. Theyused ethnographic and experimental approaches to examine connection between culture and cognition with a focus to observe how socio-cultural practices inûuence mental processes?"[8] Culture deals with functional aspect of psychological processof members or individuals, covertly or overtly, to understand function of cultural systems[9]. Surface Theory, also known as 'situationalism', argues that "social context creates potent forces for producing or constraining behavior"[10]. Culture operates on circum-

stantial forces and manifests as cultural values/ beliefs by which members of a cultural group cognate their own actions. Culture overtakes "life apart from situations that gives rise to them and can endure well beyond demise of those situations[11]". Cultural group's values and beliefs cannot be unswervinglymeasured and evaluated. In fact, values and beliefs of a group are judged based on their own actions. Researchers of this school of thought resort to actions as a parameterto measuresocial value. Relative strength of values and beliefs are recognized by following such methods.

Only for particular values and beliefs connected with behaviours can be measured through traditional surveys of measurement. Constructing multiple scenarios, individuals are asked to select one among them and by which values and beliefs are measured. This method was followed in India by a group of scholars headed by Sinha and in Canada by the group led by Kwantes[12]. For instance, if an individual have two job offers i.e., one with less salary in his/her home town where the family leaves and the other which is far away from the home town with a higher salary. This is observed by the option which is given by the individual in relation to values. If the individual chooses home town though with less salary, it is considered that the individual values more for his/her family rather than status and salary.

The method applied in Surface Theory can be useful for inferring the cultural values and behaviours. However, culture is multifaceted and multi layered and therefore the inferences drawn through this method may not give accurate results. Much of the research in industrial and organization psychology resulted in organizational theory by focusing on specific aspects in culture. Basically it is a reductionist approaches which as both positive and negative implications. Organizing the data related to culture on the lines of categorical labels to evaluate the behaviour of the cultural groups having similar backgrounds may help in understanding some facets of culture. However, this method may not give holistic picture of culture and its impact on human behaviour. The connection between values and behaviour is not directly correlated but depends on circumstantial actions. As a matter of fact 'values' developed as parameter are not good factors for prediction of behaviors. Nevertheless, the creation of categorical labels may not lead to measure properly cultural factors and their impact on human behavior[13].

Yet another method known as "Social Axioms Survey" is advanced to measure cultural behavior taking individuals who experience is concomitant to larger social behavior in a given specific context[14]. This method explains cultures effect on behavior specific to value system. Though 'Social Axioms' are created at individual level, they reflect in general cultural behaviour at large.

Conclusion :

Psychological functions impact culture, and also psychological operations are controlled by culture. Cultural norms and practices are influenced by individuals' thoughts and actions, and individuals' thoughts and actions are influenced by cultural norms and practices. These conclusions have been supported by research on evolutionary processes, epistemic needs, interpersonal communication, attention, perception, attributional thinking, self-regulation, human agency, and self-esteem.

References :

1. Allport F. H, "Social Psychology," Chap. I, on Social Psychology as a Science of Individual Behavior (Boston: Houghton Mifflin, 1924).
2. Berry John. W et. al, "Handbook of Cross-Cultural Psychology," Vol. 1, Chap. I (Boston: Allyn and Bacon, 1997).
3. Elias. Norbert, The Civilizing Process: Sociogenetic and Psychogenetic Investigation (U.K: Blackwell, 1994).
4. Folsom, J. K., Social Psychology (New York: Harper, 1931), p. 476-477.
5. Ross. Lee & Nisbett. R E, The person and the Situation: Perspectives of Social Psychology (New York: McGraw-Hill, 1991).
6. Schwartz S. H &Bilsky. Wolfgang, "Toward a Universal Psychological Structure of Human Values," Journal of Personality and Social Psychology, Vol. 53, No.3 (1987).
7. Segall. M H, et. al, Human Behavior in Global Perspective: An Introduction to Cross-Cultural Psychology, 2 nd ed. (Boston: Allyn & Bacon, 1999).
8. Shweder. Richard A, Thinking Through Culture: Expeditions in Cultural Psychology (Cambridge MA: Harvard University Press, 1991).
9. Sinha. S P., et. al, "Social Support and Self-Controls as Variables in Attitude towards Life and Perceived Control among Older People in India," The Journal of Social Psychology, Vol. 142 No. 4 (2002), pp. 527-540.
10. Triandis. H C, "The Psychological Measurement of Cultural Syndromes," American Psychologist, Vol. 51, No. 4 (1996), pp. 407-415.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

The Impact of Covid-19 Pandemic on Academic Research : Responses of Students from Indian Universities

- Deepak Kumar Swain
Research Scholar & MGNCRE Research Fellow, Centre for Studies in Social Management, School of Social Sciences, Central University of Gujarat, Gandhinagar.

- Dr. Sony Kunjappan
Assistant Professor & Coordinator
Centre for Studies in Social Management School of Social Sciences, Central University of Gujarat, Gandhinagar

Abstract :

Covid-19 induced pandemic has disrupted the way of human life unprecedentedly, affecting every aspects including education. Though a new normal is at the horizon, but study on how this epidemic impacted academic research still stand significant, particularly in India. Primary data were collected from social science research scholars of various universities of India via online modes including Google questionnaires. Financial constraint, difficulties in collecting primary data, visiting libraries etc. were major issues encountered by majorities whereas adjusting in digital mode of education remain stressful in rural India amid severe data divide. However, online based education came out of pandemic also helps many to acquire new skills and knowledge.

Keywords : lockdown, pandemic, COVID-19, higher education, research

The Background :

The COVID-19 pandemic has affected all sectors and sections of the globe. The outbreak has started from Wuhan city of China in December 2019 and spread across within a very short span of period. The situation leads to serious loss of life, earning and lead to anxiety/ stress. The World Health Organisation has declared it as a pandemic (Dhawan 2020). Wearing face masks, regular hand-washing, maintaining social distancing, lockdown and avoiding mass assemblies were became a daily routine to restrict transmission (Pokhreland Chhetri 2021). The pandemic has lead to disrupt education globally, increased inequality, lacked connectivity and especially affected the marginalised sections in access to education (UNESCO). In India to break the chain of spreading the virus has announced a national lockdown on 24th March 2020. The lockdown witnessed complete closure of social connections, economic activities andthe pandemic has affected more to the developing countries and the poor to avail the basic facilities. The sudden closer of educational institutions and the students were asked to leave the campus and travel to their native place amid nation-wide lockdown and global epidemic. The face-to-face meeting and classes has shifted online to keep the community safe from spreading the virus (Boxall 2020, Hermida 2020). The sudden shifting of classes from physical to online and data-divide has created many interruptions. In the education system, nearly 1.6 billion learners from more than 200 countries were highly affected and the closure of educational institutions affected more than 94% of the world students' population (Pokhreland Chhetri 2021). While students were struggling for ICT and no-disturbing corner in home, the teachers were

busy to make the online education more accessible and interesting. Since 2015 the annual online enrolment rate was growing high and the pandemic has severely urged to go for online learning. But very few literatures explain about how the pandemic has impacted thehigher educational sector and the role of online education (Said 2021). However the sudden urge of the crisis from the classroom teaching and learning to online education was hazardous (Hodges et al 2020), but the time has left with the only option to get online without proper ICT infrastructural development (Dhawan 2020). For the higher education and research in reference to social sciences for which the society is their research-hub to do all kind of experiments with human behaviour and social institutions it was highly affected.

Objectives :

1. How the pandemic has affected the higher education scenario in special reference withsocial science research.
2. How accessible was the online education and infrastructure in India during COVID-19.
3. The multifaceted issues faced by the Indian academic research community during the pandemic period have to explore.

Data and Methodology :

As physical mode of data collection were seriously disrupted during pandemic, information were collected through online methods via Google questionnaire and telephonic conversations during July-December 2021. A total respondent of 96; 67 males and 29 female mainly Social Science research scholars were considered. Respondents were unevenly distributed across 35 central and state universities of India. Caste-category wise, 27.5 % are SCs, 33% from General, 35% OBCs and the rest four percent were tribal students. How academic research with reference to social sciences affected during pandemic is the primary research objective. Both open-ended and objective questions were administered and analysed by using simple frequency and percentage methods. Secondary data gathered from books, journals, government reports, newspapers etc. were used to substantiate the arguments and findings.

Data Analysis :

Constraints :

Table No. 1 Students Issues faced during COVID - 19.

Issues faced by the students during COVID-19	
Access to Physical Library	72 out of 96 (75%)
Mental Health and Anxiety	77 out of 96 (around 80%)
Online Teaching-learning and communication	77 out of 96 (around 80%)
Filed-visit issues	81 out of 96 (around 85%)
Financial Constraints	84 out of 96 (87.5%)
Digital Divide	87 out of 96 (around 91%)
Travel issues and Accommodation	91 out of 96 (around 95%)

(Data allied from field survey)

Around 90.62 percent respondents reported that the impacts of pandemic on their education and academic research is in disruptive and stressful ways. However, the effects are multi-dimensional costing different areas as discussed below:

Access to Physical Library :

Around seventy-five per cent of the respondents explained that their research was highly affected by the pandemic as they could not use the precious time in visiting libraries to continue their study and develop knowledge on their area of interest. Their target of completing certain assignment could not complete on time. Not only in access to educational forums, library was the place of concentration as the doctoral life is the life of a monk to be focussed and meditated.

A majority of the students in a so-called online era has prioritised on physical library. They were missing their university library in the pandemic. Some of them were agreed that library is the place where they could concentrate on their study and some said the internet access and speedy was there so they do visit the library regularly.The study environment they got in the library can never take the online forum or home surrounding. Being settled in home during this pandemic has lost their concentration as they do not get a place in home to concentrate on their study. A few respondents said that ICT based infrastructure must be the top most priority of the higher education department to invest and develop if they plan to switch online education and to deal with the future pandemics. Most importantly it will open more opportunities of self-learning for the learners.

Some students are experiencing the poor digital infrastructure has demanded for digital library and some were suggested to have its universal access to the university members anywhere with password security. The infrastructure in universities, even in central universities is at poor stage, and in needs of improvement, some respondents observed.

Mental Health :

The situation has put a break on the research flow according to eighty percentages of the respondents. The anxiety of getting affected by COVID, affecting family and suddenly extra health care started panic among all. Some of them were lost their near and dear one or got affected self,hampered their focus on research. Especially travelling from campus to homeand getting settled without proper academic environment was anxious. They were missing the atmosphere of the university in their villages and many of the respondents were shared that due to not having a private room in their family they could not continue the research flow which leads to delay their research. Especially for the girls from middle-class background, it was struggling to be at home because of the fixed age-bar mentality of the family for marriage and child-rearing, shared by a student from JNU. Surviving independently with mere amount of fellowship was another struggle of the time. The going-home back of the situation lead to stress and anxiety and highly hampered their research without having access tothe journals and other study materials.

Online teaching or communication, how accessible it was?

Around eighty percentage of the students mentioned that they faced some kind of issues

in the pandemic to attend their online classes or other forums. The students in their first year of PhD were faced issues of slow internet to attend classes, while the other were faced issues to contact their supervisor and presenting papers online. The supervisor is the sole motivator during the degree of whose guidance was lacking in the rural area without internet and network so they were feeling aloof. They would have not missed conferences and other refresher courses in their campus or in urban belt with proper internet facilities, mentioned. Shifting from offline to online, managing internet issues and collecting reading materialsonline was totally new to majority of the students, which has also explained by Hodges et al (2020). They could get more chances to use the time fruitfully to present their research papers or get nurtured by various online refresher courses mentioned by a few students.

Field visit issues :

The students explained that their research has stuck in between due to the lockdown. At least some universities for few months allowed the natural science students to continue their experiment in lab, for the social scientists thesocietyis their lab. Due to the lockdown, they could not visit the field or meet the respondents in person which was highly affected their research. Eighty-five per cent of the respondents were explained that the field visit was the major issue for them during the pandemic. A student from the central university of Gujarat has explained that she was in middle of her data collection, but due to the pandemic she has to wait for almost more than a year to get a few more responses. Even she was interested to visit the field quickly after the COVID-restrictions has been flexible, but the respondents were not much supportive to allow an outsider to enter their house (as her study was on women and self-help group) as they were assuming her as a COVID- affected person because she is travelling many places for data. Those rest fifteen percentage of the respondents were said the pandemic has not much affected their field-visit either they had completed their data collection, or having no field visit.

A scholar explained; live life experiences getting from the field are not comparable with the online data collection, telephone or social network surveys. Even every data cannot be collected online with field-observation. Visiting various places, interacting to new enthusiastic respondents and focussed group discussions weretremendous field experiences which she wanted to apply in her doctoral research, but could not, due to the restrictions of the time.

A student explained that :

"Yeah, it did affect me a lot as I was admitted for the PhD program last year and it's three years out of which almost one year passed at sitting home only as I'm from physical geography background and my work lies on primary data collection method and wasn't available to go for fieldwork and it got delayed".

Financial Constraint :

Majority (87.5%) of the student respondents were explained that financial constraint was the major issue they had faced during the lockdown. Their university has failed to credit the fellowship on time. Some stateuniversity research scholars explained that, financially they had very bad experience in the lockdown. Due to not availing any financial support to continue their doctoral research they work as contrac-

tual teacher in various local colleges and earn some amount of five to 15 thousand rupees per month, which has been stopped or cut to one fourth in many cases as the classes become online during this period. While some central university students were also explained that as the university administration was sometimes running with half of the non-teaching staffs and sometimes if any COVID positive cases detected in the campus, it has led to complete shutdown of the campus for two-weeks or long. So they could not get credited.

Another student from the University of Hyderabad explained that as he has to manage all expenses with the eight thousand rupees of fellowship, it is really difficult in the pandemic to access the digital platforms with his own expenses as the data package is so high and he has also experienced some of his friends does not have a laptop or android mobile in good condition in which they could continue their study for long hours. But before the pandemic they were managed by the university Wi-Fi or computer. Some students were also struggled for a mobile during the lockdown to attend the online classes or platforms. The middle class family especially in the lockdown without having any earning while struggling for their bread and butter now another struggle they had to do for mobiles and data cost.Students were happy that they got some extensions for their thesis submission by UGC notice but simultaneously some were annoyed of not completing the degree in time. Their survival after the fellowship period was the main reason of their headache.

Digital Divide: ICT and rural-urban difference :

The students faced issues with network and internet buffering as they were settled in rural areas mostly during the lockdown. At least the urban space had the internet facilities to attend the online forums, it was really very harsh of experiencing the internet facilities, electricity and availability of gadgets in rural areas (seeSingh et.al. 2021). The heart of India lives in villages where the internet in many cases is a myth to attend the programmes. It was even experienced by a tribal belt respondent that in some villages the students were settled on the top of hill or some high land to have access to their online classes. The researchers were not in fewer struggles in this matter.

The scholars explained that their study is about field visit to get the field based primary data. But due to the pandemic they have either got the data online or had to wait till the normal situation. The normal situation may take more time, where in academics the submission of a doctoral degree has certain duration/ period. So somewhere they have managed to switch online, but they came to know as many respondents were not in a situation to respond them as they were in stress after being hospitalised or losing their relatives. They were either not ready to respond over various online methods or social networks, and the time was not permitted to meet them personally. A research scholar from MS university of Gujarat shared that he has to work again to get the questionnaire modified from face-to-face to online as the situation demanded where his objective of the study was more qualitative. But without having any other options he continued like this. Another student also shared he has to change the data collection methods from field survey to telephonic interview without having any other options to submit the thesis in time.

In urge to submission, a student from Central University of Gujarat has tried to publish his research paper in UGC-CARE listed referred journals but due to the pandemic most of the journals delayed the publication for more than eight months which ultimately delayed his doctoral thesis submission. Except that the university remained closed and their supervisors were also in their own health issues could not connect physically with the student to rectify their work or editing for final submission. Even the students were not able to discuss their research work with the supervisor if settled in remote areas. The final evaluation by external members has done by sending the soft copy of the thesis according to the UGC notice, but many examiners could not contribute substantial time for the evaluation so it was unnecessarily delayed the award, said another student from his own experience.

Travel issues and safe accommodation :

Neither they could be in hostel, nor could they attend any online forums. Due to the complete lockdown students were forcedto vacate the hostel and travel to their native. Majority of the students were travelled in an unsafe way to their native with quarantine, however many of them were not having such facilities in their home, mentioned by one student from a central university of West-India. They, after travelling so far from hostel to the home may spread the virus in their locality this thought has not been cared by the university authority except following blindly the authoritarian notice. They were not even in touch with their academic supervisor or university. Still they had to pay full amount of hostel fee and semester registration according to a student from central university of Gujarat.

A doctoral scholar from another reputed university shared her experience as she was preparing for the eligibility test for a semester and expected to perform well, but due to the COVID situation she has to skip to travel far from her village to the nearest examination centre in public vehicle of around 300 kilometres. A few students shared that they could not go for internship which was a good opportunity to work with big organisations and make a rapport for future, likewise mentioned about the summer schools (Boxall 2020).

Positive Impacts :

Some of the respondents have taken this challenge of the time positively. The situation was utilised to learn virtual skills on handling online class, attending, presenting or hosting a webinar and broadened the platform to learn. Now they can switch to various international classes and educational platforms to learn new tools, techniques and skills through SWAYAM, MOOC courses and attending academic forums in ZOOM platform on subject of their interest. It can be said that the technical knowledge has developed of all academic members was a positive output of the pandemic. The pandemic has accessed and opened opportunities to many digitalised forum and platforms to the knowledge thrust. It has somewhere led to equally access to good contents and educational forums for self learning. The self-guide has also developed among the students. One student from Madhya Pradesh has mentioned that due to the pandemic he could present papers in twelve webinars organised virtually.The students also mentioned that, the pandemic period was a convenient time to prepare forcompetitiveexaminations.

Earlier to attend a conference or seminar the participants were travelling to the venue a long way with spending a high cost, of which place has taken online according to a scholar from Delhi. So some best experiences the government has got to develop the infrastructure in a more online mode to look after the same kind of situations in future (Dhawan 2020). The situation has taught the department to develop the online digital infrastructure in higher education with the academic community also has shifted online and skilled to use online education methods without any option left.

Concluding Remark :

There were many restrictions to visit physically to the field and it was compulsory to visit in many cases as their research objective related data were not even available online which should be at least provided by the government and updated time to time they have suggested. Another major suggestion was to make the online education more inclusive and holistic both the educators and learners should be trained on using ICT and pedagogy. As the online education has become the major platform for the next generation learners, the government should push the policy level intervention on developing ICT based infrastructure of education system. To deal with the future pandemics, online infrastructure of education is must to develop, will lead to establish a research culture among Indian academia.

References :

1. Boxall, Simon (2020) A Viral Shift in Higher Education? Author(s): Boxall Source: Oceanography, September, Vol. 33, No. 3, pp. 78-79, *Oceanography*, https://www.jstor.org/stable/10.2307/26962484
2. Dhawan, Shivangi (2020) Online Leaning: A Panacea in the Time of COVID-19 Crisis, *Journal of Educational Technology Systems*, Vol. 49 (1), pp. 5-22. DOI: 10.1177/0047239520934018
3. Hermida, A. Patricia Aguilera (2020) College students use and acceptance of emergency online learning due to COVID-19, *International Journal ofEducational Research Open*. 9 September.
4. Hodges, Charles B, Stephanie Moore, Barbara B. Lockee and Torrey Trust (2020) The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning, March. EDUCAUSE.
5. Pokhrel, Sumitra and RoshanChhetri (2021) A Literature Review on Impact of COVID-19 Pandemic on Teaching and Learning, *Higher Education for the Future*, Vol. 8 (1), pp. 133–141, DOI: 10.1177/2347631120983481.

6. Said, GhadaRefaat El (2021), How Did the COVID-19 Pandemic Affect Higher Education Learning Experience? An Empirical Investigation of Learners' Academic Performance at a University in a Developing Country, *Hindawi Advances in Human-Computer Interaction*, Volume 2021, Article ID 6649524, 10 February, pp. 1-10. https://doi.org/10.1155/2021/6649524.
7. Singh, Chandrika, Shoumeli Das, Anuradha Nair (2021) COVID-19 Lockdown and Human Development: Deprivation and State Response in Maharashtra, *Economic and Political Weekly*, September 18, Vol. LVI, No. 38, pp. 33-39.
8. UNESCO (n.d.) https://en.unesco.org/covid19/educationresponse.available on 12th March 2022.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

The Political Press in the Telugu Language in Madras Presidency during Colonial Period ; 1919-1947

- ***Dr. Seelam Srinivasa Rao***, Assistant Professor of History, Sri Sathya Sai University for Human Excellence.

Abstract :

The Press was an important component of colonial life and played an important role. Throughout the last few decades, the Telugu community has felt the influence of the Press. However, such innovations have a significant influence on Telugu society. From 1919 onwards, there were several studies on the function of the Press, but the Telugu press was not included at the micro level. The Telugu region's Press after 1919 tends to focus on the study's investigation. The essay's major subjects will be the history of Telegu's modern Press and the many journals published throughout the colonial era.

Key Words : Press, Society, Printing, Telugu journals, printing press

Introduction :

With the establishment of the Press in India, especially in Madras presidency, journals and articles began to produce on a less margin initially. Its influence had passed on to the Telugu society, and the first printing press was installed in 1925 by the Bellary Tract society. Followed by the book has been published. It was the time of the reformation movement, which enlarged the use of newspapers.

The Telugu newspaper was only beginning to emerge before the Gandhian era of Indian nationalism. Meanwhile, they established several deserving weeklies and journals with assistance from the Indian National Congress, aiding the Telugu press in developing a national identity. Even though missionaries published the first books to propagate Christianity, subsequent newspapers and journals focusing on political and social concerns emerged and protested colonial rule. Newspaper advertising for public and private concerns has started to appear, along with the trend for newspapers to utilise images to convey topics better.

Objective :

The objectives of this study include ;

1. To understand the key role played by the Telugu press in the national movement
2. To understand the various press act that came after 1919
3. To understand the role of the Press in promoting various Congress activities.
4. To know about the effects of the Gandhian era on the Telugu press
5. To know about the various journals and articles published after 1919 and their importance.

Review of Literature :

Rabindranath Manukonda nearly covered all elements of the Telugu press, including its patterns and diverse editor personalities, in his book "History of Telugu Journalism Print and Electronic Media. *The Role of Telugu Press in the Freedom Movement: An Analytical Study"* written by Vardhanis a detailed study of Telugu press evolution in each stage, from the arrival of colonial masters till Independence, each area, is differentiated and portraits how

Telugu press paved a positive approach to the national movement. *History of Printing and Publishing in India: Origins of printing and publishing in Karnataka, Andhra and Kerala,* written by Bellary Shamanna Kesavan, shows the overall structure of the Indian Press during the colonial period, hence the formation of the post-independent era, apart from that, also shows the growth of South-Indian presses and their contribution to the national movement.The History of the Press in India (Upto 1947 by Ghosh is an international journal that summarises every event from the beginning of the Press until Independence. It includes every incident and every aspect of the Press as a whole, which covers every important journal in most regions. It also shows the various press acts and incidents that took place for that incident's cause.

Data and Methodology :

The study is mostly descriptive and focuses on the Press in Telugu regions. It is founded on historical and scientific evidence. Historical research was employed to develop the main data sources and analytical tools used to evaluate the Press's progress, expansion, and evolution during the colonial era. The document analysis technique was used to get facts and figures by utilising work on this subject (the Press) and secondary data from existing books, journals, websites, and government papers.

Telugu Press and Indian freedom struggle:

1919 is a significant turning point in the history of the Indian liberation struggle. It saw the entry of Mahatma Gandhi into the arena of Indian politics. He dominated the political scene till the country became free in 1947.[1]

The Rowlatt Act, approved by the Government in 1919, provided the executive branch with extraordinary authority to deport people, censor the Press, and establish courts for political trial criminals. Press outlets around the nation criticised these oppressive policies. Particularly Andhra Patrika and Krishna Patrika, two Telugu newspapers, fought passionately against the Act. Gandhi advocated withdrawing this bill, but the colonial Government did not listen to his request. Hence, Gandhi entered into the Satyagraha movement, and the Andhra's responded to this very well. The Telugu papers like Deshabhimani, and Deshamata, criticised the Government.

The Montagu-Chelmsford reforms were deemed insufficient, unsatisfactory, and disappointing by the Indian National Congress, who also called on the British parliament to take action to enact complete, responsible administration in India. However, Congress stated it was willing to put up effort and test the reforms. The Telugu press showed its profound unhappiness with the reforms proposed by Montagu and Chelmsford. The Telugu press, however, spoke in favour of accepting the changes and allowing Indians to run in the next elections when the Amritsar Congress issued a resolution stating that they were willing to test the reforms for what they were worth.

The Havoc caused by the Quit India Movement reached Andhra as well. Nationwide, in Andhra also, various struggles and violent activities took place based on it. During this time,i.e. in 1938, Andhra Prablta was started by Ramnath Goenka. The charge of the editorship was given to KhasaSubba Rao, who was already the then editor of Swarajya, the English daily of T.Prakasam. Later Nyapathi

Narayana Murthy took over as an editor and continued till about June 1942.[2] These papers, as a whole, portrayed the freedom struggle in Andhra Pradesh.

Nevertheless, it is also necessary to portray economic and labour problems. Papers such as Nava Sakti (1936) and Praja Shakti (1941) were established, the latter in 1945 transformed into a daily by Madduri Chandra Sekhara Rao. During those periods, the paper was used as the prime mode of communication to enlarge the patristic period. They wrote about the American freedom struggle, which gave people a sense of duty towards their mother nation. So, they also praised Gandhi, especially during the non-cooperation and Salt Satyagraha movements.

The nationalists and the Telugu papers gave Gandhi tours of Andhra importance. His autobiography was serialised by the Andhra Patrika, Krishna Patrika and Satyagrahi. This paper wrote on Gandhi as the "Messenger of peace and personification of love".[3]

Telugu Press in Congress Advocacy :

During colonial times, the Telugu newspapers worked hard to support and propagandise the Congress party. By passionately writing about Congress's actions and its desire for Purna Swaraj, they instilled a sense of nationalism in the Indian people. The Telugu newspapers - Andhra Patrika, Krishna Patrika, Congress and Satyagrahi and the English newspapers, Swarajya, Janmablwomi and Vie Hindu, dedicated their journalistic strength to the Congress movement.[4] The annual conferences of the Congress received extensive coverage, and supplements were also produced on such occasions: The organisational channels accomplished less compared to the media, which preached to the populace about the Congress's choices and programmes.

The Telugu press provided tremendous encouragement and promotion for the All-India Congress Committee meeting in Vijayawada in 1921 and the Congress annual conference in Kakinada in 1923. The publications also campaigned for the promotion of candidates running for Congress. The papers did this with complete identification as pro-congress and contributed to the Congress's victorious triumph. The majority of the newspapers thought that serving in Congress meant serving the nation.

Press Acts :

The nine-year cease-fire between the Press and Government was broken when Gandhiji began his Salt Satyagraha in March 1930. On January 4, 1932, a Press Ordinance was published that reproduced the strict rules of the Press Act of 1910 that had been abolished. The previous Press Act of 1930 was expanded in the shape of the Criminal Law Amendment Act of 1932 at the same time as Gandhiji's arrest. Between 1932 and 1946, the battle for Independence experienced various vicissitudes. There were occasional periods of agreement between the Government and Congress. However, the Press Emergency Act of 1931 continued to be in effect during this time and was administered with varying severity depending on the political environment. In comparison to the 1910 Act, the 15-year period saw more prosecutions. Nearly 1,000 newspapers in Bombay, Bengal, Delhi, Madras, Punjab, and UP were attacked[5].

In accordance with the Defence of India Act, the Indian Government had the authority to precensor press articles about specific topics when World War I began in 1939. The Official Secrets Act was changed to establish a maximum punishment of execution or transportation for publishing information considered useful to the enemy, and the sentence for disclosing information that is likely to be used by the enemy now carries a five-year jail sentence. Similar amendments were made to the Press Emergency Powers Act. In accordance with Rule 41 of the Defence of India Act, a new notice was issued after Congress passed the "Quit India" resolution in 1942.[6]The rule was established to restrain the newspaper activities of Congress. The notification was withdrawn after the newspaper editors gave assurance that they would follow restraints in publishing matters related to the Quit India Movement.

Unauthorised and cyclostyled news sheets, which occasionally circulated, must be mentioned in any study of the growth of the Press. Others were clandestine journals even during normal times. Some were published when press limitations forced newspapers to close or stop covering the national movement news in their columns. In the past, inscriptions on buildings and streets were used to transmit instructions. Gandhiji's Young India was published in cyclostyled sheets in 1930 since Gandhiji's printing was prohibited by the adoption of a Press Ordinance.

The considerable powers for controlling the Press established by the Government of India under the Defence of India Rules came to an end almost immediately when a popular temporary government was installed at the Centre in September 1946. To handle the community situation, however, several Provincial Governments were forced to use Ordinances in 1946–1947. The Provincial Governments eventually superseded these Ordinances with emergency laws.

In 1947, the Government of India established the Press Enquiry committee. The Committee was established to look at press regulations in light of the fundamental rights established by the Constituent Assembly. It suggested, among other things, the repeal of the Indian Emergency Powers Act of 1931, adjustments to the Press and Registration of Books Act, and changes to Sections 124-A and 156-A of the IPC.[7]

Telugu political journals during the colonial period :

With the arrival of Gandhi at the forefront of the national movement, all those shackles which suppressed the Press began to loosen up. It is evident from the Telugu works which were produced during that time. A good number of political journals and articles began to pop up from everywhere, which gave more energy to nationalist spirits. That kind of work has been springing up in the Telugu region since 1919. The hardship the journalism and Press had till 1919 paved the way for the future generation to grow up and gave them a chance to prove themselves in this field.

These new generation works include Andhra Janani (fortnightly), published in 1919 by B V Krishnarao, which was a political journal. Another political weekly published in 1922 by MadduriAnnapurnayya was 'Congress'. This publication was launched as a cyclostyle paper on behalf of the Rajamundry-based Andhra

YuvajanaSvarajya Sabha. Later, Gautami Satyagraha Ashramam released it. The articles by Ramachandruni Venkatappa, Krovvidi Lingaraju, and MadduriAnnapurnayya that were published in this publication sparked outrage and resulted in the journal's editor's incarceration. In the same year, another political journal, Gandhi (weekly), Gramapalana (weekly), Nyayadipika (daily), Nilagiri (weekly), Tenugupatrika (weekly) and Pinakinipatrika (weekly), published by KesapragadaVireswaraSarma, Kanagala Sriramamurthy Kutty, Raghavayya Naidu, Shabnavisu Venkata Ramanarasimharao, OddirajuSodarulu and Pappuri Ramanujacharyulu respectively. The weekly political Matriseva, authored by Gadicherla Hari sarvothamarao aided the region of Rayalasima, which helped in the dissemination of nationalist beliefs. GadicherlaHarisarvothamarao founded this publication in 1922 with assistance from Ketu Venkata Reddy, SankatiKondareddy, and a number of other people. The Indian National Congress's ideals and programmes gained popularity thanks to this publication. This magazine also included news on the Rayalasima area. In the same year, another political journal was published by BhamidipatiSatyanarayan, Swatantra, a political weekly journal.

Andhravani (weekly) was published in 1923 by Nyapathi Narayanamurthy. Later, Nyapathi Narayanamurthy, the journal's editor, also edited Andhra Prabha, Vauhini, Prabhatam, Vijayaprabha, Kalinga, Jayabharat, and other publications. He wrote a column in Andhra Prabha under the title Pan Suphari, and it quickly became quite well-liked there. This work was followed by Gunturu Patrika (weekly) by UnnavaLakshminarayana. In the same year, Palleturu (weekly) was published by Sanivarapu Subbarao. The news of the death of Alluri Sitaramaraju, the leader of the Manyam uprising, was first reported in this magazine. Other political weekly journals published in 1923 were Vegujukka, Swatantra, Swarajya Patrika, and Simhapuri, authored by Devaraju Venkata Krishnarao, Govindaraju Venkata Krishnarao, Duggirala Raghavac handrayya and PaturuSubbaramayya respectively. Simhapuri first aimed to produce cyclostyled paper before achieving the goal of printing. Due to many government constraints, this publication came to an end in 1931. Later, the authorities detained the journal's editor and seized his home and possessions. In 1924, several political journals such as Andhravani, Jyothi, Prajabandhu, Lokamanya and Satyagrahi were published by Nishtala Ramamurthy, Jayanthi Venkatanarayana, Arcot Ranganatha Modaliyar, Kalluri Subbarao and Atmakuri Govindacharyulu accordingly. Satyagrahi newspaper was combined with Palleturu, which Sanivarapu Subbarao edited and published. Following that, the Government seized the journal, and in 1931, its assets were auctioned on the open market.

In the year 1925, there were a lot of journals have been published, such as Andhrakesari by Perala Nageswararao, Andhraranjani by Dhurjati Subbarao, Aryaprabha by Duvvuri JagannadhaSarma, Karmikapatrika by AvatapalliNarayanarao (this weekly journal had contributed to the advancement of Andhra workers who have immigrated to Burma and are employed in Rangoon. When Andhra Patrika was founded in Bombay in 1908, its

editor, AvatapalliNarayanarao, served in that capacity.), Korada by Venkateswarlu, Golakonda by Balakrishna Reddy (The Hyderabad State's oldest surviving Tamil publication was this one. Initiated by RajabahaddaruVenkatrami Reddy, this journal. Suravaram Pratapa Reddy served as the journal's editor for a long period. The publication ended in 1966), Navayuga by Sethu Brothers, Telugu Samachar by Sankara Sayanna Parsha, Praja by KhandavalliRajarao, Vartha by KommuriVenkatramayya, Vijayawada by DhanvadaRamachandrarao, Swasakti by Katta Sitaramayya and Sadhana by PappuriRamacharyulu (This newspaper promoted the leaders and people's opinions for the creation of a Separate Rayalasima State. The "Sri Bagh Pact" between the leaders of Andhra and Rayalaseema was the result of the resistance put out by this newspaper[8] to the demand for the establishment of an Andhra State).

In the following year, 1926- the political journals published were, Andhrarashtramu by Gadepalli Suryanarayana Sarma, Gandhigiti by Gonuguntla Venkata Subrahmanyam Setti (Navajivan and Young India news items were translated into Telugu and published in this publication.), Chittaranjan by Boddapati Venkata SivaramaSarma, and Swarajya by TanguturiPrakasamPantulu and Manikonda Satyanarayana Sastri.

The year 1927, saw the emergence of many new weekly and monthly political journals, which are: Indravathi by Vanam Sankara Sarma, Airavathi by V. V. Reddy, Kalinga by Nyapathi Narayanamurthy, Prajasakthi by Gullapalli Venkatapunnayya, Yugandhara by N. Tirunarayana swamy, Rangoon Andhra Patrika by K. S. Sundaram, Rashtretarandhrulu by Bhandaru Dandapani, Samadarshini by Pinjali Subrahmanyam Setti(This publication served as the Justice Party's megaphone during a time of intense ideological conflict between the Congress and Justice Parties and contributed to the advancement of non-Brahmins in the Madras Presidency), Swadharma by Govindaraju Venkata Krishnarao and Hindumuslimpatrika (weekly).

In the following year, the major Telugu journal publications are Andhramata by TangiralaRamanathaSarma, and Swatantra by MungaraSubba Reddy (Up until 1940, this publication served as the Justice party's spokeswoman. This journal was created by Bezawada Ramachandra Reddy. He formerly published a column called "Sudanturaayi" in which he expressed the Justice Party's viewpoints. The well-known poet KavikokilaDuvvuri Rami Reddy was on the journal's editorial board for a while), Paschimandhra by G.V. Punnayya-Sastri, Satyasadhani by SilamJagannatharao Naidu, Paduguribantu by Gidugu Venkata Narasimharao, SthanikaSvaparipalana by TittiBalaramayya, Tungabhadra Project and Delta Andhra.

By 1929, they only published two journals in the Telugu language: Kesari and Vartavali published by KodamarthiKameswararao andKommuriVenkatramayya respectively. And in 1930 JamindariRaitupatrika was published by NelluriVenkatrama Naidu.

Despite several obstacles, these journals set the path for the expansion of Telugu journals in the future. They weren't using these publications to make money. They have the well-being of the country and steadfast principles in

mind. They sought professions in journalism in light of that. They made an effort to educate the public about the social ills that pervaded society and the social injustices that were occurring all around them while simultaneously using this information to criticise corrupt government officials. With all of these, they provided the next generation with a new world to explore.

Conclusion :

The arrival of Gandhi at the forefront of the national movement gave a boost to the spirit of nationalism, as well as energy to the newspapers. With the help of the Indian National Congress, the publishers began to produce more newspapers and journals, which helped the Telugu press achieve its heights. In the initial step, the missionaries initiated the spread of the Press and newspapers for the propagation of Christianity and its ideologies. In time, the same Press and newspapers were used to initiate spark the patriotic feelings of the people, which helped the national movement and made all the people join together and ward off the colonial powers from the soil of India. Numerous sections of daily newspapers, including sports, kids, women, etc., were the ones to start the modernisation of them. Some newspapers even released Sunday editions that covered a wide range of current issues, providing it was afterwards indicated that modern technology would be used. The journals were made public for readers to comprehend their culture and the brutal control of the colonial authorities.

The research's main objective is to explain the current situation of the Telugu press in light of its economic, social, cultural, and professional contexts. The growth and development of the Press in India have been the subject of several studies. Nevertheless, there are not many studies on India's regional growth and development. Few studies have been conducted on the origins and development of the local Press, which has given rise to a great variety of journals, magazines, daily newspapers, and periodicals without making any attempt to systematically uncover the history of the Press in the Telugu region. The period from 1919 to 1947 was crucial for the growth of Telegu journalism because it saw a sharp rise in the usage of plain language and the activism of social reformers. Additionally, they witnessed the establishment of a number of Telegu publications, such as the Andhra Patrika, Congress, and Andhra Prabha. These works made a major contribution and supported national movements in Andhra.

The study makes the case that local and regional press studies in historical and contextual settings have to be carried out to comprehend a nation's Press from a specific point of view. The conclusions collected from this study might be used to create an academic framework that would characterise the nature and advancements of the country's Press.

References :

1. Chaudburi, R. (1955, March 12). The Story of Indian Press. *The Economic Weekly*, 347-350

2. James, G. (2017). Chapter Three: The Advent and Influence Of The European Missionaries. In Tamil lexicography (Pp. 53-91). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. Https://Doi.Org/10.1515/9783111592008-006
3. Kumar, A. P. (1994). *The Telugu Press its History and Development.* Anantapur: Sri Krishnadevaraya University.
4. *Madras Presidency*. (n.d.). Retrieved August 01, 2022, from Google Arts and Culture: https://artsandculture.google.com/?hl=en
5. Manukonda, R. (2003). *History of Telugu Journalism: Print and Electronic Media.* Kiran Publications
6. Nanamuttu, A., & Swaminathan, K. (1941). *Memoirs of the Madras Library Association.* (K. K. Aiyar, Ed.) Madras: Madras Library Association.
7. Priolkar, A. K. (1958). *The Printing Press in India- Its Beginning and Early Development.* Thakurdwar, Bombay: Marathi Samshodhana Mandala.
8. Regani, D. S. (1956). *Highlights of the Freedom Movement.* Hyderabad: The Ministry of Cultural Affairs- Government of Andhra Pradesh.
9. Sarkar, P. (2012). *The Press in India.* Delhi: Akansha Publishers.
10. Shahedi, N., & Naik, P. K. (2018). A Brief History of National Movement in Ananthapuramu district from 1906- 1920. *International Journal for Applied Research, 4*(11), 209-211.
11. Somasekhara, D. G. (2018). *Telugu Press and Indian Freedom Movement.* Raleigh, North Carolina: Lulu Publication.
12. Vardhan, P. B. (1999). *The Role of Telugu Press in the Freedom Movement: An Analytical Study.* Visakhapatnam: Andhra University.

Footnotes :

1. Rao, P. R. (1989). Indian Heritage and Culture. Mumbai: Sterling Publishers Private Limited., p. 68
2. Vardhan, P. B. (2000). The Role of Telugu Press in the Freedom Movement: An Analytical Study. Visakhapatnam: Andhra University., p. 131
3. Ibid. p. 133
4. Ibid. p. 211
5. Ghosh, S. (2018). The History of the Press in India (Upto 1947). EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR), 4 (9), 84-90., p. 88
6. Chaudburi, R. (1955, March 12). The Story of the Indian Press. The Economic Weekly, 347-350., p. 348
7. Mondal, P. (n.d.). History and Development of Indian Press and Press Acts . Retrieved August 02, 2022, from Your Article Library: https://www.yourarticlelibrary.com/history/history-and-development-of-indian-press-and-press-acts/23717
8. Telanganam History http://www.telangana.org/telanganam.pdf

★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Yerukula : An Endangered Language and It's Revitalization Measures

- *M.S.Bhatath Kumar, & MCKesava Murty*, Department of Dravidian & Computational Linguistics, Dravidian University, Kuppam.

Abstract :

India is one of the most diverse countries, with its cultures and languages, of the world, with different ethnic groups in it. Modernization and Globalization have become big threat to these minor, lesser known and neglected languages of the country. The study on various languages spoken by the different ethnic groups, especially the tribal languages contributed a lot to the linguistic canvas in India and abroad. *Yerukula* is a Dravidian Language mainly spoken by the *Yerukula*tribe.This language is also called *Kurrubasha* or *Kulava:tha*. *Yerukula* is linguistically close to South Dravidian languages such as *Ravula,Irula*and *Tamil*. This language tribe (*Yerukala*or *Erukala*or *Erukula*) is a caste or social group found largely in the Southern Indian states of Telangana, Andhra Pradesh, Tamilnadu and Karnataka. *Yerukulas* are indigenous people who mostly follow *Hindu* religion and population of *Yerukula's* is 5,49,000 (according to 2011 Census). This tribe has a dialect of its own which is called '*Yerukulabasha*' or '*Kurrubasha*' or '*Kula vaatha*'. Linguistically *Yerukula* has Lexical similarity with *Irula, Ravula*and *Tamil.* In this present paper, an attempt is made to discuss the endangerment scenario of *Yerukala* language and propose the necessary steps needed to be taken for the preservation of it.

Key Words : Ethnic groups, Linguistic diversity, Yerukala, Kurru, Kulavaatha, Ethnologue, Language endangerment and Preservation.

Introduction :

Linguists are becoming increasingly alarmed at the rate at which languages are going out of use. A special issue of the journal *Language* (*Hale* et al. 1992), based on a colloquium held at an annual meeting of the *Linguistic Society of America*, drew attention to the scale of language endangerment, and called for a concerted effort by linguists to record the remaining speakers and to create linguistic archives for future reference (this is referred to as language documentation). In this issue, *Krauss* (1992) estimated that 90% of the world's languages would be severely endangered by year 2100. According to more optimistic estimates such as *Nettle & Romaine* (2000) and *Crystal* (2000), 'only' 50% will be lost.

Yerukula is a Dravidian Language mainly spoken by the *Yerukula*tribe. This language is also called *Kurrubasha* or *Kulava:tha*. *Yerukula* is linguistically close to South Dravidian languages such as *Ravula,Irula*and *Tamil*. This language tribe (*Yerukala* or *Erukala* or *Erukula*) is a caste or social group found largely in the Southern Indian states of Telangana, Andhra Pradesh, Tamilnadu and Karnataka. *Yerukulas* are indigenous people of South India who mostly follow *Hindu* religion. They call themselves as*"Kurru"*. They are called *"Yerukula"* after their women's traditional profession of fortune telling

(*Erukachepputa*, Telugu term). This tribe has a dialect of its own which is called "*Yerukula-basha*" or "*Kurrubasha*" or "*Kulava:tha*". in Various census report of 1901,1911, 1921, 1931, the government of india reported that Yerukala is derived from Dravidian languagesfamily.Yerukala is mostly admixture of various Dravidian Languages such as Telugu, Tamil, Kannada, Malayalam and other local dialect. Koracha, yerukala, korama and kaika:di dialects of Dravidian, were affiliated in the Linguistics Survey of India. This tribe is divided into a number of functional and endogamous sub-divisions and each such sub-division is named after the commodity, which they traded in and the occupation they adopted. Linguistically *Yerukula* has not been grouped to Dravidian Languages, and its subgrouping is pending (cf.Bh.Krishnamurti. 2003) Even though most of *Yerukala*Lexical elements are similarity with *Irula, Ravula*and *Tamil*. The script used to record *Yerukala* Literature is Telugu.

Yerukula :

The *yerukalas* are a wondering tribe settled in plains in the states of *Andhra Pradesh, Tamilnadu, Kerala, Karnataka, Maharastra, West Bengal (Calcutta)* and *Orissa* (Thurston: 1909). The Yerukalas are Dravidian tribe. They have different nomenclature in different states. They are called Yerukalas in Andhra Pradesh, *koravas* or *koragas* in Tamil Naidu, *korchas* in Karnataka and*kaika*

is in Narmada region of Maharastra. They are known as korava from the extreme South to the North of the North Arcot district of Tamilnadu, where they are *koracha* or *koracha*, and in the Ceded districts of Andhra Pradesh they become Yerukala or Yerukula. According to Balfour, The koravas, or a certain section of them, i.e., the *kunchikoravas*, were known as *yerukalkoravar*, and they called the language they spoke *yerkal*. The same authority, writing of *yerkalva:du*,alludes to them as *kurshiva:nloo*, and goes onto say that they style themselves*yeraka*, and give the same appellation to the language in which they hold communication. The word*yerkal* here undoubtedly stands for *yerukala*, and *kurshi* for *korcha*. It is contended that the *koravas* and *yerukalas* do not intermarry or eat together. But according to one extracted note, dated 1895, marriages took place between the southern *koravas* of a gang from Madura district (Tamilnadu) and the *yerukalas* of the Kadapa district, (Andhra Pradesh). In Nellore of Andhra Pradesh and other districts, *yerukalas* also purchase their wives,the price varying from thirty to seventy repress, but money rarely passed on to the party on such occasions, the consideration being paid in asses or cattle.

Origin and Population of Yerukala :

The earliest reference of *Yerukalas* can be found in the *Maha:bha:rata*, an Indian epic. e:*kalavya*, the extraordinary expert and skillful archer of *Mahabharata* times, who belongs to *Yerukala* society. He is said to belong to *Nishadha* tribe of North India. This *Nishadha* caste is known as *erukula* in Telugu speaking lands. They are also known as *Kiratas* in some places of North India.According to 2011 Census, population it is Estimated that the *Yerukala*population in India is 5,49,000and has a literacy rate of 25.74%(according to 1991 Census).

Andhra Praesh	5,31,000
Tamil Nadu	13,000
Orissa	1,800
Karnataka	1,200
Maharashtra	600
Delhi	200
Gujarat	200
Pondicherry	200
Chhattisgarh	100
Jharkhand	87

Language vitality and Language Endangerment:

UNESCO has developed a framework for determining the vitality of a language in order to assist in policy development, identification of needs and appropriate safeguarding measures. They have made surveys in 2001, 2003 and 2005 to determine the Language Vitality and Endangerment. Based on the surveys done, the Ad-Hoc Expert Group on Endangered Languages elaborated a landmark concept paper entitled *"Language Vitality and Endangerment"*, which established the following nine factors.

S.No	Factors of Language Vitality and Endangerment	Application to *Yerukala*
1	Inter generational language transmission	Absolutely No
2	Community members attitude towards their own language	Negative attitude
3	Shifts in domains of language use	Except home there is shift in many domains
4	Government and institutional language attitudes and policies, including official status and use	No
5	Type and quality of documentation	Very less
6	Response to new domains and media	Absolutely No response
7	Availability of materials for language education and literacy	No
8	Proportion of speakers within the total population	Less
9	Absolute number of speakers	Less than ten Thousand

Types of Language Endangerment :

Languages have been classified into different types based on the condition and situation of the languages. It is very difficult to perceive language weather it is safe, vulnerable or extinct. Thus for the purpose of the study it is very

important to classify the languages. Since language endangerment is not uniform, classification of endangered languages have been done by many scholars and some of the classifications are given below.

UNESCO's classification of endangered languages (UNESCO's language vitality and Endangerment frame work) :

1. Safe – Language is spoken by all generation; intergenerational transmission is uninterrupted.
2. Vulnerable – Most children speak the language; but it may be restricted to certain domains.
3. Definitely endangered – Children no longer learn the language as mother tongue in the home.
4. Severely endangered – language is spoken by grandparents older generation; while the parent generation may understand it, but they do not speak it to the children or among themselves.
5. Critically endangered – The youngest speakers are grandparents and they speak the language partially and infrequently.
6. Extinct – There are no speakers left.

Classification of endangered languages according to Sasse (1992).

1. A – Abandoned language (language which is dying out).
2. T – Target language (dominant language which is continued).
3. Primary language (language with higher degree of lexical grammatical and pragmatic competence)
4. Secondary language – (language with lower degree of lexical, grammatical and pragmatic competence).

Christopher Mosely's classification of endangered languages. According to Mosely (2007: xii) endangered languages are classified into five types.

1. Potentially endangered – Language which usually implies lack of prestige in the home country, economic deprivation, pressure from the larger languages in the public sphere and social fragmentation In the private, to the extent that language is not being systematically passed on in the educational system.
2. Endangered – Where the youngest fluent speakers tend to be young adults, and there is a disjunction in passing on the languages to the children, especially in the school but even in the home environment.
3. Seriously/Severely endangered – The youngest fluent speakers being among the older generation aged fifty and over, implying a loss of prestige and social value over a generation age.
4. Moribund – Only a tiny proportion of the ethnic group speaking the language, mostly the very aged.
5. Extinct – Where no speakers remain. This last category means that a language whose existence is remembered by7 living people in the community merits inclusion, because there is at least the faint or theoretical possibility of revival.

From the above mentioned classifications *Mosely* (2007: xii) appears to be more convincing for the reason that *Yerukala* is Seri-

ously/Severely endangered language which lacks prestige in social domain, not transmitted the language through formal education and the youngest fluent speakers being among the older generation aged fifty and over. In the present study I adopt *Mosely's* Classification to assert that *Yerukala* is a severely endangered language.

Speakers of Language (both by younger and older generation) and their level of fluency:

To know about the language use of *Yerukala* people, a pilot study was conducted in the month of November - December, 2016. The study was conducted in the major villages of *Yerukala* people in the area of *yerukala-ceruvu*, *Krunool District, Andhra Pradesh*. The study shows the following picture of the language use

Statistics of language use :

Language	Age	Understand	Speak	Understand and Speak
YERUKALA	3-5	-	-	-
	6-15	-	-	-
	16-25	-	-	-
	26-35	Partial	-	-
	36-45	Yes	-	-
	46-55	Yes	Yes	Yes
	56-Above	Yes	Yes	Yes

The above table shows that people up to 25 years in community cannot understand the language and people up to age of 45 years cannot speak the language and the people who are between the age group of 46 and 55 years can understand the language and people who are above 56 years can speak and understand the language. This shows that the language is not properly transmitted to the younger generation and is severely endangered.

Steps to be taken for the preservation of *Yerukala* language :

1. Language Documentation
2. Language Revitalization

Language documentation is the effort to prevent languages from becoming unknown. There are several ways to document the endangered languages. Among, the major steps can be seen below.

Record the data: The first and easy step to preserve a language is recording the data. If the data is recorded it can be used for various language revitalization purposes to preserve.

Developing primers: Once the data is recorded, it can be used for various purposes like developing primers, get primary education in one's mother tongue.If primers are developed and teachers are appointed by giving

training, it will be great step from the government side in preserving the endangered languages.

Developing Dictionaries: Developing dictionaries with recent technology and tools like FLEx developed by Summer Institute of Linguistics can be used in making the phonemic, bilingual dictionaries etc. with less effort and minimum of training.

Developing the scripts: If a script is developed, it will be a significant step in preserving the language. These scripts should be developed in consultation with the respective communities. So that the communities can proudly say that they too have the scripts. Once the script is developed, the community can be encouraged to document the vast knowledge which will bring the recognition to the society (Mohanty, 2013:63). Otherwise, the script of dominant languages of that area may be used to bring the language into mainstream.

Language Revitalization includes :

Community Radios: Community stations serve geographic communities and communities of interest. They broadcast content that is popular and relevant to a local, specific audience. Community radio stations are operated, owned, and influenced by the communities they serve. They are generally nonprofit and provide a mechanism for enabling individuals, groups, and communities to exchange or share massages, to tell their own stories, to share experiences. This kind of effort (setting of community radios) will help the communities to preserve their own language because often they hear their own language rather than the dominant language.

Encourage Younger Generations: One way is to encourage younger generations to speak the language as they grow, so that they will teach their children the language as well. In many cases, this option is nearly impossible. As a linguist if we sensitize the communities to know the value of mother tongue as well as the value of primary education in mother tongue will be helpful in encouraging the younger generations and the community to ensure the survival of the language.

Conclusion:

Based on the factors of language vitality and language endangerment the research conducted on *Yerukala*and the analysis made and explained, and statistical analysis explains that the language speakers are very less compared to community members. Based on the above points we can conclude that, *Yerukala* is a severely endangered language which has only 5,00,000 speakers. Though *Yerukala* belongs to Dravidian group of languages, it is not grouped in the Dravidian Language Family. Due to this reason the language has never attracted linguists to work on its structure as many attempts were made to describe the structure of dominant languages. If we take some of the steps mentioned above, it will be of great help to the community, linguists, anthropologists and the language itself.

References :

1. Austin, Peter K and Julia Sallabank (eds). 2011. *The Cambridge Handbook of Endangered Languages.* Cambridge.Cambridge University Press.
2. Balfour E. Caste and Tribes Cyclopedia of India.
3. Caldwell, Robert. 1875. *A Comparative Grammar of the Dravidian or South Indian Family of Languages*.Trubner& Co.London.
4. *Crystal, David. 2000.* Language Death. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Grierson, G.A. 1967. *Linguistic Survey of India.* 1967. Calcutta: Superintendent of Government Press.
6. *Hale, K. (ed.). 1992. Special issue on 'Endangered* Languages', Language Vol-68. Pp.1- 42
7. *Hasnain, 1991,* Tribes in India: Classification, PalakaPrakasham, Delhi, p.41-45
8. Kemsaramkiran, IndaramJaipur. 2004. 'KurruCharitra (History of Yerukalas)'.Adilabad, Telangana.
9. Krauss, M. 1992. 'The World's Languages in Crisis',Language Vol-68.Pp.4-10
10. *Krishnamurti.Bh. 2003. "The Dravidian Languages " . Cambridge University Press. London.*
11. Nordhoff Sebastian Hammarström Harald, Forkel Robert and Haspelmath, Martin (eds.) (2013)."Yerukula".Glottolog. *Leipzig: Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology.*
12. Mosely, Christopher.(ed.), 2007.Encyclopedia of the World's Endangered Languages. London: Routledge.
13. Mohanty, P. 2013. "Linguistic Equality and the Issue of Language Endangerment in the Indian Context" in Language Endangerment in South AsiaVolume I, A.G Natarajan et al. (eds.) Annamalai Nagar: Annamalai University.
14. Sasse, Hans J. 1992. Theory of language Death. In Matthias Brenzinger (ed.), *Language Death: Factual and Theoritical Explorations with Special Reference to East Africa,* 18-19. Berlin: Mouton de Gruyter.
15. Srinivasa Varma, G. 1978. "Yerukula Dialect" by Dept. of Linguistics, Annamalai University. 1st Edition.Publication No-57 (January 01).
16. Thurston, Edgar &Rangachari, K (1909).Castes and Tribes of South India Vol.1,Asian Educational Services. New Delhi.Pp.258-9

Online Sources :

1. http://www.censusindi.gov.in.census_Data_2011/Census_Data_Online/language / data_on_language.html
2. http:/www.unesco.org/new/en/culture/themes/endangeredlanguages/atlas-of-languages-in-danger/
3. http:/www.ethnologue.com/ethno_docs/introduction.asp

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

An exploratory study on constraints faced by young consumers of Khadi in the Panipat district

- Monika Rohilla
Research ScholarNIMS University, Jaipur.

- Dr. Anamika Gautam
Guide, NIMS University, Jaipur

Abstract :

The present study is a pilot study allowing the researcher to conduct a preliminary analysis before committingto a full-fledged study. This small-scale rehearsal study helped to test the feasibilityof the methods.An attempt was made by the researcher to know the constraints faced by the respondents in accepting khadi in the district of Panipat. The study was carried out in four blocks of the district where primary data was collected through a close-ended questionnaire using the online medium. The study aims to explore the reasons and factors affecting the acceptance and constraints affecting the non-acceptance of the khadi. The most prominent and possible reasons were studied by the researcher. Responses were examined and Henry Garrett's ranking method was employed to ascertain the magnitude of the most possible mentioned reasons. It was foundthose who used khadi do not have a complaint about the product performance but mentioned store unavailability ty one of the major constraints.54% of people believed that there is a need for awareness of khadi to reach out to youth at the ground level.Youthdo not perceive khadi as suitable for their age group,thus resultingkhadi is still not a prominent fashion choice for them.

Keywords : khadi, youth, consumer behaviour, khadi acceptance, awareness

Introduction :

The first khadi fabric was created in the Sabarmati ashram year 1918-1920, Gujarat as an alternative to British textile**.**In astudy,it was stated that "It was the British who destroyed not only the glorious Indian trade but also the rural industries"[1]. The downfall of the khadi is the prime concern by KVIC industries and focus on youth and is the key plan to make it the favorite fabric among youth.The present study is an attempt by the researcher to bring out constraints faced by the youth of the Panipat district in accepting khadi as a fashion fabric. This will help in the future for further studies in understanding the demand of youth and will help upcoming designers in the revival of khadi as a fashioned fabric. In order to make khadi a "fabric for youth" buying behavior and acceptance level of khadi need to be studied which will help to understand the need of youth.Consumer behavior is the study that involves the whole study of what to buy when to buy, how people buy, and why to buy. According to Kotler and Keller (2011),consumer buying behavior is the study of the ways of buying and disposing of goods, services, ideas, or experiences by the individuals, groups, and organizations to satisfy their needs and wants. Buying behavior is ruled by many factors including peers, family, economic status as well social status. The brand factor often influences the buying behavior of youth. Khadi is not just a part of the story of Indians but a history itself

which makes it a "brand". It can be termed as freedom fabric, national fabric, or Indian fabric.

Objectives of the study :

1. To study the perception of youth for khadi as a brand.
2. To analyze the constraints faced by youth in acceptability and buying of khadi fabric.
3. To study the factors affecting consumer buying behavior of khadi among youth.
4. To investigate the frequency of buying of khadi among young consumers of Panipat district.

Methodology :

Sample of the study

The sample for the study was selected using a purposive and convenient sampling technique. The sample size of 100 was selected on a random basis from all four blocks of the Panipat district between the age of 18-29 years of age. The sample was equally divided among theplace of residence i.e., 25 from each block, and gender distribution was also equally divided i.e., 50% male and 50% female candidates.The questionnaire prepared for the study consisted of close-ended questions that seeks their demographic profile. The questionnaire was used to collect the primary information regarding their buying practices and respondents were asked to rank the constraints they face during shopping for khadi clothes. The data was collected through an online platform using google forms. The data were tabulated and analyzed using frequency percentage and a test Hennery Garret ranking method was applied.

S.No	City/ block	No. of candidates
1.	Israna	25
2.	Madlauda	25
3.	Panipat	25
4.	Samalkha	25
Total		100

Results and Discussion :

Table 2.showsthe frequency percentage of buying khadi clothes on different occasions

How often do you buy khadi clothes?

How often do you buy khadi clothes?					
	Casual basis	never	Special occasions	Festive occasions	Column total
Frequency %	20	29	41	10	100

The data indicated that 20% of respondents purchased khadi on a casual basis. Whereas 29% never used khadi. 41% of respondents bought khadi only on special occasions and 10% of respondents made purchases only on festive occasions.The data shows the level of acceptance of khadi clothing by youth on different occasions

Table3 : showsthe perception of the respondentto improve khadi's image

S.no	Select options you think khadi needs for its better acceptance among youth.	Frequency %
1.	more advertisement	54%
2.	increase awareness	62%
3.	improve quality	56%
4.	increase availability	64%
5.	new designs	56%
6.	reduce price	60%

From table 3. To increase the acceptance level of khadi, it is mandatory to understand their perception of the same. The respondents were asked to select multiple options they think are the mostimportant in building khadia brand. The highest accepted factor with 64% was to increase the availability of khadi and khadi stores. The secondhighest factor with 62% wastofound need for increased awareness about the brand and its products. 60% of them showed khadi as an expensive option which meantthere is a need forthe price reduction. Similarly, 56% of them believed that khadi needs innovation in terms of the latest design and quality. More than half of the respondents accepted khadi needs more advertisement.

Table 4 : showing reasons for khadi preference

S.no	Select reasons why you prefer kadi?	**Frequency %**
1.	good advertisement	56%
2.	good promotion	64%
3.	value for money	64%
4.	Good brand image	58%

From table 4, it was understood that because of the good promotion of khadi in their respective region 64% of respondents preferred khadi. Similarly, 64% of respondents thought khadi has good value for money, which meant that they were fully satisfied with the qualities and attributes of khadi clothing. However, the option with the least frequency is the good brand image, which declared khadi as not so popular brand among youth. Overall, the data revealed that khadi has sustained in the market for its qualities, but needs better promotion and advertisement to build itself as a brand.

Application of Henry garret ranking scale:

In table 1. The questionnaire was used for

the quantitative approach where the respondents were asked to rank the problems faced by them in accepting khadi. To study the quantitative approach Henry Garrett's ranking technique was used to study the constraints in the numerical scores. It helped to find out the most significant factors the youth is facing through the ranking technique. Based on the ranking outcome it is converted to a score value and ranked with the help of the following formula:

$$\text{ercentposition} = \frac{100(Rij-0.5)}{Nj}$$

Where,

Rij = rank given for the ith variable by j^{th} respondents

Nj = number of variables ranked by j^{th} respondents

Table 5.Constraints faced by consumers in khadi acceptance with garret score

Factors/ constraints	1**75	2**60	3**50	4**40	5**25	Total	Average Score
high cost	1275	1200	1650	840	225	5190	5190/100 = 51.9
not fit for youth	1800	1980	800	440	400	5420	5420/100 = 54.2
store unavailability	1800	540	1200	1160	350	5050	5050/100 = 50.5
product performance	225	1320	600	920	1000	4065	4065/100 = 40.65
lack of awareness of the latest trends in khadi	1800	1020	1150	640	500	5110	5110/100 = 51.1

Table 6. Showing garret ranking of constraints

S.no	Factor	Total	Average Score	Rank
1.	high cost	5190	51.9	2
2	not fit for youth	5420	54.2	1
3.	store unavailability	5050	50.5	4
4.	product performance	4065	40.65	5
5.	lack of awareness of the latest trends in khadi	5110	51.1	3

From table6, it was identified that among five common constraints faced by youth in the Panipat district, the reason "not fit for youth" was placed in the first position with the Garrett score of 5420 points. It was followed by the reason "high cost" of khadi fabric and "lack of awareness" with the Garrett score of 5190 and 5110 points with the rank of second and third respectively. "Product performance" was ranked fourth with the Garrett score of 5050 points. Lastly, "product performance" was placed at rank five with the Garrett scores of 4065 by the respondents. From the analysis, it was identified that the youth of the Panipat district found khadi not so affordable option. Secondly, they don't find it suitable for their age group. It is witnessed from the table that those who used khadi had not had complaints about the product performance for mentioned reasons but store unavailability was one of the reasonsfor not buying the original khadi.

Table 7. Factors affecting consumer buying behavior with garret score

Factors	1**75	2**60	3**50	4**40	5**25	Total	Average Score
window display	600	1080	850	720	400	4522	4522/100 = 45.22
interaction with salesperson	0	480	550	720	750	3757	3757/100 = 37.57
sales & discounts	825	540	550	400	550	4303	4303/100 = 43.03
peer/ family influence	1575	840	1300	720	150	5149	5149/100 = 51.49
budget	1800	1560	1350	520	175	5516	5516/100 = 55.16
advertisement & promotions	225	840	250	480	400	4093	4093/100 = 40.93
brand image	2475	720	300	440	150	5353	5353/100 = 53.53

Table 8. Ranking of factors affecting consumer buying behavior

S.no	Factor	Total	Average Score	Rank
1.	window display	4522	45.22	4
2.	interaction with salesperson	3757	37.57	7
3.	sales & discounts	4303	43.03	5
4.	peer/ family influence	5149	51.49	3
5.	budget	5516	55.16	1
6.	advertisement & promotions	4093	40.93	6
7.	brand image	5353	53.53	2

It is identified from table8, that among seven common factors "budget" was placed in the first position with the Garrett score of 5516 points. Similarly, "brand image" and "peer/ family influence" were ranked second and third with the score points of 5353 and 5149 respectively. Rank four with score points of 45225 is "window display" whereas sales & discounts were placed at rank five with a score of 4303 by the sample respondents followed by "advertisement & promotion" at rank six with the Garrett score points of 4096 and lastly influence of interaction with the salesperson was placed at rank seven with the score points of 3757. From the outcome, it was understood that budget is the primary factor that influences the youth most. The researcher has found that youth is fashion conscious but at the same time, budget and family/peers play an essential role in their fashion and clothing selections. Whereas brand image helps youth to show their taste and bring out their personalities which in turn assist them to set an effective image amongpeers/ friends. The window display was ranked fourth before sales & discounts, which meant that youth were more fascinatedwith attractive displays in stores which made them familiar with thelatest trends and designs that can often lead to impulse buying. The impulse buying causes an emotional lack of control generated by the conflict between the immediate reward and the negative consequences that the purchase can originate(Pandya and Pandya, 2020).Panipat district constitutes more ofa rural area wherethe influence of family, traditions, and cultural values can be seen in every aspect of the livelihood of people.Promotions and advertisementsare ranked inthe sixth position, whereas interaction with a salesperson at a store was ranked inthe seventh position.

Conclusion :

It was reported that 20% of the respondent purchasedkhadi on a casual basis whereas 20% never go for it. Similarly, 41% preferred khadi only on special occasions, and only 10% of them accept khadi clothing during festive occasions only. Thus, it can be said that khadi is still not a prominent choice for youth. It is wit-

nessed from the resultsthat there is a need to increase the availability of khadi and khadi stores. It is concluded from the datathat 62% of youth think that there is a need to increase awareness regarding khadi and its products.The reduction in the price of khadi clothing items can make it an affordable option for consumers. It is identified that among five common constraints faced by youth in the Panipat district, the reason "not fit for youth" was placed in the first position. It is followed by the second reason "high cost" of khadi fabric and at third position "lack of awareness. "Product performance" was ranked fourth. Lastly, "product performance" was placed rank five.Among seven common factors affecting buying behavior of khadi clothing "budget" was placed in the first position.Similarly, "brand image" and "peer/ family influence" were ranked second and third.Rank four is "window display" whereas sales & discounts were placed at rank five. Followed by "advertisement & promotion" at rank six and lastly influence of interaction with the salesperson was placed at rank seven. Data revealed that the youth of Panipat district which is majorly from rural backgroundsseek quality products and make purchases based on the durability and efficiency of the products but not only to satisfy their shopping desires. Youth is attracted towards better advertisements either through modern or traditional media but need exposure to the latest products and designs as per their preferences. Brand orientation is seen among rural youth but only mindful purchases are made. Increases in exposure to media and upliftment in living standards have changed the preferences of rural youth and an appreciable percentage of youth is seen to opt for local and national brands.

Suggestions :

- ★ There is a need to increase the availability of khadi stores in the district of Panipat.
- ★ New advertisement strategies and promotions should be adopted to increase awareness regarding khadi fashion clothing.
- ★ Need for khadi as an affordable option. The perception of youth towards khadi as a brand is not so positive because they find it costly and hesitate to accept it as a youth fabric.
- ★ It is suggested that the latest designs and improved quality are necessary to increaseconsumers.
- ★ Window displays need to be improvised to attract customers and convert them to loyal customers.

References :

1. D.Anusuya, M. Banurekha. 2016. "A study on consumer satisfaction towards the khadi and village industrial products in Coimbatore District." *International Journal of Marketing and Technology* 6 (2).
2. Kumar, Archana P., ArunGopinath and Preetha R"Consumer perception towards khadi readymade shirts in Ernakulam district",*International journal of innovative technology and exploring engineering, (2019) vol-8 iss*ue 6S.

3. Blackwell, R., Miniard, P. and Engel, J*, Consumer behavior*, Mason, OH: Thompson/ South-Western, ed. 10, 2006.
4. KVIC, "MSME Insider" "*Ministry of Micro, Small & Medium Enterprises Government of India",* (October 2018): vol. II, 1-7
5. Kaur, Upinder.,Hitender Rathore, "Globalization, youth, and khadi",*Journal of national development*, (2017) vol-30 No.2. Delhi.
6. Tripathi, Vandana, "A study on the evolution of khadi and current factors leading to potential opportunities in the khadi sector", Proceedings of the national conference on fashion, apparel, and textiles, NCFAT'20.Amity (Noida) November 2020.
7. M, Prabhakara Murthy., Venkatrama Raju, "A study on buying behavior with reference to rural consumers", *European journal of Molecular &Clinical Medicine,* (2020) 7 (2)
8. Kotler, P. and Keller, K, *"Marketing Management*", (2011) 14th edition, London: Pearson Education
9. Pandya, P., and Pandya, K. (2020). An empirical study of compulsive buying behaviour of consumers. *Alochana Chakra J.* 9, 4102–4114.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Aesthetic Sustainable Wooden art of Bonupalli Village : a Survey and Study

- Mr. Muppidi Rambabu
Research Scholar , School of History ,
Culture and Archeology , P.S.Telugu University,
Srisailam Campus,
Andhra Pradesh.

- Dr. Musugu Srinivasa Rao
Head Department of Archeology & Architecture & Dean
I/C , School of History ,Culture and Archeology,
P.S.Telugu University, Srisailam Campus,
Andhra Pradesh.

Introduction :

India country is famous for its fine arts and craft traditions; India is great for gaining world renown. There is a village called BonuPalli near Thottambedu Mandal in Chittoor district of Andhra Pradesh. The people in BonuPalli do all sorts of things besides farming and especially the people here who are famous for making wooden sculptures. However, there are about 30 families like elders, females, youth, children who are engaged in the work of making wooden carving works, wooden panels however, and they are very famous for their wood 3d sculptures, 2D Panel sculptures, temples, and interior design for many exhibitions. However, they are telling the story in the form of stories of Indian heritage based on the stories of the Ramayana, Mahabharata, However, as mentioned, Indian epics is not only a traditional Indian craft handicraft products but also one that does not know any teaching modules, 2d and 3d Dimensional plans that will be useful to the students as it is now. Teaching Planes, Teaching modules, 2d dimensional things, and story based panels also informs,

How much with any sculptures Interior Designing Architecture Designing Building Designing Digital Technology. The ones who carving the sculptures are the Scheduled Cast it is their nature to work for the betterment of the art community and to provide for the future, they carve idols of Hindu deities and stories. Interior designing a variety of beautiful dolls based on the story of the Ramayana Mahabharata.

Objective :

Before learning about the artisan families who work here, let us know art and craft priority, their details, and what kind of family system they have been trained in.

- To the Indicate what is the priority in carving of wooden craft
- To the Students in their families are also learning wooden graphs and adapting their own technology
- To the knowledge how their Knowing 2D and 3D can be connected to innovatively
- To the Demonstrate how to bring recognition through the artefacts of these sculptors in making this village an ideal village as well.
- Encouraging them to learn how to live this dream ideally for the future.

Methodology :

The primary data collected Went to the area to do research and observe the advance and get involved with their colleagues making difficulties as well as collecting photos and videos documenting everything when the family arrives.

As part of this case study the wood carvers who were in the area were met with whom the families got to know the documentation collecting photos interviews etc. The pilot took a complete look about who based on primary and secondary data.

History :

The village of BonuPalli is a village of its own. When i visit this village, sculptors appear at the entrance. Where wooden dolls are as wonderful as Indian culture traditions, the artifacts stand out as ideal, depicting the village as different from the surrounding villages based on the wooden figures mentioned there. That being said even looking at their sculptural wealth is mesmerizing, Their stunning sculptures are also aesthetically pleasing to us Thus the wooden sculptures found in the village not only impress the onlookers but also show evidence to make the village an ideal village. The village is bounded on the east by Katuru village, on the west by Kanchana Palli village, on the north by Tummala gunta village and on the south by Aanjuru village. But let us find out how this art got into this village. In this village Katti Ramayya father of Guravaya is a fine sculptor, this art sword was brought by late Ramakrishna. The katti's family farm laborers were the first to make a living from farming in the village. Ramakrishna was one of the people who came here for agricultural work for about 25 km Ramakrishna accidentally lost a leg which later lost the livelihood of family. However, he did not like the idea of being empty or forgot all his troubles and went to a ritual near Srikalahasti. Staying there, learning the techniques, learning the methods, bringing orders to sculpt the village as if it were his own village, staying there and employing four and he lived in the village of BonuPalli and brought the work order to the village and taught the dream to himself and his brothers Ramayana Virayya and also to the youth of the village on how to make beautiful sculptures for women. Apart from teaching this dream, Ramakrishna was an ideal for many families. Such families who are currently living they life on this dream are immersed in more than 30 families continuing the same profession making many fine sculptures and conveying their masterpiece to the nations of the world. What is amazing here is that all of them belong to the scheduled cast community and have no knowledge of any kind of education or technology but it amazes everyone how wonderful the fine sculptures.

The sculptural forms of life in which poor families depend on wooden dolls for their livelihood Katti.Ramayya is an expert in making puppets.[16]

Ramayya's role in the wooden puppet law is amazing :

Bonupalli in the Wooden Toys Villagers after Guravaya's son Ramakrishna after Ramayya, it is my responsibility to shoulder the responsibility of this sculptural work and to inform the world of the name of the village. His Exquisite Carving Sculptures Lepakshi handicrafts have been making many toys in their exhibition which is a specialty of many is very special, Along

with him, his family members are engaged in this work and his wife, daughter and son are doing this work to help him and he is an ideal for the next generation. However, even if they are from a poor family, Ramayya and his wife do not have an education. The village is making a big contribution to us by taking the village forward by showing the heritage of the Siddhas and Ramakrishna Inheritance is being carried forward in carving these wooden dolls. However, one of the sculptures he mentions is unique in that it depicts Hindu deities in a rural setting, rather than myths and legends. Hindu mythology (Puranas) of the Gods, Bhagavad Gita, and Ramayana Based on the stories of the Mahabharata Many wooden panels created. Some of them are Sri Venkateswara Swami, Vinayaka, Lakshmidevi, Saraswati, Sri Krishna, Lakshmidevi, Gazalakshmi, Dashavataralu etc. Images were produced in the form of wall panels.

The process of making

Material :

Seema chinta wood (Telugu name) botanical name Pithecellobium dulce (or) Mango wood (or) Teak wood , Wood powder, Emir paper , Heaxsa blade ,finical. Chemicals**:** Polish, Sheen lack, sealer. Hand Tools: wooden Hammers, tape measure, Crowbar, Pliers, marking tools, utility knife, screwdrivers, and circular saw. Colours: Warmish, Brown, Gold, Silver, Enamel Paints.

Flow chart

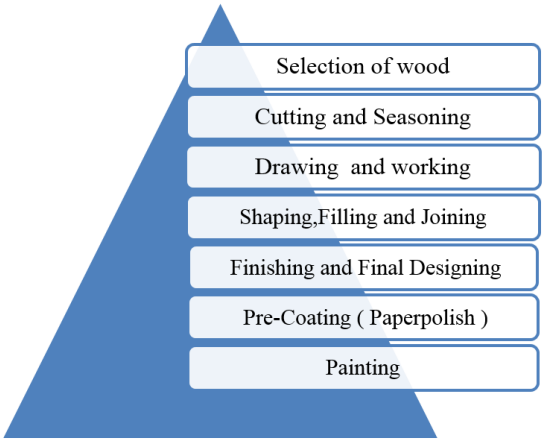

Table -1: flowchart Making Process.[12]

Wood percentage wastage :

Let me know what the waste stage looks like when it is taken by the module It has a 100% pure wood after designing section and30 percent removing and 10 percent sand paper carving but it goes with it.

Making process :

First of all used for this Wood name Seema Chinta wood (Telugu name) (or) Mango wood (or) Teak wood wooden toys go near the Timber Depot and fetch the 3 x 2-foot Square bides. There were three types of wooden bids cutting to the desired sizes and the distance between small and large in the form of wood Size as desired; Small wooden pillar each1: 3.5 x 1.5 feet's (or) 9 x 3 feet Was brought in size. Then let the wooden pillars dry for about a day to a week. After that, you have to first put the sizes in the desired size as mentioned in the flow chart. Then the master who draws black ink and brushes the wood designing for that shape and puts on the drawing outline and starts the master given drawing removed design with the baseline of outlines on the background.

Table of Wood percentage

Sl. No	Coming up while working Wastage Process	Percentage
1	Cutting of wood	10.0
2	With equipment Shape out line removing background	20.0
3	Tool Hitching design patterns	10.0
4	Sand Paper with Polishing	0.5
5	Detailing futures and shape of product designing	0.5
6	The amount in the form of percentage wood Product	50.0
	Total	100

Table -2 Wood percentage.[13]

Sand Paper carving : Outline again after taking the background removing and party shaping out the proper way for any party to be creative by himself and knowledge, Outline again after taking the background and party wrestling toys for any party to be creative by himself and knowledge. But wooden sculpture that came in yes beautifies the perfect shape in two desired sizes. Then with the help of the desired shape of the Wood product until the design is correct until the design is beautiful enough.

Colouring process : Colours Application this is a toy making process. After carving everything before wood polishing, the colours are mixed and applied to their liking. Some of the toys are golden, dark brown, enamel, Teakwood Colours are applied. Applying varnish to these toys keeps the soul from being damaged for a long time and protects it from any harm over and over.

Result Analysis :

1. Do you know how much waste the toy gets after the sculpture product designed has made the entire design pattern?

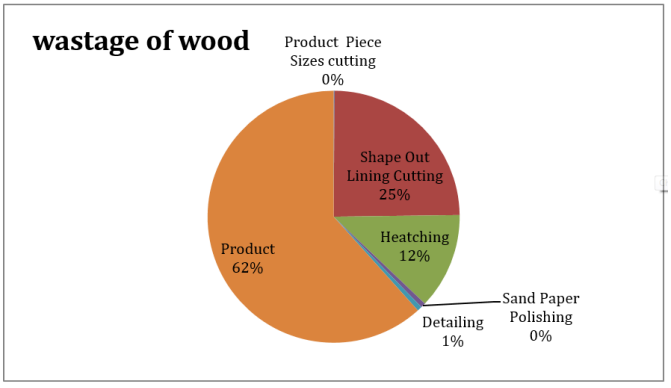

Chart: Wooden Sculptures Details.[14]

Pay charts details : Toy Piece Sizes cutting, Shape out Lining Cutting, Hitching, Sand Paper Polishing, Detailing, and Product coming.

Wooden Sculptures Details :

Sl. No	Name of the Wooden Sculptures	Material	Product Dimensions Sizes (L xW x H)
1	Balaji standing statue	wooden	11.5 X 2.5 X 15.5 CM
2	Vinayaka, Sri krishna statue	wooden	5 x 12 x 6 cm
3	Lakshmi, Saraswathi Devi statue	wooden	L7.5x W2.75x H12
4	Wooden ganesha , Panels	wooden	26 x 38 x 3 inches
5	Dasaavatar,Vishnu,Ashta laxmi Panels	wooden	24 x98 x2.7 inches

Table – 3: Wooden Sculptures Details.[15]

There are so many types' wooden statues it's hard to say there is no doubt that in this way we can continue the same profession and enjoy our lives to the fullest. And right now covid -19 affected in this a situation that I have to support their lives because of They want to stand as a support to these families as cultural traditions continue to preserve the wooden arts.

Review of literature :

- **M.S. Swamy Wrote (2010):** A Study on Handicrafts in Andhra Pradesh: India has a diverse culture and traditional history under which the heritage of Indian handicraft culture has always had a unique place like its beauty respect form sculptural style very aesthetically. Speaking about the sculptures are very ancient and of high quality and were highly regarded by The art is so ancient that these artists were honoured by many kings and this art was also promoted Such Indian handicraft products are very attractive.[1]
- **G. Chiranjeevi Reddy Wrote (2014):** Environmental Friendliness in manufacturing of Traditional Handicrafts: A new Perspective: There are families of artists for whom the government can set up an appropriate identity and form a cluster for the division and co-operate with them through the bank. Products wholesalers approach rather than approach them through the Council Cooperative Society. They also need to be given new designs by the designer to enhance their products, artisans can set up for through societies on exhibitions and marketing and new designs for them to produce The ability to dispense products necessitates the provision of appropriate training for them.[2]
- **Banhi Jha Wrote (2014):** co design initiatives : Linking Crafts and Fashion for Sustainable Practices : The National Institute of Fashion Technology, the Craft

Cluster Initiative (CCI) Craft Cluster is an example of how craft can be used to solve their problems with sustainable methods for their development social benefits. Craft Research on design by government and society for craft artists provides education on design and makes extensive changes A wide variety of designs are made. 1) Diagnostic Study Its task is to understand the problems of secondary research plaster and to guide them to conduct surveys in craft form as they are made in different geographical areas. 2) To forward Study Design students to artisans and guide them to interact with them, learn new techniques and adapt their products and market expansion suggestions to design them. 3) Documentation method by which the handicraft products they are making is documented and sent to other wood groups, marketing and promotions, societies to do their program in the future from the different artisan stages.[3]

- **Vara Lakshmi Ramisetty Wrote (2014):** Telugu regions ie in the southern state of Andhra and Telangana Tribal arts in these regions Traditional handicraft dreams continue to be on one side due to globalization. Tribal arts and crafts of Andhra Pradesh this is especially true of handicrafts which are very popular in the Telugu region. Kondapalli dolls Kondapalli beauty Kondapalli doll memory is illustrated by wooden dolls hence the name Kondapalli , Etikoppaka, Nirmal, Bidiri, Budithi, Bronze ,Durgi stone, Kalamkari paintings There are many more like this etc.. Telugu regions in the southern state of Andhra and Telangana in these regions tribal arts traditional handicraft dreams is going on one side due to globalization transformation.[4]
- **Igusti Ayuwimba, Wrote (2015):** Effects of Social Capital on Entre preneurial orientation and Transaction cost to improve firm performance in wooden craft SMEs in Bali province- Indonesia: This paper states that the government of Bali has partnered with and implemented various empowerment programs and programs to optimize handicraft performance there. The goal of this program is to strengthen SME builder accounting agency and coordination as well as Small scale industries for government programs there.[5]
- **Rajeswari G Wrote (2015):** Studies on fishing crafts and gear s in Tandava resubmit, Andhra Pradesh, India: Craft makes fellow mill boats and pours a chemical called keel on the bottom of the boat. This way the chemical will protect the bottom of the boat from being damaged. Some wooden handicrafts are very helpful to fisher means wooden craft products coracle, Canoe, Plank Built Boat, Tin Boat, Prawn trap, Conical Trap, Eel trap, fish trap, Mural , stick held drag net and gill, cast net and hook and line used by the bowl cast past operation to help them steer the boat. Visakhapatnam, Machilipatnam other

places in Andhra Pradesh Craft make-up is very popular in the design of these boats. Conflicts with Wooden Craft Makers Either why special new designs make and help fishermen has been around for thousands of years ago.[6]

Training for artists by Lepakshi handicraft:

- Here the villagers were trained on wood carving designing for technical development workshop in the Bonupalli village for SC Category artisans. Among those who have trained them under the supervision of Lepakshi director I.V. Lakshminarayana, sponsored by Development Commissioner (Handicraft) New Delhi. Andhra Pradesh Handicrafts Development Corporation ltd for training in wood carving sculptures and technology training. They also intend to move to a different area in such a section and to specialize in designing.
- Otherwise Handicraft encourages and supports Handicraft workers by providing a variety of training. Kalankari, Durgi Stone Sculptures, Adivasi Paintings, Budithi Items, Seethanpeta, Bobbili Veena and Noojeedu, Etikoppaka Dolls ect.. Lepakshi Handicrafts not only in this area but also in all parts of the state in the state. Handicraft encourages artists by training them in a variety of ways.

Bonupalli villagers are skilled in carving sculptures.[17]

Interviews Stories of immigrant wooden sculptures :

- I worked40 years onwards very good market, customers coming, good orders gives a new order learned that this work was once good for us. nowadays no work no material being a new material in the present moment that has caused a lot of financial trouble, Learning time very well this work is very happy In the before this work good after Carona not good. (Interview with second -generation senior Artisan Katti Ramayya).[7]
- I have been doing this work for the last 35 years and it was great to have so many customers come and go But no one is looking at us. All the sculptures we have made, all the wooden panels are the same. We do not know any other work except this work. We are in danger right now. It is better to quit this job and do something in Bangalore but I think it will be difficult to provide for the next generation. (Interview with second generation senior Artisan Ganesh Achari).[9]

The sculptures are as neat as the villagers of Bonupalli village artisan's wood carvings.[18]

- Many toys are made in our area and are submitted in many places so that they feel good every time they exhibit. Many of the dolls made where they were made were taken to different places and participated in the exhibition. Our situation is very painful though as the toys have no display of any kind Bringing recognition as a good artist This dream is in the present moment Our condition is very bad Our wooden sculptural dream is not encouraged But there is no one to believe in this dream Even family is very difficult, It is better to do something different than this The wood sculptural dream of dolls is hard to live with. (Interview with third generation senior Artisan Katti Verayya).[10]
- How many artists have learned this work Corona after Currently it is burdensome, so people are leaving this job and moving to other places like Tamilnadu, Karnataka, Telangana places migrating for other jobs to do security jobs , building construction , painting work, carpentry works emigrated as labourers. (Interview with third generation senior Artisan Gandham Chandrayya).[11]
- The toys we make, especially the gift items, are based on the story of the Ramayana Mahabharata. Let's make the beforehand but don't send the existing toys. The artists who came to our work went to another place where they could not find a proper job and did the construction field design. Designs on Pillars in Construction Field Designs on Telugu Woods Designs on Ceiling Designs Plaster of Paris and Thread Bonding We are thinking of abandoning the design work completely So it seems like we'll leave this work altogether. (Interview with third generation young Artisan Addamala Venkataramana).[12]

Bonupalli Artisans who show the sculptures as they are written by the author.[19]

Recommendations :

So if there is a generation to come after them, it means that their children are around 20 to 30 years old artisan So let them know how to make an ad through CAD and CAM i.e. computer Aided Design and Computer Aided Manufacturing bring them and training (Why train the CAD / CAM Art CAM from Auto

Desk, 3DModelling,2d Animate , Photoshop, Image edit, Bob Cad- Cam) from Autodesk) if you are a designer to develop products in the form of handicrafts in the traditions of their ancestors to take the field of art to another generation? In addition, customer-designed handcraft wooden sculptures and panel carving products can be further enhanced by design that is either material to be made by computer design even before the product is manufactured.

These Kondapalli dolls, Etikoppaka, Kalankari, Bobbili Veena, Buditi products, Nirmal dolls and many more have been passed down from generation to generation and nowadays everyone has the experience to develop manually handicraft wooden products but their lack of education is a testament to their knowledge of newly introduced technology for these artists is becoming an understanding of them or a vintage method.

Conclusion :

If the Bhonupalli artisans people can be trained in CAD and CAM have an understanding of product designing, the workload will be reduced and the product will be able to grow further. I have told you so far about this dream but it will be very useful for the artists who make the wooden sculptures, wooden panels and dolls to focus on their families. However, if you can give them something like a lifting specialty on CAD Designing like software called CAD and CAM, 3D modelling, 2D animate, Photoshop, image edit, you will have an understanding of the methods designing layout you make.

The government will support the artists in your hands through some schemes. Under Comprehensive Handicrafts Cluster Development The Central Government has set up 9 mega clusters under the Comprehensive Handicrafts Cluster Development Scheme in Narsapur, Jammu and Kashmir, Srinagar, Luck now, Rae Bareli ,Jodhpur, Mirzapur and Kutch – Bhuj similar. Under National Handloom Development Programme and Comprehensive Handlooms Cluster Development Scheme: Andhra Pradesh, Tamilnadu and Telangana, Karnataka, Uttarakhand, Uttara Pradesh, Rajasthan, Madhya Pradesh, Mizoram, Nagaland, Jammu, & Kashmir, Punjab, West Bengal, Jharkhand , Arunachala Pradesh, Meghalaya

If they can be financially supported by DC (H) the Development Corporation Handicrafts through the NABARD scheme and through Lepakshi and the SC Corporation then many reputable celebrities will come to our state from you through their products and you will make your lives happier. Common Facilities centre (CFC) , Solar Energy scheme, Pradhan Mantri Credit Scheme , Scheme for Integrated Textile Park (SITC), Comprehensive Handicrafts cluster Development Scheme (CHCDS): The scheme is aimed at raising products worldwide for artisans and manufacturers for exporters They will be provided with market infrastructure and technically under 8-10% subsidy rates and MUDRA Loan : This Loans will be given to the handicraft families who are handicraftsmen under the compound scheme for their product protection which is approximately 20% Will be given and Direct Benefit to Artisans Scheme to the Main Person of the Handicraft Families will got Shilpa Guru Award is presented by the

National Award, National Merit Certificate hold, State Award through the scheme. This scheme is especially applicable to the Master Person will be given who is poor.

Handicraft youths in the villages will be trained through Andhra Pradesh skill development in the form of training and those who have completed 60 days of training on this CAD and CAM will have the opportunity to get jobs.

Handicraft young men and women in the villages will be trained through skill development in the form of training and those who have completed 60 days to 90 days of training on this CAD Designing like software called CAD and CAM, will have the opportunity to work. So we all have a responsibility to promote the fine arts sections as well as the art, craft, wooden sculptors, wooden panels of our region. Encouraging them, I would like to convey to the families of small artists whose industries our culture sings, Indian Wood Toys Sculptures Bonupalli Wood Toys Manufacturing Centers at a discounted price and to introduce wonderful works of art to the world.

Reference :

1. M.S. Swami, Handicrafts in Andhra Pradesh, Asian Journal of multidimensional Research, vol.2, issue 7, July 2013, p.32.
2. G. Chiranjeevi Reddy, Environmental friendliness in manufacturing of traditional Handicrafts: A new Perspective, conference NIFT, Hyderabad, India, Reflection 2014 conference B.S. Publication, January 2014, p.401.
3. Banhi Jha ,Co Design Initiatives: Linking crafts and Fashion for Sustainable Practices , conference NIFT, Hyderabad, India, Reflection 2014 conference B.S. Publication, January 2014, p.612.
4. Vara Lakshmi Ramisetty, Tribal art and crafts of Andhra Pradesh, India: Continuity and change, June 2014, p.734.
5. Igusti Ayuwimba, Effects of Social Capital on Entre preneurial orientation and Transaction cost to improve firm performance in wooden craft SMEs in Bali province- Indonesia, international journal of economics, USA, Oct 2015, p.242.
6. Rajeswari G , Studies on Fishing Crafts and Gears in Tandava Reservoir, Andhra Pradesh, India, international journal of biological sciences ,Vol 4(11), Oct 2015, p.38.

Interviews :

7. Sri. Katti Ramayya, 2nd Generation Senior Artisan, Bonupalli, Date 19.04.2022.
8. Sri. Ganesh Achari, 2nd Generation Senior Artisan, Bonupalli, Date 21.04.2022.
9. Sri. Katti Verayya, 2nd Generation Senior Artisan, Bonupalli, Date 23.05.2022.
10. Sri.Gandham Chandrayya, 2nd Generation Senior Artisan, Bonupalli, Date 26.05.2022.
11. Sri.Addamala Venkataramana,3rd Generation Senior Artisan, Bonupalli,Date 27.05.2022.

Tables :

12. Table-1: flowchart Making Process
13. Table -2 Wood percentages.
14. Table -3: Wooden Sculptures Details.
15. Chart: Wooden Sculptures Details.

Images :

16. The sculptural forms of life in which poor families depend on wooden dolls for their livelihood Katti. Ramayya is an expert in making puppets.
17. Bonupalli villagers are skilled in carving sculptures.
18. The sculptures are as neat as the villagers of Bonupalli village artisan's wood carvings.
19. Bonupalli Artisans who show the sculptures as they are written by the author.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Ethnicity and identity crisis among the tribes of Northeast India: Critiquing the role of language and genealogy

- *Ngamtinlun Touthang*, Assistant Professor, Tamenglong College, and PhD Scholar, Department of Political Science, Manipur University.

Abstract :

The North-eastern part of India is known for its ethnic plurality as reflected in the existence of multiple nomenclatures. These nomenclatures are broadly categorised into three "hierarchical levels", viz., a union of tribes, often called ethnic group; community of clans or tribe, and a group of families that comes under a clan. The Kukis are one such community, or union of tribes, having their own distinct languages, culture, tradition, and a common history of origin and migration. Among the tribes belonging to the Kuki ethnic group, the Thadou-Kuki speaking group are one of the major linguistic groups dispersed in Northeast India and parts of Myanmar. In Manipur, they are the single largest tribe with about 2.5 lakh population (2011 census). The tribe's official appellation has, however, been a source of friction in the post-independent period. Therefore, the paper brings into focus how the dynamics of tribe identity have such a huge impact on the larger Kuki-Chin identity.

Key Words: Language, genealogy, Northeast India, Manipur, Thadou-Kuki.

Introduction :

The Kuki-Chin[1] community are one of the indigenous tribal communities scattered in the tri-junction of Northeast India, Chittagong Hill Tract (Chittagong Division) of Bangladesh, and Chin State and Sagaing Division of Burma (Myanmar). Whereas Kuki was used to mean those on the Indian side, Chin was used on the Burmese side during colonial period. J Ware Edgar had recorded that there are Kookie (Kuki) Chiefs settled in Manipur, Cachar, Sylhet, Tipperah, and possibly in the Hill Tracts of Chittagong (Mackenzie, 1884). It may be noted that, unlike the Nagas, socio-cultural and linguistic affinities prevail among the Kukis and members belonging to different groups can easily converse with each other (Arora&Kipgen, 2012). Soppitt (1887) wrote that all the tribes grouped under 'Kuki' had much in common in language, manners, customs and system of internal government. However, some colonial writers classified them as 'Old Kuki' and 'New Kuki' based on the period in which they arrived at the Northeastern region of India (Grierson, 1904; Shakespear, 1912). Shakespear (ibid: 190) recorded this way:

In the Manipuri chronicle there is mention of an expedition against the Khongjais, as the Manipuris call the Thados, as early as 1787, and though the chronicle cannot be accepted as infallible, I think we may conclude that the Thados entered the Manipur Hills about the middle of the 18th century.

To make things worse, the Old Kukis were even further categorised as 'Older Old Kukis' and 'Newer Old Kukis' in some literatures (Touthang, 2008). In spite of such categorisation, the tribes were so identical that later scholars like Gangte (1993) consider the

differentiation between Old Kuki and New Kuki to be a 'misnomer', though some find merit in it (Arora&Kipgen, 2012).

In Northeast India, Kuki is officially recognised as Scheduled Tribe (ST) in Assam, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland and Tripura. The Thadou-Kukis[2], the subject of the present study, are one of the major linguistic groups of the Kuki-Chin tribes living in Northeast India and parts of Myanmar. Shaw (1929: 11) recorded that:

The Thadou Kukis live in a large area of hilly country bounded by the Angami Nagas of the Naga Hills District in the north, the Province of Burma in the east, the Chin Hills and Lushai Hills in the south and the District of Cachar in the west. Mainly, it may be said, they occupy the hills of the State of Manipur on all sides of the Imphal valley.

But this paper will focus on the dynamics of ethnicity and identity crisis among the Thadou-Kukis in Manipur, India, where a large chunk of the tribe settled. At present, the Thadou-Kukis are found in most of the districts of Manipur with relatively higher concentration in Kangpokpi, Churachandpur, Tengnoupal and Chandel districts. According to 2011 India's census, the state of Manipur has about 28.56 Lakhs population of which the hill people or STs comprises 11.67 Lakhs (40.88%) and the remaining non-tribals or plains people. Among the STs, the Thadou-Kukis, with a population of 2.44 lakhs,[3] constitute the single largest tribal community in the State.

Origin and migration of the Kuki-Chins :

The Kuki-Chin family is a large conglomeration of tribal groups sharing close affinity to each other (Guite, 2019). They have been living in Northeast India and its adjoining areas of Myanmar and Bangladesh since the pre-colonial period. According to Prof. N. Sanajaoba (1995), the Meiteis, the Nagas and the Kuki-Chins remained the autochthones in pre-historic times in Manipur. Prof. Gangmumei Kamei (2015) also stated that some Kuki tribes migrated to Manipur in pre-historic times. In fact, these three major communities had shared so much in the formation of the state of Manipur that they are often term the three legged of a trivet (Yambem, 2022). There are also ancient texts and Royal Chronicles that establishes the indigeneity of the Kukis (Chongloi, 2020).

However, the origin and migration of the Kuki-Chin people are shrouded in mystery. But all the clans and tribes have a common tradition of origin and migration which affirmed kinship among them. In their oral histories, the Kuki-Chin groups believe that they originated from the same place and that they have a shared social origin and descent (Arora&Kipgen, 2012). This tradition carries that the Kuki-Chin groups emerged from a place called '*Khul*'. The term Khul, however, is known in different names among the various cognate tribes such as Chhinlung, Hurpi, Khol, Khul, Khur, Sinlung, etc. (Suantak, 2012). The story was also well documented by various authors (Dena, 2008; Gangte, 1993; Shakespear, 1912; Shaw, 1929; Soppitt, 1887; Touthang&Arunkumar, 2003). Oral tradition carried on by the Thadou-Kuki group says that their ancestors have once lived in a place called *Noigam* (Land of the lower world) with *Noimangpa* as the Chief. Later, they escaped from this mythological place under the leadership of Chongthu (also spelt

Songthu) and settled in the *Chunggam* (Land of the upper world). Chongthu then came to be known as the progenitor of the people who settled in the "upperworld". Chongthu and his followers first established seven villages which later on expanded and branched off into many villages (Das &Imechen, 1994).

It is interesting to note that, like other unlettered tribes of Northeast India, the exact location of the origin of this people remained uncertain but its enlivening significance is undisputable and continuing (Arora&Kipgen, 2012). As Guite (2018: xix) pointed out:

The study of tribal world, of the "unlettered race," is rather difficult yet most exciting in many ways. It is difficult because there is penury of written source materials to reconstruct their past, their history. The Tribals did not write, they are not even written about, until recent times. What was written about them was dominated by a civilizational bias. It is exciting because they got their histories in oral narratives, the corpus of which is indeed very great; it just needs to be excavated.

It is also disheartening that the tern Khul was conveniently translated as 'cave' or 'bowel of the earth' by colonial and post-colonial writers. Curiously, Carey & Tuck (1896) believed that the Kukis, the Lushais (Mizos) and the Chins originally lived in 'Thibet' (Tibet). Shaw (1929) opined that the river "*Gun*", on whose source lies the legendary "Khul", could be the Imphal River. Meanwhile, Hutton suspected *Gun-tui* to be Khyeng-dwin (Chindwin) river. In the post-independence period, few scholars have begun to question the colonial historiography in Northeast India. For instance, Guite (2019) asserted that Noigammentioned in the Khul theory is actually the lower world or the plain/valley and Chunggam, the upper world, meaning the mountain or hilly region. However, Noigam has been mistakenly translated as 'cave' or 'bowel of the earth' from where they sprung up, and Chunggam as the 'upper world' or 'surface of the earth' where they settled after emerging from the underneath of the Earth. This is mainly because of the misinterpretation by the Colonial writers which has been conveniently quoted by later scholars (Chongloi, 2020).

About the history of migration and arrival in the Northeastern region too, colonial writers have been quite irresponsible. For instance, Johnstone (1896) recorded that the Kukis were heard for the first time in Manipur between 1830 and 1840 without any evidence to support the claim though he also added that tribes of the same race had long been subject to the Rajah of Manipur. Regarding this, Shakespear (1912: 188) had this to say:

In the Manipuri Chronicle, there is mention of an expedition against the Khongjais, as the Manipuris call the Thados as early as 1787, and though the chronicle cannot be accepted as infallible, I think we may conclude that the Thados entered the Manipur Hills about the middle of the eighteenth century.

These colonial writings have been often misused by certain section of the people in the print and electronic media though nothing has been ascertained in the academic circles. Hence, the Kukis remained one of "the least understood and most widely misunderstood" (Chongloi, 2020: ix) community in Northeast India particularly in Manipur.

The issue of identity crisis :

In the pre-colonial period, the Thadou-Kukis did not have a standard way of naming themselves. Stewart (1857) mentioned that the appellation of Kookie [Kuki] was unknown among them, and they have no title embracing the whole race but called one another by the name of different clans. Shakespear (1909) also noted that the clan names and many of the family and branch names are clearly eponyms, and though in some cases the name seems to be taken from a village site, an inquiry will often show that the site was first named after some famous chief or community. Grierson (1904) noted that the term Kuki is given to the people by outsiders and was not recognised by them. J. W. Edgar (as quoted in Dena, 2008: 3) also reported that:

The name Kuki has been given to the tribe by the Bengalis and is not recognised by the hill men themselves and I have never found any trace of a common name for the tribe among them, although they too consider different families belonging to a single group, which is certainly coexistent with what we call Kuki tribe.

This is one reason why the Kuki-Chin community have been facing identity crises within itself. Among the newly coined nomenclatures, the "Mizo" movement under Mizo National Front (MNF) ultimately led to the attainment of Mizoram, but others like Zomi, Zo, etc. could not make much progress in terms of attaining political recognition.

Among the Thadou-Kuki speaking group, too, there was no specific term to denote them but terms like Thado (Thadou), ThadoeKookie (thadou-Kuki), Khongjai (Khongsai), Koochung (Khochung), etc., and sometimes, Kookie or Kuci (Kuki) were used interchangeably (Pemberton, 1835). Of these, writers continue to use Thadou or Thadou-Kuki[4] to denote the tribe in the post-independence period. Meanwhile, Scott (2009: 80) said that "Identity was a matter more of performance than of genealogy" and further added that "All identities, without exception, have been socially constructed..." (ibid:xii). However, the term Thadou as the name of a tribe is problematic since Thadou is believed to be a person whose name later on becomes the name of a clan, and hence many other Thadou-Kuki clans do not trace their genealogy to it. So a pro-Kuki and pro-Thadou group emerges among the Thadou-Kukis. In this regard, the publication of William Shaw's *Notes on the Thadou-Kukis* in 1929 was a turning point since tension started between the pro-Thadou group and pro-Kuki group (Ray 1990). In the book, all the Kuki clans, including Changsan, Lhangum, Lenthang, Lunkim, Kom, Gangte, Vaiphei, Kholhang, Chiru, and those of "inferior lineage" were kept under the "wing of the Thadous" (Shaw, 1929: 30). This assumption was not acceptable to clans who do not trace their lineage other than Thadou.

Nomenclature issue among the Thadou-Kuki speaking group which began in the 1930s (Chongloi, 1989) has been carried forward in the post-independent period as the process of tribe recognition began. Initially, in 1950, all the tribes of Manipur were recognised as "Any Kuki Tribe", "Any Lushai Tribe", and "Any Naga Tribe".[5] Soon, the list of STswas modified into 29 individual tribes in 1956, including Thadou, in place of "Any Kuki Tribe" and "Any

Naga Tribe" though "Any Lushai Tribe" was retained.[6] The recognition of Thadou as a distinct tribe was followed by Thadou Program in the All India Radio, Imphal, from 15 August 1963, and subsequently Thadou-Kuki became one of the recognised Major Indian Language (MIL) subject after a lengthy legal battle (Kipgen, 2012). In the meantime, the translation of the Holy Bible in 1971 also became an issue involving Church leaders as the Kuki Christian Church (KCC) started using Kuki-*pao*(Kuki language) and Thadou Baptist Association (TBA) used Thadou-*pao* (Thadou language) to mean the same dialect. Meanwhile, Kuki Baptist Convention (KBC)used Thadou-Kukias per the same court order (N. Haokip, 2012). The issue was again in the limelight when KCC digitised 'Kuki Bible' as Thadou Students Association protested against the used of 'Kuki' instead of 'Thadou-Kuki'.[7]

The problem within Thadou-Kuki speaking group continues as clans who are outside "Thadou" genealogy continue to strive for the revival of 'Any Kuki Tribe" which was deleted in the Tribe Modification Order in 1956. These clans finally achieved their goal of reviving"Any Kuki Tribes" in 2003. In the same year, Mate was also given separate tribe recognition in 2012.[8] This latest modificationwas a significant setback for the Thadou-Kukis since it officially divides them into three distinct tribes, viz. Thadou, Any Kuki Tribes, and Mate. One major problem with ST recognition in India is the absence of a clear-cut definition or criteria to be followed in giving official recognition to a tribe. Article 366(25) and 342 of the Constitution of India provides vague explanation though the concerned authority is expected to follow specific criteria such as (a) Indication of primitive traits, (b) Distinctive culture, (c) Geographical isolation, (d) Shyness of contact with the community at large, and (e) Backwardness.[9]

Language, genealogy and tribe identity :

In Northeast India, language is one essential criterion used to recognise a tribal community as a distinct tribe. However, not all recognised tribes speak the same language. For instance, the Tangkhuls speak different unintelligible dialects but is recognised as one tribe. The Thadou-Kukis, on the other, speak the same language and follow the same customs and traditions but have been bifurcated into three. Critiquing tribe recognition on linguistic basis, Ngaihte (2016) opined that Tribe recognition based on language alone was a disgrace for some clans/lineage since many of them are forced to subscribe different tribe. For instance, the Ngaihtes are found among the Paite, Simte and Hmar tribes. Ngaihte (ibid) further suggested that recognition of tribe should not be based on language alone but should also take other factors like ethnicity, history, genealogical line of descent and position in the comity of clans into consideration. Indeed, if a common language or culture is the necessary criteria for membership within a group, some of the Naga tribes of Manipur, such as the Tangkhuls, would have been divided into multiple ethnic nomenclatures, and the Kuki-Chin community would have been united under a single nomenclature (P. Haokip, 2018). Addressing this issue, N. Haokip (2012) opined that the crux of the problem among this tribe lies in language, and hence, once the language problem is solved, the issue of nomenclature would not matter much.

Another factor that plays an important role in the nomenclature imbroglio is genealogy or clanship. Writing about the early Anlo society, Greene (1981) stated that clanship is the largest social unit in the social system, which is based on a segmentary lineage system generalised at a higher level in clanship. To Nukunya (1974), clanship refers to a group of people who are believed to have descended patrilineally from a putative common ancestor. Similarly, a clan among the Kukis includes a group of sub-clans and agnates tracing patrilineal descent from a common ancestor or progenitor. One of the fundamental organising factors among the tribal society is kinship. Among the Thadou-Kukis, the family serves as the fundamental structural unit of the kinship system (Sarangthem&Lhouvum, 2022). Within this kinship, membership is obtained purely by birth thoughadoption into a clan can be done in exceptional cases. For instance, when a widow returns to her paternal home with her orphan child, or when a child belonging to another clan/ community is adopted as per customs and traditions, the clan usually admits those children by assigning a position in the genealogical tree to avoid confusion for future generations. According to Colonel McCulloch (as quoted in Carey & Tuck, 1896: 136)

They [Thadou Kukis] pay much attention to their genealogy, and profess to know the names of their Chiefs in succession from their leader out of the bowels of the earth up to the present time. About the names of those previous to Thado there may be doubt, but from this great chief—from whom the whole race takes the appellation of Thado—I do not think there is any.

Shakespear (1912) noted that the four main families of the Thadou-Kukis were the Doungel, Sitlhou, Haokip, and Kipgen. Among these, the Doungels are descended from Thadou's elder brother and therefore are considered superior to the rest of the families. The Thadous being the younger clan, Shakespear (1912) said that they all traces their genealogy to "Thadou" and his elder brother Doungel, and beyond them to mythical heroes who live below the surface of the ground.Taking lineage from Chongthu, Thadou come much later (Shaw, 1929) though it became the official nomenclature for the tribe.Shakespear (1909) went a step further to claim that "Chongthu would appear to have flourished about four hundred years ago". He also said that the Thadou-Kukis were not recognised as Doungel because Thadou was a far greater warrior and killed more men despite being the younger one in the genealogy (Shakespear, 1912).

Apart from the descendants of Chongthu, there are other clans like the Khongsais (including Lunkim, Lenthang, Changsan, Lhangum, Thangeo, etc.), Baites, and Mates, majority of whose population speak Thadou-Kuki language but do not trace their lineage to Chongthu but to his brothers Songja or Zahong (Baite, 2010). Carey & Tuck (1896:136) had mentioned that "The Changsels and Tlungums do not belong to the Thado race, but are, the Thados say, of some ancient races, which were in existence before they arrived on the earth's surface". Shakespear(1912: 192) also recorded that clans like "Kulho, Shongte, Kullon, Thangeo, Hanngeng, Henngar, and Thanchching" are said not to be the descendants of Thado, but have emerged from the

earth after *Thimzing* (period of great darkness) but for all intent and purposes became Thadou by adopting the *Sakhua*, or domestic sacrificial rites, of whichever family of the Thadou clan they have attached themselves to. For such clans who do not trace their genealogy to Thadou, it was not acceptable to be recognised as Thadou and therefore continue to search for alternative nomenclature. This is one main reason why such clans adopted Any Kuki Tribes recently[10].

However, the Thadou Inpi[1111] Thadou Inpi is the Apex body of the Thadou tribe (See Thadou Inpi Dan Bu (Constitution of Thadou Inpi) (2016:12 &73). elite. In 2015, a group of intellectuals came together under a neutral banner christened Reconciliation Forum (RF) to resolve differences among the Thadou-Kukis through open-minded and unconditional discourses to bring all the Thadou-Kuki clans/ tribes under one nomenclature. This Forum enjoyed the support of many clans but failed in its attempt to unite the Thadou-Kuki speaking group since two major pro-Thadou clan organisations, KipgenPhungpi and ElmunCouncil, withdrew their support (Chongloi, 2020). The main reason was that the pro-Thadou clan organisations suspected the Forum to be anti-Thadou whose ultimate objective was to replace Thadou tribe with a new nomenclature.

Conclusion :

Northeast India is known for its diverse ethnolinguistic character as reflected in the existence of multiple nomenclatures. These nomenclatures are broadly divided into three "hierarchical levels", viz., a union of tribes, often called ethnic group; community of clans or tribe, and a group of families that comes under a clan (N. Haokip, 2018). The primary purpose of giving tribe recognition in India is to identify backward tribal communities so that special attention may be provided to uplift them through various means in a time-bound manner. As some scholars observe, the highly-tangible benefits in terms of political representation, reservation of seats in government jobs, schools, colleges, etc. (Veturi, 2021), led to the increase of number of STs from about 225 in 1960 to 700 (N. Haokip, 2018). Recently, even the relatively progressive community like the Meiteis/Meeteis of Manipur also demand ST status for these tangible benefits (Piang, 2014).

Identity crisis among the Thadou-Kuki speaking group is not an isolated one but a common phenomenon among the tribes of Manipur. While some tribes oscillate between the Kuki and Naga generic identities, others have their own issue within the Kuki-Chin-Mizo/Zomi nomenclature itself. The Gangte tribe's situation is one such illustration. The Gangtes are one of the Kuki-Chin tribes in Manipur. However after the Kuki-Paite conflict in the late 1990s over the issue of Kuki and Zomi nomenclatures, some of them decided to identify themselves as Mizo in order to maintain a neutral position in the conflict and also get support from the ethnic Mizos. The predicament in which they find themselves may have been brought on by a minority's natural desire to share political objectives and a sense of identity with a larger group (Touthang, 2014). The case of Mate is also one such instance which is related but distinct. Earlier, the Mates were scattered among a number of tribes, such as the Thadou and Gangte, both of which

claimed to be part of their tribe. Nevertheless, Mate was recognised as a separate tribe in 2012 putting an end to such claims and counter-claims.

Another intriguing fact is the case of the "Zeliangrong" community who were known as Kabui (Rongmei and Inpui) and Kacha Naga (Zeme and Liangmai) in colonial writings. Initially, the generic term Zeliangrong was coined in 1947 to mean Zeme, Liangmei, and Rongmei, the three closely related tribes (Gonmei, 2018). Later on, it evolved into a collective name for the four tribes with the recognition of Inpui as a distinct tribe. However, the apex bodies of these four tribes have gradually distanced themselves from Zeliangrong civil entities although they don't completely reject the general appellation. These tribes who make up Zeliangrong in the past now preferred to be known by their respective individual tribe names, or the newly floated nomenclature Joint Tribes' Council (JTC).

Here, it is clear that nomenclature cries among other tribes is due to socio-political situations. But in the case of the Thadou-Kukis, it is basically based on genealogy or lineage. In fact, maintenance of genealogies is not only customary but also adds prestige to the lineage among them. Ray (1990: 40) pointed out that "Long genealogies, often fictitious, in the absence of any written record, and nonetheless has given the system credibility, stability and the basis for legitimacy". As a result,genealogy and lineage plays a very important role in the search for common nomenclature for the tribe, thereby refuting the common perception that language is the key factor. To resolve the issue, the entire Thadou-Kuki speaking population of Manipur should either be clubbed under one nomenclature, or a proper explanation should be providedon what constitute Any Kuki Tribes and Thadou. Otherwise, the nomenclature problem within this single largest tribe of Manipur will hamper social cohesiveness and progress not only within the Kuki-Chin community but also the state. Whereas there are no such nomenclature crises in other Northeastern states, the Thadou-Kukis of Manipur has been facing this issue for decades with no sign of solution.

Endnotes :

1. The Kuki-Chins were referred to in several names in colonial and post-colonial literatures, includingKuki-Chin, Kuki-Chin-Mizo(D. M. L. Haokip 2014);Zomi/Zoumi (Gougin 1984; Guite 1995; Tualchin 1993); Zo(Pau 2020; Suantak 2013; Vumson 1987); Kuki-Chin-Mizo-Zo(mi) (Milliate 2019); Kuki+Chin+Zo (Suantak 2012), etc.
2. Thadou-Kuki is used to refer to those clans belonging to the Kuki-Chin community who may or may not trace their genealogy to the same progenitor but speak the same language and follow the same culture.
3. This figure is the total population of Thadou and Any Kuki Tribes according to Indian Census 2011. The Tangkhuls (Naga), the second-largest tribe, has a population of 1.8 Lakhs.

4. Haokip (2016), Lhouvum (2015), M. Silthou (2019), and others used Thadou;and Ray (1990),Kipgen (2012), H. Sitlhou (2011), D. M. K. Haokip (2011), etc. used Thadou-Kuki
5. See 'The Constitution (Scheduled Tribes) (Parts C States) Order, 1951', dated September 20, 1951.
6. See 'The Scheduled Castes and Sheduled Tribes Orders (Amendment) Act, 1956 (Act No.63 of 1956)'.
7. Thadou Students Association-Bangalore (TSA-B) memo to Kuki Christian Church on 29-09-2013
8. See 'The Scheduled Castes and Scheduled Tribes Orders (Amendment) Act, 2002 (No.10 of 2003)', and 'The Constitution (Scheduled Tribes) Order (Amendment) Act, 2011 (No.2 of 2012)'.
9. The National Commission for Scheduled Tribes (NCST), Government of India, Retrieved on 20 October 2021 from http://www.ncst.nic.in/sites/default/files/Socio-economic%20development%20for%20STs.pdf
10. Clans or group of clans who adopted Any Kuki Tribes under the banner Kuki Tribes Council (KTC) include Doungel, Khongsai, Haokip, Touthang, Baite, ChongHang, Hangmi and Lhungdim.
11. Thadou Inpi is the Apex body of the Thadou tribe (See Thadou Inpi Dan Bu (Constitution of Thadou Inpi) (2016:12 &73).

References :

1. Arora, V., &Kipgen, N. (2012).The Politics of Identifying with and Distancing from Kuki Identity in Manipur.*Sociological Bulletin*, *61*(3), 429–449.
2. Baite, C. (2010). *Socio-Political System of Baites in North-East India* [PhD Thesis, Manipur University]. http://hdl.handle.net/10603/39655
3. Carey, B. S., & Tuck, H. N. (1896).*The Chin Hills: A history of the people, our dealings with them, their customs and a Gazetteer of their country* (Vol. 1). The Superintendent, Government Printing, Burma.
4. Chongloi, H. (2020). *History, Identity, and Polity of the Kukis: Narrating Colonial History and Historiography*. Hornbill Press.
5. Chongloi, H. (1989). *Kuki PaoLekhabuHo: Bibliography in Kuki*. Kuki Literature Society, Manipur.

6. Das, N. K., &Imechen, C. L. (1994).Kuki. In *People of India: Nagaland* (Vol. 34, pp. 200–206). Seagull Books.
7. Dena, L. (2008). *In Search of Identity: Hmars of North East India*. Akansha Publishing House.
8. Gangte, T. S. (1993). *The Kukis of Manipur: A Historical Analysis*. Gyan Publishing House.
9. Gonmei, P. (2018, June 29). Better to be the 'Liangtuang' than the 'Nruna-Nah": A Grand Strategy for the Zeliangrong Nagas. *RongmeiEncyclopedia*. https://rongmeiencyclopedia.wordpress.com/2018/06/29/better-to-be-the-liangtuang-than-the-nruna-nah-a-grand-strategy-for-the-zeliangrong-nagas/
10. Gougin, T. (1984).*History of Zomi*.Author.
11. Greene, S. E. (1981). Land, Lineage and Clan in Early Anlo.*Africa: Journal of the International African Institute*, *51*(1), 451–464. https://doi.org/10.2307/1158948
12. Grierson, G. A. (1904). *Linguistic survey of India* (Vol.III, Part III: Specimens of the Kuki-Chin and Burma Groups). Office of the Superintendent, Government Printing, India.
13. Guite, C. (1995). *Politico-Economic Development of the Zomis of Manipur since Statehood* [PhD Thesis, Manipur University]. http://hdl.handle.net/10603/39541
14. Guite, J. (2019). *Against State, Against History: Freedom, Resistance and Statelessness in Upland Northeast India*. Oxford University Press.
15. Haokip, D. M. K. (2016). The Role of Oral Tradition with Special Reference to the Thadou-Kuki Society.*Journal of North East India Studies*, *6*(1), 62–75.
16. Haokip, D. M. L. (2014). *A Study of the Identity Crisis among the Kuki-Chin-Mizo Tribes in Manipur* [PhD Thesis, Manipur University]. http://hdl.handle.net/10603/254431
17. Haokip, N. (2012). Politics of Tribe Identity with Reference to the Kukis.*Journal of North East India Studies*, *2*(2), 64–73.
18. — (2016).*The Thadous of Manipur: A Socio-Political Study*. Akansha Publishing House.
19. Haokip, P. (2018). Clans, Tribes and Unions of Tribes: Nomenclature of North East India. *Economic & Political Weekly*, *53*(35), 61–66.
20. Johnstone, J. (1896). *My Experiences in Manipur and the Naga Hills*. Sampson Low, Marston and Company.
21. Kamei, G. (2015). *History of Manipur: Pre-colonial period* (3rd ed.). Akansha Publishing House.
22. Kipgen, S. (2012).*Thadou-Kuki Literature KhantouMachal* (2nd ed.). Thadou-Kuki Literature Society.

23. Lhouvum, N. (2015). *Thadou of Manipur: A Sociological Study* [PhD Thesis, Assam University]. http://hdl.handle.net/10603/99445

24. Mackenzie, A. (1884). *History of the Relations of the Government with the Hill Tribes of the North-East Frontier of Bengal*.Home Department Press.

25. Milliate, B. J. (2019). *Uncertain Self (Determination): National Movements at the Intersection of India, Myanmar, and Bangladesh* [PhD Thesis, Indiana University]. ProQuest Dissertations and Theses.

26. Ngaihte, S. L. (2016). *The Ngaihtes: Their History, Religion, Economy and Settlement in the Chin Hills of Myanmar & Manipur State in India*. NgaihteInpi.

27. Nukunya, G. K. (1974). *Some Bilateral Elements in Anlo Kinship* (No. 1; Legon Family Research Papers). https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/handle/20.500.12413/11426

28. Pau, P. K. (2020). *Indo-Burma Frontier and the Making of the Chin Hills: Empire and Resistance*. Routledge.

29. Piang, L. L. K. (2014). Moving Backwards: Meitei's Demand for Scheduled Tribe Status.*Economic & Political Weekly*, *49*(15), Engage section. https://www.epw.in/journal/2014/15/reports-states-web-exclusives/moving-backwards.html

30. Ray, A. K. (1990). *Authority and Legitimacy: A Study of the Thadou-Kukis in Manipur*. Renaissance Publishing House.

31. Sanajaoba, N. (1995). The Roots. In N. Sanajaoba (Ed.), *Manipur: Past and Present (Volume III: Nagas & Kuki-Chins)* (pp. 1–18). Mittal Publications.

32. Sarangthem, B., &Lhouvum, L. (2022).A study of the similarities, cultural specificities and translation of Meiteilon and Thadou Languages.*Bhavaveena*, *19*(6(1)), 63–68.

33. Scott, J. C. (2009). *The Art of not Being Governed: An Anarchist History of Upland Southeast Asia*. Yale University Press.

34. Shakespear, J. (1909). The Kuki-Lushai Clans.*The Journal of the Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland*, *39*(Jul.-Dec.), 318–349. http://www.jstor.org/stable/2843210

35. — (1912).*The Lushei-Kuki Clans*. Macmillan & Co., Limited.

36. Shaw, W. (1929).*Notes on the Thadou Kukis* (J. H. Hutton (Ed.)).Government of Assam.

37. Sitlhou, H. (2011). *Land and identity: A Sociological Study of the Thadou Kuki Tribes of Manipur* [PhD Thesis, Jawaharlal Nehru University]. http://hdl.handle.net/10603/125688

38. Silthou, M. (2019).*The Thadou war and its impact on the society, 1917-1919* [PhD Thesis, Manipur University]. http://hdl.handle.net/10603/254007

39. Soppitt, C. A. (1887). *A Short Account of the Kuki-Lushai Tribes on the North-East Frontier (Districts Cachar, Sylhet, Nága Hills, Etc., and the North Cachar Hills)*.Assam Secretariat Press.

40. Stewart, R. (Lieut). (1856). *A Slight Notice of the Grammar of the Thadou or New Kookie Language.3*, 178–188. http://www.southasiaarchive.com/Content/sarf.120250/221462/002

41. Suantak, B. S. (2013). *The Making of the Zo: The Chin of Burma and the Lushai and Kuki of India through Colonial and Local Narratives 1826–1917 and 1947–1988.*[PhD Thesis, University of London]. http://eprints.soas.ac.uk/17365

42. Suantak, J. (2011). *Khulmi?Chhinlung, Hurpi, Khol, Khul, Khur, Sinlung: Beyond identity & political crises*. Akansha Publishing House.

43. Suantak, J. (2012). *Chin+Kuki+Zo: Genesis & Exodus (Unravelling the Mystified lost-past of the Unidentified Proto-Sino-Tibeto-Burman Family)*. Akansha Publishing House.

44. Touthang, H. (2008). *Ethnic Fission among the Kukis of Manipur* [PhD Thesis, Manipur University]. http://hdl.handle.net/10603/39228

45. Touthang, H., &Arunkumar, M. C. (2003).*The Chongthus of Manipur* (W. N. Singh (Ed.)).Anthropological Society of Manipur.

46. Tualchin, N. (1993). *History and Culture of the Zoumis* [PhD Thesis, Manipur University]. http://hdl.handle.net/10603/103878

47. Veturi, K. (2021). Constitutional Provisions and Equality of Educational Opportunities of Scheduled Tribes in India.*Bhavaveena*, *18*(10), 142–146.

48. Vumson. (1987). *Zo History: With an Introduction to Zo Culture, Economy, Religion, and their status as an Ethnic Minority in India, Burma, and Bangladesh*. Author.

49. Yambem, S. (2022).State Formation and Identity Consolidation in Manipur.*Bhavaveena*, *19*(2(2)), 91–95.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Cholanadu Madakovil Architectural - A Study

- P. Praveen Kumar
Full Time Research Scholar, Department of History,
Thiru-VI-KA Govt. Arts College, Thiruvarur.

- Dr. V. Vivekanandam
Associate Professor, Reserarch Adviser, Department of
History, Thiru-VI-KA Govt. Arts College, Thiruvarur.

Abstract :

The temple is a place of worship. The temples are the most prominent and enduring symbols of Indian Culture, which show the relationship between Sarira(body) and Atma (soul). Hence hosts of Vastu, silpa, Agama, Tantra, Samhita and Purana texts have articulated their conception and classification of the structural constituents of the regional temple forms and their implied symbolism. The Silpasastras recognize three main temple styles of Indian which are known as Nagara. Vesara and Dravida. In addition to these forms the temple which is a seat or platform of God (Prasada), house of God (Devagraham), a residence of Gods (Devalaya). Who many appear there in various forms imagined by their worshippers. In this connection the Sangam Tamil classical works refer various types of ancient temples in Tamil country Viz Manram1 (Sababhtybe), Kottam (koshta or Sala type) koil (literary koil, the royal resistance) and Madam Structure. The present paper is focusing on the origin and growth of Madakoil in Chola country.

Keywords : temple, cholanadu, madakoil, maadam

Introduction :

These types or embodied in the secured images or symbols of the deities which constitute the most important part of the Hindu Art. For a post Sangam Period with the Pallava's creation of imperishable temples in stone, there be some temple in Tamil Country, which were sung by the Devaram Trio and Trinumangai Alwar. In this connection they mention one Kochenganan the Chola ruler who constructed seventy temples in Madakoil type on the banks of the river Cauvery is not an ordinary thing to leave behind without discussion. When we see the names of Sangam Cholas an in connection with the emergence of the Imperial Cholas of Thanjavur gives the details. The words Chenganan, killivalavan, Sembian, Mavalathan , Nalankilli, Nedunkilli,Kocheganan refer to the Sangam Cholas. The king, Kochenganan was the progenitor of the Imperial Cholas of Thanjavur revealed by the Udheyendram plates of Parantaka I. The king Kochenganan must be very powerful and had a strong hold over his enemies. The society was very peacefull, wealthy and healthy. So, that he has concentrated and continued the temple construction of the Sangam age. He must be an ardent devotee Hindu God. He was responsible for the revival of Hinduism in Tamil land Constructed Temples in brick and later renovated in stone. The Kasakkudi Plates refer that, Simhavishnu (c.575A.D - c.600A.D) Conquered and annexed the Cholas country probably against Chenganan, as mentioned above.

It is very clear the king Kochenganan mentioned in the hymns of Saivite and Vaishnavite saints, the contruction of the seventy Madakoil type of temples on the banks of the river Kaveri, Simhavishnu's victorious campaign against

Kochenganan referred to in the Kasakkudi Plated, Parantaka 1's Udhayendra plates about the progenitors of the Imperial Cholas of Thanjavur must be the same. No doubt, Kochenganan was a powerful ruler of the late Sangam Cholas had given a wonderful mark in the history of Thamilaham before the Pallavas of Kanchipuram. Hence, it is important to reveal the contribution of kochenganan to the light. The introduction of imperishable stone temples appeared only from the days of Mahendra Varma 1, a contemporary of St, Thirunavukkrasar (Apper), This Pallava king, he himself changed from Jain to Saivism. Thus, it is very clear to note, the Tamil country has changed into Bhakti cult, by the Nayanmars and Alwars who sung in praise of the God and Goddesses of temples which were existed during their time.

It may be the temples constructed by Kochenganan. St.Tirunavukkarasar (Apper) one of the Devaram trio, reconverted in to Saivism form Jainism. He refers, in his hymns the different kinds of temples found in Tamilnadu such as, Perukoil, Karakoil, Gnazarkoil, Elankoil, Kokudikoil, Manikoil, and Alakoil. Among these, the term Perunkoil is identified with Madakoil a unique type of temple constructed by the Post Sangam ruler Kochenganan. He was the Progenitor of Imperial Cholas of Thanjavur.

The exact date of this king is unknown due to the non availability of the sources, but he must be living somewhat in late of 6th Century A.D. A King by name, Kochenganan was mentioned in the Padigams of St, Thirunavukkarasar and TirunariyurPasuram's of TirumangaiAlwar . He was the devotee of Siva and Vishnu is known from the hymns Saivaite and Vaishnavite Saints and constructed Madakoiltypeof temple on the banks of river Kaveri . The reason for the construction of these types of Madakoil is also very interesting. They Might have constructed Madakoil type of temple architecture due to avoid the devastation occurred by the natural Calamities like a Tsunami.

Tsunami the most popular recent terminology is also referred to in the post Sangam classical Works as Kadalkol. The term Kadalkal makes mention that our ancient Tamil society more particularly in the Coastal area the so called Nagarattars who lived in Puhar might have affected and lost their Settlements and kith and kin. In Course of time they might have migrated and establish their settlements in Appar land in and around Karaikudi and Chittinad, Where they had constructed their Palatial houses in raised Platforms. Like their settlements they might have also constructed their cella in raised Platform. Moreover, these types of temples, (Madakoil) appeared in nearby Thanjavur region like this places, Nallur, Sikkal, Nagapattinam, and Chenthanur.

Here an attempt is made to know about Madakoil type of architecture and features with special reference to the Sri kalyana-sundharewarar temple at Thirunallur. The selection of this temple connected to the Madakoil type is interesting to discuss.

- ★ Single vimaan on main shrine
- ★ Shikhara octagonal shape on vimaan
- ★ Pillared wall
- ★ Presence of tank
- ★ Huge gopuram gateway
- ★ Sculptures of dwarpal instead of ganga/ mithuna of nagara school

- ★ Dravidian architecture developed dynastically
- ★ Dravidian style was initiated by pallavas and flourished by cholas
- ★ Ex. Gangeykondacholapuram by RajendraChola I style temples consist almost invariably of the three following parts, arranged in differing manners, but differing in themselves only according to the age in which they were executed:
- ★ The porches or Mandapas, which always cover and precede the door leading to the cell.
- ★ Gate-pyramids, Gopuras, which are the principal features in the quadrangular enclosures that surround the more notable temples.Gopuras are very common in dravidian temples.
- ★ Pillared halls (Chaultris or Chawadis) are used for many purposes and are the invariable accompaniments of these temples.

Besides these, a South Indian temple usually has a tank called the Kalyani or Pushkarni – to be used for sacred purposes or the convenience of the priests – dwellings for all the grades of the priesthood are attached to it, and other buildings for state or convenience.

This temple and the place Nallur is closely associated with Saivism. This is proved by the hymns of Thirunavukarasar (appar) Devaram hymns are considered as a primary source to frame the history of Nallur. According to him Narasingapet nearby Nallur, was the one of the important place, for the line of princes evidently the cholas. He in his hymns mentions of the names of a Cholas ruler, Nathan, he may be the ruler and successor of CholaNalladi, a SangamChola ruler, who ruled Nallur as a feudal lord of Pallava Narasima[1] .

Study Area :

Nallur is located very near to Pouhar, one of the capitals of Sangam Cholas. The Sangam literary works like Pazhamoli, Agananuru, Purananur and Kalavashinarpathu have mentioned this place as Kazhumalam. It refers, Kazhumalam a place for royal elephants . The Cholas of Puhar, used Nallur as place or shed for royal elephants. In Pazhamoli , there is a reference about the accession of Karikala to the Chola throne. An elephant from Kazhumalam placed a garland on Karikala's neck carried him on its back and placed him on the throne of Uraiyur. From the above reference, there is a possibility of Madakoil type of temple in Nallur constructed by Kochenganan, who was the devotee of Siva. Further it is strengthened by the hymns of Thirunavukkarasar of Nallur who mentioned the Sri Kalyanasundareswarar shrine as ¯manimadakoil . This directly proves that this temple was constructed by Kochenganan, a Chola ruler whose style of architecture was Madakoil type . Probably, this may be the earliest structure of the present temple complex.

The above literary references clearly, prove that, Chenganan constructed temples in Madakoil type and in particular, the kalyanasundareswarar temple at Nallur. ThiruNallurKalyanaSundaresar Temple was erected on the core of agama canon. The temple is 316 feet in length and 228 feet in breadth. It is spread over an area of 1.15 Acres. The temple was sanctified by Tirugnana Sambanthar, Tirunavukkarasar (Appar) and

Sundarar. It was also glorified by Arunagirinathar in Thirupugal. It is the 137thDevara sthala. It is the 20th Siva sthala in southern bank of river Cauvery and 120th sthala in the northern bank of river Cauvery in Chola Nadu. The temple is on a raised platform of Madakoil type, which was referred to by Saiva Nayanmar Appar as: ¯Thirukkoililathathiru ill urum ThiruenniraniraniyathathiruillurumAavai/ellam/urralla,adavi/kadae

Sundarar glorifies the temple as -Malaimalkukoil, Marainavindrakoil Ganasambandar eulogize the temple as ¯Vaanamarunkoil and Sekkilar cited the temple as -Vellimaalvaraiyainaervirisudarkoil . Kalyana Sundaresar temple survived from the time of Sangam Period, as Tirukarrali. According to temple sthalapurana this temple was built by KoSenganChola of Sangam period .

In Seventh Century A.D. this temple was sanctified by Tirugnanasambandar and Appar. In the Eighth Century A.D., this temple was sanctified by Sundarar. The Fourteenth regnal year inscription of Pallava King found at Kesavapermal temple, Chenglepet refer to payment given to Aditya Sharma, inhabitant of Nallur . Since the earliest inscription found temple pertains to UttamaChola, it is construed that by Tenth Century. A.D., the temple was reconstructed, with stone, by the Chola king UttamaChola

There are nearly twenty three inscriptions in the KalyanaSundaresar temple at Nallur. This temple has epigraphs assigned to the various dynasties viz Cholas, Hoysalas and Vijayanagar Period. The earliest inscription in the temple pertains to UttamaChola. The main deity KalyanaSundaresar refers to as ¯Thiru Nallur UdayaNayanar, IlankoilMahadevar and Mahadeva in epigraphs . Architecture The temple faces east. The temple comprises of garbagraha followed by ardhamandapa, muhamandapa leading to the inner circumbalatory path (prakara) which adorns the sculpture of Ganesa in right side, Nandi and Balipitha are in an axial line. The south east of the inner prakara with the fleets of twenty seven steps leads to second prakara. The Girisunadari Amman shrine is facing towards south with the entrance facing towards the south east and next to the Amman shrine is enshrine with palliyarai. Kasivishwanathar is seen in dancing posture .The first prakara is adorned with Somaskanda (a representation of Siva with his consort Parvathi and Skanda as child) on the south facing towards west, the southwest corner is enshrines with Saptamatrikas, On the north east of Somaskanda on the base of the main shrine (madakoil) kostha is enshrines with Dakshinamurthi. The western side is adorned with shrines of devas adore lingas, Muruga, MusukunthaLinga and Mahalakshmi. Thirumanchanakinaru (holly well) is adorned on the western corner. On the northern side of the ardhamandapa outer prakara, there is a small shrine called ChandikesvaraShrine, faces towards the south. In front of Chandikesvara Shrine is adorned with Durga shrine. The north side of the prakara enshrines the sculptures of AmaranithiNayanar, his wife, kid and Kunthidevi.

The northeastern corner is adorned with Nataraja shrine and adjacent to it is adorned with Saneeshswarar, Pairavar and Surya on the west. It is followed by gopura (gateway) on the east. Adjacent to the southeast of gopura is

enshrined with lingas adore devas and Saiva Nayanmars Tirugnanasambanthar, Tirunavukkarasar (Appar) and Sundarar are seen. The Gopura leads to the outer prakara (cricumbalatory bath) which embellished with Iddabadevar, balipitha, dwajastampa, dwajastampaPillaiyar are in an axial line. 4 pillared AmaranithiNayanarsmandapa adorns on the southeast and the south east corner of the prakara is enshrined with madappalli. Nandhavanam (gardern) is adorned in front of the southern outer wall and next to that Ajastapuja Makali temple is seen. The western side of the prakara is embellished with western Gopuram leads to Gananathar shrine, Lord GanaNatha blessed here in the form of a balipitha. It is only in this temple and in Kasi now Varanasi, gananatha graces in this form. Sri Kalyasundareswarar temple is the best example for Madakoil type constructed by Kochenganan in the late 6th century A.D. in brick. This is the first structural shrine in this temple complex. The architectural and the sculptural study reveal that this shrine received the royal patronage.From the late SangamChola to the Vijayanagar period.

References :

1. Siva PrakasaDesikaParamachary, ThirunallurSthalavaralaru, Thirukoil Pub, 1991, p.9
2. Sa .Balasundaram, , KamalivaithiyanathaDesikar, ThirunallurPuranam, Thanjavur, 1979,p.4
3. Chellammal, NayanmarArupathumuvar, Chennai, 1989, p.28
4. P.V., JagadisaAyyar, South Indian Shrines (Illustrated), Asian Educational services New Delhi, Madras, 1993, p. 361
5. Vae.ThiSelvam,., ThamizhagaVaralarumPanpadum, Chennai, 1995, 154
6. A.R.E., 33 of 1900, S.I.I., Vol. VII, No.33
7. Ramachandran,., SaivaThiruthalangal, SwarnaJothiSundar pub, Chennai,1997,p.42
8. Vae.Thi.,Selvam, ThamizhagaVaralarum Panpadum,Chennai,1995,154
9. A.R.E., 33 of 1900, S.I.I., Vol. VII, No.33
10. Sivagurunatha Pillai, Ma., ThirunallurSthalavaralaru, Thirukoil veliyedu.2002, p.3
11. V., Meena, Temples in South India, Kanniyakumari, 1974,p.2
12. SadasivaChettiyar (ed.), ThirunanasambandarDhevaram, Tinnevelli: S.I. SaivasiddandaKalagam, 1987, p.304.
13. SadasivaPandarathar, PirkalaCholarVaralaru, Annaamalai University : Annamalai Nagar, 1974,pp.4-8
14. K.A.N.Sasstri, The Colas, Madras:University of Madras, 1955,p. 101

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Alangudi Guru Bhavavan Temple A Study

- S. Chandra Mohan
Research Scholar (Full Time), Department of History, Thiru.Vi.Ka.Govt Arts College, Thiruvarur.

- Dr. V. Vivekanandam
Associate Professor, Reserarch Adviser, Department of History, Thiru-VI-KA Govt. Arts College, Thiruvarur.

Abstract :

Guru Bhagavan Temple is a Hindu temple devoted to Lord Shiva and is located in the village of Alangudi 38 km from Thiruvarur town, Tamil Nadu, India. It's also 17.5 km away from Kumbakonam in Tiruvarur district. The Sthala" is one among the "Pancha Bootha" Sthalas with Lord "Abathsagayeswarar" and Amman "Yelavarkuzhali". He has regarded as a good fortune gragha. He takes twelve months to cross from one rasi to another and hence takes 12 years to cross over all the twelve Rasis. The Sthala got to be known as the Guru (Viyazhan) Sthala, since, the day Thursday or Viyazhan is his favorite day, hence, devotees used to come and offer worship on Thursdays at this place to Lord Dhatchinamobrthy, hence came to be known as an s "Kalangamal Katha Vinayagar" (the Lord who saved the people from all their troubles). Brahma Thirtham and Amirtha Pushkarani are the two holy tanks of the temple. Guru is linked to fortune, advantage, and a lot of money. The unfavorable place in astrology can cause skin issues, joint disease, heart-related issues, fear, and discomfort. Guru blesses his enthusiasts with children, good knowledge, valor, extended life, and treats from illnesses. He is also known as Brihaspathi, due to his excellence in education and fine arts, possessing supreme intelligence.

Keywords : Cholas temple, Architecture, Dravidian Models Architectures

Introduction :

Alangudi is a small village situated 20 Kilometers from Kumbakonam. It is 6 Kilometres away from Valangaiman in the bus route between Nidamangalam and Valangaiman. The Sthala" is one among the "Pancha Bootha" Sthalas with Lord "Abathsagayeswarar" and Amman "Yelavarkuzhali". He occupies fifth place in a Navagraha Mandala and is located to the north of the Sun. Guru is a large gragha, situated far away from the sun. He is regarded as a good fortune gragha. He takes twelve months to cross one rasi to another and hence takes 12 years to cross over all the twelve Rasis. He is seen with a single face and four hands. His hand holds the book and Jebamalai. He is otherwise known as Brahaspathy, Viyazhan, Guru, and Mantri. He is regarded as the Guru (Master) of the Devas. "Guruvaram" has been called as "Jeevavaram". He was the seventh son of "Angeerach Munivar", who was one among the sons of Lord Brahma. Guru was born to saint Angeerach and Vasutha, as their seventh son. His wife is called "Tharai", and his son is known as "Bharathvasar". Since he was a man of knowledge and wisdom, he acted as the Deva Guru. He also acted as the minister of Lord Indra. He was noted for his passive character. He is golden in color and his vehicle is an elephant. He used to roam in a chariot driven by gold-colored horses. He was responsible for having avoided the "Sarpayaga". He is also said to have deferred the attack of the

Vachirapadai. He is also said to have the power to curse the Asuras. The Sthala Alangudi, has been otherwise known as "Kasi Arahyam", and "Thiru Irumpoolai", The Sthala Vimksha of the Sthala is a plant known as "Poolai", hence, in the Devaram hymn, it has been called as "Thiru Irumpoolai". As Lord Siva consumed the "Alakala Viiham" (the Venom of the serpent Vasuki) smd saved the Devas, the place came to be known as "Alangudi". The Sthala got to be known as the Guru (Viyazhan) Sthala, since, the day Thursday or Viyazhan is his favorite day, hence, devotees used to come and offer worship on Thursdays at this place to Lord Dhatchinamobrthy, hence came to be known as an s "Kalangamal Katha Vinayagar" (the Lord who saved the people from all their troubles). Brahma Thirtham and Amirtha Pushkarani are the two holy tanks of the temple. Saint Viswamithira, Agasthiya, Mukundra, and Virapathira are the saints who worshipped at this place and obtained the grace of the Lord. Saint Thirugnasambandar had visited the temple and sung holy hymns in praise of the Sthala and the deity. Poet Kalamka also has visited this shrine and praised the glories of the Lord through songs.

Location of Temple :

There are 127 Saivite shrines located to the south of the river Cauvery and the Guru Sthala Alangudi is the 98 Sthala. When entered into the village, there is an arch with the name "Alangudi Abath Sahayeisar Thirukkoil". Crossing over a few streets, one can reach the temple and can see a five-tiered gopura, facing the south. At the entrance of the temple is located the shrine of "Kalangamal Katha Vinayagar". Just opposite the shrine exists the Amman shrine called "Yevalar Kuzhali". On the left turn, the side has located the shrine of the presiding deity Sri. Dhatchinamborthy or Abathsahayeswarar. Entering into the eastern gate, there exists the Nandhi, Palipita, and the Mahamandapa. At the entrance of the Mahamandapa, the Dwarapalakas can be seen. In the Sanctum, the presiding deity Abath Sahayeswara is seen in the linga form.

The eastern Thirumalapathy which is the southern side is located in the Sooriyan or the Sun. On the southern side of Sooriyan is located the Urchava Moorthikal. In the southern Thirumalapathy are located the images of the four Saivite saints, Sooriyesar, Some say, GurumoSekarar, Somanathar, Sabtharishinathar, Vishnunathar, Bimesar, the Sabtha lingas, Kasi Viswanathar, Visalatshi, and Agasthiya. At this place only, in the southern Koshtam, the special deity of the Sthala "Guru Dhatchinamborthy" is seen in the sitting pose.

In the western Koshtam is located the Lingothpava. Opposite to him are seen Lord Muruga with his consorts Valli and Deivaiyanai, Lakshmi Kalyana Sastha, and the Sabthamathar. In the north Thirumalapathi are seen Sabapathy, Sivakami, and Manickavasakar. Next to this, the Urchavamoorthy Lord Dhatchinaniborthy is seen with his guards. On the left are seen Sukravara Amman and the Thiruppalliyarai (bed chamber). Again going around the shrine of Yevalar Kuzhali, one can reach the flag mast and offering worship there; one can come out of the temple.

Legends :

Once Guru sent his son "Kasan" to Sukkiran, the Guru or master of the Asuras to

learn the mantra "Sanjivini" which can make a dead person alive. Kasan also went to Sukkiran, and learned the mantra. At the same time, he fell in love with Theivayani, the daughter of Sukkiran, hence he cursed Kasan. Then Guru went to Kasi and sat on penance for sixteen thousand years.

In appreciation of the penance of Guru, Lord Siva blessed him and granted the gifts of being good to all at all times and also to be the Guru or Master of Lord Indira. Hence, Guru installed a Sivalinga there and worshipped it. It is believed that the Sivalinga which was worshipped by Guru, remains at Kasi Janamejayan, the son Parisheethu Maharaja used to kill the snakes due to the curse that his father had received. It was brought to the notice of Guru. He summoned Janamejayan and properly advised him that killing a living thing is very bad and it would be worse to annihilate a particular species, the snakes in total. As a result of his good advice, Janamejayan also rectified his bad actions and stopped killing the snakes.

Saivite Saint Sundarar once wanted to worship the Lord Abathsahayeswara at Alangudi. When he came over to the place, the river vettar was in floods, so he could not cross over the river and reach Alaingudi. Hence, Lord Abathsahayeswarar himself came to the rescue of Sundarar in the guise of a boatman and enabled Sundarar to cross the river. When the boat, due to the powerful stream of the water got dashed against a rock and the saint had to fell into the river. At that time Lord Vinayaka of the temple came to their rescue and saved the Saint. Hence, he has been called as "Kalangamal Katha Vinayaka". Both the Lords appeared before the saint and blessed him.

Saint Sundarar Sang is a Devara hymn, narrating the incident and the glory of the deities, but unfortunately, the song has been lost. according to puranic sources that Ambigai came over to the Sthala and commenced a penance with the idea of convincing the Lord and marrying him. As a result of this penance, the Lord also got convinced and married the Ambigai. Those who are afflicted with Nagathosha (Snakebite) visit the temple, offer worship to the Lord, and get relieved from it. there is a belief that if a person dies at kasi, it is used to chant the "Tharaga Mantra", that is the "Rama nama" in the ears of the the person before his death. So also, it is believed that those who die at Alangudi, that Eswara also chant the "Panchatchara Mantra" and grants Mukthi. Guru Bhagavan, in the form of Lord Dhatchinambbrthy is seen in a sitting position, pressing down the asura Muyalagan under his feet and offers grace to the deities. Guru Bhagavan has been offered the yellow color dress and worship with mullai flowers. Those who wish to obtain knowledge and wisdom used to visit the temple and go around the holy shrine twenty-four times and believe to obtain the desires of their heart.

The form of Lord Dhatchinambbrthy at " this temple is to have imbibed the "Gnana Sorubini Devi" in him and present himself as "Sachidananda Moorthy". Guru Bhagavan has been otherwise known as "Deva Guru", "Suracharyar", "Vasikar", "Pitambarar" , Tuvar", "Trilokesar", "Loga Boojyar", "Grahadeesar", "Thayagarar", "Neethikarar", Tharapathy", "Grahapitabagarar" and "Sowmya Mborthy". The holy tank of the temple "Amirtha Pushkarani" is in the form of a

moat around the temple. "Gnana Goobam" is present within the Swamy Mandapa. The river "Poolai Vana Aru" runs towards the east and south to the temple. The Swamy of the temple is given the holy bath (abhisheka) in the month of "Tula" only from the water drawn from this river.

Importance :

Guru is linked to fortune, advantage, and a lot of money. The unfavorable place in astrology can cause skin issues, joint disease, heart-relevant issues, fear & discomfort. Guru blesses his enthusiasts with children, good knowledge, valour, extended life, and treats from illnesses. Devotees light 24 ghee lights and do pradharshanam (circumambulation) of Shiva's shrine 24 times. Promotions of yellow-colored fabric, konda kadalai (chickpea), and vella mullai (a kind of Jasmine) are made to Guru here. The transportation of Guru, known as Guru Peyarchi which happens every year, is an essential event in this shrine. Thursdays being the day of Guru is very essential. Going on a fast or consuming only once (oru pozhudhu) on Thursdays is suggested. Bananas and sodium are to be presented on these days.

Poojas :

As usual, as it happens in other Saivite Shrines, all most the same type of poojas and festivals are being celebrated and offered to the deities of this temple as per the agamic rites and rituals. Daily poojas are performed to all the deities.

Benefits of Special Parihara Puja :

Special Parihara Puja for Guru Graha is a powerful Vedic ritual performed at Alangudi Guru temple to remove all malefic effects of "Jupiter", known as "Guru in Tamil". All Guru Graha related dhoshas, due to their bad position in one's horoscope, like the ones mentioned below will be eliminated:

- ❖ It neutralizes Guru Graha Dosha
- ❖ It gives progeny and child boon
- ❖ It removes bad luck and misfortune from one's life
- ❖ It blesses with good education
- ❖ It heals skin diseases, hear diseases, arthritis, and mental stress
- ❖ It is a proven fact that thousands and thousands of devotees got benefited, after performing this ritual.

Festivals :

The temple priests perform the puja (rituals) during festivals and daily. The temple rituals are performed six times a day; Kalasanthi at 6:00 a.m., Irandam Kalm at 9:00 a.m., Uchikalam at 12:00 a.m., Sayarakshai at 6:00 p.m, Irandam Kalm at 7:30 p.m., and Arthajamam at 9:00 p.m.. Each ritual comprises four steps: abhisheka (sacred bath), alangaram (decoration), naivethanam (food offering) and deepa aradanai (waving of lamps) for Apatsahayesvarar and Elavarkuzhali. There are weekly rituals like somavaram (Monday) and sukravaram (Friday), fortnightly rituals like pradosham, and monthly festivals like amavasai (new moon day), kiruthigai, pournami (full moon day) and sathurthi. Other festivals include Vinayaka Chaturthi, Aadi Pooram, Navaratri, Aippasi Pournami, Skanda Sashti, Kartikai Deepam, Arudra Darisanam, Thaipusam, Maasi Magam, Panguni Uththiram and Vaikasi Visakam. The major festival of the temple is the Brahmotsavam celebrated during the Tamil

month of Chittirai (April to June), when special worship practises are followed and the festival image of the deity is taken around the streets of Alangudi

The following festivals are being specially celebrated in the temple. They are the Chithirai Vizha, special celebration on the third Thursday of the month Masi. The transition of Guru from one Rasi to another rasi, called the "Guru Peyarchi" or the "the transition of Guru" is the most famous celebration of the temple. Unique Darshans are organized on Thursdays as well as on the times of Jupiter's transportation to next Zodiac. Mashi Maham, (month of Aquaris between 12th of Feb and 14th of March) (Mashi Mah Gurvara dharshana). 1008 Conch Abhisheka Event (Reethathotsavam) on the Tenth day & Laksharachana during Jupiter transportation times are celebrated. Poojas performed at night are very popular in this holy place.

Astrological aspects of Guru :

From 4.30 to 6.00, during the Prathosha Kala (time) the Lords, Brahma, Vishnu, all devata is, rishis, offer grace to the deities at the same time. Among the Virathas of Lord Siva, the "Prathosha Dharshan" is an important one. Once the Prathosha dharshan is performed, the sins of a person committed over a period of twenty one generations will be relieved. Among the Prathoshas, "Soma Vara Prathosha", "Guru Prathosham" and "Sani Prath'o'sham" are highly reputed ones. As Alangudi, happens to be a Shathala where Lord Siva consumed the poison and saved the Devas, the sthala is noted for performing Prathosha dharshan, poojas, and charities to obtain the grace of the Lord.

The benefits that can be obtained from Guru has been called in twenty five names. They are "Aval Sagadayogam", "Tharithathara Yogam", "Aganda Samarajya Yogam", "Gajakesari Yogam", "Gowri Yogam", "Saraswathy Yogam", "Athi Yogam", "Raja Yogam" "Guru Chandra Yogam", "Guru Mangala Yogam", "Raja Gowrava Yogam", "Gurukendra Yogam", "Guru Neesa Yogam", "Guru Subana Yogam", "Guru Anaba Yogam", "Guru Thuruthara Yogam", "Guru Kemathruma Yogam", "Guru Vintira Mathi Yogam", "Guru Paarvai Yogam ", "Guru Amsa Yogam" ,"Guru Vairinja Neyabagam", "Guru Baskara Yogam", "Guru Peri Yogam", "Guru Kalanithi Yogam", "Guru Amsavathara Yogam.

Faces of Guru :

As per astrology, Guru is said to have twelve faces and as per the nature of the faces, as per one's horoscope, their nature, character, and other associated aspects will be calculated. In their rasi, if Guru is present in the first face, they will be persons of very good character. If present in the second face they will be persons of wealth. In the third face, they will be persons of a charitable character, and in the fourth face, the persons will belong to the middle class. Those who have Guru's fifth face will be persons of great intelligence. The sixth face of Guru will cause an uneven lifestyle and the seventh, and eighth faces of Guru grants longevity, prosperity, and strength. The ninth face of Guru grants intelligence, wisdom, and great learning. The tenth face of Guru grants the ability to achieve things in their favor. The eleventh face of Guru grants a lot of wet and drylands. The twelfth face of Guru causes only misery and misfortunes.

Guru's fortunes as per the Rasis :

As per astrology and one's horoscope, the fortunes vary when Guru dwells in a particular house. When Guru enters into one's house as per one's horoscope, he is called "Jenma Guru". During that time, he causes misfortunes in the family. In the rasi, when Guru enters into the second house, he causes happiness, good spirit, and chances of success. The economic position of the family will be satisfactory. When he enters the third house, he will cause suffering in the family. When he enters the fourth house, the relatives of the family may desert the family. When he is in the fifth house there will be good fortunes such as the happening of auspicious things, promotion in office, economic prosperity, and happiness. When he enters the Sixth house, he causes medical expenses. When he enters into the seventh house, there will be the happenings of auspicious acts like marriage and improvement in income. He causes a congenial atmosphere in the family when he enters the eighth house. He causes unhappiness in the family when is present in the ninth house. He causes ill health, financial constraints, and the like. But, when he moves into the eleventh house, he changes everything by providing good health, financial welfare, and happiness in the family. When he enters the twelfth house, he makes a person appropriately spend the money.

Guru Dasai :

Guru Dasai lasts for 15 years. When Guru enters into cancer (Kataga Rasi) he gains extreme powers, but when he enters into Capricorn (Mahara Rasi) he is seen to decline in power. Leo, Virgo, Scorpio, (Simma, Kanniya, Virukshika) are his friendly houses. Taurus, Gemini, Libra (Rishabarri, Mithunam, Thulam) are his enemy houses. Guru can look at 5,7 and 9th houses, and as a result of this look, the sufferings of the family will disappear. Moreover, Guru, when he changes his house from one to another, he used to indicate the fortunes and misfortunes that he is going to grant.

"The look of Guru brings about one crore benefits", is a dictum. Hence, when Guru is present either independently or jointly in a house of a rasi, as per one's horoscope the fortunes differ. As per one's horoscope, if Mercury and Venus (Puthan and Sukkiran) are present in the 7th house, and Chandran in the 11th house, Kanya Rasi Puthan is seen in full power, and in the 11th house Guru also present with extreme power, then kumba rasi Chandran, present with high powers in the 4th house and having the look of Guru, and Sewai (Mars) is present in the 3rd and 6th houses and Sani (Saturn) is present in the 11th house, and the rasi also in powerful state and seen with Guru in the same house, then the Kanya Rasi Horoscope, if Puthan is present in that rasi, and in Thulam, Sukkiran and the Kataga Rasi Guru, and the 11th house, if Chandran is present, then the look of Guru brings about one crore benefits. Again, in the Chandran Dasai grants puthan Buddhi (knowledge) Guru Dasai grants Guru Buddhi, in Guru Dasai Chandran Buddhi, in Puthan Dasai Puthan Buddhi, in Puthan Dasai Chandran Buddhi, in Puthan Dasai guru buddhi, in Sukkiran Dasai Sukkiran buddhi, - all grants greater benefits. If Guru is present in the Puthira Sthana, he grants the birth of male children, and if present Kataga Rasi and in full power, he grants several female children.

Appeasing Gum Bhagavan :

If people, as per his horoscope, have been

afflicted by Guru, as per the science of astrology, there are five methods of worship to appease him. They are:

i) Lighting a Deepa with castor oil, gingili oil, and illuppa oil to the Navagrahas and going around them for nine times, the Guru thosha will leave them,

ii) In those horoscopes, if Guru is present in the janma lakhna, they have to meditate upon Lord Siva and worship Lord Dhakshinamoorthy. In their horoscope, if Guru is present in the second house, they have to spell out "Vishnu Sahashara nama". If it is present in the third house, they have to wear Guru Yantra. If it is present in the fourth house, they have to continuously tell "Mangala Sloga". It is present in the fifth house, they have to undertake a holy pilgrimage to those guru Sthalas. If it is present in the sixth house they have to perform the "Ganapathy homam", and it is present in the seventh house, they have to recite "Ashtothiram" daily, Sundarakanda recital by those in the eighth house. If it is present in the ninth house, they have to visit all Guru Sthalas. If Guru is present in the tenth house, they have to tell the "Sutharsana Mantra". If it is present in the eleventh house, they have to tell "Mahalakshmi Sthothira" and if it is present in the twelfth house, they have to worship Guru, Siva, and Vishnu.

iii) The third method of Parihara is to tell the "Gayatri Mantra", daily sixteen times.

iv) The fourth Parihara is to tell the "Moola Mantra" of Guru 16,000 times.

v) The fifth Parihara for Guru thosha can be obtained by performing special pujas as per the agamic rites and rituals.

Conclusion :

Alangudi is a tiny village in Thiruvarur Dt. of Tamil Nadu. It is 7 Kms South of Needamangalam Railway station and 17 Kms South of Kumbakonam, on the road that leads to maanargudi. Kasi Arranyam, Thiru Erumpoolai, and Alangudi are the names by which this holy place is known. The Divine poet, Thirugnanasambandar has blessed this Sthalam as a beautiful place filled with flowers. I pray the Brahaspathy Guru Bhagavan, who has been the master of Devas and Maharishis. Glittering like the gold, and worshipped by the three logas, I pray you.

She, who eliminates" the ignorance that remains in the heart like the light of the sun, providing wisdom and knowledge of divine nature to the ignorant, providing everything to those, like the sindamani, who are in scarcity, to serve as a float for those who suffer as a redder less raft of the cycle of birth, I offer my prayers under your holy feet, O, the divine mother. Lord Jupiter's benign look (Drishti) can shower a lot of blessings from him. He is Deva guru. He is also known as Brihaspathi, due to his excellence in education and fine arts, possessing supreme intelligence.

Reference :

1. Anin Kumar, C, Kurai Pokkum Guru Bhagavan, (Nagappattinam: Kumari Publications, II Edition, 2001) P. 12

2. Mangala Murugesan, N.K, Navagraha Vzizhipadu, (Chennai: Thenral Publications, 2003), P.44
3. Kirupanandam, V.C. Nalam Tharum Navagraha Vazhipadu, (Nagappattinam: Kumari Publications, 2000) P. 16 7.
4. Saminathan, R, Navagraha Sthalangalin Thirumurai Thiraltu (Thiruvavaduthurai: Athinam Publications, 2001), P.26 8.
5. Azhi. V. Ramasamy, Navagraha Vazhipadum Thosha Parigarangalum, (Nagappattinam: Kumari Publications, 2001) P.l 17
6. Jaganathan, V. K Navagrahangal, Chennai: Alliance Company
7. Viswanatha Sivachariyar Navagragha Vazhipadu, Chennai: Kavitha Publications, 2000.
8. Vatsala Jambunathan Navagragaha Temples of Tanjore district of TamilNadu, Mumbai Bharathiya Vidya Bhavan, 2003.
9. Sivagnanam, K Alangudi Thala Varalaru, Alangudi: Thirukoil Publications, 1997

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Analysis of Trade and Operational Efficiency of Ports in India

- U. Ilayarasan
Research Scholar, Department of Economics,
Periyar University, Salem.

- Dr. K. Jayaraman
Associate Professor, Department of Economics,
Periyar University, Salem.

Abstract :

This study is an attempt to assess and evaluate the operational efficiency of Major Ports in India. A comparison Indian Major Ports to that of the Minor ports is taken into consideration. Various indicators are taken into account while evaluating the ports. Sea ports are a key system which prompts export improvement and financial advancement. As per the Review of Maritime Transport 2019, the responsibility of non-industrial nations towards the international trade is around 40%. India is in the sixteenth position for its maritime system. Nevertheless, India's seaport execution is well underneath the benchmark of international proficiency. Subsequently, ports have to work with the operational efficiency and it has to be analysed. As per the results among thirteen major ports, seven ports execution is apparently extending yet inefficient with their present system and various ports are profitable ports. Hence the ideal utilization of the system is needed for economic advancement of the nation.

Keywords : Major Ports, Data Envelopment Analysis, Operational efficiency, Traffic

Introduction :

Globalization of world economy has witnessed major changes in transportation industry and item trade. The ports have long gestation time for organizing and more cash expenses. During 2014, a huge on the harbors of world most elevated level ocean ports of Asia and America have witnessed traffic blockage. In this way, the nations have evinced interest in sophisticating their ports to work on the functional viability through mechanization and International Maritime industry. India is one of the best peninsular on earth. 13 major ports and 187 minor ports are having contact with the world ports. The Eastern and Western shorelines house 7 and 6 ports respectively. The advancement in Indian ports is appreciable. The assistance of outside endeavors has announced that the breaking point usage through 201415 was around 66 rate and the turnaround period of 2.11 days which require only hours in various making economies. This shows robust side of Indian ports, but its efficiency share was 1.7 percent in the total global throughput. This is well below the international standards.

Review of Literature :

Jose L. Tonzen (1994) utilized an approach to select a port based on execution and capability. The two elements considered are terminal viability and port execution frameworks. The study pointed out about as terminal capability factors such as basic ally of work on the port presentation. Factors such as monetary development, geographical region and repeat of vessel influence the work.

Patrick Fourgeau (2000) insinuated the World Bank report which has described the fundamental technique for assessing port presentations by laying out specific basics like usage of port supplies. It comprised of cranes

and quay exercises related to working typical turnaround time and period of shipping various segments considered are dry mass, break mass, liquid mass and containerized payloads. It is used for assessing the work of quay.

Marlow P. likewise, Paixao.A (2002) adopted the Data Envelopment Analysis to study and Japanese ports. The port of Tokyo was consistent in its operation ports of Yokohama, Kobe and Osaka did not perform well. The ports data and yield factors evidently portrayed the adequacy which took after the earlier examinations.

George Kobina van Dyck (2015) used DEA model to study 6 important west African ports. The yield variable was throughput at compartment levels. The factors such as terminal district, cranes, the available yards and the length were considered in the study. The port of showed 76 per cent of capability the three ports were resourceful and efficient.

Elijah Musango Munyao et al (2019) the advancement of inland payload dispersion organizations has been a working way of managing help the hinterlands of ocean entries among various limits. This review presents an overall analysis about Chinese dry ports and nations in West Africa.

Claudio et al (2020) estimated the efficiency levels of 10 major ports in Europe. This hypothetical concept shows that the utilization of the stochastic outskirts investigation (SFA) and of the information envelopment examination (DEA). The procedures are used for benchmarking and execution assessment by including markers dependent on information from National Accounts. On the off chance that one of these pointers, for example, workforce consistency, isn't accessible at a particular degree of total, definite presumptions will avoid complexity. This model helps in analyzing the efficiency of ports at ease.

Statement of The Problem :

Water Transportation remains the less cost transport. The road transport imposes a substantial cost on the economy due to congestion, energy consumption and environmental pollution. Its share is significantly less than that of transports in developed countries. An environmental concern is essential for maritime transport and ports. Environmental regulations affect the shipping industry and viable technologies need to be explored for sustainable economic growth of a nation. Operational issues such as breakdown of cargo handling equipment often, outdated low productivity, insufficient and improper dredging and container handling facilities. Inefficiency creeps in due to the non-optimal utilization of port equipments.

Objectives :

- To study the efficiency of the major ports in India by investigating the exhibition of major sea ports during 2004-05 to 2018-19 dependent on the performance indicators.
- To investigate whether size is influencing the operational efficiency of major ports in India.

Methodology :

The current review depends on relevant information which was gathered from the port specialists. The functional work of Indian major remains remarkable. The performance of major ports related to traffic handled both compartment and vessels are studied. The data from

2004-05 to 2018-19 has been considered in this research work.

Analysis - Shipping and Port Operations in India :

More than 90 percent of India's complete exchange volume (77 percent as far as worth and 97 percent of its international exchange volume) is carried out through sea. The Indian is situated between the Atlantic Ocean in the west and the Pacific Sea in the east, with a 7000 km long coastline, and 12 significant and 205 operable minor furthermore, middle ports. The 12 significant ports took care of about 75 percent of port traffic in 2018-19. Despite the fact that most significant ports handle holders, just 7 are thought of as significant compartment ports. The Indian shipping industry was during the controlled economic also. This industry is housing few medium and large scale shipping companies. The private players carry out around 80 per cent of the external trade of India. As India imports more crude oil, it has led to the emergence of more crude oil and gas carriers.

Total Traffic By All Ports :

The Table 1 shows the traffic handled of by major and minor ports in India during the time of study. The major ports handle more traffic when contrasted with non-major ports. The non-major ports also involve in more traffic quite a long time after year and came to 22.81 percent during 2018-19, uncovering that the non-major ports are additionally performing on par to major ports and the major ports limit utilization is reducing step by step which is to be tended to right away.

Table 1: Traffic Handled By Major and Non-Major Ports in India

Year	Major Ports (In MT)	Non-Major Ports (MT)	Total	Share of Major Ports	Share of Non-Major Ports
2004-05	383.75	137.83	521.58	73.57	25.57
2005-06	423.56	145.53	569.09	74.43	25.57
2006-07	463.78	186.12	649.90	71.36	28.64
2007-08	519.31	203.62	722.93	71.83	28.17
2008-09	530.53	213.20	743.73	71.33	28.67
2009-10	561.09	288.86	849.95	66.01	33.99
2010-11	570.03	314.85	884.88	64.42	35.58
2011-12	560.13	353.02	913.15	61.34	38.66
2012-13	545.79	387.87	933.66	58.46	41.54
2013-14	555.50	417.13	972.63	57.11	42.89
2014-15	613.54	451.21	999.29	65.23	34.77
2015-16	632.12	484.17	1029.03	67.04	32.96
2016-17	650.70	517.13	1058.77	70.42	29.58

2016-17	650.70	517.13	1058.77	70.42	29.58
2017-18	669.28	550.08	1088.51	73.81	26.19
2018-19	687.86	583.04	1118.25	77.19	22.81
$\bar{x}$	557.80	348.91	870.36	68.24	31.71
$\bar{x}$.Dev.	64.32	126.98	155.33	5.07	5.13
MAX	687.86	583.04	1118.25	77.19	42.89
%P50	560.13	353.02	913.15	70.42	29.58
MIN	383.75	137.83	521.58	57.11	22.81
σ	84.18	144.97	182.95	5.84	5.90
CV	0.15	0.42	0.21	0.09	0.19
CAGR	3.97%	10.09%	5.22%	0.32%	-0.76%

Source: Indian Port Association – Annual Reports compiled (2004 to 2019)

Total Traffic Handled by Major Ports :

The table 2 shows the traffic handled by Indian major ports. The Port of Kandla has the most high mean score of 84583.35 tons followed by JNPT 63491.19 tons Vizag 63433.95tons while the Port of Kolkata registered a low mean score with 32814.13 tons. Consistent performance was reported by new Mangalore port. Kamarajar port and Kandla port registered positive growth rate of 17.70 per cent and 15.93 per cent respectively.

Total Vessel Traffic :

The total vessels handled by the ships are analyzed in detail. JNPT handled more vessels with vessels. Kamarajar port witnessed less vessels calling on port with 260 vessels. The CAGR of Cochin port was 3.84 per cent. Two major ports, namely, port of Haldia and VOC registered negative CAGR of -1.94 and -2.13 respectively. Tasks are ordered by appearance and takeoff and incorporate an exceptional identifier for every vessel and timestamp showing the date and hour of appearance or flight taking into consideration the computation of time in port.

Table 2: Descriptive Statistics for Total Traffic Handled by Major Ports (in tonnes)

Year/Ports	Calcutta	Haldia	Paradip	Vizag	Chennai	VOC	Kamarajar	Cochin	Mangalore	Mormugoa	Mumbai	JNPT	Kandla
2004-05	9945	36262	30104	50147	43806	15811	9480	14095	33891	30659	35187	32808	41551
2005-06	10806	42216	33109	55801	47248	17139	9168	13938	34451	31688	44190	37746	45907
2006-07	12596	42454	38517	56385	53414	18001	10714	15257	32042	34241	52364	44815	52982
2007-08	13741	43541	42438	64597	57154	21480	11563	15810	36019	35128	57039	55756	64893
2008-09	12280	48000	46412	63908	57491	22011	11500	15228	36691	41681	51876	57281	72225
2009-10	13045	33378	57011	65501	61057	23787	10703	17429	35528	48847	54541	60763	79500
2010-11	12540	35005	56030	68041	61460	25727	11009	17873	31550	50022	54586	64309	81880
2011-12	12233	31012	54254	67420	55707	28105	14956	20091	32941	39001	56186	65727	82501
2012-13	11844	28084	56552	59040	53404	28260	17885	19845	37036	17693	58038	64490	93619
2013-14	12874	28511	68003	58503	51105	28642	27337	20887	39365	11739	59184	62333	87004
2014-15	13156	27976	69418	66434	58742	31508	21448	21547	36861	27650	63230	74157	101836
2015-16	13332	26363	73268	67433	59571	33074	22905	22365	37208	26483	65214	77713	107587
2016-17	13507	24750	77118	68433	60400	34640	24363	23183	37555	25315	67198	81268	113338
2017-18	13683	23137	80968	69433	61228	36206	25820	24002	37902	24148	69181	84823	119089
2018-19	13859	21524	84818	70433	62057	37772	27277	24820	38250	22981	71165	88379	124839
$\bar{x}$	12629.40	32814.13	57868.03	63433.95	56256.30	26810.89	17075.18	19091.32	35819.37	31151.76	57278.57	63491.19	84583.35
$\bar{x}$.Dev.	821.57	6820.94	14184.70	4972.50	4380.50	5829.36	6334.46	3201.23	1935.10	8339.42	6967.94	12391.51	20697.04
MAX	13858.60	48000.00	84818.12	70432.98	62057.05	37771.75	27337.00	24820.16	39365.00	50022.00	71165.08	88378.70	124839.38
P50	12874.00	31012.00	56552.00	65501.00	57491.00	28105.00	14956.00	19845.00	36691.00	30659.00	57039.00	64309.00	82501.00
MIN	9945.00	21524.07	30104.00	50147.00	43806.00	15811.00	9168.00	13938.00	31550.00	11739.00	35187.00	32808.00	41551.00
σ	1066.68	7913.38	16833.13	5808.27	5318.98	6792.45	6815.51	3571.88	2274.22	10358.56	9180.31	15860.64	25134.95
CV	0.08	0.24	0.29	0.09	0.09	0.25	0.40	0.19	0.06	0.33	0.16	0.25	0.30
CAGR	2.24%	-3.42%	7.15%	2.29%	2.35%	5.98%	7.30%	3.84%	0.81%	-1.90%	4.81%	6.83%	7.61%

Source: Indian Port Association – Annual Reports compiled (2004 to 2019)

Table 3: Descriptive Statistics for Vessel Traffic Handled by Major Ports (In NOS)

Ports/Year	Calcutta	Haldia	Paradip	Vizag	Chennai	VOC	Kamarajar	Cochin	New Mangalore	Mormugoa	Mumbai	Jnpt	Kandla
2004-05	765	1889	1041	1704	1656	1517	166	1133	879	677	1800	2126	1823
2005-06	767	2086	1209	1843	1669	1479	171	1120	1067	664	1883	2324	1940
2006-07	767	2086	1330	2109	1857	1576	173	1225	1087	642	2153	2395	2194
2007-08	904	1889	1452	2099	2059	1533	201	1176	1039	699	2236	2775	2124
2008-09	1012	2373	1513	2346	2052	1602	213	806	1144	443	1709	3106	2598
2009-10	1057	2398	1536	2347	2078	1524	250	757	1184	435	1612	3096	2776
2010-11	1299	2163	1531	2406	2131	1414	273	872	1186	465	1639	2973	2517
2011-12	1327	2189	1506	2507	2181	1402	294	1255	1121	948	2156	3100	2692
2012-13	1222	1962	1342	2470	2043	1492	385	1382	1155	785	2057	2916	2714
2013-14	1234	1921	1279	2066	1928	1292	475	1367	1096	473	1949	2588	2734
2014-15	1355	1813	1273	2264	2001	1289	504	1646	1086	740	2210	2613	2721
2015-16	1402	1712	1223	2237	1982	1241	560	1819	1066	780	2319	2505	2732
2016-17	1448	1611	1172	2211	1963	1194	616	1992	1045	819	2429	2398	2743
2017-18	1495	1510	1121	2184	1943	1146	673	2165	1024	859	2538	2291	2754
2018-19	1542	1409	1070	2158	1924	1099	729	2338	1004	898	2647	2184	2766
$\bar{x}$	1173.08	1934.09	1306.57	2196.75	1964.52	1386.66	378.87	1403.40	1078.83	688.47	2089.13	2625.97	2521.83
$\bar{x}$.Dev.	235.53	229.12	141.86	161.90	108.16	141.20	171.99	392.13	57.15	136.04	263.32	294.69	268.16
MAX	1541.76	2398.00	1536.00	2507.00	2181.00	1602.00	728.80	2337.60	1186.00	948.00	2647.00	3106.00	2776.00
P50	1234.00	1921.00	1279.00	2210.86	1982.05	1414.00	294.00	1255.00	1086.30	699.00	2153.00	2588.00	2714.00
MIN	765.00	1408.67	1041.00	1704.00	1656.00	1099.05	166.00	757.00	879.00	435.00	1612.00	2126.00	1823.00
σ	265.17	282.91	164.43	211.33	143.61	158.64	191.14	472.37	75.91	163.64	310.60	334.02	318.33
CV	0.23	0.15	0.13	0.10	0.07	0.11	0.50	0.34	0.07	0.24	0.15	0.13	0.13
CAGR	4.78%	-1.94%	0.19%	1.59%	1.01%	-2.13%	10.37%	4.95%	0.89%	1.90%	2.60%	0.18%	2.82%

Source: Indian Port Association – Annual Reports compiled (2004 to 2019)

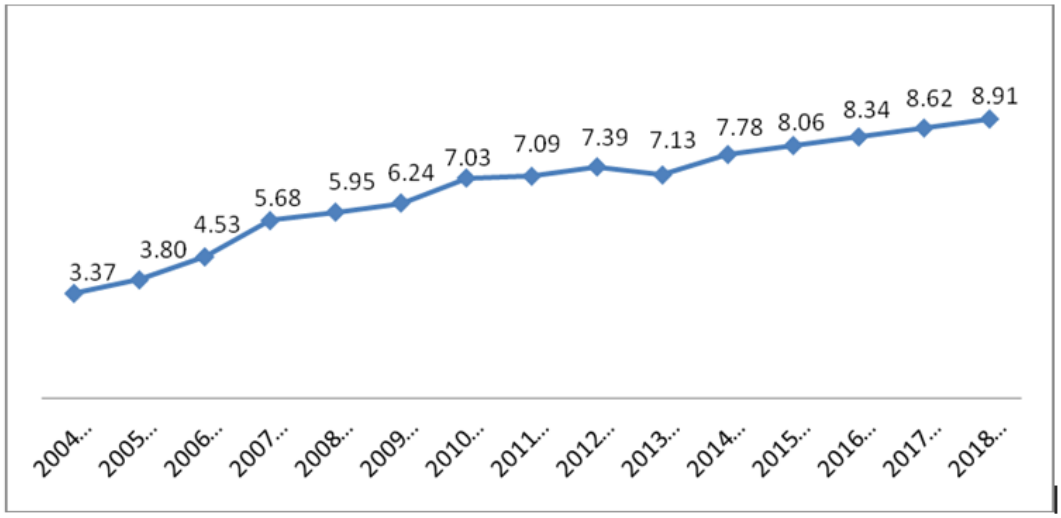
Table 4: Descriptive Statistics for Total Container Throughput of Major Ports In India (In 000 TEU'S)

Ports/ Year	Calcutta	Haldia	Paradip	Vizag	Chennai	VOC	Cochin	New Mangalore	Mormugoa	Mumbai	JNPT	Kandla	Total
2004-05	2357	2029	31	635	9864	3205	2315	136	117	2571	28747	2754	54761
2005-06	3234	1711	45	630	11756	3428	2539	149	105	1957	33777	2311	61642
2006-07	4003	1918	31	799	14166	4011	2949	265	127	1580	40810	2778	73437
2007-08	5139	2242	54	1133	18049	5630	3239	319	135	1632	51923	2639	92134
2008-09	5483	5483	31	1362	20581	5482	3521	404	147	1291	50602	2143	96530
2009-10	6646	2010	44	1678	23477	6599	3928	475	192	606	53095	2436	101186
2010-11	6220	2835	61	2572	29422	8169	4299	568	182	653	56426	2586	113993
2011-12	6818	2619	109	4214	30076	9227	4583	645	231	551	53095	2791	114959
2012-13	6960	2869	171	4554	29708	9372	4607	692	213	829	57911	1935	119821
2013-14	7062	3174	99	4916	28330	10129	4785	747	235	450	55234	452	115613
2014-15	7475	3410	145	6124	32742	11178	5047	826	246	577	56881	1511	126162
2015-16	7745	3646	161	6970	34401	12004	5249	893	257	563	57457	1370	130716
2016-17	8014	3882	177	7816	36061	12831	5451	959	269	550	58034	1230	135274
2017-18	8284	4118	192	8662	37721	13657	5654	1026	281	536	58610	1090	139831
2018-19	8553	4354	208	9507	39381	14483	5856	1093	293	523	59186	950	144387
$\bar{x}$	6266.18	3086.57	103.91	4104.80	26382.29	8627.03	4268.13	613.13	201.97	991.27	51452.57	1931.73	
$\bar{x}$.Dev.	1488.14	861.27	58.04	2656.61	8053.43	3182.03	949.04	263.46	54.50	543.29	6916.57	664.99	
MAX	8553.29	5483.00	207.76	9507.40	39380.62	14483.30	5855.80	1093.00	292.50	2571.00	59186.30	2791.00	
%P50	6818.00	2869.00	99.00	4214.00	29422.00	9227.00	4583.00	645.00	213.00	606.00	55234.00	2143.00	
MIN	2357.00	1711.00	31.00	630.00	9864.00	3205.00	2315.00	136.00	105.00	450.00	28747.00	452.00	
σ	1808.33	1034.33	63.61	3016.83	9242.08	3644.95	1100.58	303.86	61.21	633.90	9122.12	746.06	
CV	0.29	0.34	0.61	0.73	0.35	0.42	0.26	0.50	0.30	0.64	0.18	0.39	
CAGR	8.97%	5.22%	13.52%	19.77%	9.67%	10.58%	6.38%	14.90%	6.30%	-10.08%	4.93%	-6.85%	

Source: Indian Port Association – Annual Reports compiled (2004 to 2019)

Note: TEU-Twenty foot Equivalent Units

Graph 2: Total Container Throughput of Major Ports In India (In % Growth)

Total Container Throughput :

Table 4 portrays the holder throughput of significant ports for the review time frame. The CAGR of the port of Vizag was 19.77 percent. Mumbai port and Kandla port have shown the negative growth rate 10.08 and 6.85 percent respectively. Jawaharlal Nehru Port Trust has more container throughput with 59186 TEU's out of 12 major ports in India. The CAGR of JNPT was 13.59 per cent with a low Co-effective of Variance of 64%. This shows the strength of this port in container throughput. It is emerging as a compartment dealing with port confidence in Eastern ocean side lines of India near Vizag.

Data Envelopment Analysis (DEA) Basic Radial Model - Efficiecny Measurement :

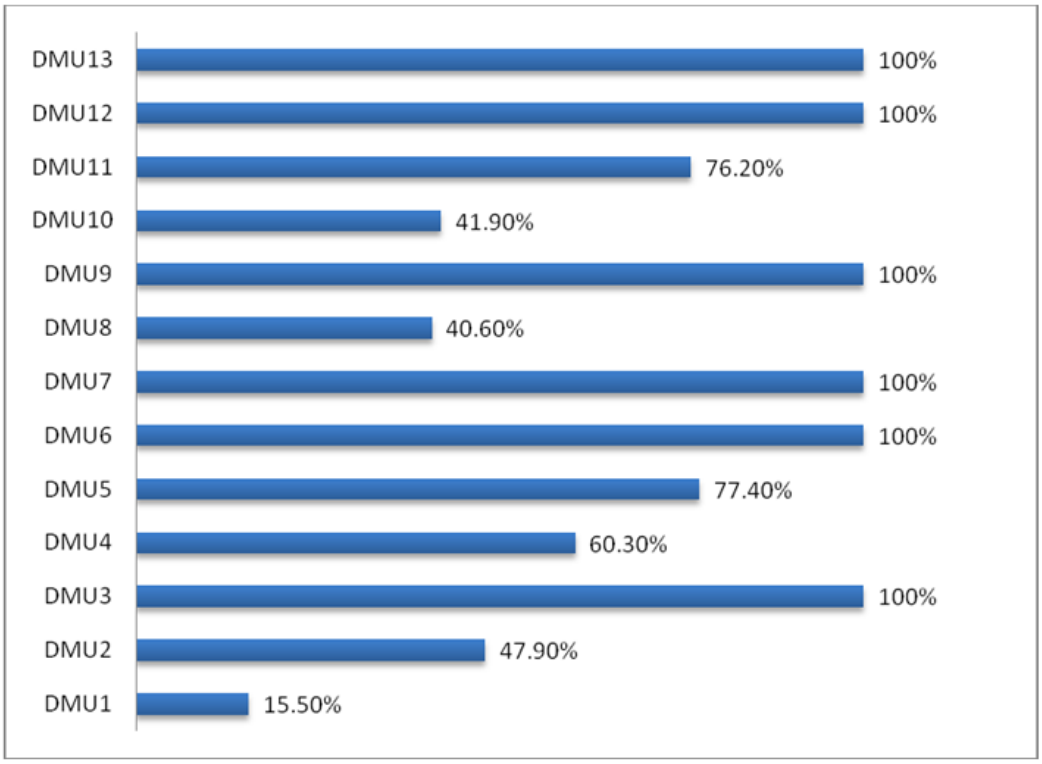
In a cutthroat world by far most of the ports need to analyse productivity. Considering the above need the current examination used yield arranged DEA model. It is used for estimating the efficiency of all major ports in India. This method is applied for measuring the adequacy of ports. Table 5 indicates about the data yield factors. The efficiency scores of different major ports were given in the graph 1. Some ports, namely, Vizag, kamarajar, JNPT and Kandla have shown remarkable facilities in terms of Berth, Storage, Equipments and Traffic. The efficiency of Kolkata port is the least with 16 per cent facilities with report to the facilities available. The efficiency of the port they don't use the resources effectively. The compartment throughput and complete traffic were considered as the yield factors in the current review for assessing the port proficiency. The port of Cochin did not perform well as expected during the study period. In view of the DEA CCR results the ports like Mormugao, Tuticorin, Ennore and JNPT together involved top position. Followed by Paradip port positioned fifth position and Chennai port positioned 6th position.

Table 5 : Input- Output Variables of the Major Ports In India

Ports/I &O	Berth (I) (Nos)	Storage (I) (In Sq Mts)	Equipments (I) (Nos)	Traffic (O) (In Tones)	Efficiency %
Kolkata (DMU 1)	33	328981	93	12874	16
Haldia (DMU 2)	19	921840	39	28511	48
Paradip (DMU3)	18	2207476	14	68003	100
Vizag (DMU4)	23	3499988	44	58503	60
Chennai (DMU5)	24	596473	189	51105	77
Vizag (DMU6)	6	899645	20	28642	100
Kamarajar (DMU7)	15	1180964	0	27337	100
Cochin (DMU8)	20	273487	67	20887	41
New Mangalore(DMU 9)	16	109124	6	39365	100
Mormagoa (DMU10)	9	424380	11	11739	42
Mumbai (DMU11)	31	296290	65	59184	76
JNPT (DMU12)	12	4786562	513	62333	100
Kandla (DMU13)	27	1517824	31	87004	100

Source : Indian Port Association – Annual Reports compiled (2004 to 2019)

Graph 2: Efficiency of the Major Ports

Source: Indian Port Association – Annual Reports compiled (2004 to 2019)

Port of Kolkata enlists an exceptionally low effectiveness score of 16%. However CAGR for the absolute weight of traffic dealt with by the port is positive. The general traffic execution of this port is showing a positive pattern however the productivity is least. This uncovers that the presentation productivity of the ports may not reflect in their operational yield. Ports of Haldia, Cochin and Mormagoa have 48, 41 and 42 percent individually, which are under 50% yet their weight took care of are positive enough in their growth.

Ports of Chennai and Mumbai have 77 and 76 percent productivity separately Chennai port has 23.4 percent growth while the Mumbai port shows - 29.43 percent in holder traffic. The traffic handled by these ports are positive however at a diminishing rate of 3.13 and 10.96 percent for Chennai and Mumbai individually. The traffic handled of is developing however at a low rate of 3.08 and 1.60 percent respectively.

Findings :

- The significant ports handle the greater part of the traffic when compared differently in relation to non-significant ports yet the rate piece of the significant ports is fundamentally declining from 2008-09.

Regardless, the non-significant ports are dealing with more traffic a serious long time after year and came to 22.81 percent during 2018-19.

- The traffic handled shows the efficiency of major ports. Kandla port has the mean score of 845483.35 tonnes. This indicates more traffic handled by kandla port. Port of Kolkata handled 32814.13 tons.
- The efficiency of Kamarajar port trust comes to 23.59 per cent of CAGR. It is followed by port of Paradip 17.7. per cent and port of Kandla 15.93. the negative growth was registered with port of Haldia and Mormagoa with -4.70 per cent and -17.47 per cent respectively.
- The Cochin Port has a CAGR of 3.84 percent showing high CV of 34%. Further the Port of Haldia and VOC have registered a negative development pace of 1.94 and 2.13 separately.
- The CAGR of the port of Vizag exhibits more growth with 19.77 percent. The Ports of Mumbai and Kandla have experienced a negative growth of 10.08 and 6.85 percent respectively. JNPT has more capacity for dealing the loading and unloading of activities. It has the mean score of 51452 TEUs and 59186 TEUs throughout. This is the largest one among the Indian ports.

Suggestions :

- The capacity of the ports may be increased with the introduction of new state of art infrastructure in major ports.
- Steps have to be augmented to raise the quality of major ports on par with established standards.
- India is blessed with more coastal lines and this may be used for enhancing the international trade and reaping the fore benefits out of it. More handling of traffic may be considered and new routes of trade have to be established for easy access to the international market.
- The socio-economic and geological aspects may be considered for developing ports in India.

Conclusion :

The study has assessed the efficiency major ports. It highlighted the port about port not reflecting the functional aspects. Inefficient ports have led to the adding up of load up requirements depending on the adequacy by ideal usage of resources, limit development plans, fitting port improvement draws near and effective time. The turnaround time may be reduced and the investment in port infrastructure must be taken into consideration. This would enhance operational efficiency of the ports. Indian coastal lines may be skillfully utilized for constructing new ports and the expansion of the existing major ports.

References :

1. Quintano, Claudio, Paolo Mazzocchi, and Antonella Rocca. "A competitive analysis of EU ports by fixing spatial and economic dimensions." Journal of Shipping and Trade 5.1 (2020): 1-19.

2. Abdoulkarim, Hamadou Tahirou, Seydou Harouna Fatouma, and Elijah Musango Munyao. "Dry Ports in China and West Africa: A Comparative Study." American Journal of Industrial and Business Management 9.03 (2019): 448.
3. George Kobina, Van Dyck. Assessment of Port Efficiency in West Africa using Data Envelopment Analysis. American Journal of Industrial and Business Management. 2015; 5:208-218.
4. Ziaul Haque Munim, Mohammad Hassan Shakil, Mashiyat Tasnia, Md. Kazi Golam Azam. Operational and Financial Performance Analysis of Chittagong Port Authority in Comparison with the Maritime and Port Authority of Singapore. European Journal of Business and Management. 2014, 6(38).
5. Pjevcevic D, Radonjic A, Hrle Z, Colic V. DEA analysis for measuring port efficiencies in serbia. Promet- Traffic & Transportation, 2012; 24(1):63-72.
6. Ahmed Salem Al-Eraqi, Carlos Pestana barros, Adli Mustaffa, Ahamad Tajudin Khader. Evaluating the Location Efficiency of Arabian and African Seaports Using Data Envelopment Analysis (DEA), 2007. WP 09/DE/UECE
7. Khalid, Bichou. Review of port performance approaches and supply chain framework to port performance benchmarking. Research in Transportation Economics. 2006; 17:567-59.
8. Chandrasekaran N, Mohankumar S. A White paper on seaports: challenges and issues in India, Confederation of Indian industry, 2005.
9. Patrick, Fourgeau. Measuring port performance, The World Bank report, 2000.
10. Marlow P, Paixao A. Measuring Lean Ports Performance. Proceedings of the International Association of Maritime Economists, Panama, 2002, 13-15.
11. Martinez-Budria E, Diaz-Armas R, Navarro-Ibanez M, Ravelo-Mesa T. A Study of the Efficiency of Spanish Port Authorities Using Data Envelopment Analysis. International Journal of Transport Economics. 1999; 26:237-253.
12. Terminals Using Data Envelopment Analysis. International Journal of Integrated Supply Management, 1, Jose L.Tongzon Determinants of port performance and efficiency. Pergomon, 1994; 29-A(3):245-252.
13. Talley, Wayne K. Performance indicators and port performance evaluation, Logistics and Transportation Review. 1994; 30(4):339-345.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 8(3), August 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Inculcating cultural values through mentor (-ship) in Louise Erdrich Tracks

- *Vinoth. M*, Assistant Professor, Dept. of Humanities and Languages, Sona College of Technology (A), Salem.
& Research Scholar, Ph.D., (P/T), PG & Research Dept. of English, Govt. Arts College (A), Salem.

Abstract :

The aim of the paper is to establish the meaning of the mentorship reflected in Louise Erdrich's novel *Tracks,* in which the qualities of the mentorial relationship and its values are portrayed. Louise Erdrich is writer of novels, poems and also the children's books featuring the Native American settings and characters. She is one of the few American Indian writers who widely read; her writings have garnered her numerous awards including, her first novel *Love Medicine* won the National Book Critics Circle Award for fiction and her recent novel *The Night Watchman* won the Pulitzer Prize for fiction in 2021. *Love Medicine,* a series of stories spanning the years of 1934 to 1984 is about three Chippewa families of American Indians - Kashpaws, the Lamartine/ Nanapushes, and the Morriseys. Erdrich's later novels - *The Beet Queen*, *Tracks*, *The Bingo Palace*, and *Tales of Burning Love* deal with lives of the same family members in the imaginary town of Argus, North Dakota.

The term 'Mentor' and 'Mentorship' are the buzz word in the pop culture. According to the definition of American Psychological Association (APS), "A mentor is an individual with expertise who can help develop the career (skills) of mentee". In this novel, Nanapush, the elder member of the tribal community emerged as a mentor; helps his mentees – Eli Kashpaw and Nector Kashpaw to acquire the rudiments of cultural values, life style and hunting. It also exposes the obstacles faced by the mentor - Nanapush and mentees - Eli Kashpaw and Nector Kashpaw in the novel.

Keywords : Mentor, mentee, American Indians, Tribal community, cultural values

Relationship in life matters and means a lot for every individual in a family, society and cultural group. When we explore a relationship that gives meaning to our life, helps us to elevate and encourage us to do things that we cannot do is "Mentorship". This relationship would be life-changing relationship which brings positive changes in all the aspects of one's personal, social, cultural and psychological aspects. Literature and History are rife with examples of how the art of mentoring has been undertaken by the mentor (often elders in age), who are desire to help the mentee in order to improve his/her skills. This paper aims to establish the meaning of the mentorship reflected in the novel *Tracks* by Louise Erdrich.

Louise Erdrich is a prominent American-Indian writer of novels, poems and children's books. She has presented the characters and settings of Native Americans in her writings. She is one of the few American Indian writers who widely read; her writings have garnered her numerous awards including, her first novel *Love Medicine* won the National Book Critics Circle Award for fiction and her recent novel *The Night Watchman* won the Pulitzer

Prize for fiction in 2021. *Love Medicine,* a series of stories spanning the years of 1934 to 1984 is about three Chippewa families of American Indians - Kashpaws, the Lamartine/ Nanapushes, and the Morriseys. Erdrich's later novels - *The Beet Queen*, *Tracks*, *The Bingo Palace*, and *Tales of Burning Love* deal with lives of the same family members in the imaginary town of Argus, North Dakota.

The words 'Mentor' and 'Mentorship' are the buzz words in the pop culture. When assess the etymology of the word 'mentor' is derived from Greek which means mind or spirit and connotes a strong sense of purposefulness and agency. According the Wiktionary, it has different etymological references, the term is descended from Sanskrit 'mantr(a)' means advisor or counselor and another reference is from Latin 'monitor' means one who admonishes.

The term 'mentor' has a venerable history. A character named 'mentor' was employed by Homer in his epic poem *Odyssey*. When Odysseus, King of Ithaca, goes to join hands with Menelaus in the Trojan War and he give custody of his household to Mentor, who serves as overseer and teacher of Odysseus' son, Telemachus. After the war was over Odysseus aimlessly wanders for ten years before returning home. Telemachus who is grown up now filled with confusion, unsureness and hopeless, while ambitious and unscrupulous suitors court his mother Penelope. Athena, Goddess associated with war, handicraft, and wisdom assumes the form of mentor counsels the confused Telemachus, and instructed him to oppose her mother's suitors. Later she helps him to go in search of his father. Her counsels prepare the young Telemachus to succeed his father as a good and just man. Thus, the word 'mentor' evolved to refer wise person, teacher, counselor, and advisor.

Mentoring is a significant form of human development in which an elder or senior person devotes his energy, experience, time and inspires another person in improving his growth and ability. There are amble of definitions recorded for the term 'mentor' across different disciplines. According to the definition of American Psychological Association (APS), "A mentor is an individual with expertise who can help develop the career (skills) of mentee". Many of the aspiring people have benefited through mentoring relationship in divergent fields. Mentor is one of the most recognizable archetype in literature, some of them are, Virgil in *The Divine Comedy,* Gandalf from *Lord of the Flies,* Dumbledore from *Harry Potter.* In Louise Erdrich's *Tracks*, Nanapush, the elder member of the tribal community emerged as a mentor; helps his mentee - Eli Kashpaw to acquire the rudiments of cultural and social values, life style and hunting. This paper also exposes the obstacles faced by the mentor - Nanapush and his mentee Eli Kashpaw in the course of the novel.

The concept of mentoring may not prevail among the indigenous community. However, a deep study in indigenous community divulges intergenerational teaching values and sharing of knowledge and experience could be considered forms of mentorship. Mentoring is rooted in the cultural practice in many indigenous community, historically which has contributed to raise and teach their children and youth.

Mentoring has a lot of distinctive qualities, among them the first quality is 'the element of freedom and choice. The mentor initiates the mentorial relationship. He identifies the right individual to be mentored and often the reasons are his own. Second quality is the mentorial relationship is hierarchical and it differs from ordinary friendship. It is characterized by inequality of knowledge, skills and experience. In *Nicomachean Ethics,* Aristotle defined friendship is a relationship between equals who are united on a common purpose. He further explained another kind of friendship which sprouts between elder and young. He defined, "when the love is in proportion to the [individual] merit of the parties, then in a real sense there arises equality which is certainly held to be characteristic of friendship." [1] Thus, the mentor is the elder in the age, superior in experience and the mentee keenly succumbs to his mentorial authority.

Scholars across the globe celebrate the female characters of Louise Erdrich in their research. This paper shed lights on the male characters in the novel *Track,* their relationship evolves into unified one of mentor and mentee. Nanapush select Eli Kasphaw as his mentee in the novel, the process occurs naturally. When Nanapush introduces Eli Kashpaw in the novel describes him as not the most industrious or educated of young men. Eli seeks the helps of the elder tribesman Nanapush to learn the art of hunting. Nanapush is the right person to mentor because he has vast experience in the native culture and techniques of hunting. Nanapush himself says in his narration,

"I guided the last buffalo hunt. I saw the last bear shot. I trapped the last beaver with a pelt of more than two years' growth…I axed the last birch that was older than I…." (2)

Native Americans in the early days consider the art of hunting brings transition from boyhood to manhood. Until a man proves his skill in hunting to feed his family is believed that he was not yet a man. Nanapush teaches Eli the conventional method of hunting using bow and arrow, spears, snares and traps. He further provides him the guidance to go out on a hunt for large game like deer, moose and buffalo and small games like rabbit, beaver and muskrat. Eli's association with the woods makes him isolate from human, especially from the opposite gender.

"Eli chopped wood, pitched hay, harvested potatoes or cranberry bark. He wanted to be a hunter, though like me, and asked to partner that winter before the sickness…I showed Eli how to hunt and trap from such an early stage that I think he lived too much in the company of trees and winds" (40)

As Vigen Guroian stated that the mentor's identification of the mentee is the crucial part that defines the act of the mentorial relationship [2]. The mentor should give himself entirely to facility the essential skills that are not merely private or personal but ultimately crucial to the continuance of a practice, or way of life. Nanapush states the reason he has chosen Eli as his mentee that "Kashpaw shrewd-mindedness" (40) goes to Nector Kashpaw, younger brother of Eli Kashapw. Eli does not know knack of assimilating with the white civilization like his brother. When one day Eli follows the tracks of doe that he has wounded while hunting it, encounter Fleur. His passion for her urges him to find a way to win the love of her, so he

approached Nanapush again to seek his counsel on this matter.

Nanapush initially warns Eli to get out of Fleur. Eli says that he wants instruction to win her heart not the warning. Nanapush pities Eli and narrates his loves; how he pleased his wives in his times to Eli. He also describes the special gifts he has given to his wives and offers few of them to Eli. Eli is curious to know where does Nanapush get it from and stories behind it as well. Nanapush talks for a long time, describing all his stories, all connected so that there is no logical end. In his words,

"Talk is an old man's last vice. I opened my mouth and wore out the boy's ears, but that is not my fault. I shouldn't have been caused to live so long, shown so much of death, had to squeeze so many stories in the corners of my brain. They're all attached, and once I start there is no end to telling because they're hooked from one side to the other, mouth to tail" (46)

Mentee should listen to the words of mentor carefully and patiently, eventually his patients will pay at times. The idea of 'listen before speaks' embedded in almost all the major native American tribes. Eli Kashpaw exhibits his listening to his mentor enable to master over the skills and situations. Nanapush adds that his ability to talk keeps him alive in the year of sickness. Further, he advises Eli as speaking of Fleur, "…it's like you're a log in a stream. Along comes this bear. She jumps on. Don't let her dig in her claws." (46). Eli approached Fleur enarmed with the advices of his mentor to demonstrate his skills along with the gifts. The wise of words of Nanapush eventually helps Eli to win Fleur's love. Nanapush understands that Eli is using his advice to keep Fleur off balance.

When Eli was coaxed by Marie to have physical relationship with Sophie out of jealousy, Fleur ignores Eli and is not ready to accept him. Confused Eli reached the house of Nanapush with an offering, believes that his mentor will help him to handle Fleur. Eli laments what has happened and he was bewitched but Nanapush warns Fleur will not believe the excuse. Eli stays six days in Nanapush's cabin and Eli has eaten all of Nanapush's food. On the seventh day Nanapush provided him his gun and ask Eli to for the hunt. When Nanapush goes and check his traps that set, he finds nothing, he perplexed that what he would do the end of the long winter.

"In my fist I had a lump of charcoal, with which I blackened my face. I placed my otter bag upon my chest, my rattle near. I began to sing slowly, calling on my helpers, until words came from my mouth but were not mine, until the rattle started, the song sang itself, and there, in the deep bright drifts, I saw the tracks of Eli's snowshoes clearly" (101)

Nanapush blackens his face using charcoal and lie down to pray. He can read nature the way he read books; he can see Eli's track in the snow in his vision and could sense what he feels. Nanapush understand that Eli is wandering aimlessly without any food. As he begins to pray, his voice is awakens Eli convey the fact that the weather is good and he is in the perfect place to hunt moose nearby. Spiritually guided by Nanapush, Eli has reached the place where he could spot the track of some moose and follows them. Nanapush continues his prayer song, while Eli carefully prepares his final approach to hunt the moose.

Through telepathy Nanapush reminds and alerts Eli not to alarm the moose, if so the adrenaline in the blood would sour the meat. Eli shoots the moose dead, when it lies down after eating to take rest. He remembered the teachings of his mentor Nanapush, each living thing on the earth is created had its place in the cycle of life. The animals were created to feed his people, and thankful for the gift offered by the nature. It also reflects that the natives maintain the quality of meat by not startle the animal while hunting and allow the animal to have some peaceful final moment. This is not the case with condition of European hunting. Once Eli killed the moose, he prudently cut open its belly and eats a small piece of liver which provides him strength and saved the major portion of it for Nector. He then buries another piece of the liver in the snow as an offering to nature. This marks the respect for the nature and the animal, which allows him to have food to keep family alive. Eli carefully butchers the carcass and places the pieces of meat on his body. He walks back to Nanapush's cabin slowly; if he begins to walk fast eventually he sweats as result he might die of hypothermia.

"There is a temptation, when it is terribly cold and the burden is heavy, to quicken pace to warm the blood…I know it well…Without opening my eyes … I took the drum from beneath my bed and beat out footsteps for Eli to hear and follow. Each time he speeded I slowed him. I strengthened the rhythm whenever he faltered beneath the weight he bore. In that way he, retuned, and when I could hear the echo of his panting breath, I went outside to help him, still in my song." (104)

In this way, the traditional wisdom of the tribe make Nanapush overcomes the distance. He beat his drum rhythmically that helps Eli to pace with his footsteps. Eli reached the cabin safely, Nanapush meticulously removes the meat from his body that has all frozen into Eli' shape. He eats the piece of liver of the moose that Eli reserved for him, enfolds him in a blanket and makes him sit near the stove to warm. Then, Nanapush prepares the heart and kidneys of the moose, and feeds them to Eli. Eli explains that he is attracted to Fleur than before now, seeks his advice to win her love back.

Nanapush called Eli crazy but told him how to get Fleur back by making her pity him. Eli has to stoop himself to win back Fleur's love and trust this time. He falls asleep and wakes up rejuvenated, walking back out twice to bring the remaining meat of the moose to Fleur and collapsing under the weight of his burden. Fleur insults him, but Eli remembers the words of his mentor that this is a good opportunity to patch up with her.

Mentoring has been recognized as a powerful tool in one's personal, social and psychological development. It is a dynamic process and a successful mentorship often evolves into friendship with both the partners get support from each other. Real mentorship is the vital element of any ethnic group which helps to nurture traditional values in particular. In this novel, the mentor Nanapush has guided his mentee Eli Kashpaw through the trails of his life. He provides emotional and mental support to Eli, trains him the successful human being, responsible husband and talented hunter. Nanapush expertise and knowledge establish him in a class by himself, as a mentor. His facilitation makes a strong impact on Eli Kashpaw strive to carry the cultural values to following generation.

References :

1. Ambrosetti, Angelina and John Dekkers. "The Interconnectedness of the Roles of Mentors and Mentees in Pre-Service Teacher Education Mentoring Relationships." *Australian Journal of Teacher Education*, vol. 35, Oct. 2010, pp. 42-55. Accessed 2 Oct. 2021
2. Erdrich, Louise. *Tracks*. Harper Perennial, 2006.
3. Kurup, Seema. *Understanding Louise Erdrich*. Univ of South Carolina Press, 2015.
4. Guroian, Vigen. "Literature and the Real Meaning of Mentorship." 2008. Accessed. 28 September 2021
5. Jemc, Jac. "Tracks Characters: Nanapush." LitCharts. LitCharts LLC, 20 Apr 2018. Accessed. 6 Aug 2021.
6. Jenn. "Writing a Worthy Mentor Archetype Character - Herded Words." *herded words*, www.herdedwords.com/mentor-archetype/. Accessed 9 Oct. 2021. Accessed 9 Oct. 2021.
7. Ragins, Belle Rose and Kathy E. Kram. "The Roots and Meaning of Mentoring." *Crown Sage Publishing*, vol. 10, no. 2, 2007, pp. 3-15. Accessed 2021.

★★★

భావవీణ

BHAVA VEENA

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

కళలు, సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

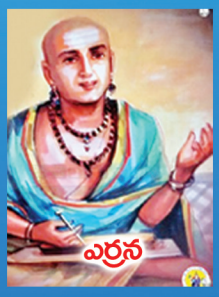
ISSN No. : 2456-4702
RNI No. APTEL/2003/12253
UGC Care List Group - 1
Journal under Arts and Humanities Category

August (3) 2022

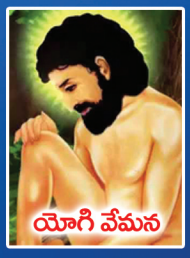

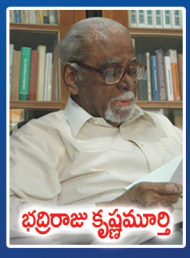

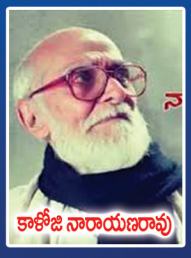

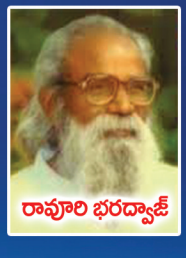

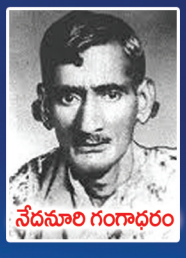

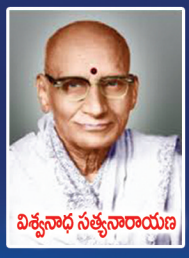

Edited, Printed, Published and owned by Kolla Srikrishna Rao, Rohini Towers, 2/11 Brodipet, GUNTUR - 522 002.
Andhra Pradesh. Cell : 7386529274, 7989781963. E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com.
Printed at : GLS Enterprises, Kavitha Nagar, Guntur - 522 002. Ph. 94 94 660 509.